Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+

VYHODNOCENÍ KONCEPCE

podle § 10e a přílohy č. 9 zákonu a. 100/2001 Sb.

o posuzování vlivů na životní prostředí (v platném znění)

jihomoravský kraj

UNITX

OBSAH

Identifikační údaje 9
1. Obsah a cíle koncepce, její vztah k jiným koncepcím 10
1.1 Obsah a cíle koncepce 10
1.1.1 Analytická část 11
1.1.2 Strategická část 13
1.1.3 Implementační a monitorovací část 20
1.2 Vztah k jiným koncepcím 22
2. Informace o současném stavu životního prostředí v dotčeném území a jeho pravděpodobný vývoj bez provedení koncepce 26
2.1 Vymezení dotčeného území 26
2.2 Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území 27
2.2.1 Klima 27
2.2.2 Ovzduší 34
2.2.3 Voda 44
2.2.4 Geomorfologické poměry 51
2.2.5 Horninové prostředí 53
2.2.6 Půda 55
2.2.7 Odpady 61
2.2.8 Příroda a krajiny 62
2.2.9 Kulturní památky 72
2.3 Pravděpodobný vývoj dotčeného území bez provedení koncepce 74
3. Charakteristiky životního prostředí v oblastech, které by mohly být provedením koncepce významně zasaženy 75
3.1 Ochrana ovzduší 75
3.2 Ochrana vod 75
3.3 Ochrana přírody 76
3.4 Ochrana půdy a horninového prostředí 77
3.5 Zemědělství a lesní hospodářství 77
3.6 Nakládání s odpady 78
3.7 Ochrana veřejného zdraví 78
4. Veškeré současné problémy životního prostředí, které jsou významné pro koncepci, zejména vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí 80

5. Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci, a způsob, jak byly tyto cíle vzaty v úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení 82
5.1 Nadnárodní dokumenty 82
5.1.1 Sdělení Evropské komise "Evropa 2020" 82
5.1.2 Adaptační strategie EU na klimatickou změnu 83
5.1.3 Agenda OSN pro udržitelný rozvoj 2030 83
5.2 Národní dokumenty 84
5.2.1 Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ 84
5.2.2 Strategický rámec Česká republika 2030 85
5.2.3 Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 85
5.2.4 Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025 86
5.2.5 Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 86
5.2.6 Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR 87
5.2.7 Politika ochrany klimatu v České republice 87
5.2.8 Národní program snižování emisí ČR 88
5.2.9 Střednědobá strategie zlepšení kvality ovzduší v ČR 88
5.2.10 Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020 88
5.2.11 Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století 90
5.2.12 Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 92
5.2.13 Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice 94
5.2.14 Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky 95
5.2.15 Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji na období 2021–2030 95
5.2.16 Program zlepšování kvality ovzduší – Zóna jihovýchod CZ06Z 97
5.2.17 Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje 2016–2025 98
5.2.18 Územní energetická koncepce Jihomoravského kraje 101
5.2.19 Koncepce zachování a obnovy kulturních památek JMK 102
5.2.20 Koncepce ochrany přírody Jihomoravského kraje 102
5.3 Stanovení referenčních cílů životního prostředí 103
6. Závažné vlivy (včetně sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, pozitivních a negativních vlivů) navrhovaných variant koncepce na životní prostředí 105
6.1 Hodnocení vlivů prioritních os, specifických cílů a tematických opatření 105

6.1.1 Metodika hodnocení 105
7. Vyhodnocení možných přeshraničních vlivů koncepce na životní prostředí 147
8. Výčet důvodů pro výběr zkoumaných variant a popis, jak bylo posuzování provedeno, včetně případných problémů při shromažďování požadovaných údajů 149
9. Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivu koncepce na životní prostředí 150
10. Popis navrhovaných opatření pro předcházení, vyloučení, snížení a kompenzaci významných negativních vlivů na životní prostředí zjištěných nebo předpokládaných při provádění koncepce ... 152
11. Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektu 153
12. Vlivy koncepce na veřejné zdraví 154
13. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů 162
14. Souhrnné vypořádání požadavků stanovených závěrem zjišťovacího řízení a vyjádření obdržených ke koncepci z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví 166
15. Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska ke koncepci 176
15.1 Závěry hodnocení 176
15.2 Návrh stanoviska ke Koncepci 176
POUŽITÉ ZDROJE 182

SAMOSTATNÉ PŘÍLOHY

Návrh koncepce Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Administrativní členění Jihomoravského kraje k roku 2020 [upraveno podle MOS ČSÚ 2020] 26
Obrázek 2: Vymezení klimatických oblastí v Jihomoravském kraji (Quitt 1971)..... 28
Obrázek 3: Průměrná roční teplota 1981 až 2010 a předpokládaný vývoj průměrné roční teploty 32
Obrázek 4: Průměrný roční úhrn srážek 1981 až 2010 a předpokládaný vývoj prům. úhrnu srážek.... 32
Obrázek 5: Riziko výskytu horkých nebo suchých period mezi 1981 a 2010 a předpokládaný vývoj ... 33
Obrázek 6: Vývoj emisí znečišťujících látek v Jihomoravském kraji v letech 2002 až 2017 (ČSÚ 2021) 35
Obrázek 7: Podíl jednotlivých zdrojů na celkových emisích benzo[a]pyrenu v roce (ČHMÚ 2014)..... 36
Obrázek 8: Vyznačení oblastí s překročenými Imisními Limity pro ochranu zdraví vybraných skupin látek (ČHMÚ 2020)..... 37
Obrázek 9: Průměrné roční koncentrace NO_x 40
Obrázek 10: Tříleté průměry koncentrace oxidů přízemního ozonu (Toniková 2021) 41
Obrázek 11: Území s významným příspěvkem dálkového přesunu škodlivin (šedá oblast) (ÚAP JmK 2017) 42
Obrázek 12: řešené komunikace a místa s nadměrnou hlučností v rámci JMK (Zdroj – Studie EKOLA)43
Obrázek 13: Říční síť povodí toků v Jihomoravském kraji (Toniková 2021) *Zdroj: Český hydrometeorologický ústav; Mapový podklad – Data50, 2019 © Český úřad zeměměřický a katastrální, Open Data Österreich, data.gv.at; Portál otvorených dát, data.gov.sk* 45
Obrázek 14: Průměrný denní průtok řek v Jihomoravském kraji v období hydrologických let 2005 až 2018 (Český hydrometeorologický ústav 2019)..... 46
Obrázek 15: Mapa ČR s aktuálními oblastmi sucha v červenci 2020 (Zdroj Intersucho – ČHMÚ)..... 47
Obrázek 16: Úroveň hladiny podzemní vody v hlubokých vrtech v letech 2013, 2015 a 2017 (ČHMÚ 2019) 48
Obrázek 17: Současný stav vodovodní sítě v Jihomoravském kraji (Toniková 2021)..... 49
Obrázek 18: Reliéf Jihomoravského kraje 53
Obrázek 19: Půdní typy na území Jihomoravského kraje (MŽP 2021) 56
Obrázek 20: Staré ekologické zátěže na území JmK (ÚAP 2017)..... 57
Obrázek 21: Rozložení ohrožení půd vlivem větrné eroze v JM kraji v r. 2019..... 59
Obrázek 22: Vývoj těžeb a souší v jehličnatých porostech dle kůrovcové mapy ze září 2020 v ORP (ÚHÚL 2020)..... 61
Obrázek 23: Chráněná území v Jihomoravském kraji (Toniková 2021)..... 64
Obrázek 24: ÚSES v rámci JMK (Atelier Fontes 2010) 65
Obrázek 25: Hierarchie Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020 89
Obrázek 26: Specifické cíle Strategického rámce Zdraví 2030 93
Obrázek 27: Obce, kde je třeba přijmout nová opatření na zlepšení stavu ŽP 97

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Stupnice pro hodnocení vztahu Koncepce k jiným strategickým dokumentům 22
Tabulka 2: Hodnocení vztahu Koncepce k jiným koncepcím 23
Tabulka 3: Klimatické oblasti na území Jihomoravského kraje – nížiny a rovinatá území 29
Tabulka 4: Klimatické oblasti na území Jihomoravského kraje – přechodné oblasti 30
Tabulka 5: Klimatické oblasti na území Jihomoravského kraje – vrchoviny a kopcovitá krajina 31
Tabulka 6: Mezikrajské srovnání emisí znečišťujících látek (REZZO 1–3) v kg/1 obyvatele v roce 2016 (ČSÚ 2021)..... 35
Tabulka 7: Počet dnů s překročením denního imisního limitu PM_{10} (tolerováno 35 překročení ročně) 38
Tabulka 8: Odhadovaný počet míst a osob v kritických místech nad mezní hodnotou 60 dB..... 44
Tabulka 9: Podíl třídy ochrany na zemědělském půdním fondu v Jihomoravském kraji a v České republice (VÚMOP 2019) 58
Tabulka 10: ohrožení pozemků v JM kraji větrnou erozí..... 59
Tabulka 11: Produkce komunálního odpadu v Jihomoravském kraji v letech 2013 až 2017 (ČSÚ 2019) 62
Tabulka 12: Počet zvláště chráněných území v JmK v letech 2013 až 2017 (ČSÚ 2019)..... 63
Tabulka 13: Biosférické rezervace UNESCO v JmK 66
Tabulka 14: Ptačí oblasti v Jihomoravském kraji (AOPK 2021) 67
Tabulka 15: EVL v Jihomoravském kraji (AOPK 2021) 67
Tabulka 16: Kulturní památky v okresech Jihomoravského kraje k 17. 9. 2019 (NPÚ 2019)..... 73
Tabulka 17: Přehled cílů POH JmK..... 98
Tabulka 18: Referenční cíle ochrany životního prostředí..... 103
Tabulka 19: Hodnocení jednotlivých specifických cílů a tematických opatření..... 109
Tabulka 20: Návrh monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivu Koncepce na životní prostředí 151
Tabulka 21: Referenční cíle a environmentální kritéria pro výběr projektů 153
Tabulka 22: Vlivy Koncepce na jednotlivé determinanty veřejného zdraví..... 154
Tabulka 23: Seznam účinných rozhodnutí o časově omezeném povolení (ČOP) provozu nadlimitních pozemních komunikací vydaných KHS JmK, včetně uvedení předmětných pozemních komunikací a uplatnění korekce pro starou hlukovou zátěž při stanovení hygienických limitů hluku (SHZ ano/ne); stav k březnu 2017 (JmK 2017) 159
Tabulka 24: Referenční cíle ochrany životního prostředí..... 163
Tabulka 25: Vypořádání požadavků ze závěru zjišťovacího řízení..... 166
Tabulka 26: Vypořádání požadavků z jednotlivých vyjádření zaslaných v rámci zjišťovacího řízení... 169

SEZNAM ZKRATEK

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BR	biosférická rezervace
BVAK	Brněnské vodovody a kanalizace, a.s.
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
EVL	evropsky významná lokalita
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
IZS	integrovaný záchranný systém
JmK	Jihomoravský kraj
JÚ	jímací území
KHS	Krajská hygienická stanice
KPI	klíčové indikátory plnění (Key Performance Indicators)
k.ú.	katastrální území
KÚ	krajský úřad
KZ	klimatická změna
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OOP	orgán ochrany přírody
OŽP	odbor životního prostředí
PM	particulate matter, doslova částicová hmota, česky překládána jako tuhé znečišťující látky (zák. o ochraně ovzduší), suspendované částice, prachové částice, aerosoly, či jednoduše prach
PM_x	soubor tuhých znečišťujících látek s maximálním aerodynamickým průměrem x µm
PO	ptačí oblast
POH	plán odpadového hospodářství
PP	přírodní památka
RBC	regionální biocentrum
RBK	regionální biokoridor
SC	specifický cíl

SEA	strategické posuzování vlivů na životní prostředí
TO	tematické opatření
TZL	tuhé znečišťující látky
ÚAP	územně analytické podklady
ÚEK	územní energetická koncepce
ÚP	územní plán
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚSES	územní systém ekologické stability
VKP	významný krajinný prvek
ZAV	záchranný archeologický výzkum
ZOPK	zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů
ZPF	zemědělský půdní fond
ZÚR	zásady územního rozvoje
ZZŘ	závěr zjišťovacího řízení
ŽP	životní prostředí

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název koncepce:

Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+

Předkladatel:

Jihomoravský kraj

Žerotínovo náměstí 449/3

601 82 Brno

IČO: 70888337

Oprávněný zástupce předkladatele:

Mgr. Jan Grolich, hejtman Jihomoravského kraje

telefon:54165 1501, 54165 1511

e-mail: grolich.jan@jmk.cz

Kontaktní osoba:

Ing. Pavel Fišer, Ph.D., vedoucí oddělení strategického rozvoje

telefon:54165 1348

e-mail: fiser.pavel@kr-jihomoravsky.cz

Zpracovatel vyhodnocení:

Ing. Pavel Obrdlík, držitel autorizace k posuzování vlivů na životní prostředí č. j. 87742/ENV/15, prodlouženo č.j. MZP/2020/710/3955

telefon:+420 774 854 447

e-mail: obrpav@gmail.com

Spolupráce:

Bc. Martin Havlík, UnitX s.r.o.

martin.havlik@unitx.eu

+420 736 631 247

Ing. Daniel Vlček, UnitX s.r.o.

daniel.vlcek@unitx.eu

+420 604 144 914

1. OBSAH A CÍLE KONCEPCE, JEJÍ VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM

Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ (dále také SR JMK 2021+ nebo Koncepce) je koncepčním dokumentem, který do roku 2030 definuje vize, specifické cíle a tematická opatření, jejichž prostřednictvím má dojít k udržitelnému rozvoji Jihomoravského kraje. Je zpracována pro celé území Jihomoravského kraje.

SR JMK 2021+je strategií představující dlouhodobý ucelený soubor opatření směřujících k dosažení cílů podpory regionálního rozvoje na úrovni kraje pro období let 2021 až 2030. SR JMK 2021+ navazuje na Strategii Jihomoravského kraje 2020 (dále také „SR JMK 2020“) platnou v období let 2012 až 2020. SR JMK 2021+ vymezuje specifické cíle a tematická opatření, jejichž prostřednictvím má dojít k udržitelnému a vyváženému rozvoji území Jihomoravského kraje.

Hlavním cílem nové koncepce SR JMK 2021+ je její zaměření na:

- analýzu současného stavu a předchozího návrhového období, relevantních socioekonomických změn v letech 2014-2020 a následná SWOT analýza;
- promítnutí změn situace do návrhové části;
- harmonizace návrhové části s vyššími koncepčními dokumenty;
- zohlednění struktury operačních a dotačních programů v programovém období 2021-2030;
- stanovení nových strategických oblastí, specifických cílů, opatření a aktivit s důrazem na podporu udržitelného rozvoje celého Jihomoravského kraje ve všech oblastech, na konkurenceschopnost a zaměstnanost, na sociální i zdravotní benefity a na další zlepšování ostatních oblastí života v Jihomoravském kraji.

Tyto hlavní cíle byly vyjádřeny v konkrétních formulacích strategických oblastí, strategických vizí i v tematických opatřeních, uvedených v dalších kapitolách.

Cílovým stavem SR JMK 2021+ je konkurenceschopný region, úspěšný na rostoucích a technologicky náročných trzích, který vytváří vhodné zázemí pro své obyvatele a je nejen atraktivním místem k životu, ale i k návštěvě. SR JMK 2021+ plní funkci základního strategického dokumentu orgánů Jihomoravského kraje pro koordinaci rozvoje území při zajištění strategické podpory regionálního rozvoje.

1.1 Obsah a cíle koncepce

Dokument je členěn do tří vzájemně provázaných částí. První je část analytická, jejímž předmětem je představení základní charakteristiky a sociálně-ekonomického profilu Jihomoravského kraje. Cílem tohoto dokumentu je popsat aktuální podmínky kraje ve všech relevantních oblastech, které determinují dlouhodobě udržitelný rozvoj regionu a přispívají ke spokojenému životu obyvatel. Analytická část je dělena do tří částí, a to na odvětvovou analýzu, regionální analýzu a projekci budoucího vývoje.

Na analytickou část dále navazuje část strategická, která zároveň vychází ze závěrů provedeného Zhodnocení naplňování SR JMK 2012-2020 za období 2013-2017(2018) a Auditu strategických dokumentů. Zhodnocení naplňování strategie do roku 2020 obsahuje přehled oblastí, ve kterých nebylo během sledovaného období let 2012 až 2020 dosaženo očekávaných změn a strategická část SR JMK 2021+ by tyto oblasti měla odpovídajícím způsobem zohlednit. Audit se pak zaměřil na platné strategické dokumenty na evropské, národní a krajské úrovni, ze kterých SR JMK 2021+ vychází.

Koncepce SR JMK 2021+ vytváří rámec pro vypracování i dalších strategických dokumentů na nižších – regionálních až sídelních úrovních. Vychází z předchozí SR JMK 2014-2020, využívá posouzení relevantních změn a poznatků za období 2014-2020 a potřebné úpravy, zaměření na strategické cíle a podporu rozvoje promítá do strategické části koncepce. Zohledňuje přitom jak aktuální koncepce a strategie na evropské a národní úrovni vztahující se k nastíněným strategickým oblastem, specifickým cílům i opatřením, tak i relevantní schválené koncepční dokumenty na úrovni kraje.

Třetí částí koncepce je implementační a monitorovací část, která představuje popis postupů, procesů, kterými má být docíleno naplnění stanovených vizí, resp. specifických cílů kraje, které byly definovány v části strategické. Implementační a monitorovací část Strategie se skládá z následujících částí:

- Akční plán
- Finanční plán
- Vyhodnocení plnění strategie
- Monitoring, analýza a řízení rizik
- Pravidelné setkání k SRJMK 2021+
- Revize strategické části
- Kompetenční matice

Její součástí je i Harmonogram implementace a Klíčové indikátory plnění jednotlivých prioritních os a jejich tematických opatření.

V tomto kontextu je vytvoření SRJMK 2021+ pouze prvním krokem, kterým začíná proces vedoucí k projednání, schválení, postupné realizaci a následně k naplnění vizí a cílů kraje. Strategický plán je a musí být živým dokumentem, se kterým se dále pracuje a jehož realizace musí být pravidelně vyhodnocována.

Součástí této části SRJMK 2021+ je rovněž nastavení monitoringu strategie. Monitoring bude primárně probíhat prostřednictvím vyhodnocování klíčových indikátorů plnění (KPI), pomocí nichž je možno v čase pozorovat a hodnotit vývojové trendy a dopady realizovaných opatření na základní parametry, které charakterizují stav Jihomoravského kraje. Záměrem je kontinuálně sledovat trendy v hospodářském a sociálním vývoji, které mají být pozitivně ovlivněny naplňováním dílčích specifických cílů definovaných touto strategií, a v případě negativního vývoje operativně reagovat.

K polovině programového období musí Jihomoravský kraj zpracovat zprávu o uplatňování SRJKM 2021+, na jejímž základě může zastupitelstvo kraje rozhodnout o aktualizaci nebo o zpracování nové strategie.

Jednotlivé dílčí konkrétní projekty, které by mohly vykazovat významnější vliv na životní prostředí, budou posuzovány podrobně a samostatně z hlediska svých vlivů v etapě zpracování projektu jako záměry v procesu EIA podle platné legislativy (zákon č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

1.1.1 Analytická část

Analytická část **byla zpracovávána ve třech fázích:**

- sběr podkladů a dat
- analýza dat
- jednání pracovních skupin.

Poté byla provedena **odvětvová analýza** podle jednotlivých problémových okruhů (územní charakteristika, demografická analýza, ekonomika, trh práce, výzkum, vývoj a inovace, doprava a

dopravní infrastruktura, technická infrastruktura, veřejné služby a občanská vybavenost, rozvoj venkova a zemědělství, životní prostředí, bezpečnost, cestovní ruch).

Na základě široké analýzy byla pak zpracována SWOT analýza.

SWOT analýza – na základě předchozího vyhodnocení v analytické části a zejména formulace klíčových závěrů z jednotlivých problémových okruhů byla zpracována SWOT analýza, která přesně definovala jednotlivé silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, které budou ovlivňovat novou strategii a její konkrétní obsahovou náplň. Nová strategie by měla co nejvíce využít silné stránky a příležitosti pro rozvoj, a naopak odstranit stávající slabé stránky nebo hrozby, které mohou bránit úspěšnému rozvoji kraje ve všech sledovaných oblastech činností.

Dále byla v rámci analytické části provedena **regionální analýza** (ORP, vymezení hospodářsky slabých oblastí) a na základě toho byla zpracována **projekce budoucího vývoje**, a to ve třech variantách:

- realistická varianta
- pesimistická varianta
- optimistická varianta.

Základní členění Analytické části SR JMK 2021+ je následující:

ANALYTICKÁ ČÁST:

1. Základní údaje

2. Úvod

3. Metodika

3.1 Sběr podkladů a dat
3.2 Analýza dat
3.3 Jednání pracovních skupin

4. Odvětvová analýza

4.1 Územní charakteristika
4.2 Demografická analýza
4.3 Ekonomika
4.4 Trh práce
4.5 Výzkum, vývoj a inovace
4.6 Doprava a dopravní infrastruktura
4.7 Technická infrastruktura
4.8 Veřejné služby a občanská vybavenost
4.9 Rozvoj venkova a zemědělství
4.10 Životní prostředí
4.11 Bezpečnost
4.12 Cestovní ruch
4.13 SWOT analýza

5. Regionální analýza

5.1 Analýza správních území obcí s pověřeným obecním úřadem
5.2 Shrnutí regionální analýzy
5.3 Vymezení hospodářsky slabých oblastí dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
5.4 Celkové vyhodnocení dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

6. Projekce budoucího vývoje

6.1 Realistická varianta
6.2 Pesimistická varianta
6.3 Optimistická varianta

7. Seznam zkratek

8. Seznam grafů, kartogramů a tabulek

1.1.2 Strategická část

Strategická část bezprostředně navazuje na část analytickou a zaměřuje se na představení směru dalšího rozvoje Jihomoravského kraje. V rámci strategické části dokumentu jsou definovány prioritní osy a jejich vize, vymezeny specifické cíle a tematická opatření, jejichž realizací má dojít k udržitelnému a vyváženému rozvoji území Jihomoravského kraje. Naplňování specifických cílů bude ověřováno prostřednictvím pravidelného monitoringu dat a vyhodnocování klíčových indikátorů plnění této strategie.
Základními pilíři zpracované strategie, resp. problémovými okruhy, kterými by se měla koncepce SR JMK 2021+ v strategické části zabývat, jsou zejména:

- vzdělávání a sport,
- zdravotnictví, sociální služby, stárnutí obyvatelstva, soudržná společnost
- dopravní infrastruktura, systém veřejné dopravy, budoucnost mobility
- životní prostředí a veřejné zdraví, technická infrastruktura, rozvoj venkova, zemědělství
- výzkum, vývoj a inovace, trh práce a podnikání
- veřejná správa, občanská vybavenost a život v obcích, kultura, cestovní ruch, bezpečnost.

Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ je vytvořena na základě zjištění a závěrů, které vycházejí z realizovaných analýz, identifikovaných příležitostí, problémů a vývojových tendencí sledovaného regionu (což je předmětem analytické části dokumentu). Strategie je rovněž úzce provázána se Zásadami územního rozvoje Jihomoravského kraje a bezprostředně navazuje na předchozí Strategii Jihomoravského kraje 2020 platnou v období let 2012 až 2020. Jihomoravský kraj má za cíl strategicky a koncepčně rozvíjet daný region, a tedy při tvorbě nového strategického dokumentu bylo nutné zohlednit stav a vývoj dosažený v jednotlivých oblastech v rámci předcházejícího plánovacího období.

Strategická část byla dále formulována s ohledem na další koncepční dokumenty Jihomoravského kraje v období platnosti SR JMK 2021+, které jsou shrnuté v Auditu strategických dokumentů (dále také „Audit“). Audit se zaměřil na platné strategické dokumenty na evropské, národní a krajské úrovni, se kterými je provázána strategická část SR JMK 2021+.

Základní členění Strategické části SR JMK 2021+ je následující:

STRATEGICKÁ ČÁST:

I. Úvod

Struktura prioritních os:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity
2. Zdravotnictví a sociální oblast
3. Dopravní infrastruktura a obslužnost území
4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství
5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost

II. Přehled prioritních os, jejich vizí, specifických cílů a tematických opatření

PRIORITNÍ OSA 1 – VZDĚLÁVÁNÍ A SPORT

VIZE: ***Vzdělávání a sport, které naplno rozvíjí potenciál obyvatel kraje*** (vysoká priorita)

VZDĚLÁVÁNÍ

Specifický cíl 1.1. – Podpora maximalizace potenciálu každého obyvatele

Tematická opatření:
1.1.1 – Výuka a rozvoj klíčových kompetencí žáků a studentů
1.1.2 – Zvýšení dostupnosti vzdělávání a služeb péče o děti předškolního věku
1.1.3 – Podpora mezinárodní spolupráce škol a mobility pedagogických pracovníků a studentů
1.1.4 – Podpora rozvoje spolupráce mezi vzdělávacími subjekty a zaměstnavateli
1.1.5 – Podpora kariérového a profesního poradenství
1.1.6 – Podpora a propagace celoživotního vzdělávání
1.1.7 – Zvyšování otevřenosti škol veřejnosti
1.1.8 – Rozvoj a obnova infrastruktury a vybavenosti škol a školských zařízení
1.1.9 – Podpora neformálního vzdělávání

Specifický cíl 1.2. – Rozvoj vzdělávání překonávající bariéry a nerovnosti (střední priorita)

Tematická opatření:
1.2.1 – Zvýšení kvality vzdělávání v hospodářsky a sociálně ohrožených územích
1.2.2 – Rozvoj dostupné rané péče a vzdělávání pro skupiny osob ohrožené sociálním vyloučením
1.2.3 – Podpora rovných podmínek ve vzdělávání a podpora začleňování (integrace) cizinců

Specifický cíl 1.3. – Zajištění dostatečných personálních kapacit a rozvoj kvalifikace pedagogického personálu (nízká priorita)

Tematická opatření:
1.3.1 – Kontinuální vzdělávání pedagogického personálu
1.3.2 – Zlepšování managementu škol a vzdělávací soustavy

Specifický cíl 1.4. – Odpovídající stav vzdělávací infrastruktury (vysoká priorita)

Tematická opatření:
1.4.1 – Rozvoj a obnova infrastruktury a vybavenosti škol a školských zařízení

SPORT A MIMOŠKOLNÍ ZÁJMOVÉ AKTIVITY

Specifický cíl 1.5. – Zvýšení zájmu o pohyb a sport, kvalitní sportovní infrastruktura (střední priorita)

Tematická opatření:
1.5.1 – Zjištění široké nabídky sportovních aktivit
1.5.2 – Spolupráce v oblasti rozvoje sportu a jeho propagace
1.5.3 – Podpora talentované mládeže a vrcholového sportu

Specifický cíl 1.6. – Dostatečná kvalita a kapacita sportovní infrastruktury (střední priorita)

Tematická opatření:
1.6.1 – Kvalitní sportovní infrastruktura

Specifický cíl 1.7. – Podpora mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže (střední priorita)

Tematická opatření:
1.7.1 – Podpora spolků a organizací provozujících zájmovou činnost v oblasti neformálního vzdělávání pro děti a mládež

PRIORITNÍ OSA 2 – ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ OBLAST

VIZE: ***Systém dostupné a udržitelné péče a podpory pro všechny***

ZDRAVOTNICTVÍ

Specifický cíl 2.1. – Vytvoření systému udržitelného zdravotnictví (vysoká priorita)

Tematická opatření:
2.1.1 – Zajištění dostupnosti a zvyšování kvality zdravotních služeb na území kraje
2.1.2 – Zvýšení financování systému zdravotnictví ze strany státu
2.1.3 – Podpora paliativní péče ve zdravotnictví
2.1.4 – Rozvoj a modernizace technické infrastruktury a vybavenosti zdravotních služeb
2.1.5 – Zajištění kvalitních personálních kapacit ve zdravotnictví
2.1.6 – Podpora elektronizace zdravotnictví, eHealth a telemedicíny v Jihomoravském kraji
2.1.7 – Posílení metodické pomoci a koordinace poskytovatelů zdravotní péče v Jihomoravském kraji
2.1.8 – Podpora sociálně-zdravotního pomezí
2.1.9 – Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Specifický cíl 2.2. – Dostupné sociální služby (vysoká priorita)

Tematická opatření:
2.2.1 – Optimalizace sítě a zajištění dostupnosti ambulantních, terénních a pobytových sociálních služeb
2.2.2 – Pokračování v procesu transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb
2.2.3 – Zvýšení financování systému sociálních služeb ze strany státu
2.2.4 – Zajištění kvalitních personálních kapacit v sociálních službách
2.2.5 – Podpora paliativní péče v sociálních službách
2.2.6 – Zintenzivnění prevence vzniku rizikových jevů

STÁRNUTÍ OBYVATELSTVA

Specifický cíl 2.3. – Realizace podmínek pro důstojné stárnutí (střední priorita)

Tematická opatření:
2.3.1 – Podpora neformální péče
2.3.2 – Využití nových forem asistivních a inovativních technologií
2.3.3 – Podpora aktivního stárnutí
2.3.4 – Podpora Age managementu

SOUDRŽNÁ SPOLEČNOST

Specifický cíl 2.4. – Soudržná společnost bez sociálního vyloučení (nízká priorita)

Tematická opatření:
2.4.1 – Podpora rodin s dětmi, seniorů a mezigeneračního soužití
2.4.2 – Mapování sociálně vyloučených lokalit a zvýšení dostupnosti služeb v těchto oblastech
2.4.3 – Podpora sociálního bydlení
2.4.4 – Podpora malokapacitních komunitních služeb
2.4.5 – Podpora bezbariérovosti veřejných objektů

PRIORITNÍ OSA 3 – DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA A OBSLUŽNOST ÚZEMÍ

VIZE: ***Plynulá a udržitelná doprava na území kraje***

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Specifický cíl 3.1. – Kvalitní dopravní síť kraje (vysoká priorita)

Tematická opatření:
3.1.1 – Vytvoření vhodných podmínek a podpora výstavby a rekonstrukce železniční infrastruktury pro meziregionální a vnitřní dopravu
3.1.2 – Vytvoření vhodných podmínek a podpora výstavby chybějících úseků klíčových silničních a dálničních spojení a zmírnění dopadů tranzitní dopravy
3.1.3 – Rekonstrukce regionální silniční infrastruktury a klíčových obecních komunikací
3.1.4 – Rozvoj a rekonstrukce sítě bezpečných cyklostezek včetně doprovodné infrastruktury
3.1.5 – Rozvoj infrastruktury městské kolejové dopravy
3.1.6 – Rozvoj Mezinárodního letiště Brno-Tuřany a doprovodné dopravní infrastruktury
3.1.7 – Podpora vzdělávacích, osvětových a komunikačních aktivit za účelem zvýšení bezpečnosti dopravy
3.1.8 – Podpora logistických terminálů kombinované dopravy

SYSTÉM VEŘEJNÉ DOPRAVY

Specifický cíl 3.2. – Zvýšení obslužnosti území a efektivní Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje (vysoká priorita)

Tematická opatření:
3.2.1 – Rozvoj systémů veřejné dopravy a podpora spolupráce se sousedními regiony
3.2.2 – Výstavba efektivně umístěných přestupních terminálů vč. výstavby a rozvoje sítě záchytných parkovišť a služeb pro další formy navazující dopravy
3.2.3 – Zvýšení atraktivity a přístupnosti veřejné dopravy v kraji
3.2.4 – Podpora modernizace vozového parku veřejné dopravy
3.2.5 – Technická podpora projekčních prací

BUDOUCNOST MOBILITY (FUTURE MOBILITY)

Specifický cíl 3.3. – Snížení uhlíkové stopy dopravního sektoru kraje (střední priorita)

Tematická opatření:
3.3.1 – Podpora udržitelných forem dopravy
3.3.2 – Příprava a zavádění řešení MaaS (Mobility as a Service) a inteligentních dopravních informačních, tarifních a řídících systémů

PRIORITNÍ OSA 4 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA, ROZVOJ VENKOVA A ZEMĚDĚLSTVÍ

VIZE: ***Čistý kraj díky moderním technologiím i zdravému rozumu***

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Specifický cíl 4.1. – Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu (střední priorita)

Tematická opatření:
4.1.1 – Realizace pozemkových úprav směřujících ke stabilizaci krajiny
4.1.2 – Realizace opatření vedoucích ke zvládnutí rizik hydrologických extrémů
4.1.3 – Obnova a péče o významné krajinné prvky vedoucí ke snížení vodní a větrné eroze a rozvíjení biologické rozmanitosti
4.1.4 – Podpora osvětové činnosti v oblasti klimatické změny
4.1.5 – Výsadba původních a odolných druhů rostlin
4.1.6 – Podpora opatření vedoucích ke snížení větrné eroze
4.1.7 – Podpora aktivit vedoucích ke snížení spotřeby vody
4.1.8 – Podpora obnovy lesních porostů
4.1.9 – Podpora eliminace hrozby přemnožení kalamitních druhů hmyzu

Specifický cíl 4.2. – Zlepšení kvality ovzduší (střední priorita)

Tematická opatření:
4.2.1 – Podpora obnovitelných zdrojů energie
4.2.2 – Osvěta a zvyšování motivace pro přechod k ekologicky více šetrným způsobům vytápění
4.2.3 – Snížení koncentrace prachových částic v ovzduší

Specifický cíl 4.3. – Snižování dopadů lidské činnosti (střední priorita)

Tematická opatření:
4.3.1 – Podpora snižování energetické náročnosti budov a osvěta v oblasti spotřeby energií
4.3.2 – Ochrana před nadměrným hlukem z dopravy

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Specifický cíl 4.4. – Zachování a rozvoj kvality technické infrastruktury (nízká priorita)

Tematická opatření:
4.4.1 – Předcházení vzniku odpadů a odpadové vzdělávání, zavádění prvků cirkulární ekonomiky
4.4.2 – Výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury
4.4.3 – Podpora sanace starých ekologických zátěží

ROZVOJ VENKOVA

Specifický cíl 4.5. – Rozvoj občanské vybavenosti na venkově (vysoká priorita)

Tematická opatření:
4.5.1 – Rozvoj infrastruktury pro spolkovou a dobrovolnickou činnost v obcích
4.5.2 – Podpora využití nových technologií a inovativních přístupů aplikovatelných pro potřeby venkovských oblastí
4.5.3 – Rozvoj sítě komunikační infrastruktury ve venkovských oblastech

ZEMĚDĚLSTVÍ

Specifický cíl 4.6. – Zlepšení způsobů obhospodařování půdy (vysoká priorita)

Tematická opatření:
4.6.1 – Podpora využití inovativních přístupů v zemědělství
4.6.2 – Podpora širšího spektra a variability pěstovaných plodin
4.6.3 – Podpora udržitelných forem zemědělství a předávání znalostí v oblasti udržitelných systémů zemědělství
4.6.4 – Podpora osvěty v zemědělství s lesním hospodářství
4.6.5 – Propagace regionálních produktů a podpora krátkých řetězců

PRIORITNÍ OSA 5 – KONKURENCESCHOPNOST, PODNIKÁNÍ, INOVACE A VÝZKUM

VIZE: ***Konkurenceschopný kraj poháněný špičkovým výzkumem a inovacemi***

VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE

Specifický cíl 5.1. – Excelentní výzkum a odborné know-how (vysoká priorita)

Tematická opatření:
5.1.1 – Zvýšení podpory výzkumu a vývoje s důrazem na kvalitu a přenos výsledků do lokální ekonomiky
5.1.2 – Popularizace vědy a STEAM
5.1.3 – Přilákání talentů
5.1.4 – Posílení obousměrné otevřenosti a mezinárodní excelence akademického prostředí
5.1.5 – Pružnější reakce nabídky oborů na globální trendy
5.1.6 – Zvýšení otevřenosti a mezinárodní přitažlivosti vysokých škol

TRH PRÁCE A PODNIKÁNÍ

Specifický cíl 5.2. – Úspěšné místní firmy a podnikatelé (vysoká priorita)

Tematická opatření:
5.2.1 – Vhodné podmínky pro vznik a rozvoj podnikání
5.2.2 – Akumulace kapitálu, know-how a jejich další rozvoj na území kraje
5.2.3 – Odstraňování bariér na trhu práce
5.2.4 – Podpora expanze na mezinárodní trhy

Specifický cíl 5.3. – Zakořeněné globální společnosti (střední priorita)

Tematická opatření:
5.3.1 – Vtažení globálních společností do kultivace regionálního prostředí
5.3.2 – Provázanost dodavatelsko-odběratelských vazeb na místní prostředí
5.3.3 – Přítomnost strategických funkcí v rámci struktur nadnárodních společností (kvalifikovaná pracovní místa)

PRIORITNÍ OSA 6 – CESTOVNÍ RUCH A KULTURA, VEŘEJNÁ SPRÁVA, OBČANSKÁ VYBAVENOST A BEZPEČNOST

VIZE: ***Kraj rozvíjející občanskou vybavenost a chránící své kulturní, historické a přírodní dědictví***

CESTOVNÍ RUCH

Specifický cíl 6.1. – Využití potenciálu atraktivit cestovního ruchu včetně míst s nižší návštěvností (střední priorita)

Tematická opatření:
6.1.1 – Rozvoj potenciálu dosud málo navštěvovaných lokalit
6.1.2 – Zvýšení provázanosti cestovního ruchu a kultury
6.1.3 – Vzdělávání pracovníků, zvýšení kvality služeb cestovního ruchu
6.1.4. – Podpora destinačních managementů a spolupráce aktérů v cestovním ruchu
6.1.5 – Podpora konferenční a kongresové turistiky (tzv. MICE)

Specifický cíl 6.2. – Zajištění dostatečné úrovně infrastruktury pro potřeby cestovního ruchu (střední priorita)

Tematická opatření:
6.2.1 – Zajištění dostupnosti turistických cílů udržitelnými formami dopravy
6.2.2 – Optimalizace sítě stezek a tras
6.2.3 – Zajištění odpovídající kapacity a kvality doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
6.2.4 – Podpora vodních cest regionálního významu

KULTURA

Specifický cíl 6.3. – Podpora památkové péče (střední priorita)

Tematická opatření:
6.3.1 – Obnova a prezentace kulturních památek
6.3.2 – Zabezpečení kulturních památek

Specifický cíl 6.4. – Podpora živé kultury a udržení kulturního dědictví kraje (nízká priorita)

Tematická opatření:
6.4.1 – Udržování a předávání znalostí regionálních řemesel
6.4.2 – Podpora kulturních aktivit a aktérů v kultuře
6.4.3 – Rozvoj kreativních odvětví v regionu
6.4.4 – Poradenství, osvěta a metodická podpora samospráv
6.4.5 – Podpora spolkového života v obcích

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Specifický cíl 6.5. – Moderní veřejná správa (střední priorita)

Tematická opatření:
6.5.1 – Podpora procesů a propojení strategického plánování a územního plánování
6.5.2 – Podpora chytrých řešení a projektů v území kraje
6.5.3 – Podpora elektronizace úřadu a publikování otevřených dat
6.5.4 – Efektivní správa majetku kraje a řízení příspěvkových organizací

Specifický cíl 6.6. – Podpora spolupráce mezi zainteresovanými subjekty při rozvoji území (veřejná správa, akademický sektor, společnosti) (nízká priorita)

Tematická opatření:
6.6.1 – Podpora spolupráce mezi aktéry regionálního rozvoje
6.6.2 – Podpora přeshraniční a mezinárodní spolupráce při rozvíjení společných témat
6.6.3 – Budování pozitivní image kraje
6.6.4 – Podpora participace veřejnosti

Specifický cíl 6.7. – Zajištění podmínek polycentrického rozvoje území kraje (nízká priorita)

Tematická opatření:
6.7.1 – Podpora snižování negativních disparit v území kraje a koordinace polycentrického rozvoje sídelní struktury kraje
6.7.2 – Využívání nástrojů strategického plánování pro efektivní péči o krajinu v obcích a efektivní rozvoj obcí

OBČANSKÁ VYBAVENOST A ŽIVOT V OBCÍCH

Specifický cíl 6.8. – Zajištění občanské vybavenosti a služeb pro obyvatelstvo (vysoká priorita)

Tematická opatření:
6.8.1 – Podpora spolupráce samospráv, svazků obcí a místních akčních skupin v rozvoji území
6.8.2 – Podpora regenerace brownfieldů
6.8.3 – Rozvoj a udržování funkčního stavu občanské vybavenosti obcí (včetně bezbariérového přístupu a vysokorychlostních informačních sítí
6.8.4 – Poradenství, osvěta a metodická podpora samospráv
6.8.5 – Podpora spolkového života v obcích

BEZPEČNOST

Specifický cíl 6.9. – Zajištění vysokého standardu bezpečnosti obyvatelstva a majetku (střední priorita)

Tematická opatření:
6.9.1 – Podpora vybavenosti a zkvalitňování systému Integrovaného záchranného systému (IZS)
6.9.2 – Kyberbezpečnost
6.9.3 – Mezikrajská a přeshraniční spolupráce IZS
6.9.4 – Rozvoj krizového řízení v území kraje
6.9.5 - Zkvalitňování systému preventivních opatření a vzdělávání v oblasti bezpečnosti

1.1.3 Implementační a monitorovací část

Implementační a monitorovací část představuje popis postupů, procesů, kterými má být docíleno naplnění stanovených vizí, resp. specifických cílů kraje, které byly definovány v části strategické. Implementační a monitorovací část Strategie se skládá z následujících částí:

- Akční plán
- Finanční plán
- Vyhodnocení plnění strategie
- Monitoring, analýza a řízení rizik
- Pravidelné setkání k SRJMK 2021+
- Revize strategické části
- Kompetenční matice

Její součástí je i Harmonogram implementace a Klíčové indikátory plnění jednotlivých prioritních os a jejich tematických opatření.

Součástí této části SRJMK 2021+ je rovněž nastavení monitoringu strategie. Monitoring bude primárně probíhat prostřednictvím vyhodnocování klíčových indikátorů plnění. Záměrem je kontinuálně sledovat trendy v hospodářském a sociálním vývoji, které mají být pozitivně ovlivněny naplňováním dílčích specifických cílů definovaných touto strategií, a v případě negativního vývoje operativně reagovat.

Ve strategické části bylo definováno celkem 6 prioritních os pokrývajících oblasti kompetencí Jihomoravského kraje. Kurzívou jsou pak označeny vize pro jednotlivé oblasti.

- Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity – vize: *Vzdělávání a sport, které naplno rozvíjejí potenciál obyvatel kraje.*
- Zdravotnictví a sociální oblast – vize: *Systém dostupné a udržitelné péče a podpory pro všechny.*
- Dopravní infrastruktura a obslužnost území – vize: *Plynulá a udržitelná doprava na území kraje.*
- Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství – vize: *Čistý kraj díky moderním technologiím i zdravému rozumu.*
- Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum – vize: *Konkurenceschopný kraj poháněný špičkovým výzkumem a inovacemi.*
- Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost – vize: *Kraj rozvíjející občanskou vybavenost a své kulturní, historické a přírodní dědictví*.

Samotná implementace SR JMK 2021+ je tvořena třemi hlavními aktivitami: tvorba a schválení akčního plánu (dále také „AP“), evaluace plnění strategie a revize strategické části SR JMK 2021+.

Akční plán, zvaný také Program rozvoje kraje, je základním prvkem pro realizaci SR JMK 2021+ a je tvořen vždy na dvouletá období. Akční plán určuje, která z tematických opatření se budou realizovat během nastávajícího dvouletého období. Akční plán obsahuje následující informace:

- seznam tematických opatření určených k realizaci během následujícího dvouletého období,
- krátké zdůvodnění, proč bylo vybráno právě toto tematické opatření,
- hodnotitel tematického potření (monitoruje realizaci tematického opatření),
- nositel tematického opatření (přímo realizuje tematické opatření),
- zdroje financování vybraných tematických opatření,
- podíl Krajského úřadu JMK na financování tematického opatření,
- odhadovaný termín zahájení a dokončení realizace tematického opatření.

Finanční plán

Z důvodu efektivity není tvořen separátní finanční plán. Finanční plán je jako takový již součástí akčního plánu. V rámci akčního plánu je zpracován odhad nákladů jednotlivých opatření včetně informace, kolik z těchto nákladů bude hradit KÚ JMK. Následně je ve spolupráci s Odborem ekonomickým posouzena realističnost a realizovatelnost finanční části akčního plánu, jsou provedeny případné úpravy. Následně je akční plán projednán a schválen Zastupitelstvem Jihomoravského kraje.

Vyhodnocení plnění strategie

Druhým důležitým nástrojem práce se SR JMK 2021+ je vyhodnocení plnění strategie (dále také „vyhodnocování realizace strategie“), tento dokument je vytvářen každoročně. Jedná se o základní nástroj, kterým je monitorováno a vyhodnocováno, nakolik je plněna strategie. Naplňování specifických cílů bude ověřováno prostřednictvím pravidelného monitoringu dat a vyhodnocování

klíčových indikátorů plnění této strategie. Zároveň tento dokument slouží k monitorování a řízení rizik strategie.

Strategická část SRJMK 2021+ obsahuje více než 120 tematických opatření, i z tohoto důvodu je sledovanou jednotkou plnění SR JMK 2021+ specifický cíl. Strategická část obsahuje 32 specifických cílů. Evaluace plnění strategie je tedy dokument, který obsahuje následující informace:

- seznam všech specifických cílů,
- stav naplnění těchto cílů s komentářem (ne vždy je možné stav naplnění pouze kvantifikovat),
- vývoj klíčových indikátorů plnění
- seznam identifikovaných rizik naplnění specifických cílů i celé strategie,
- významnost identifikovaného rizika (významné či nevýznamné)
- způsob zvládání identifikovaných rizik (tam kde je to možné stanovit),
- stav financování u jednotlivých specifických cílů.

Dalšími součástmi implementační části SR JMK 2021+ jsou například:

- monitoring a řízení rizik
- posloupnost implementačních aktivit
- přehled kompetencí
- harmonogram implementace
- klíčové indikátory plnění.

1.2 Vztah k jiným koncepcím

Tabulka 2 níže obsahuje přehled nejpodstatnějších strategických dokumentů, které jsou v nějakém vztahu s Koncepcí. Jejich vzájemný vztah je hodnocen v souladu s níže uvedenou stupnicí (Tabulka 1), která je převzata z Metodického doporučení pro posuzování vlivů obecných koncepcí na životní prostředí (Švábová Nezvalová J., 2018).

Tabulka 1: Stupnice pro hodnocení vztahu Koncepce k jiným strategickým dokumentům

3	Velmi silný (přímý) vztah	Strategický dokument obsahuje podněty, požadavky nebo záměry s konkrétně definovaným nárokem na změnu využití území, které se přímo promítají do posuzované Koncepce, jejich zahrnutí je nezbytnou podmínkou vyplývající z přijatého strategického dokumentu.
2	Silný (přímý) vztah	Strategický dokument bez konkrétně definovaných nároků na promítnutí do předkládané Koncepce. Do řešené Koncepce se promítají ve formě priorit, požadavků nebo podmínek (verbální výroky). Realizace Koncepce není přímo závislá na přijatém strategickém dokumentu.
1	Slabý nebo nepřímý vztah	Strategický dokument neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry s přímou vazbou na navrhovanou Koncepci, je však podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.
0	Bez vztahu	Strategický dokument neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry, které vyžadují řešení v rámci řešené koncepce.

Koncepce, které s Koncepcí zřejmě ve vztahu nejsou (hodnocení 0), nebyly do přehledu zahrnuty.

Tabulka 2: Hodnocení vztahu Koncepce k jiným koncepcím

Nadnárodní dokumenty	**Vztah**	**Komentář**
Sdělení Evropské komise "Evropa 2020"	2	Hospodářská strategie Evropské komise definuje tři priority: inteligentní růst, udržitelný růst a růst podporující začlenění. Soulad (důležitý pro čerpání zdrojů z kohezní politiky v dalším období) je zajištěn průřezově v rámci celé Koncepce ve všech prioritních osách.
Politika soudržnosti pro období 2021 – 2027	2	Politika soudržnosti je pro Koncepci průřezovým podkladem a je zohledněna ve všech prioritních osách.
Adaptační strategie EU na klimatickou změnu	2	Podněty s nepřímou vazbou na předkládanou koncepci. Je podkladem pro formulaci konkrétních cílů zejména v rámci prioritních os 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství a 5: Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum.
Agenda OSN pro udržitelný rozvoj 2030	2	Podněty s přímou vazbou na předkládanou koncepci. Je podkladem pro formulaci konkrétních cílů průřezově v rámci celé Koncepce.
Národní dokumenty	**Vztah**	**Komentář**
Politika územního rozvoje České republiky; aktualizace č. 1, 2, 3, 5 a 4	1	Nástroj územního plánování, který určuje požadavky a rámce v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, jehož úkoly se propisují do ZÚR JmK. Vazba Koncepce k PÚR ČR je spíše slabá (odkaz na některé záměry národního významu uvedené i v PÚR).
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	2	Klíčová témata: VaV, doprava, životní prostředí, vzdělávání, sociální služby jsou v Koncepci zohledněna ve všech prioritních osách.
Strategický rámec Česká republika 2030	2	Obsahuje podněty s přímou vazbou na Koncepci, zejména v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství a 5: Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum.
Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020	2	Cílem NKR je připravit ČR na čerpání z EU fondů v období let 2021 až 2027 a určit relevantní oblasti pro financování. Snahou NKR je především lépe zacílit intervence a zaměřit se na klíčové priority při zachování potřebné flexibility pro zohlednění národních a regionálních potřeb. NKR je v Koncepci zohledněna průřezově ve všech osách.
Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, zejména specifické cíle v oblasti ochrany ovzduší, adaptace na dopady změn klimatu a jejich mitigace v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, zejména specifické cíle v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020 – 2025	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, zejména specifické cíle v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, zejména specifické cíle v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství a 5: Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum.
Politika ochrany klimatu ČR	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, zejména v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj

		venkova a zemědělství a 5: Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum.
Dopravní politika České republiky pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050	2	Strategie se v Koncepci promítá zejména prostřednictvím cílů v prioritní ose 3: Dopravní infrastruktura a obslužnost území.
Státní energetická koncepce ČR	2	Strategie se v Koncepci promítá prostřednictvím specifických cílů cíle v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství
Národní program snižování emisí ČR	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, zejména cíle v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství
Střednědobá strategie zlepšení kvality ovzduší v ČR	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, zejména cíle v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství
Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, především cíle s důrazem na sociální oblast a oblast zlepšení kvality životního prostředí cíle v prioritní ose 2: Zdravotnictví a sociální oblast a 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, především cíle s důrazem na sociální oblast a oblast zlepšení kvality životního prostředí cíle v prioritní ose 2: Zdravotnictví a sociální oblast a 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030	2	Obsahuje podněty řešitelné v Koncepci, především cíle s důrazem na sociální oblast a oblast zlepšení kvality životního prostředí cíle v prioritní ose 2: Zdravotnictví a sociální oblast a 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice	2	Obsahuje podněty a rámce řešitelné v Koncepci – zejména specifické cíle a tematická opatření v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství
Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky	2	Obsahuje podněty a rámce řešitelné v Koncepci – zejména specifické cíle a tematická opatření v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství
Regionální dokumenty	**Vztah**	**Komentář**
Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje, aktualizace č. 1 a 2 (2020)	1	Nástroj územního plánování, který určuje požadavky a rámce v krajských souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území. Vazba Koncepce k ZÚR JmK je spíše slabá (odkaz na některé záměry národního významu uvedené i v ZÚR).
Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020	2	Ve vztahu k životnímu prostředí je klíčový koncept trvale udržitelného rozvoje, který se Koncepcí i strategií prolíná. Strategie rozvoje JmK 2020 je v Koncepci zohledněna průřezově.
Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018 – 2021	2	Program je v Koncepci zohledněn průřezově.
Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji na období 2021–2030	2	Koncepce EVVO v JmK je v Koncepci zohledněna zejména v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Program zlepšování kvality ovzduší – Zóna jihovýchod CZ06Z	2	Program je v Koncepci zohledněn zejména v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.

Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje 2016–2025	2	POH je v Koncepci zohledněn zejména v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Územní energetická koncepce Jihomoravského kraje	2	Územní energetická koncepce je v Koncepci zohledněna zejména v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje (2020)	2	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací v Koncepci zohledněn zejména v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.
Koncepce zachování a obnovy kulturních památek JMK	2	Koncepce zachování a obnovy kulturních památek je v Koncepci zohledněna zejména v prioritní ose 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost
Koncepce ochrany přírody Jihomoravského kraje	2	Koncepce ochrany přírody je v Koncepci zohledněna zejména v prioritní ose 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.

Vazby na výše uvedené koncepce, ke kterým byl identifikován velmi silný (3) nebo silný (2) vztah Koncepce a které zohledňují cíle ochrany životního prostředí, jsou ve Vyhodnocení podrobněji analyzovány v kapitole 5. „Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci, a způsob, jak byly tyto cíle vzaty v úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení“.

2. INFORMACE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ A JEHO PRAVDĚPODOBNÝ VÝVOJ BEZ PROVEDENÍ KONCEPCE

Tato kapitola se z velké části shoduje se zcela dostatečnou kapitolou na toto téma v oznámení koncepce, prošla revizí a byla mírně doplněna.

2.1 Vymezení dotčeného území

Dotčené území Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ je vymezeno územním průmětem administrativních hranic Jihomoravského kraje. Graficky je znázorněno na následujícím obrázku.

Obrázek 1: Administrativní členění Jihomoravského kraje k roku 2020 [upraveno podle MOS ČSÚ 2020]

Jihomoravský kraj se nalézá na jihovýchodě ČR a sousedí na západě s Jihočeským krajem a Krajem Vysočina, na jihozápadě s rakouskou spolkovou zemí Dolní Rakousko, na jihovýchodě se slovenským Trnavským krajem, na východě se Zlínským krajem, na severovýchodě s Olomouckým krajem a na severu s Pardubickým krajem. Území kraje je členěno do okresů Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. Nižší úroveň veřejné správy představuje pak 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále také „SO ORP“) a 35 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Dále je území kraje možné členit do 673 obcí a měst a území Vojenského újezdu Březina.

Převážná část území Jihomoravského kraje leží v nadmořské výšce mezi 200 až 400 metry nad mořem. Nejvyšším bodem Jihomoravského kraje je vrchol Durda v Bílých Karpatech s výškou 838 m n. m. Naopak nejnižším bodem kraje je soutok Dyje a Moravy s nadmořskou výškou 148 m. S nadmořskou výškou kraje souvisí teplé a suché podnebí v letních měsících a mírné zimy v porovnání s převážnou částí České republiky.

Území kraje se rozkládá na 7 188 km^2, což odpovídá 9,1 % z celkové rozlohy ČR. Charakter jednotlivých území se odvíjí od různorodých přírodních podmínek kraje, jež mají vliv na způsob využívání krajiny a způsob života v konkrétní lokalitě. Kraj je možné členit do čtyř odlišných regionů dle převládajících krajinných typů. Pro severní část kraje, území okresů Blansko a severní část okresu Brno-venkov je typický zvlněný zalesněný povrch Drahanské vrchoviny a oblast Moravského krasu. Pro jižní část kraje, území okresů Znojmo, Břeclav a Hodonín je typický nížinný povrch Dolnomoravského úvalu a Dyjsko-svrateckého úvalu, kde významně převládá kvalitní orná půda. Pro východní část kraje, území v okolí Veselí nad Moravou a Horňácka je typická kopcovitá krajina Bílých Karpat. Střední část kraje představuje Brněnská metropolitní oblast, jež leží na zlomu mezi severní hornatou a jižní rovinatou částí kraje.

2.2 Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území

2.2.1 Klima

Vzhledem k výrazné vertikální členitosti kraje jsou zde zastoupeny téměř všechny klimatické oblasti Česka (chybí pouze MT4 a T4). Na druhou stranu, velká část Jihomoravského kraje se nachází v Panonské oblasti, která je charakterizovaná teplem suchem a nízkým počtem srážek, to se dotýká zejména zemědělských území na dolním toku Moravy a Dyje, která jsou v dotyku s Rakouskou oblastí o podobné charakteristice a zasahují až do Panonské nížiny v Maďarsku. Tyto projevy se pod vlivem změny klimatu ještě zesílí a bude proto nutno přijmout opatření na změnu zemědělského systému a na zadržení vody v krajině.

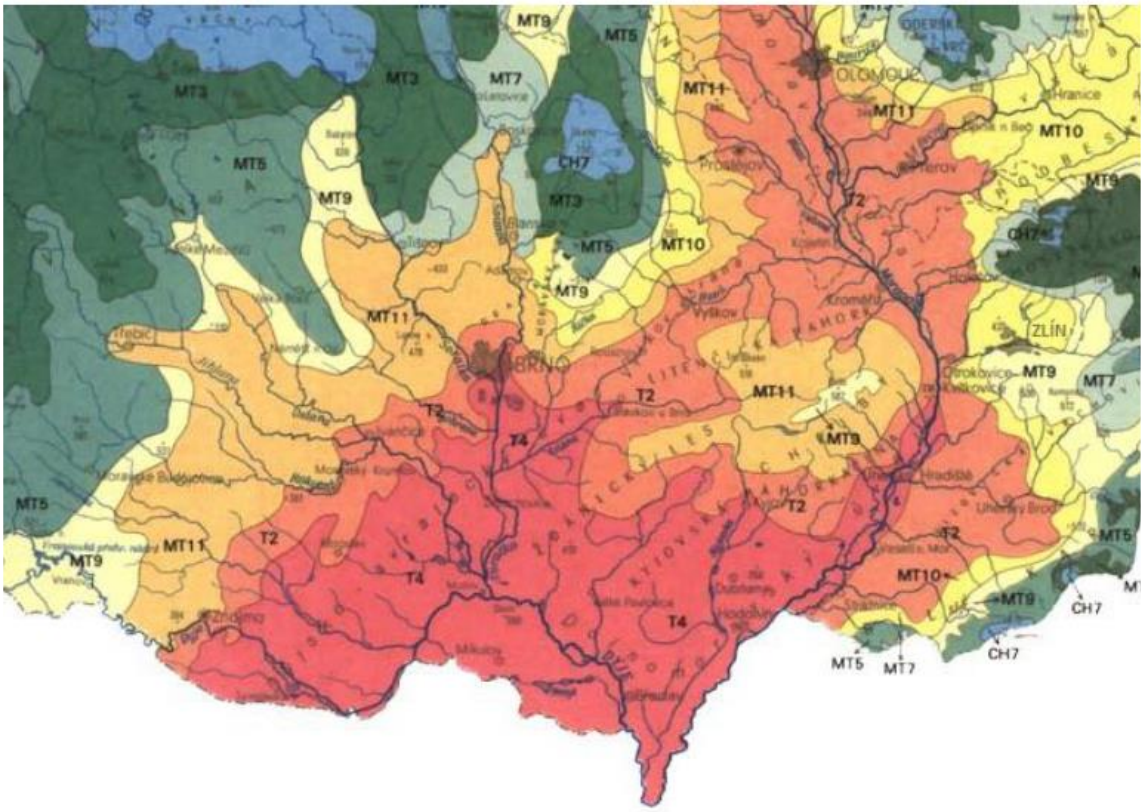

Obrázek 2: Vymezení klimatických oblastí v Jihomoravském kraji (Quitt 1971)

Následující kartogram zobrazuje klimatické oblasti v Jihomoravském kraji. Oblasti jsou vymezeny na základě dlouhodobého pozorovaní vývoje počasí z let 1961 až 2000. Na území kraje zasahuje celkem sedm klimatických oblastí. V severozápadní části kraje v oblasti Českomoravské vrchoviny a v severovýchodní části kraje v oblasti Drahanské vrchoviny se rozkládají chladné oblasti. Pro letní období v tomto území jsou charakteristická krátká léta s 10 až 20 letními dny a nízká průměrná letní teplota vzduchu v rozmezí 12 až 13°C. Pro léto je typické vlhké podnebí s průměrným úhrnem srážek 200 až 400 mm srážek. Pro zimy je obvyklý vysoký počet ledových dnů, kterých bývá více než 70. Průměrná teplota vzduchu v zimním období je nižší než -4°C. Sněhová pokrývka setrvává v těchto oblastech 80 až 120 dnů a průměrně zimní srážky dosahují spadu 200 až 400 mm.

Mírně teplé oblasti se rozléhají při východní hranici kraje s Krajem Vysočina v oblasti Českomoravské vrchoviny, v severní části kraje v oblasti Boskovické brázdy, v okolí Drahanské vrchoviny a v jihovýchodní části kraje v oblasti Bílých Karpat. Během léta v těchto oblastech je zpravidla 20 až 40 letních dní a průměrný úhrn srážek dosahuje rozmezí 200 až 400 mm. Průměrná letní teplota vzduchu dosahuje rozmezí 13 až 15°C. Během zimy se zpravidla vyskytuje 50 až 60 ledových dní a průměrná teplota vzduchu v zimním období dosahuje -2 až -3°C. Sněhová pokrývka setrvává 50 až 80 dnů a průměrně zimní srážky dosahují úhrnu 200 až 400 mm.

Mírně teplé a na srážky chudé oblasti se rozkládají v okolí Tišnova. Oproti mírně teplým oblastem je pro tuto oblast typický nižší úhrn srážek v letním i zimním období. Letní i zimní srážky dosahují v průměru nižšího úhrnu než 200 mm.

Teplé oblasti se rozkládají v západní části kraje na Vranovsku a v Podyjí, v okolí Rosic, Kuřimi, na pomezí Brna a Adamova, v oblasti Ždánického lesa a na východní části kraje v podhůří Bílých Karpat. Pro teplé oblasti jsou běžná dlouhá letní období s 40 až 50 letními dny a s průměrnou letní teplotou vzduchu 15 až 16°C. Úhrn srážek v letních měsících dosahuje 200 až 400 mm. V průběhu zimních období se

v teplých oblastech vyskytuje zpravidla 50 až 60 ledových dnů a průměrná teplota vzduchu v zimním období dosahuje úrovně -2 až -3°C. Průměrný úhrn srážek v zimě je více než 400 mm s kratším setrváním sněhové pokrývky (50 až 60 dnů).

Pro teplé a na srážky chudé oblasti je charakteristický oproti teplým oblastem nižší úhrn srážek v letním i zimním období. Letní i zimní srážky dosahují v průměru úhrnu nižšího než 200 mm. Tyto oblasti se rozkládají zejména na Znojemsku, Miroslavsku, Moravskokrumlovsku, na pomezí mezi Brnem a Vyškovem, Mikulovsku, Bzenecku a Kloboučsku.

Velmi teplé oblasti se rozprostírají ve střední části kraje v okolí Ivančic a v okolí Ivanovic na Hané. Pro letní období je v těchto oblastech typické dlouhé léto s více než 50 letními dny, kdy je průměrný úhrn srážek přibližně 400 mm. Průměrná letní teplota dosahuje více než 16°C. V zimním období je zpravidla méně než 40 ledových dní. Teplota vzduchu v zimním období v průměru neklesá pod 0°C. Sněhová pokrývka setrvává zpravidla méně než 50 dnů a průměrný úhrn srážek v zimním obdobím dosahuje 200 až 400 mm. Velmi teplé a na srážky chudé oblasti se rozprostírají ve střední části kraje v oblasti Dyjsko-svrateckého úvalu a v oblastech Dolnomoravského úvalu. Pro tyto oblasti je charakteristický nižší úhrn srážek v letním i zimním období, kdy letní i zimní srážky dosahují v průměru nižšího úhrnu než 200 mm.

Tabulka 3: Klimatické oblasti na území Jihomoravského kraje – nížiny a rovinatá území

Charakteristika oblasti	*TEPLÁ*		*MÍRNĚ TEPLÁ*	
	T2	*T4*	*MT9*	*MT 11*
počet letních dnů	50-60	60-70	40-50	40-50
počet dnů s průměrnou teplotou 10 °C a více	160-170	170-180	140-160	140-160
počet mrazových dnů	100-110	100-110	110-130	110-130
počet ledových dnů	30-40	30-40	30-40	30-40
průměrná teplota v lednu (°C)	-2 – (-3)	-2 – (-3)	-3 – (-4)	-2 – (-3)
průměrná teplota v červenci (°C)	18-19	19-20	17-18	17-18
průměrná teplota v dubnu (°C)	8-9	9-10	6-7	7-8
průměrná teplota v říjnu (°C)	7-9	9-10	7-8	7-8
průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	90-100	80-90	100-120	90-100
srážkový úhrn ve vegetačním období (mm)	350-400	300-350	400-450	350-400
srážkový úhrn v zimním období (mm)	200-300	200-300	250-300	200-250
počet dnů se sněhovou pokrývkou	40-50	40-50	60-80	50-60
počet dnů zamračených	120-140	110-120	120-150	120-150
počet dnů jasných	40-50	50-60	40-50	40-50

Tabulka 4: Klimatické oblasti na území Jihomoravského kraje – přechodné oblasti

Charakteristika oblasti	*MÍRNĚ TEPLÁ*	
	MT7	*MT10*
počet letních dnů	30-40	40-50
počet dnů s průměrnou teplotou 10 °C a více	140-160	140-160
počet mrazových dnů	110-130	110-130
počet ledových dnů	40-50	30-40
průměrná teplota v lednu (°C)	-2 – (-3)	-2 – (-3)
průměrná teplota v červenci (°C)	16-17	17-18
průměrná teplota v dubnu (°C)	6-7	7-8
průměrná teplota v říjnu (°C)	7-8	7-8
průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	100-120	100-120
srážkový úhrn ve vegetačním období (mm)	400-450	400-450
srážkový úhrn v zimním období (mm)	250-300	200-250
počet dnů se sněhovou pokrývkou	60-80	50-60
počet dnů zamračených	120-150	120-150
počet dnů jasných	40-50	40-50

Tabulka 5: Klimatické oblasti na území Jihomoravského kraje – vrchoviny a kopcovitá krajina

Charakteristika oblasti	*MÍRNĚ TEPLÁ*		*CHLADNÁ*
	MT3	*MT5*	*CH7*
počet letních dnů	20-30	30-40	10-30
počet dnů s průměrnou teplotou 10 °C a více	120-140	140-160	120-140
počet mrazových dnů	130-160	130-140	140-160
počet ledových dnů	40-50	40-50	50-60
průměrná teplota v lednu (°C)	-3 – (-4)	-4 – (-5)	-3 – (-4)
průměrná teplota v červenci (°C)	16-17	16-17	15-16
průměrná teplota v dubnu (°C)	6-7	6-7	4-6
průměrná teplota v říjnu (°C)	6-7	6-7	6-7
průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	110-120	100-120	120-130
srážkový úhrn ve vegetačním období (mm)	350-450	350-450	500-600
srážkový úhrn v zimním období (mm)	250-300	250-300	350-400
počet dnů se sněhovou pokrývkou	60-100	60-100	100-120
počet dnů zamračených	120-150	120-150	150-160
počet dnů jasných	40-50	50-60	40-50

Dle výše uvedených tabulek je patrné, že klima v rámci kraje je zásadně závislé na umístění území v rámci kraje, vyšší polohy mají logicky chladnější klima hercynika (Českomoravská vrchovina), nižší a jižní polohy jsou výběžky Panonského klimatu v ČR zasahující k nám od jihu právě na území kraje.

V současné době se klimatické podmínky na území kraje významně mění, kdy dochází k růstu průměrné roční teploty vzduchu, snižování průměrného ročního úhrnu srážek a pravidelnému výskytu období sucha, zimy kromě vyšších poloh jsou již prakticky bez sněhu. Klimatickou změnu ilustrují závěry projektu CzechAdapt, který shrnuje informace o dopadech změny klimatu, rizicích, zranitelnosti a možných adaptačních opatřeních. Změna klimatu s sebou přináší nejen nižší srážkové průměry (rok 2020 a 2021 je v tomto ohledu výjimečný, protože se zčásti doplnily i zásoby podzemních vod). Aktuálně se projevuje i na území ČR jednak efekt dálkového přenosu spadu popela a dalších látek (písku a spraše) a pak i poměrně rozsáhlý trend divočení počasí, který se projevil i vznikem ojedinělého funkčního tornáda v právě v Jihomoravském kraji (Hrušky a další obce, 2021).

Následující kartogramy zobrazují očekávaný vývoj průměrné roční teploty vzduchu na území kraje. Ze zobrazených dat je zřejmé, že v následujících letech lze očekávat růst průměrné roční teploty vzduchu. Na celém území kraje lze očekávat do roku 2050 zvýšení teploty vzduchu minimálně o 2 °C.

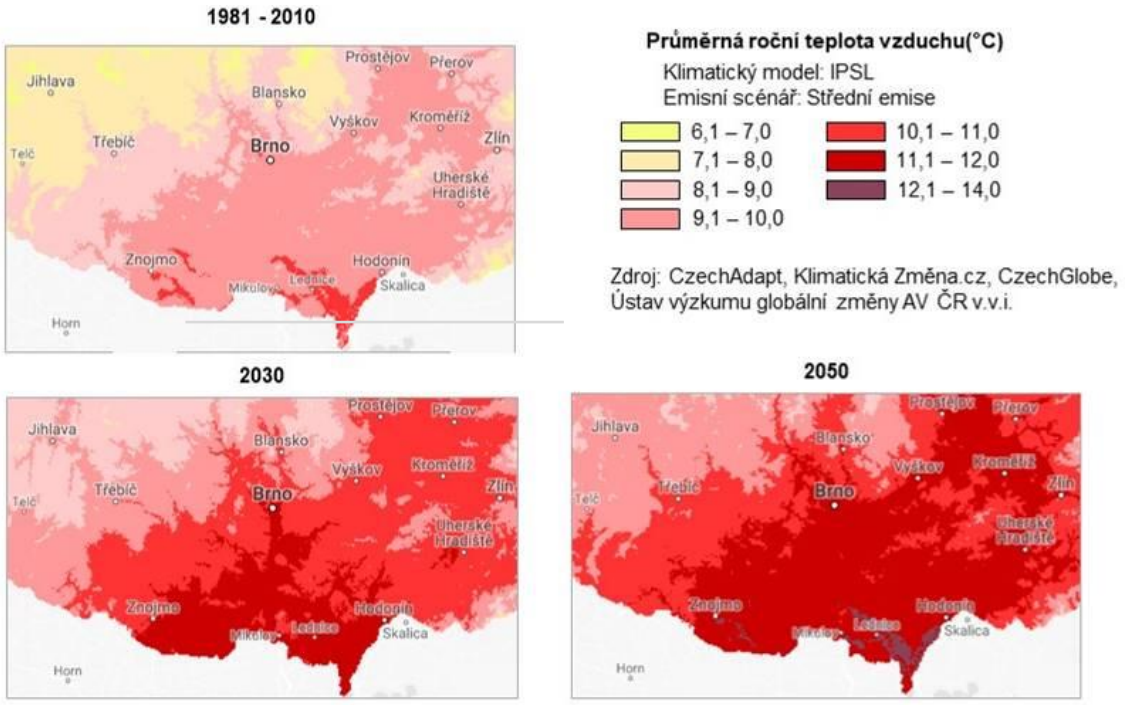

Obrázek 3: Průměrná roční teplota 1981 až 2010 a předpokládaný vývoj průměrné roční teploty

Následující kartogramy představují předpokládaný vývoj průměrného ročního úhrnu srážek na území kraje. Ze zobrazených dat je zřejmé, že v následujících letech lze očekávat snížení průměrného ročního úhrnu srážek. Zároveň lze sledovat významný pokles srážek v území Dyjsko-svrateckého úvalu. Rok 2020 byl z hlediska srážek v kraji nad normálem a atypický (126 % dlouhodobého srážkového normálu), což však nemohlo vyrovnat dopady výrazně suchých let 2015 (79 % dlouhodobého srážkového normálu), 2017 (87 %) a 2018 (83 %).

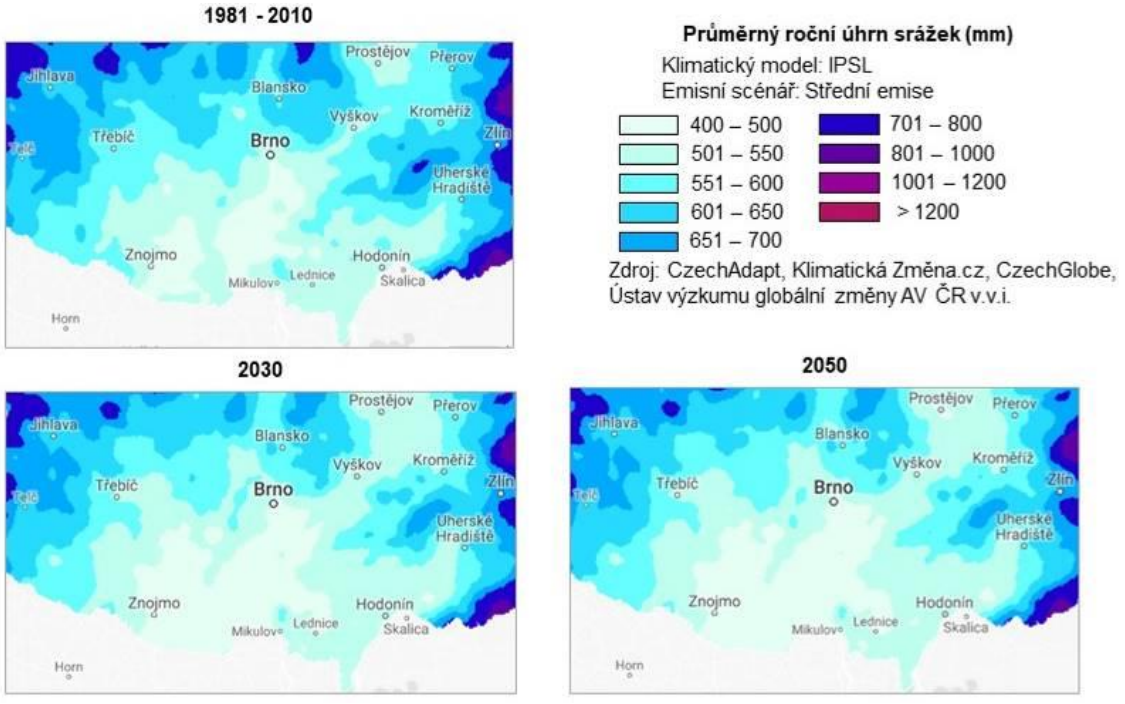

Obrázek 4: Průměrný roční úhrn srážek 1981 až 2010 a předpokládaný vývoj prům. úhrnu srážek

Zejména z hlediska vegetace však nejsou srážky jediným faktorem způsobujícím stres v důsledku nedostatku půdní vlhkosti. Svou roli v tomto hraje i teplota vzduchu/povrchu a vítr posilující výpar. Následující kartogramy zobrazují průměrný počet dní se stresem sucha nebo s výskytem horké vlny. Stres suchem je stav, kdy půdní vlhkost klesne pod 30 %. Horká vlna je období, kdy průměrná maximální teplota je 30 °C nebo vyšší, přičemž tento stav trvá alespoň tři po sobě jdoucí dny. Z uvedených údajů vyplývá, že v období následujících let se dá předpokládat vyšší riziko výskytu horkých, suchých a déletrvajících period. Nejvyšší změna je patrná v jižní části kraje.

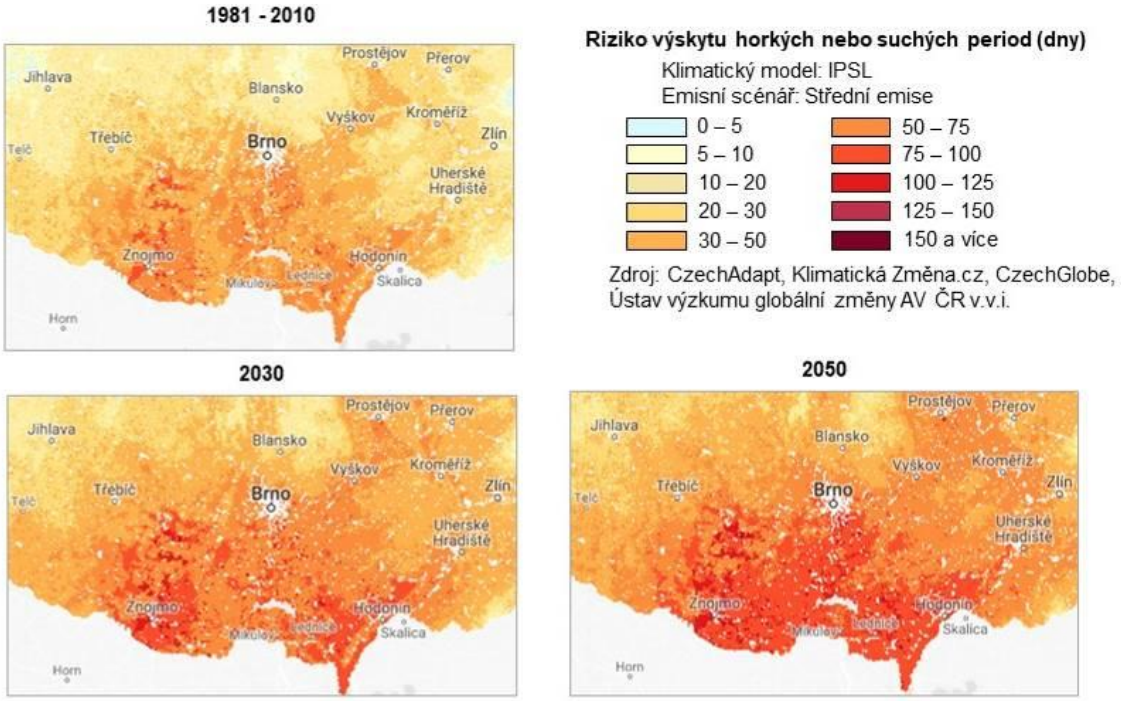

Obrázek 5: Riziko výskytu horkých nebo suchých period mezi 1981 a 2010 a předpokládaný vývoj

Vzhledem k dlouhodobému trendu klimatických změn se dlouhodobě zvyšuje průměrná roční teplota (podle ČHMÚ vzrostla průměrná roční teplota za posledních 50 let v Česku cca o 1 °C), dochází ke zvyšování počtu dní s vysokými teplotami (zvýšení počtu letních dnů o 13 a tropických o 6) a snižování průměrného počtu dnů s nízkými teplotami (počet mrazových dnů o 8 a ledových o 6; ČHMÚ 2014).

Podle současných odhadů je nejvyšší dopad až v přepočtu 500-letého sucha dokumentován mimo jiné na velké části území Jihomoravského kraje, sucho ovšem pod vlivem červnových a červencových dešťů v současnosti bylo překonáno, a to i na území Jihomoravského kraje, kde jsou doplněny podzemní vody v mělkých horizontech a doplňují se i vody v rámci kolektorů s dálkových oběhem podzemních vod, rok 2021 tyto trendy významně potvrdil tím, že je deštivější a chladnější než předchozích 5 let.

Přízemní vítr je silně ovlivněn konfigurací terénu. Na území regionu převládají jihozápadní, až západní složky proudění, nezanedbatelné je i četnější proudění z JV sektoru. Průměrné rychlosti větru se pohybují přibližně od 2 m/s v nížinách až po více než 6 m/s ve vyšších polohách.

Také délka slunečního svitu je kromě zeměpisné šířky závislá i na konfiguraci terénu a na zeslabování slunečního záření zákalem z průmyslových zdrojů, mlhou nebo oblačnosti. Na jihu regionu je průměrná délka ročního slunečního svitu cca 1500 – 1550 hodin, na S a SV klesá. V letních měsících délka

slunečního svitu klesá s rostoucí nadmořskou výškou, protože v hornatých oblastech je více oblačnosti. V zimě lze naopak pozorovat přímou úměru mezi délkou slunečního svitu a nadmořskou výškou, neboť v rovinách bývají četnější inverzní mlhy.

V souvislosti se změnou klimatu (zvýšený výskyt sucha, extrémní úkazy v počasí, snižování průměrného úhrnu srážek, četné rozdíly mezi přívalovými dešti a suchem apod.) bude nutné realizovat opatření, a to jak na předcházení a omezování jednak větrné eroze ze zemědělských půd, omezování plošného odtoku srážkových vod z regionu, tak zlepšení oběhové funkce malého vodního cyklu na území Jihomoravského kraje. V tomto kontextu čeká Jihomoravský kraj významná výzva, kdy bude muset docházet k další transformaci zemědělství na jiný druh hospodaření, včetně nových teplomilných plodin a zefektivňování hospodaření s vodou a zvyšování retenčních schopností krajiny.

V uvedené transformaci zemědělství a zadržení vody je skryta obrovská příležitost k rozvoji Jihomoravského kraje (v praxi to znamená dozrávání kvalitnějších a výnosnějších plodin, nové druhy plodin a vína, produkce významných druhů teplomilné zeleniny i ovoce apod.).

2.2.2 Ovzduší

Emise

Kvalita ovzduší v Jihomoravském kraji je na relativně dobré úrovni, ve městě Brně i celém Jihomoravském kraji se výrazně zlepšuje, zaznamenaly to všechny typy stanic imisního monitoringu, které tento trend potvrzují od roku 2010. Nejvýraznější pokles zaznamenaly dopravní lokality. Čísla koncentrací, která byla naměřena v roce 2018, jsou nižší o desítky procent než před šesti lety. Nejpomaleji klesají naměřené hodnoty ve venkovských lokalitách. V roce 2016 byl překročen imisní limit pro denní koncentrace PM_{10} pouze na dopravních stanicích Brno-Svatoplukova a Zvonařka. V současnosti se ukazuje, že zásadní podíl např. pro prašnost ve městech má podíl tzv. resuspendovaných částic na prašném znečištění, přičemž sekundárně resuspendované částice tvoří podle počasí v daném roce až k 25 % zdrojů prašných částic.

Emise jsou nejčastěji produkovány z využívání energetických zdrojů (lokální topeniště, tepelné elektrárny) a automobilové dopravy. Z pohledu produkce emisí patří mezi základní sledované znečišťující látky v ovzduší dle Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO):

- tuhé znečišťující látky (TZL);
- oxid siřičitý (SO2);
- oxidy dusíku (NOx);
- oxid uhelnatý (CO).

Z mezikrajského porovnání emisí znečišťujících látek vyplývá, že Jihomoravský kraj patří ke krajům s nejmenším množstvím emisí znečišťujících látek. Na nízkých hodnotách emisí látek v kraji má vliv zejména absence velkých zdrojů elektrické energie a vysoký podíl plynofikovaných obcí, v důsledku čehož tvoří lokální topeniště již významně minoritní způsob vytápění, rovněž i nižší objem lokální dopravy způsobuje nižší plynné emise. Zobrazené hodnoty sledují hodnoty emisí dle REZZO 1 až 3, tedy velkých (REZZO 1), středních (REZZO 2) a malých zdrojů znečištění (REZZO 3).

Tabulka 6: Mezikrajské srovnání emisí znečišťujících látek (REZZO 1–3) v kg/1 obyvatele v roce 2016 (ČSÚ 2021)

Území	TZL	SO2	NOx	CO
Česká republika	5,1	10,9	9,1	67,1
Hl. m. Praha	0,4	0,2	1,4	3,1
Středočeský	5,7	12,9	9,3	54,3
Jihočeský	5,7	5,7	4,5	64,8
Plzeňský	5,9	7,7	4,7	61,3
Karlovarský	6,9	34,1	17,4	47,8
Ústecký	8,1	41,2	30,6	39,9
Liberecký	3,8	2,9	2,8	46,3
Královéhradecký	5,7	8,0	4,1	57,9
Pardubický	5,9	13,7	14,0	55,0
Vysočina	7,2	3,9	5,2	70,9
Jihomoravský	3,1	1,3	3,6	38,3
Olomoucký	4,3	5,9	5,2	58,1
Zlínský	4,0	6,9	4,9	61,6
Moravskoslezský	4,8	14,5	14,2	151,9

Následující graf zobrazuje vývoj emisí znečišťujících látek v Jihomoravském kraji mezi roky 2002 až 2017. Z uvedených hodnot je patrné, že od roku 2002 došlo k výraznému poklesu emisí škodlivin vypouštěných do ovzduší. Měrné emise tuhých znečišťujících látek se v rámci období mezi lety 2000 až 2017 snížily o 38 %. Nejvíce se snížila úroveň vypouštěných emisí oxidu siřičitého o přibližně 41 % a oxidů dusíku o 40 %. Dále se snížily emise oxidu uhelnatého o 38 % a tuhých znečišťujících látek o 28 %.

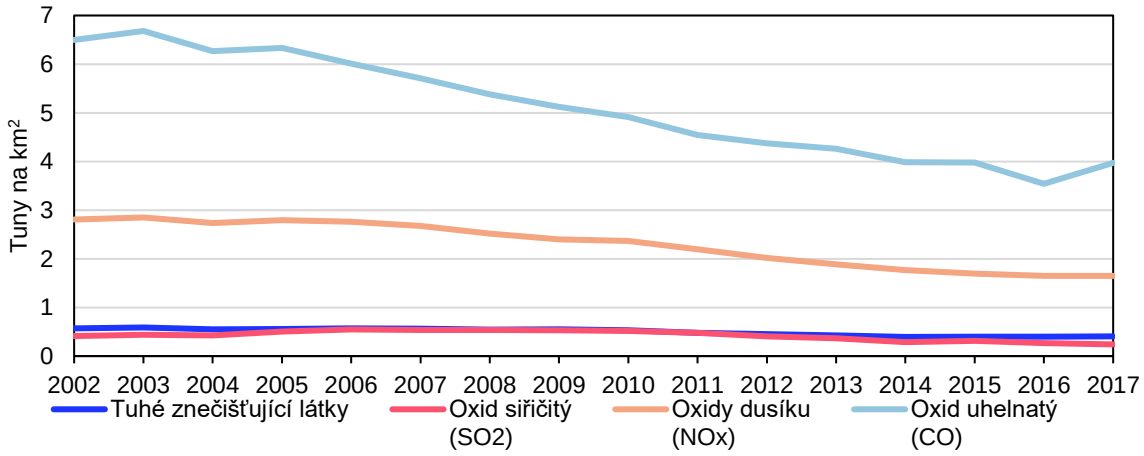

Obrázek 6: Vývoj emisí znečišťujících látek v Jihomoravském kraji v letech 2002 až 2017 (ČSÚ 2021)

Významným trvalým problémem jsou rovněž emise oxidů dusíku (NO_x), které mají příčinu především v rostoucí automobilové dopravě, která je zodpovědná za produkci velké části CO. Na druhou stranu silniční doprava je zodpovědná pouze za 19 % všech emisí prachu do 10 µm resp. 26 % emisí částic do 2,5 µm (ČHMÚ – GNFR).

V kraji přetrvává trend zvyšování intenzity osobní a nákladní automobilové dopravy. Hlavní tah z Moravy na Prahu však zaznamenal významné změny v intenzitách dopravy v důsledku oprav úseků dálnice D1 – tím došlo k významnému zvýšení dopravy na původním tahu mezi Brnem a Prahou o cca 20 % původních hodnot (na některých úsecích na více než 20 %). Nejsilněji trpí úseky Brno-Vyškov a také Jihlava – Velká Bíteš, kde se doprava koncentruje a často zastavuje.

Aktuálně za poslední dva roky, díky pandemii COVID-19, klesly emise z dopravy z důvodu omezení cestování mezi regiony meziročně až o více než 20 %, což se nutně projevilo na kvalitě ovzduší ve městech i plošně, dopravní kongesce se významně snížily.

I proto, aby docházelo i nadále ke zlepšování kvality ovzduší, je nezbytné zprovoznění nadřazené komunikační sítě. Což jsou v Jihomoravském kraji tyto klíčové stavby dopravní infrastruktury nadregionálního významu: silnice D43 (resp. I/43), silnice D55, silnice D52 a silnice I/38. Pro brněnskou aglomeraci je to pak dobudování Velkého městského okruhu (VMO).

Velmi často skloňovaným je v poslední době i polycyklický aromatický uhlovodík benzo[a]pyren (sumární vzorec C_20H_{12}), který je silně karcinogenní. Podle dostupných měření není jeho největším zdrojem automobilová doprava, ale jak dokazuje níže uvedený graf, jsou to lokální topeniště, a to z celých 84 %.

Obrázek 7: Podíl jednotlivých zdrojů na celkových emisích benzo[a]pyrenu v roce (ČHMÚ 2014)

Bylo zjištěno, že 84 % všech emisí benzo[a]pyrenu vyprodukují lokální topeniště. Lokální topeniště jsou zastoupena plošně na celém území kraje a v období topné sezóny jsou naprosto dominantním zdrojem znečištění ovzduší.

Lokální topeniště jsou přitom zcela majoritním zdrojem benzo[a]pyrenu (více než 98 %) v České republice i v Jihomoravském kraji. Proto dochází k vyšší koncentraci této látky v ovzduší v průběhu topné sezóny, tj. v období od listopadu do března.

Imise

Z pohledu kvality ovzduší jsou dále významné imise znečišťujících látek, kdy kvalita ovzduší má přímý vliv na zdravotní stav obyvatelstva. Cílem kraje je proto usilovat o zlepšování jeho kvality. Imise

představují koncentraci škodlivých látek v ovzduší. Zpravidla se u imise uvádí koncentrace určité látky v mikrogramech (µg/m^3) či nanogramech (ng/m^3) na metr krychlový vzduchu. Následující část představuje sledované průměrné roční koncentrace vybraných znečišťujících látek sledovaných Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ 2021) na území ČR a zprávy Vyhodnocení kvality ovzduší v Jihomoravském kraji v roce 2018 (dále také „Vyhodnocení ovzduší"). Na kvalitě ovzduší v Jihomoravském kraji se výrazně odráží rovinatý reliéf území a emise znečišťujících látek v jiných regionech, zejména v Moravskoslezském kraji či v Polsku, které se dálkovým transportem dostávají na území Jihomoravského kraje v závislosti na aktuálních meteorologických podmínkách. Díky dálkovému transportu různých látek v ovzduší se do Jihomoravského kraje dostávají také písek a sprašová půda z pouští v Africe a Asii, případně dochází i transportu popílku ze sopečných výbuchů mimo kontinent. Kvalita ovzduší byla sledována prostřednictvím naměřených koncentrací následujících znečišťujících látek, které výrazně ovlivňují ovzduší v České republice:

- tuhé znečišťující látky (PM_{10}, $PM_{2,5}$);
- přízemní ozon (O_3);
- oxidy dusíku (NO_x);
- benzo[a]pyren (BaP).

Na následujícím obrázku jsou zobrazeny oblasti, kde jsou překračovány limity výše uvedených látek v kontextu celé ČR. Je zřejmé, že JmK patří k oblastem s dobrou kvalitou vzduchu

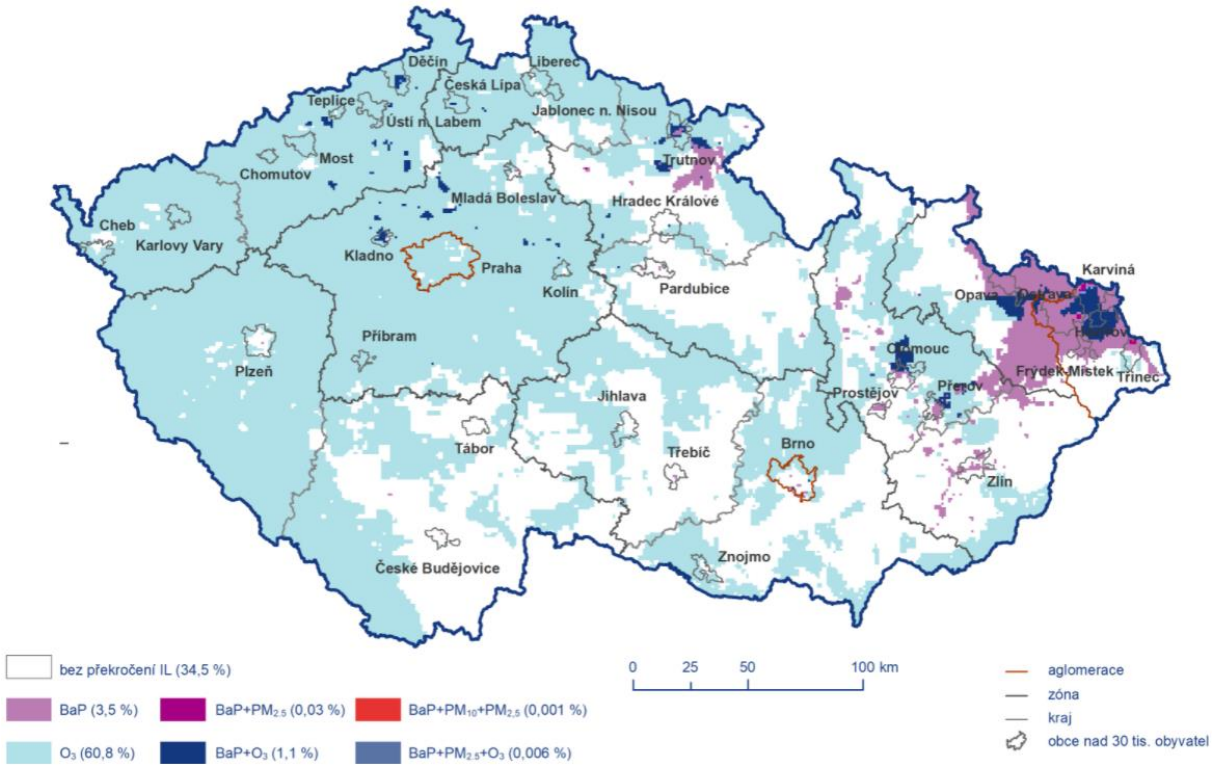

Obrázek 8: Vyznačení oblastí s překročenými Imisními Limity pro ochranu zdraví vybraných skupin látek (ČHMÚ 2020)

Tuhé znečišťující látky (PM_x)

Polétavý prach je sledován v podobě suspendovaných částic PM_{10} (prachové částice do aerodynamického průměru 10 µm) a frakce $PM_{2,5}$ (prachové částice do aerodynamického průměru 2,5 µm). Zdroje suspendovaných částic jsou jak antropogenní, tak přirozené. Hlavními antropogenními zdroji jsou zařízení spalující fosilní paliva, tj. například automobily či tepelné elektrárny. Dále tyto

částice vznikají spalováním tuhých paliv nebo těžební, stavební a průmyslovou činností. Jak již bylo uvedeno, tak kvůli rovinaté povaze značné části regionu se dostávají stále větší měrou do ovzduší i resuspendované částice z dopravy (někdy tvoří na frekventovaných komunikacích až 20 % prašných emisí). V rámci kraje se přirozeně poletavé částice prachu dostávají do ovzduší zejména v důsledku větrné eroze půdy. Z pohledu dopadů na lidské zdraví hraje významnou roli velikost částic, kdy menší částice pronikají hlouběji do dýchacího traktu, nejmenší částice až přímo do krevního oběhu, a tudíž mohou mít vážnější dopady na lidské zdraví. Vysoké koncentrace prachových částic tedy mají negativní vliv na dýchací ústrojí a způsobují kardiovaskulární onemocnění. Na prachové částice jsou schopné se vázat například těžké kovy či těkavé látky, které mají negativní toxický dopad na lidské zdraví a mohou způsobovat onkologická onemocnění.

PM mají celkem tři imisní limity. Dva pro PM_{10} a jeden pro $PM_{2,5}$.

- imisní limit pro roční průměrnou koncentraci **PM_{10} – 40 µg/m³**
- imisní limit pro 24h průměrnou koncentraci **PM_{10} – 50 µg/m³** (smí překročit max. 35× za rok)
- imisní limit pro roční průměrnou koncentraci **$PM_{2,5}$ – 20 µg/m³** (do roku 2019 25 µg/m³)

PM patří mezi polutanty, jejichž koncentrace na některých stanicích bývají překračovány.

Nejčastěji bývá překračován imisní limit 24h koncentrace PM_{10}. V roce 2017 byl tento imisní limit překročen více než ve 35 případech na celkem 50 stanicích ze 143 stanic s dostupnými daty, tedy přibližně na jedné třetině stanic.

Imisní limit pro roční průměrnou koncentraci PM_{10} byl překročen pouze na dvou stanicích v Moravskoslezském kraji, u $PM_{2,5}$ byl imisní limit pro roční průměr pro ochranu zdraví překročen na 10 stanicích, opět všechny v Moravskoslezském kraji, nejčastěji v okrese Karviná. (ČHMÚ 2021).

Na území JmK se nachází celkem 19 měřících stanic.

Všechny typy stanic imisního monitoringu mají od roku 2010 klesající trend (ISKO – ČHMÚ).

Tabulka 7: Počet dnů s překročením denního imisního limitu PM_{10} (tolerováno 35 překročení ročně)

Lokalita	EoI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno – Dětská nemocnice	B/U/RC					26	21	25
Brno-Arboretum	B/U/RN				34	20	25	20
Brno-Lány	B/S/RN	64	65	45	41	51	33	30
Brno-Svatoplukova	T/U/R	104	85	56	72	62	32	38
Brno-Výstaviště	T/U/C	68	61	37	26	34	23	18
Brno-Zvonařka	T/U/C	75	59	44	69	54	46	40
Brno-Masná	B/U/CR						13	15
Brno-Soběšice	B/S/R	24	31	17	12	12	10	12
Brno-Kroftova	T/U/R	45	43	26	22	18	16	23
Brno-Líšeň	B/U/R							8
Brno-Úvoz (hot spot)	T/U/R	59	45	33	19	31	*19*	13
Brno-Tuřany	B/S/R	51	46	29	32	19	12	17
Kuchařovice	B/U/R	26	29	17	17	17	7	3
Lovčice	B/R/A-NCI	34	29	8	24	16	18	24
Mikulov-Sedlec	B/R/A-REG	31	29	18	20	12	8	3
Sivice	B/R/I-NCI						8	13
Mokrá	B/R/R-NCI						10	20
Vyškov	B/S/RA	35	34	23	23	13	12	15
Znojmo	B/S/RN	48	40	22	22	21	13	9

Dle vyhodnocení ovzduší za období let 2014 až 2015 jsou nejvyšší naměřené hodnoty pro složky $PM_{2,5}$ a PM_{10} měřeny na dopravou zatížených lokalitách. U obou sledovaných kategorií prachových částic bylo také zjištěno, že nejzatíženější dopravní lokality v Brně dosahují dlouhodobě o zhruba 20 % vyšší koncentrace prachových části, než jsou hodnoty měřené ve venkovských lokalitách.

Oxidy dusíku (NO_x)

Původcem oxidů dusíku (NO_x, v kontextu kvality ovzduší kombinace koncentrací NO_2 a NO) je zejména činnost člověka. Hlavním zdroji znečištění jsou spalování fosilních paliv, intenzivní silniční doprava (včetně resuspendovaných částic) nebo během výroby v chemickém průmyslu. Oxidy dusíku negativně působí na dýchací ústrojí a ovlivňují centrální nervovou soustavu. Následující kartogram zobrazuje pole roční průměrné koncentrace NO_x na území ČR v letech 2013, 2015 a 2018. Z porovnání údajů za jednotlivé roky v kartogramu je patrné, že na území České republiky jsou koncentrace oxidů dusíku vyšší ve větších městech, a to zejména v důsledku intenzivní silniční dopravy a průmyslové činnosti. Krajské město Brno v tomto kontextu patří mezi oblasti s nejvyššími koncentracemi NO_x v ovzduší v kraji.

V místech s nejvyšší koncentrací dosahuje průměrná roční koncentrace NO_x úrovně vyšší než 30 % stanovených imisních limitů (200 $\mu g.m^{-3}$, max. 18x za rok). Koncentraci NO_x ovlivňuje intenzita zástavby v okolí, komunikace a reliéf území. Přirozené nebo umělé překážky zabraňují rozptylu všech znečišťujících látek v ovzduší a vedou k vyšší koncentraci ve vzduchu. Ke kumulaci škodlivin pak dochází zejména v údolích nebo v lokalitách souvislé zástavby poblíž dopravních komunikací.

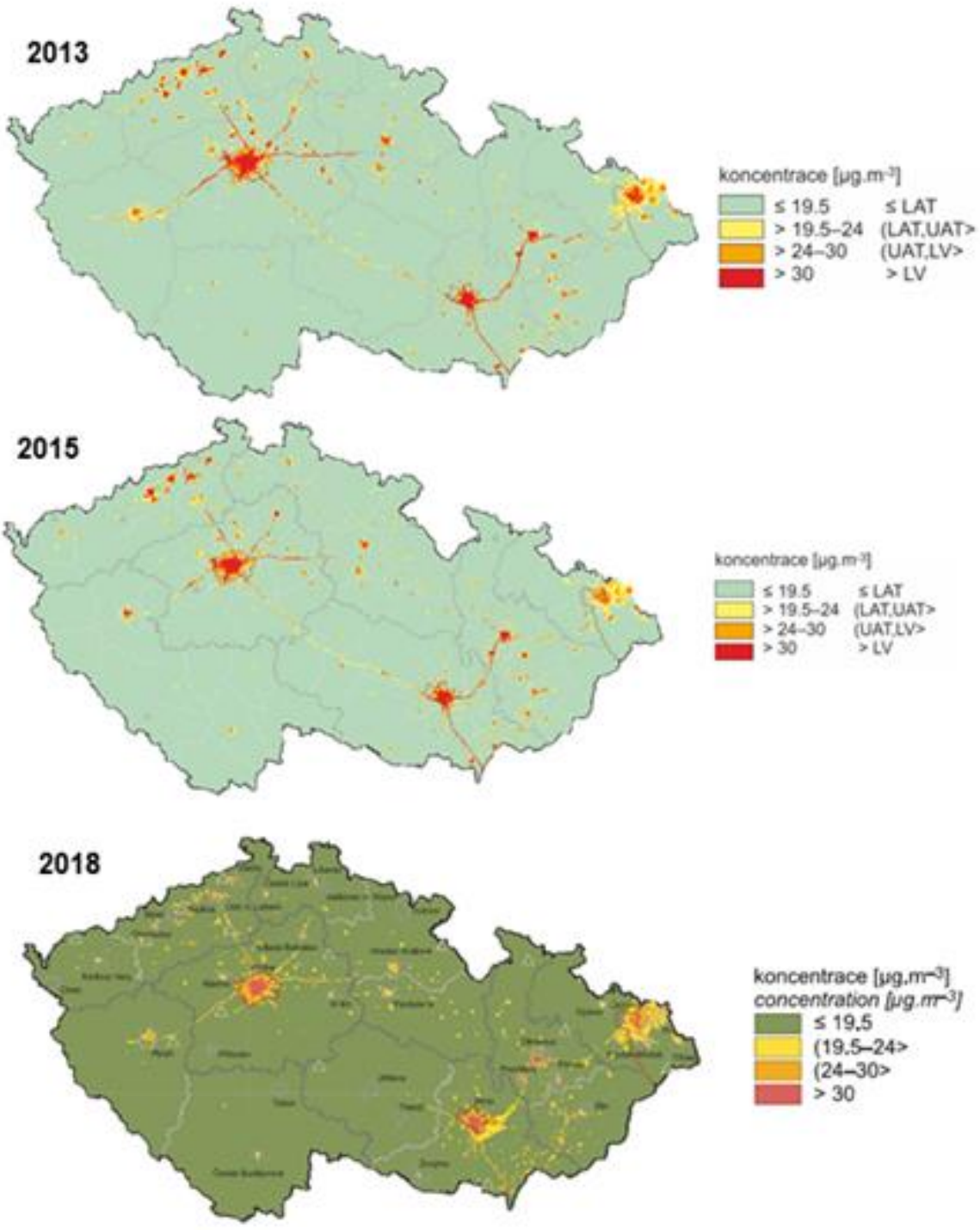

Obrázek 9: Průměrné roční koncentrace NO_x

Přízemní ozon (O_3)

Přízemní ozon (O_3) vzniká výhradně na základě lidské činnosti (např. v katalyzátorech automobilů), a to složitými fotochemickými reakcemi, za přítomnosti slunečního záření, vysoké koncentrace výfukových plynů (NO_x) z automobilů a koncentrace těkavých organických látek s výjimkou metanu. Pro vznik nebo naopak pro zánik molekul ozonu je kritický poměr mezi těmito látkami.

Ozon negativně ovlivňuje lidské zdraví a způsobuje dráždění dýchacích cest, podráždění očí a bolesti hlavy. Ozon také negativně působí na rostliny, zejména jehličnany. Plnění imisního limitu se

vyhodnocuje na základě průměru za 3 kalendářní roky. Z kartogramu je patrné, že v roce 2018 patřilo téměř celé území kraje do oblasti s vyšší koncentrací O_3, než je 120 µg/m^3 v rámci osmihodinového klouzavého průměru koncentrace přízemního ozonu. Imisní koncentrace O_3 se zvyšují se sílícím ultrafialovým zářením a teplotou, naopak klesají s rostoucí vlhkostí vzduchu.

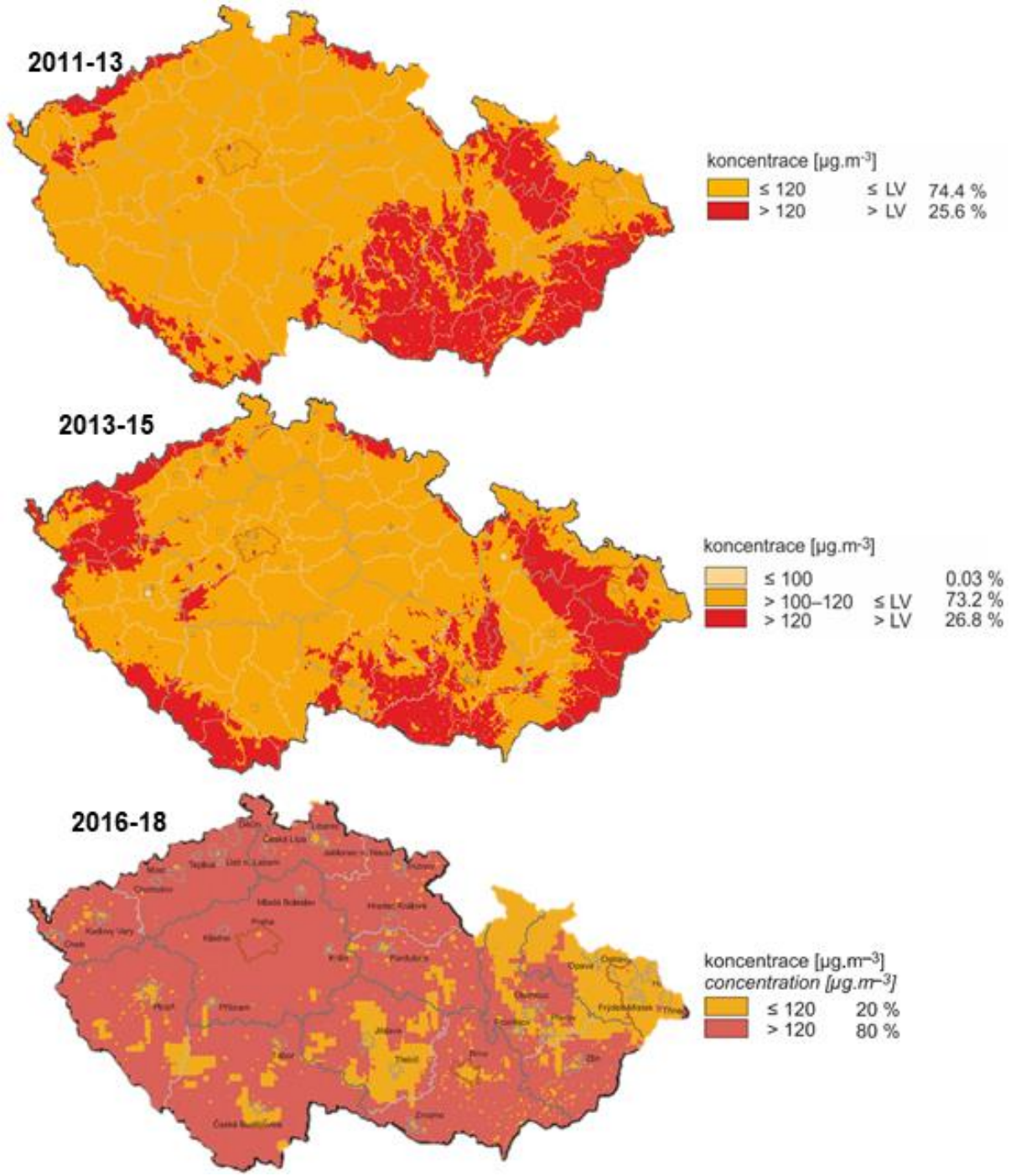

Obrázek 10: Tříleté průměry koncentrace oxidů přízemního ozonu (Toniková 2021)

Jihomoravský kraj patří mezi kraje s nejmenším podílem na celkových emisích škodlivin vypouštěných do ovzduší v rámci České republiky. Na kvalitě ovzduší se proto v Jihomoravském kraji významně podílí také dálkově přenesené emise látek vyprodukovaných mimo území České republiky. Významný imisní

příspěvek, když v průběhu roku nastává situace, že je příspěvek daného typu zdroje dominantní. A to především v době s překročeným imisním limitem.

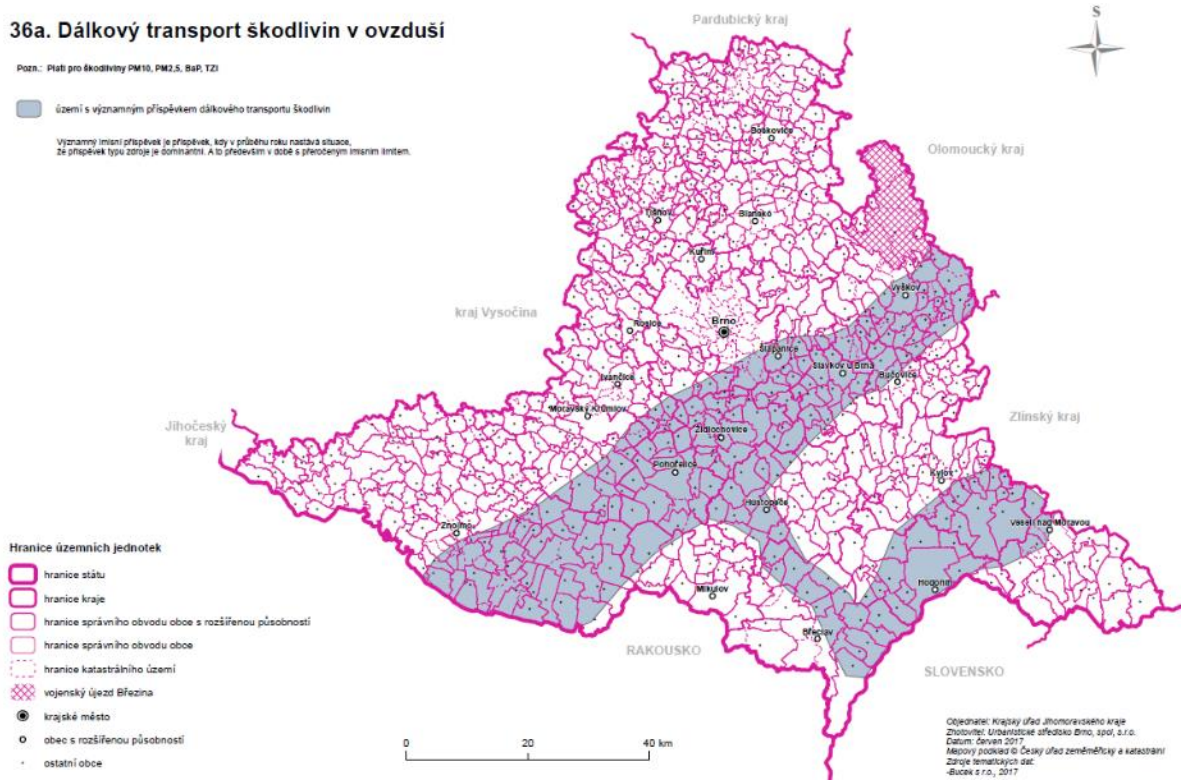

Obrázek 11: Území s významným příspěvkem dálkového přesunu škodlivin (šedá oblast) (ÚAP JmK 2017)

Hluk

Hluk ve volné krajině je vázán především na liniové zdroje dopravních komunikací a bodové zdroje těžby nerostných surovin a průmyslu.

Hlavním zdrojem hluku ve městě je doprava, přičemž zde působí dva protichůdné trendy:

- neustále rostoucí dopravní zátěž a současně nedostatečná údržba komunikací vedou k nárůstu hluku zejména v lokalitách přilehlých k frekventovaným komunikacím,
- vymístění průmyslových činností na okraj města a modernizace objektů a jejich stacionárních zdrojů hluku (vzduchotechnika, klimatizační jednotky, technologické celky), které akustickou zátěž snižuje.

Na území kraje jsou z uvedených důvodů obecným problémem především chybějící obchvaty měst a obcí, ve kterých tak dochází k enormní zátěži obytných území hlukem, někde je problematická i technologie výroby a v celém území dominuje i nadměrný noční hluk přes 55 dB, který způsobuje obtěžování obyvatel a snížení kvality života.

Pro definici a k snižování hlučnosti byl v květnu 2019 přijat Akční hlukový plán pro hlavní pozemní komunikace ve správě ŘSD ČR – 3. kolo, Jihomoravský kraj a aglomerace Brno, který sleduje hlavní zdroje hlučnosti v regionu a indikuje na základě měření místa, kde by měla být do budoucnosti hlučnost snížena (zpracovatel EKOLA, Ing. Libor Ládyš).

V rámci oficiální studie jsou řešeny také akční hlukové plány pro jednotlivé místa (hot spoty) a také pro vybraná území měst a výrobních podniků.

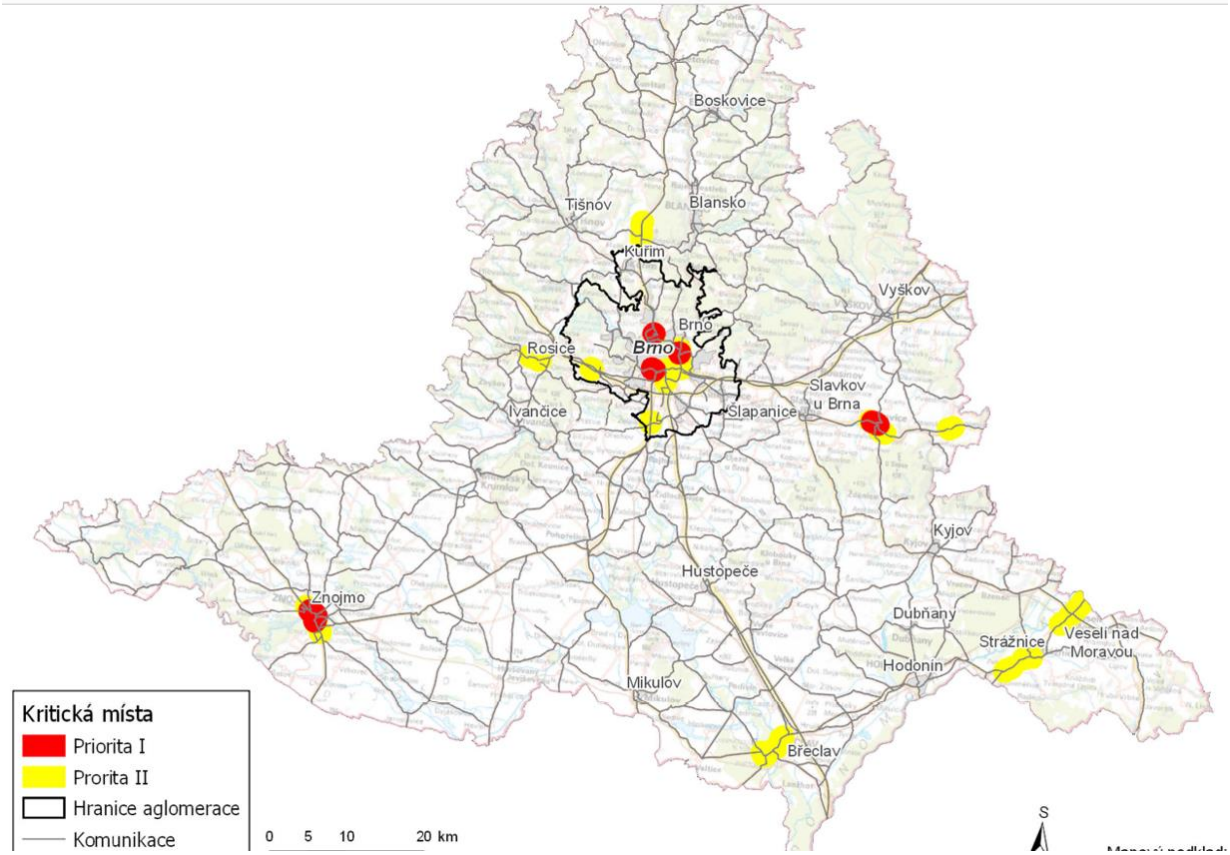

Obrázek 12: řešené komunikace a místa s nadměrnou hlučností v rámci JMK (Zdroj – Studie EKOLA)

V následující tabulce jsou uvedeny lokality, místa komunikací a počty osob rušených hlukem trvale, a to v územích nad limitem LA nad 60 dB, tedy jde o lokality zvýrazněné k řešení jako prioritní na předcházejícím obrázku JmK.

Tabulka 8: Odhadovaný počet míst a osob v kritických místech nad mezní hodnotou 60 dB

Obec	Název katastrálního území	Komunikace	Počet obyvatel	
			Priorita I	Priorita II
Brankovice	Brankovice	I/50	0	87
Brno	Černovice	I/42	0	58
	Komárov	I/41	0	477
	Královo Pole	I/42, I42 H, I/43	178	108
	Maloměřice	I/42	0	81
	Staré Brno	I/42	361	54
	Starý Lískovec	I/23	277	0
	Trnitá	I/41, I42	0	28
	Židenice	I/42, I/50	370	917
Břeclav	Břeclav	I/55	0	508
	Poštorná	I/40	0	288
Bučovice	Bučovice	I/50	766	159
	Vícemilice	I/50	0	146
Lažany	Lažany	I/43	0	69
Lípůvka	Lípůvka	I/43	0	149
Modřice	Modřice	I/52	0	51
Petrov	Petrov u Hodonína	I/55	0	220
Popůvky	Popůvky u Brna	D1	0	40
Rosice	Rosice u Brna	I/23	0	304
Strážnice	Strážnice na Moravě	I/55	0	455
Veselí nad Moravou	Milokošť	I/55	0	199
	Veselí-Předměstí	I/54, I/55	0	299
	Zarazice	I/55	0	178
Znojmo	Znojmo-Louka	I/38	0	63
	Znojmo-město	I/38	1 269	207
Celkový počet obyvatel v kritických místech			**2 944**	**5 145**

Poznámka:
Priorita I (červený odstín) - vymezuje území, ve kterém je překročena mezní hodnota a současně je zde hustota obyvatel ≥ 10 obyvatel/1 000 m². Řešení opatření v tomto území by vzhledem k vysoké hustotě obyvatelstva mělo být realizováno v co nejkratším časovém horizontu.

Priorita II (žlutý odstín) - vymezuje území, ve kterém je překročena mezní hodnota a současně je zde hustota obyvatel ≥ 1 obyvatel a zároveň < 10 obyvatel/1 000 m².

Hlukové limity z ostatních zdrojů (železniční, letecká doprava, průmyslová výroba) jsou překračovány jen omezeně a místně a také protihluková opatření mají místní charakter.

2.2.3 Voda

Srážky

Stav vodních poměrů v Jihomoravském kraji je značně nerovnoměrný a je dán rozdílným charakterem přírodního prostředí a zejména pak mírou zemědělského využití půd a také nadmořskou výškou.

Srážkové poměry jsou napříč územím nerovnoměrné. Roční srážkové úhrny jsou většinou nízké a pohybují se mezi 450–700 mm, srážky do jisté míry ovlivňují vodnost hlavních vodních toků říční sítě, které přitékají z jiných regionů. Kraj je tedy do značné míry závislý na srážkách a v posledních letech byl nejvodnějším rokem rok 2002, kdy v Čechách došlo k rozsáhlým povodním, podobně je atypický i rok 2020, kdy se doplnily podzemní vody v mělčích horizonech a významně se doplnila zásoba vody i do větších vodních kolektorů. Roky 2020 a 2021 jsou na srážkové průměry významně bohatší než předchozích 5 let, v některých místech v červnu 2020 napadl ve srážkách i celoroční srážkový průměr za měsíc.

Ve vyšších polohách (Bílé Karpaty) se první sníh objevuje někdy již v listopadu a v nejvyšších polohách se drží až do začátku dubna. Období tání sněhové pokrývky je nepravidelné, povodňové průtoky z tání mohou vzniknout prakticky kdykoliv od prosince (tzv. vánoční obleva) do dubna. Jinak jde o region postižený spíše dlouhodobým suchem, a to i zemědělským suchem a většina území je momentálně dlouhodobě bez trvalejší sněhové přikrývky. V roce 2021 došlo ke sněhovým přeháňkám na horách i v květnu.

Povrchové vody

Jihomoravský kraj je v oblasti vodních toků zajímavým regionem. Největší část území pokrývá povodí Dyje, Svratky a Svitavy. Všechny povrchové vody spadají do úmoří Černého moře. Povrchové vody jsou z území kraje odváděny řekou Moravou, která se po soutoku s Dyjí na rakousko-slovenském pomezí vlévá do Dunaje.

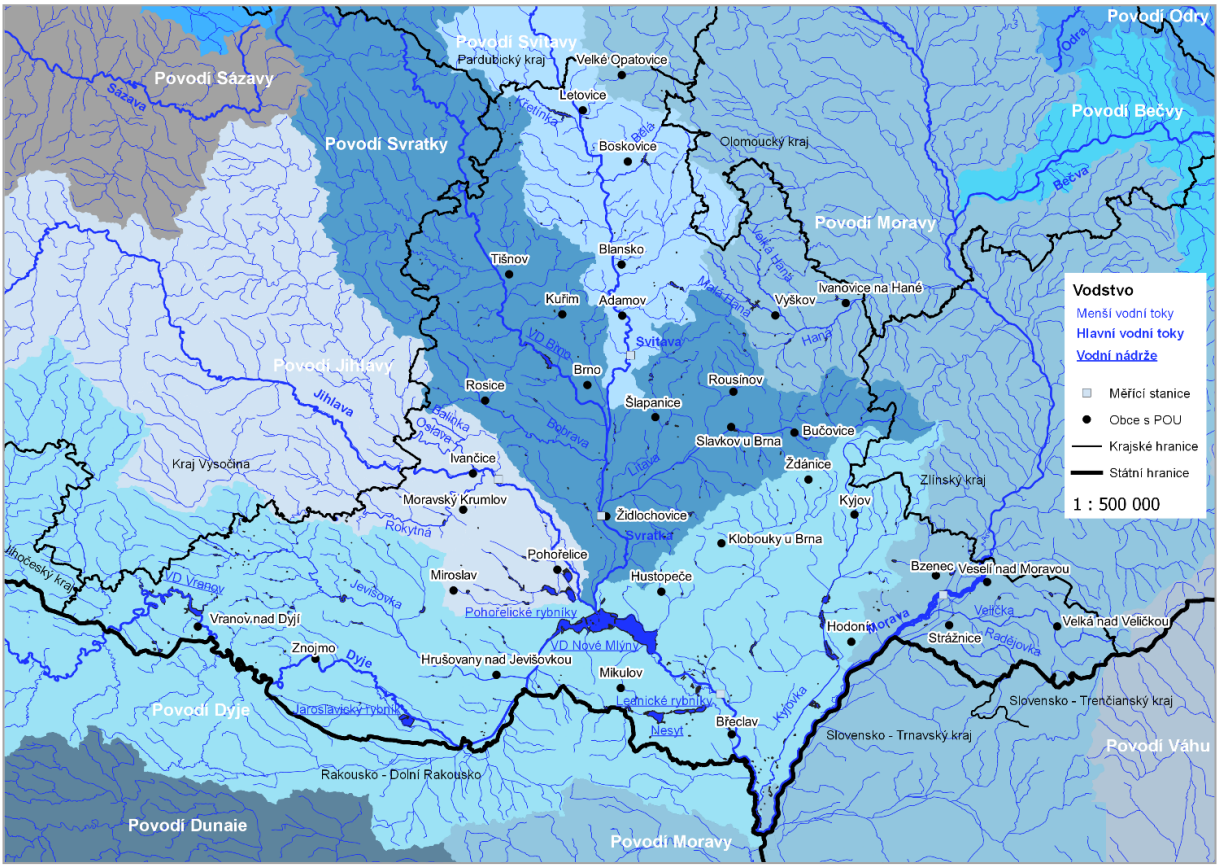

Obrázek 13: Říční síť povodí toků v Jihomoravském kraji (Toniková 2021)

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav; *Mapový podklad – Data50, 2019 © Český úřad zeměměřický a katastrální, Open Data Österreich, data.gv.at; Portál otvorených dát, data.gov.sk*

Následující graf zobrazuje vývoj průměrných denních průtoků řek v Jihomoravském kraji za hydrologické roky 2005 až 2018 (tj. od 1. 11. 2004 do 31. 10. 2018). Hydrologický rok je stanoven tak, aby se pevné srážky, spadlé na území kraje v tomto období, zúčastnily odtoku z kraje ještě ve stejné časové jednotce a nevznikl nesoulad mezi spadlými srážkami a odtokem v daném roce. V klimatických podmínkách ČR se hydrologický rok počítá od 1. 11. do 31. 10. Ze zobrazených údajů je patrné, že za sledované období docházelo k poklesu průtoků všech řek. Hydrologický rok 2018 byl rokem s nejnižším průměrným průtokem sledovaných řek. Z vývoje průtoků vyplývá, že období sucha nastávají zpravidla v pětiletých obdobích, která jsou ohraničena roky s vysokými průtoky způsobenými nadprůměrným úhrnem srážek. Atypický je i rok 2020, kdy se doplnily v mělčích horizonech a významně se doplnila zásoba vody i do větších vodních kolektorů zejména v podhůří Vysočiny a jinde.

Z hlediska povrchových vod je v kraji upraveno ještě stále více než cca 50 % toků, na řadě míst funguje nadále odvodnění ploch a různé další úpravy pro zkapacitnění toků.

Z hlediska nádrží se nedaří vodu v území JMK dostatečně akumulovat, a tak všechny nádrže na řece Dyji zadrží maximálně 5 % ročního odtoku řeky Dyje. V povodí řeky Moravy na území kraje je to pak pouze 0,3 % odtoku.

Z pohledu budoucího rozvoje území kraje je i nadále stěžejní, aby se kraj zaměřil na systematickou podporu hospodaření s povrchovými vodami a k jejich zadržení v krajině zejména změnou zemědělského a lesnického hospodaření a opatřeními na revitalizaci vodních toků. Důvodem je zejména závislost kraje na podzemních zdrojích pitné vody, jejichž zásoby se snižují z důvodu klimatické změny, poklesu úhrnu srážek a nízkého vsaku vody (samozřejmě tato situace díky roku 2020 již neplatí).

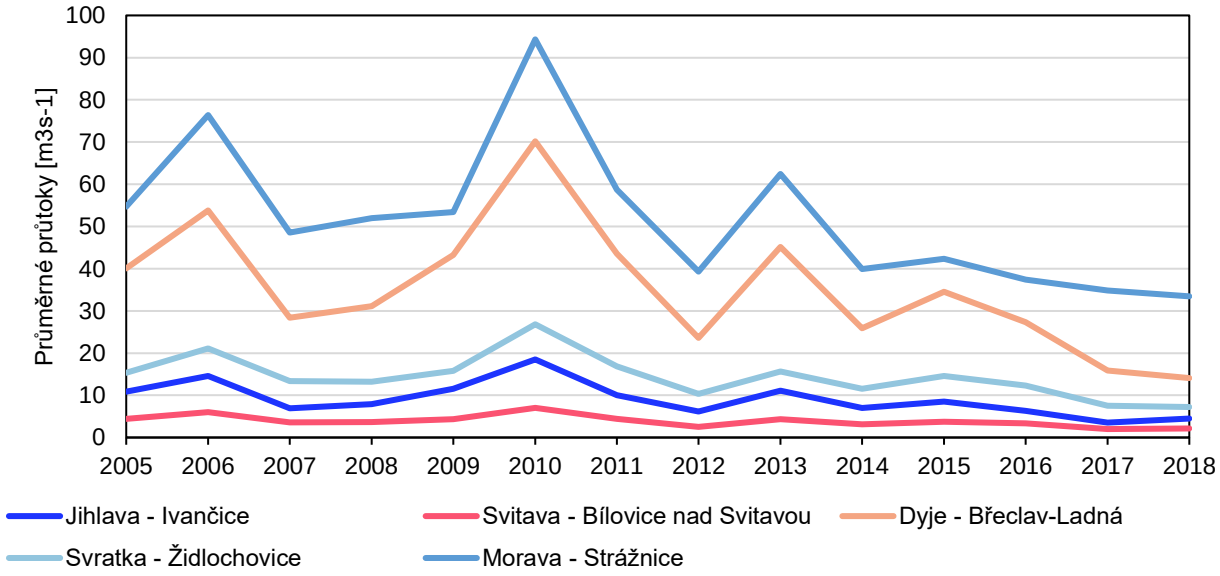

Obrázek 14: Průměrný denní průtok řek v Jihomoravském kraji v období hydrologických let 2005 až 2018 (Český hydrometeorologický ústav 2019)

Z pohledu zásobování pitnou vodou je z hlediska Jihomoravského kraje zásadní podzemní voda, která je stěžejním zdrojem vody k veřejné potřebě. Podíl podzemní vody na celkovém objemu vyrobené vody k veřejné spotřebě byl ve sledovaných období 85 %. Stav podzemní vody je charakterizován vydatností pramenů a úrovní hladin podzemních vod v mělkých a hlubokých vrtech.

Přes poměrně vydatné srážky v roce 2020 a 2021 se většina regionů v České republice dále potýká se suchem, a to platí i pro JmK. Nejvíce srážek celkově naopak spadlo na východě ČR. Jak bylo uvedeno, tak v uplynulých dvou letech srážky významně překročily srážkové roční průměry.

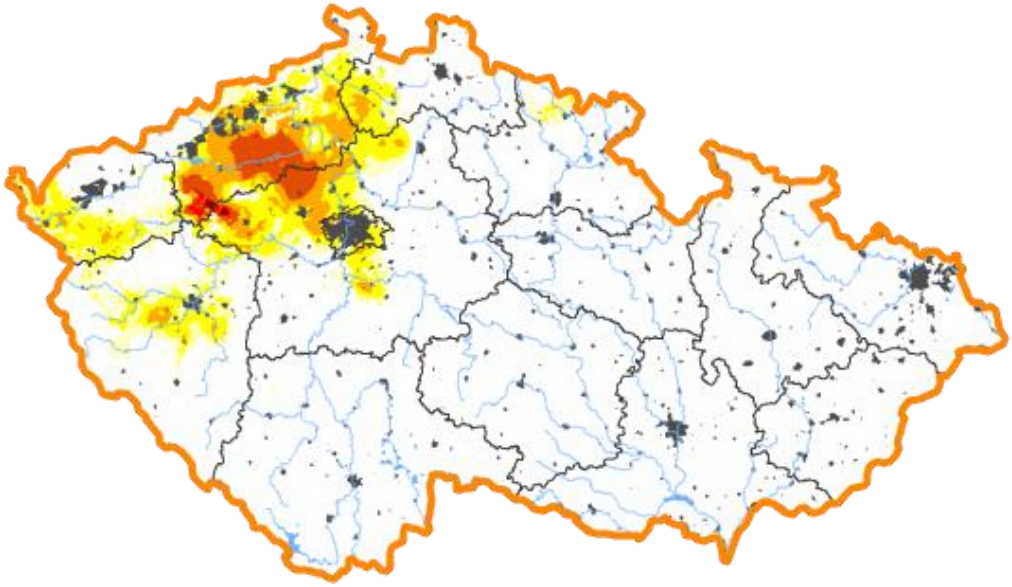

Obrázek 15: Mapa ČR s aktuálními oblastmi sucha v červenci 2020 (Zdroj Intersucho – ČHMÚ)

Vzhledem k postupující klimatické změně a výskytu extrémních vlivů počasí vzrůstá kromě výskytu období sucha také riziko výskytu okamžitých a lokálních povodní po silných srážkových epizodách, typických pro léto 2020 i následující. Riziko výskytu lokálních povodní lze předpokládat v souvislosti s nadměrným úhrnem srážek a retenční schopností krajiny v souvislosti s obdobími sucha a nižší schopností půdy zadržovat vodu. Řešením je realizace plánovaných protipovodňových opatření. Stávající v některých lokalitách nedostatečný stav protipovodňové ochrany území může v budoucnu způsobovat významné materiální škody. Cílem JmK bude podpora opatření zabraňujícím negativním důsledkům extrémních hydrometeorologických jevů. Nečinnost v oblasti protipovodňových opatření v současnosti ovlivňuje rozvoj území záplavových zón, kdy např. v Brně je více než 20 % ploch vymezených pro bytovou výstavbu pod stavební uzávěrou.

Účinné hospodaření se srážkovými vodami by mělo být v budoucnosti dosaženo budováním nových zdrojů povrchové vody, rekonstrukcemi kanalizací, revitalizací vodních toků a nádrží, budováním retenčních nádrží a dalšími opatřeními, kterými by bylo dosaženo zvýšení množství vody v krajině i zlepšení jakosti vody ve vodních tocích a vodních nádržích.

Podzemní vody

Pro obyvatele Jihomoravského kraje slouží jako zdroj pitné vody převážně podzemní voda. Mezi nejvýznamnější zdroje podzemních vod na území Jihomoravského kraje patří zdroje v podhůří Vysočiny.

V rámci JmK je v Povodí Dyje vymezeno 24 útvarů podzemních vod a v Povodí Moravy 28 útvarů. Nejvýznamnějšími kolektory jsou pak chráněné oblasti přirozené akumulace podzemních vod (CHOPAV), z nichž nejvýznamnější je na území kraje CHOPAV Kvartér řeky Moravy o rozloze 1041 km^2,

vyhlášený v roce 1981, který zabírá velkou část Dolnomoravského úvalu (v sedimentech). Dalšími významnými oblastmi v JmK jsou niva Svratky, niva Dyje a niva Jihlavy.

Z hodnot vydatnosti pramenů je patrné, že od roku 2013 došlo do roku 2017 k poklesu počtu pramenů s průměrnou vydatností. Na druhou stranu vzrostl počet pramenů s podnormální a výrazně podnormální vydatností, tato situace se razantně změnila s příchodem roku 2020.

Z měřených hodnot úrovně hladiny podzemní vody v hlubokých vrtech je zřejmé, že nedostatek vody v krajině se projevuje také v hlubokých vrtech a nižší hladině v porovnání s průměrnou výší v období let 1991 až 2010. Tento stav deklaruje vysoký počet vrtů s výrazně podnormálními úrovněmi hladin podzemních vod.

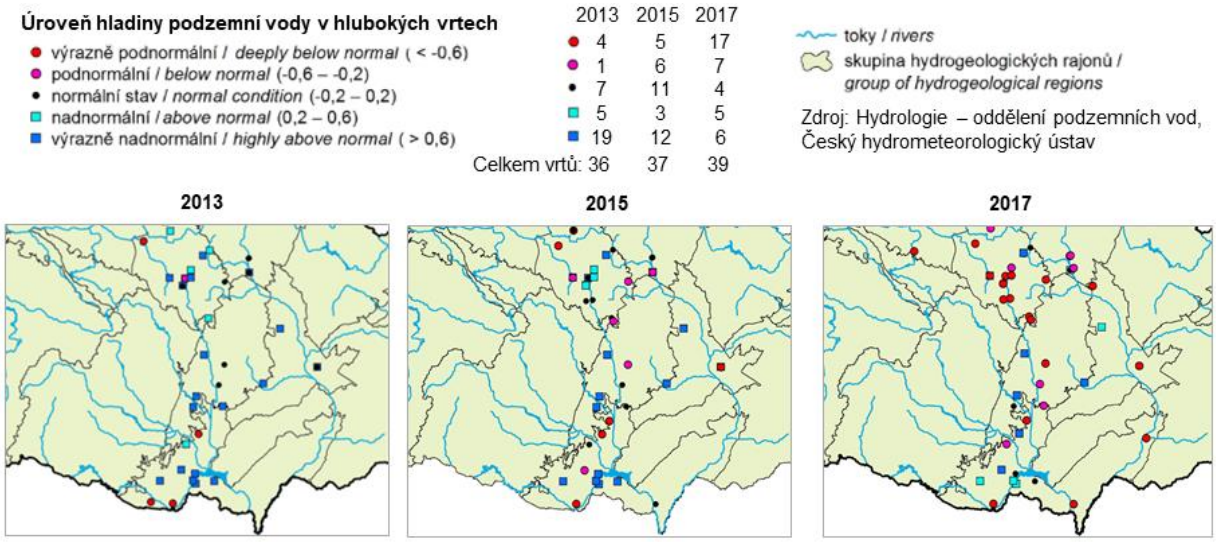

Obrázek 16: Úroveň hladiny podzemní vody v hlubokých vrtech v letech 2013, 2015 a 2017 (ČHMÚ 2019)

Pitná voda

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2018 zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu více než 1,126 mil. obyvatel. V procentuálním vyjádření tato hodnota odpovídá více než 95 % obyvatel kraje. Významným faktorem vysokého podílu je převážně rovinatý reliéf území kraje.

V jihomoravských provozovnách vodovodů a kanalizací bylo v roce 2020 vyrobeno 62,5 milionu m^3 pitné vody určené k realizaci, z toho pro 81,7 % byla zdrojem podzemní voda. Jihomoravské domácnosti mají po pražských domácnostech druhou největší spotřebu pitné vody. Loni osoba, která bydlela v domácnosti v Jihomoravském kraji a byla zásobovaná vodou z vodovodu, denně průměrně spotřebovala 93,2 litru vody, Pražané denně odebrali ještě o 19,3 litru vody více. (ČSÚ 2020)

Jihomoravský kraj je dle celkového objemu vyrobené vody určené k veřejné potřebě na čtvrtém místě v rámci krajů ČR. Dle objemu vyrobené vody určené k veřejné potřebě na obyvatele kraje je však objem 54 m^3 na obyvatele nižší než celorepublikový průměr. Jihomoravský kraj a jeho obyvatelstvo je však závislé na zdrojích podzemní vody, jejíž podíl na vodě vyrobené k veřejné potřebě je druhý nejvyšší mezi kraji v ČR. Z tohoto pohledu je významné, aby docházelo na území kraje k odpovědnému zacházení se zdroji podzemní vody vzhledem k závislosti kraje na zdrojích nacházejících se v sousedních regionech. Jihomoravský kraj je krajem s nejnižším podílem ztrát z vyrobené vody určené k veřejné spotřebě. Nízké hodnoty tohoto podílu reflektují stávající stav vodovodní sítě a také opatření zamezující plýtvání s vodou.

Fakturováno bylo v roce 2020 54,8 milionu m^3 pitné vody. Objem vody nefakturované v Jihomoravském kraji v roce 2020 činil 7 768 tisíc m^3, z toho 6 585 tisíc m^3 představují ztráty vody v trubní síti. V Jihomoravském kraji ztráty vody z vody vyrobené určené k realizaci tvořily 10,5 %, což je v mezikrajském porovnání nejnižší hodnota, opak uvádí Ústecký kraj, a to 22,9 %. (ČSÚ 2020) Většinu nefakturované vody tvoří ztráty v potrubní síti, které se podílejí na celkovém objemu nefakturované vody téměř z 85 %. Ve sledovaném období došlo díky investicím do vodovodní sítě ke snížení ztrát vodovodním potrubím asi o 2 procentní body. Zbylých 15 % nefakturované vody připadá například na vodu využitou k hašení požárů a dalšímu využití, za které její uživatel není povinen hradit poplatky.

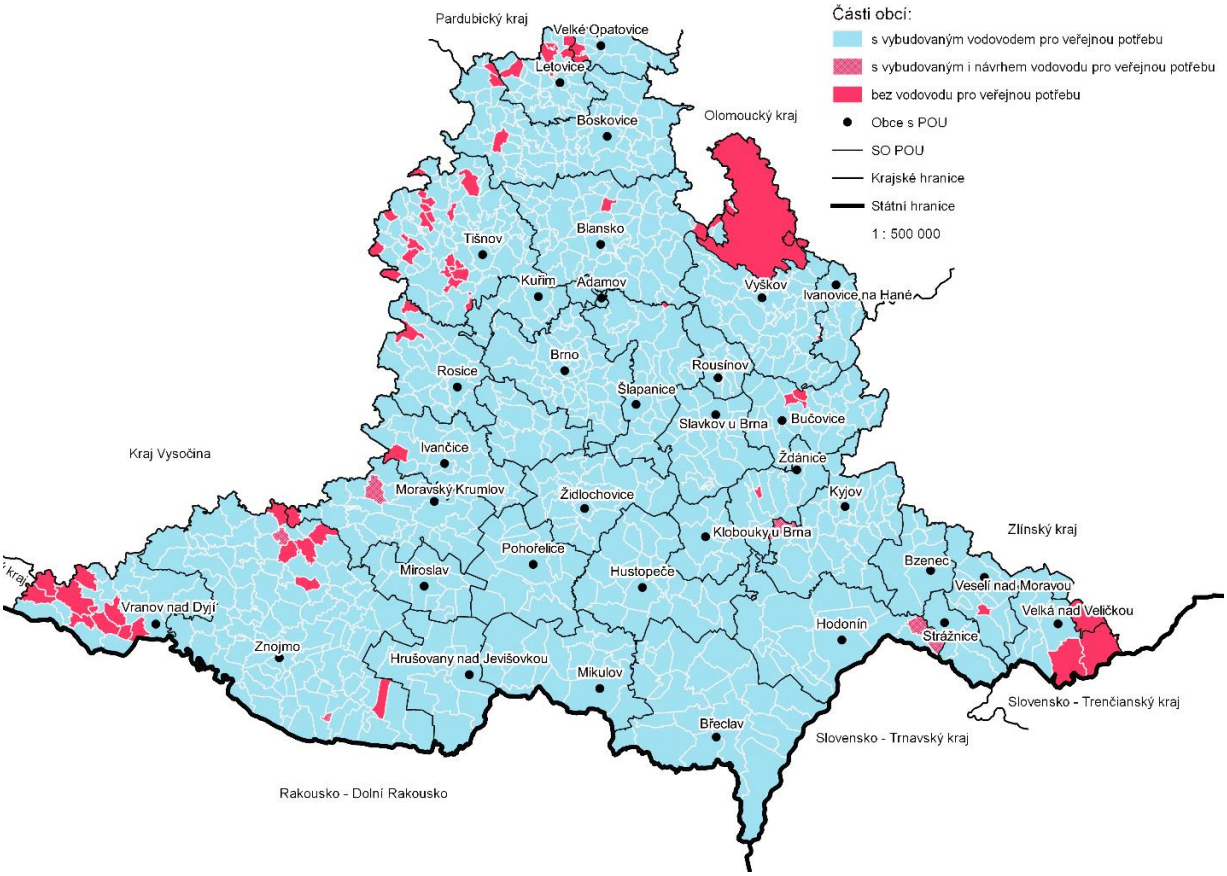

Obrázek 17: Současný stav vodovodní sítě v Jihomoravském kraji (Toniková 2021)

Na dodávkách pitné vody se v území kraje podílí 5 vodárenských společností. Mezi tyto společností patří Brněnské vodárny a kanalizace, a.s. (dále také „BVAK“), Vodárenská akciová společnost, a.s. rozdělená do 4 územních divizí (Boskovice, Brno-venkov, Třebíč a Znojmo), Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s., Vodovody a kanalizace Břeclav, a.s. a Vodovody a kanalizace Vyškov, a.s.

Mezi hlavní zdroje pitné vody na území kraje patří soustava Březovských vodovodů (I. BV a II. BV) a Vírského oblastního vodovodu. Pro Březovské vodovody jsou zdroje podzemní vody u Březové nad Svitavou v Pardubickém kraji a je jimi zásobována Brněnská metropolitní oblast. V roce 2018 Březovské vodovody tvořily 87,2 % vyrobené pitné vody soustavy BVAK. Vírský oblastní vodovod odvádí povrchovou vodu Vodního díla Vír pro soustavu BVAK a v roce 2018 byl zdrojnicí pro 12,7 % vyrobené pitné vody v této soustavě. Kapacity soustavy jsou v současnosti dostačující pro obsluhovaný region a mají značnou rezervu pro budoucí rozvoj území. K nejvýznamnějšímu zdroji v oblasti okresu Brno-venkov patří zdroj jímacího území (dále také „JÚ“) podzemní vody Moravské Bránice, jež je zdrojem pro skupinový vodovod Ivančice – Rosice.

Území okresu Blansko je zásobováno pitnou vodou prostřednictvím 14 skupinových a 70 samostatných vodovodů. Obce v území jsou částečně zásobeny Březovskými vodovody. Nejvýznamnějšími zdrojnicemi v území jsou zdroje podzemní vody JÚ Velké Opatovice, JÚ Lažany, JÚ Spešov a JÚ Rájec-Jestřebí. Zásobárnami povrchové vody je vodárenská nádrž Boskovice. JÚ Velké Opatovice je zdrojem pitné vody pro skupinový vodovod Drahanská vrchovina, který zásobuje také území Olomouckého kraje, a to území okresu Prostějov.

Na zásobování pitnou vodou se na území okresu Břeclav nejvíce podílí skupinové vodovody Hustopeče (podzemní voda z JÚ Nová Ves, JÚ Vranovice, JÚ Iváň), Velké Pavlovice (JÚ Zaječí), Mikulov (JÚ Lednice), Břeclav (JÚ Kančí obora) a Pohořelice (JÚ Cvrčovice).

Území okresu Hodonín je zásobováno pitnou vodou celkem pěti vzájemně propojenými skupinovými vodovody, a to Hodonín, Koryčany-Kyjov-Klobouky, Veselí-Strážnice, Podluží a Bzenec-Kyjov-Hodonín. Celkem se na zásobování vodou z těchto vodovodů podílejí tři zdroje. Podzemními zdrojnicemi vody jsou JÚ Bzenec a JÚ Moravská Nová Ves. Povrchovou vodou zásobuje vodárenská nádrž Koryčany. JÚ Bzenec je největším zdrojem vody v kraji a v současnosti hrozí jeho narušení v souvislosti s plánovanou těžbou štěrkopísků na pomezí Jihomoravského a Zlínského kraje.

Na zásobování pitnou vodou v území okresu Vyškov se podílejí skupinové vodovody Vyškov, Pustiměř-Ivanovice, Hodějice-Heršpice-Nížkovice-Kobeřice, Dražovice-Letonice, Ježkovice-Ruprechtov-Podomí a Dětkovice-Švábenice, které nejsou vzájemně propojené. Významným zdrojem povrchové vody je vodárenská nádrž Opatovice. Významnými zdroji podzemní vody jsou JÚ Drnovice, JÚ Dědice, JÚ Manerov, JÚ Brankovice a JÚ Pustiměř.

Území okresu Znojmo je zásobováno pitnou vodou prostřednictvím 16 skupinových a 33 samostatných vodovodů. Většina je zásobována z lokálních zdrojů vody. Nejvýznamnějšími jsou skupinové vodovody Znojmo, Třebíč, Štítary a Jevišovice. Mezi stěžejní zdroje vody patří povrchová voda z nádrží Vranov a Znojmo. Voda z Vranovské přehrady dále zásobuje vodovod Vranov-Moravské Budějovice-Dukovany, který je významným zdrojem pitné vody pro okres Třebíč v Kraji Vysočina.

Významná závislost na podzemních zdrojích vody je pro JmK charakteristická. V této souvislosti je cílem realizovat opatření vedoucí k ochraně a udržení vydatnosti stávajících zdrojů podzemní vody a zvýšení míry akumulace povrchové vody pro vodárenské účely. V tomto kontextu bude muset povrchová voda do jisté míry nahrazovat vydatnost zdrojů podzemní vody, které se v současné době výrazně snižují.

Léčivé vody

Na území kraje se nachází 6 oblastí s ochrannými pásmy přírodních léčivých zdrojů, stanovených dle zákona č. 164/2001 Sb. o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon):

- Buchlovice
- Šaratice
- Skalka
- Hodonín
- Charvátská Nová Ves – Lednice
- Pasohlávky.

Odpadní vody

Odpadní vody jsou na území kraje především odváděny do kanalizační sítě. Podíl domů napojených na kanalizaci v Jihomoravském kraji je vyšší než celková průměrná hodnota za ČR. Obdobně nadprůměrné hodnoty vykazuje hodnota podílu čištěných odpadních vod. Dle podílů splaškové a průmyslově znečištěné vody vypouštěné do kanalizace je patrné, že Jihomoravský kraj patří mezi kraje, kde mezi největší znečišťovatele patří domácnosti. Důvodem nižší úrovně v porovnání s hodnotou za celou ČR je absence velkých podniků z průmyslových oborů nadměrně využívajících vodu při svém provozu (například chemický, papírenský a těžební průmysl) a také absence významných zdrojů elektrické energie, jež by využívaly vodu při výrobě.

Od roku 2013 se zvýšil počet i podíl obyvatel Jihomoravského kraje bydlících v domech napojených na kanalizační síť, kdy v roce 2018 žilo 89,9 % obyvatel v domech napojených na kanalizaci. Nejvyšší hodnoty však dosáhl Jihomoravský kraj v roce 2014. Naprostou většinu kanalizační sítě, a to 97,7 %, představují kanalizace ústící do čistíren odpadních vod (dále také „ČOV“).

Ve sledovaném období se výše objemu čištěných odpadních vod pohybovaly na hodnotách v rozmezí od 49 788 do 52 514 tis. m3 odpadních vod. Od roku 2013 se zvýšil podíl čištěných odpadních vod, a to o necelé 1 % na 98,8 % odpadních vod. Zvýšení podílu čištěných odpadních vod je zejména pozitivním efektem rozšíření sítí kanalizací od roku 2013, kdy došlo k výstavbě nových 505 km. V souvislosti s rozšířením došlo i k navýšení počtu ČOV o 37 na celkový počet 247 ČOV. I přes zvyšující se počet ČOV klesá celková kapacita čistíren odpadních vod v kraji. Důvody spočívají například v usazování kalů v zařízeních ČOV. Podíl obyvatel žijících v domech napojených na kanalizaci kolísá na úrovni 90 %. Dlouhodobě se však investice do kanalizačních sítí projevují zvýšeným podílem čištěných odpadních vod.

K udržení stavu a kapacity ČOV je nutné, aby docházelo minimálně k udržování stávajícího stavu. Zejména se jedná o rekonstrukce a modernizace stávajících jednotných kanalizací (např. omezování odlehčování, retence srážkových vod, retence odpadních vod).

Kraj bude s ohledem na ekonomickou efektivitu i nadále podporovat obce nebo svazky obcí při investicích do kanalizačních sítí v oblastech, kde doposud nejsou obce napojené na ČOV. Zejména se jedná o budování moderních oddílných kanalizací, jež by sváděly znečištěnou vodou do již vybudovaných centrálních ČOV. Případně v regionech, kde ČOV chybí, prioritně budovat centrální ČOV a přispět ke změně technologického postupu ČOV, jež následně snižuje jejich celkovou kapacitu.

2.2.4 Geomorfologické poměry

Jihomoravský kraj je specifický zastoupením téměř všech geomorfologických typů krajiny a výškových stupňů, které se v ČR nacházejí – od nížin po hornatiny, od rovinatého terénu po výškově členitý terén (viz následující obrázek). Nejvyšší nadmořskou výšku v území má vrchol Durda v Bílých Karpatech (838 m. n. m.), nejnižší pak na jihu, při hranicích kraje na hladině řeky Moravy (148 m. n. m.).

Území kraje se rozkládá na 7 188 km2, což odpovídá 9,1 % z celkové rozlohy ČR. Charakter jednotlivých území se odvíjí od různorodých přírodních podmínek kraje, jež mají vliv na způsob využívání krajiny a způsob života v konkrétní lokalitě. Kraj je možné členit do čtyř odlišných regionů dle převládajících krajinných typů. Pro severní část kraje, území okresů Blansko a severní část okresu Brno-venkov, je typický zvlněný zalesněný povrch Drahanské vrchoviny a oblast Moravského krasu. Pro jižní část kraje, území okresů Znojmo, Břeclav a Hodonín, je typický nížinný povrch Dolnomoravského úvalu a Dyjsko-svrateckého úvalu, kde významně převládá kvalitní orná půda. Pro východní část kraje, území v okolí

Veselí nad Moravou a Horňácka, je typická kopcovitá krajina Bílých Karpat. Střední část kraje představuje Brněnská metropolitní oblast, jež leží na zlomu mezi severní hornatou a jižní rovinatou částí kraje.

Na území Jihomoravského kraje se setkávají tři orografické provincie:

- Česká vysočina,
- Západní Karpaty a
- Panonská provincie.

Pro modelaci reliéfu je charakteristický směr jihozápad – severovýchod, ve kterém jsou řazena pásma vysočin a pahorkatin oddělená pásmy nížin. Jihozápadní část kraje a jeho celý západní okraj zabírá Českomoravská vysočina, z toho největší část Jevišovická pahorkatina. Nadmořská výška v Jevišovické pahorkatině přesahuje jen výjimečně 500 m, měkce modelovanou krajinu přerušují hluboce zaříznutá údolí Dyje, Jevišovky a Rokytné. Největších nadmořských výšek dosahuje Českomoravská vrchovina na území Jihomoravského kraje na jeho severozápadním okraji v Nedvědické vrchovině (Sýkoř – 702 m n. m.). Boskovická brázda představovaná Oslavanskou brázdou na jihu a Malou Hanou na severu odděluje Českomoravskou vysočinu od Brněnské vrchoviny – Bobravské vrchoviny na jihozápad a Drahanské vrchoviny na severovýchod od Brna. Bobravská vrchovina vytváří hřeben s nadmořskými výškami kolem 450 m, přerušovaný příčnými údolími Jihlavy, Bobravy a Svratky s Brněnskou přehradní nádrží. Od Drahanské vrchoviny je oddělena sníženinou Řečkovicko-kuřimského prolomu. Západní část Drahanské vrchoviny – Adamovská vrchovina je složena stejně jako Bobravská vrchovina z hornin brněnského plutonu. Parovina v tomto prostoru byla rozrušena tektonickými pohyby a činností řeky Svitavy, která protéká v hlubokém údolí se zaklesnutými meandry. Východní část Drahanské vrchoviny – Konická vrchovina – je složena z kulmských břidlic a drob a představuje zbytek paroviny zbroušené abrazí miocénního moře. Nejvyšších nadmořských výšek dosahuje severovýchodně od Boskovic. Nejvyšší vrchol Skalky (734 m n. m.) leží těsně za hranicí Jihomoravského kraje.

Mezi Adamovskou a Konickou vrchovinou je vklíněn Moravský kras. Je to pás devonských vápenců s bohatstvím krasových jevů – jeskyní, závrtů, krasových údolí a žlebů. Zřícením jeskynních stropů vznikla 138 m hluboká propast Macocha. Vodní toky protékající Moravským krasem se ztrácejí na okraji vápenců v ponorech a vyvěrají opět při hranici nekrasového podloží.

Geomorfologické jednotky České vysočiny jsou od vrchovin a pahorkatin Západních Karpat odděleny Vněkarpatskými sníženinami – Vyškovskou bránou na severovýchodě a Dyjsko-svrateckým úvalem na jih od Brna. Je to pásmo úrodných nížin s plochým terénem a mírnými terénními vlnami. Vnější Karpaty začínají na západě nízkými hřbety a pahorkatinami při dolní Dyji a Moravě. V oblouku Dyje vystupují nápadně z okolních sníženin Pavlovské vrchy. Za údolím Dyje se prostírají pásma Středomoravských Karpat – Kyjovská pahorkatina, Ždánický les a Litenčická pahorkatina. Chřiby zasahují na území Jihomoravského kraje jen okrajově.

Panonská provincie zabírá jihovýchodní část území, představuje ji Dolnomoravský úval jako nejsevernější výběžek Vídeňské pánve. Rovina Dyjsko-moravské nivy s nadmořskou výškou 150 – 170 m přechází k severu do mírně zvlněné Dyjsko-moravské pahorkatiny. Na modelaci terénu se výrazně podílejí váté písky, které na území mezi Brnem a Hodonínem vytvářejí přesypové valy až 13 m vysoké, uspořádané do směru jihozápad – severovýchod v souladu s převládajícím větrem. Východně od Dolnomoravského úvalu zasahují na území Jihomoravského kraje Moravsko-slovenské Karpaty, představované Bílými Karpaty a Vizovickou vrchovinou. V pásmu Bílých Karpat je nejvyšší bod

Jihomoravského kraje vrchol Durda (838 m. n. m.) a trojmezí Jihomoravského kraje, Zlínského kraje a Slovenska (836 m n. m.).

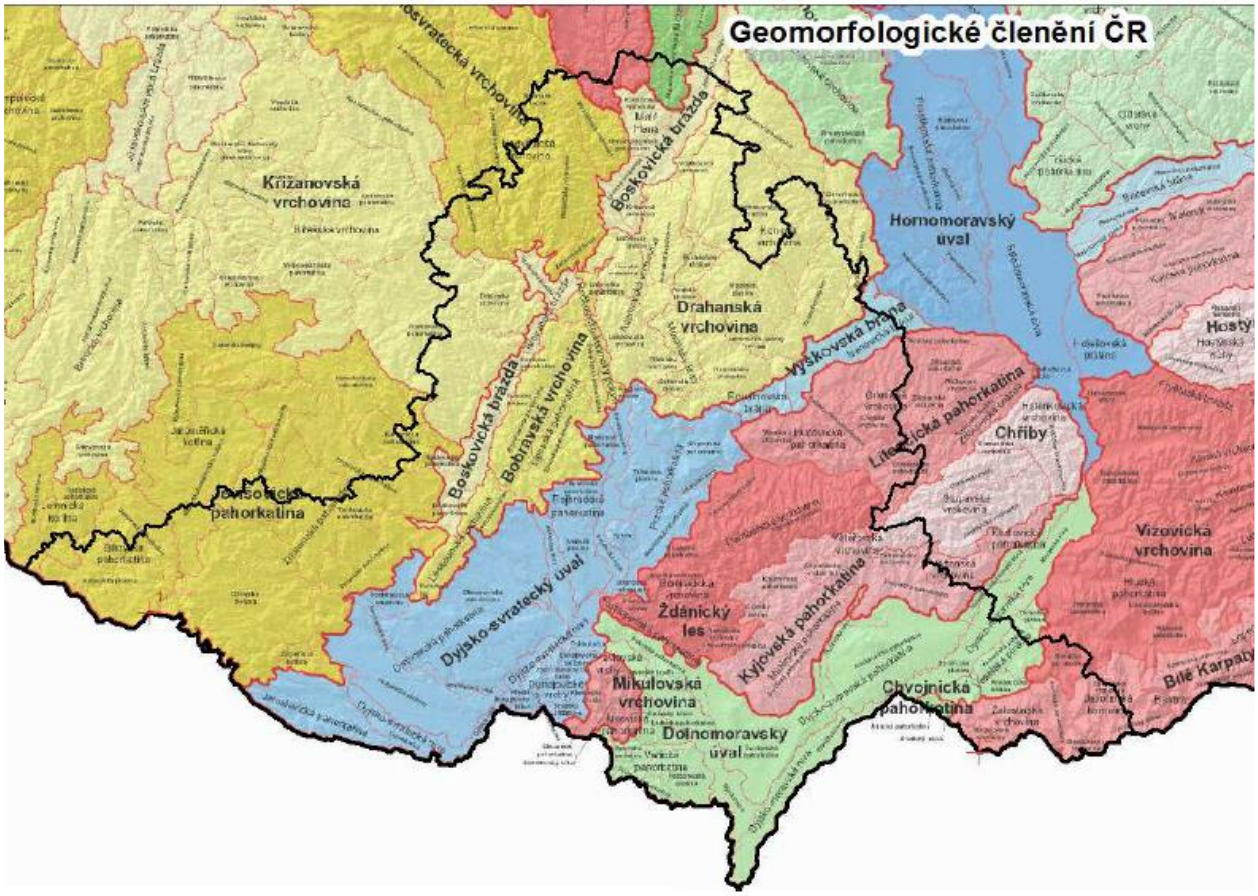

Obrázek 18: Reliéf Jihomoravského kraje

2.2.5 Horninové prostředí

Jihomoravský kraj je součástí Českého masivu a také Karpatské soustavy, které se tu stýkají, a tak má pestrou geologickou stavbu. Dělítko mezi oběma regionálními soustavami tvoří linie cca mezi městy Znojmo-Brno-Vyškov.

Oba tyto celky se od sebe liší ať už po stránce stáří a jejich vývoje, tak i po samotné stránce morfologie jejich terénu. Český masiv je pozůstatkem kolizního orogenu zformovaného variským vrásněním, který přesahuje území České republiky. Co se týče horninového složení, převládají v něm neovulkanické, metamorfované, sedimentární a variské vyvřelé horniny. V případě Západních Karpat jde o pásmové pohoří obloukového tvaru. Jsou součástí alpsko-himálajské vrásově-příkrovové soustavy, hlavně její severní větve, které jsou označovány jako alpidy. Současná podoba JmK je výsledkem dlouhého vývoje, který zahrnuje období trvající více než 600 milionů let.

Východní část Českého masivu je tvořena hlavně moldanubickými granulity a hadci, Moravikum je pak významně pestřejší a skládá se z fylitů, svorů, rul, kvarcitů a mramorů. Centrální část v okolí Brna tvoří Brněnský plutón (žula, granodiority a diority, místy je přítomen pegmatit a diabas) a podobně je na tom Dyjský masiv.

Moravský kras je pak tvořen horninami devonu – vápence, slepence, pískovce, břidlice. Boskovickou brázdu ve středu regionu vyplňují karbonské usazeniny se slínovci.

Část Českého masivu, na kterou nasedá Karpatská předhlubeň (pískovce, prachovce, flyše) a navazují sedimenty Vídeňské pánve se slepenci, pískovci a jílovci. Místy jsou v neogenní části Vídeňské pánve také ložiska ropy a plynu.

Kvartér je reprezentován deluviálními hlinitými, až hlinito-písčitými sedimenty a místně fluviální a fluviodeluviální sedimenty, navrchu pak spraše a sprašové hlíny. Jižní a jihovýchodní část území kraje tvoří zejména sprašové hlíny.

Oblast západních Karpat je oblastí sesuvů a dalších rizikových jevů.

Hydrogeologická situace odpovídá pestré skladbě v území regionu, který má zásoby podzemních vod zejména v povodí Moravy, ale i v nivě dalších řek jako např. Dyje, Svitava a Svratka.

Podzemní vody jsou ohroženy zemědělstvím a dlouhodobým čerpáním jejich zdrojů, které z důvodu změny klimatu stoupá.

Nerostné suroviny

Jihomoravský kraj je poměrně bohatý na nerostné suroviny. Mezi nerudní suroviny těžené v tomto kraji patří vápence a cementářské suroviny, živcové suroviny, slévárenské písky, jíly a kaolín. Dalšími těženými surovinami jsou stavební suroviny, které jsou pro kraj nejvýznamnější. V minulosti byly stavební suroviny těženy v mnoha menších i větších soukromých těžebních společnostech, které se však pro další rozvoj průmyslu staly nerentabilní. Ke stavebním surovinám dnes na území kraje využívaným patří především těžba stavebního kamene, cihlářských surovin a štěrkopísků. Naopak se v oblasti prakticky nevyskytují zdroje kvalitního kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu. Posledním zástupcem těžených surovin na území toho kraje jsou suroviny energetické. Mezi jejich zástupce patří ropa, zemní plyn a lignit. Ekonomicky těžitelná ložiska rud se na území Jihomoravského kraje nevyskytují.

Těženy byly nebo jsou:

Plyn a ropa – Hodonínsko

Lignit, uhlí a palivové směsi – Hodonín, Břeclav, Kyjov a Rosice-Oslavany

Kaolin – Znojmo a okolí

Vápenec, slévárenské písky – Moravský kras, Pálava.

Jinak jsou zde těženy především štěrkopísky, cihlářská surovina, stavební kámen, vápenec, sklářské a slévárenské písky.

Těžební činnost je často ve střetu se zájmy ochrany přírody, neboť se z krajinářského hlediska jedná o jednu z nejcennějších oblastí republiky. Ochranu cenných ekosystémů a ekologicky vhodné hospodářské využívání části území, v rámci udržitelného rozvoje celé oblasti, zajišťuje Správa Chráněné krajinné oblasti Moravský kras a Pálava. Střety těžby s ochranou přírody a krajiny jsou řešeny minimalizací dopadů, je pravidelně měřena hlučnost, prašnost, prováděna průběžná rekultivace.

2.2.6 Půda

Zemědělská půda z území JmK zabírá 429 286 ha, což odpovídá 59 % jeho rozlohy. Z pohledu zemědělské půdy je stěžejní rozdělení území kraje do tříd ochrany zemědělského půdního fondu (dále také „ZPF“ – součástí ZPF je orná půda, v případě JmK – 82% rozlohy ze ZPF). Ten je tvořen pozemky zemědělsky obhospodařovanými a pozemky s vhodnými podmínkami pro zemědělskou činnost, které ale dočasně obdělávány nejsou. Do ZPF patří kromě pozemků zemědělské půdy (trvalé travní porosty, sady, zahrady a vinice) také rybníky s chovem ryb nebo vodní drůbeže a nezemědělská půda potřebná k zajišťování zemědělské výroby.

Zastoupení orné půdy v částech regionu je podle úrodnosti, tedy největší je v zorněných oblastech úrodných úvalů, v obecné rovině plocha orné půdy klesá a ustupuje častěji zájmům stavebním, těžebním apod.

Půdní typy

V zájmovém území JmK se nachází vysoká variabilita hlavních půdotvorných faktorů od geologického substrátu, klimatu, reliéfu terénu až po antropogenní aktivity. Proto se zde vyvinula celá řada půdních typů zahrnujících v podstatě všechny hlavní představitele půd, s výjimkou obecně vzácnějších regosolů a vertisolů. Zasolené půdy se na území JmK vyskytují vzácně.

Nejvíce převažují hnědé půdy a půdy ze skupiny kambisolů a zde subtypy kambizemí zaujímají významné zastoupení všech půd. Vysoce jsou dále zastoupeny půdy ze skupiny fluvisolů – fluvizem modální a fluvizem oglejená a půdy ze skupiny luvisolů – hnědozem modální, hnědozem luvická, luvizem modální, luvizem oglejená, ostatní půdní typy jsou méně významné a mají zastoupení pouze v jednotkách nebo desetinách procent. V extrémně úrodných plochách nalezneme nejkvalitnější půdy pro zemědělství, a to zejména černozemě.

Zřejmě nejrozšířenějším půdním typem v kraji jsou zřejmě černozemě v pásu nejúrodnějších půd mezi městy Vyškov-Šlapanice-Židlochovice-Pohořelice-Hustopeče-Znojmo. Hnědé půdy a oglejené půdy se nacházejí spíše na Českomoravské vrchovině.

Zastoupení jednotlivých půdních typů je patrné z následující přehledné mapy.

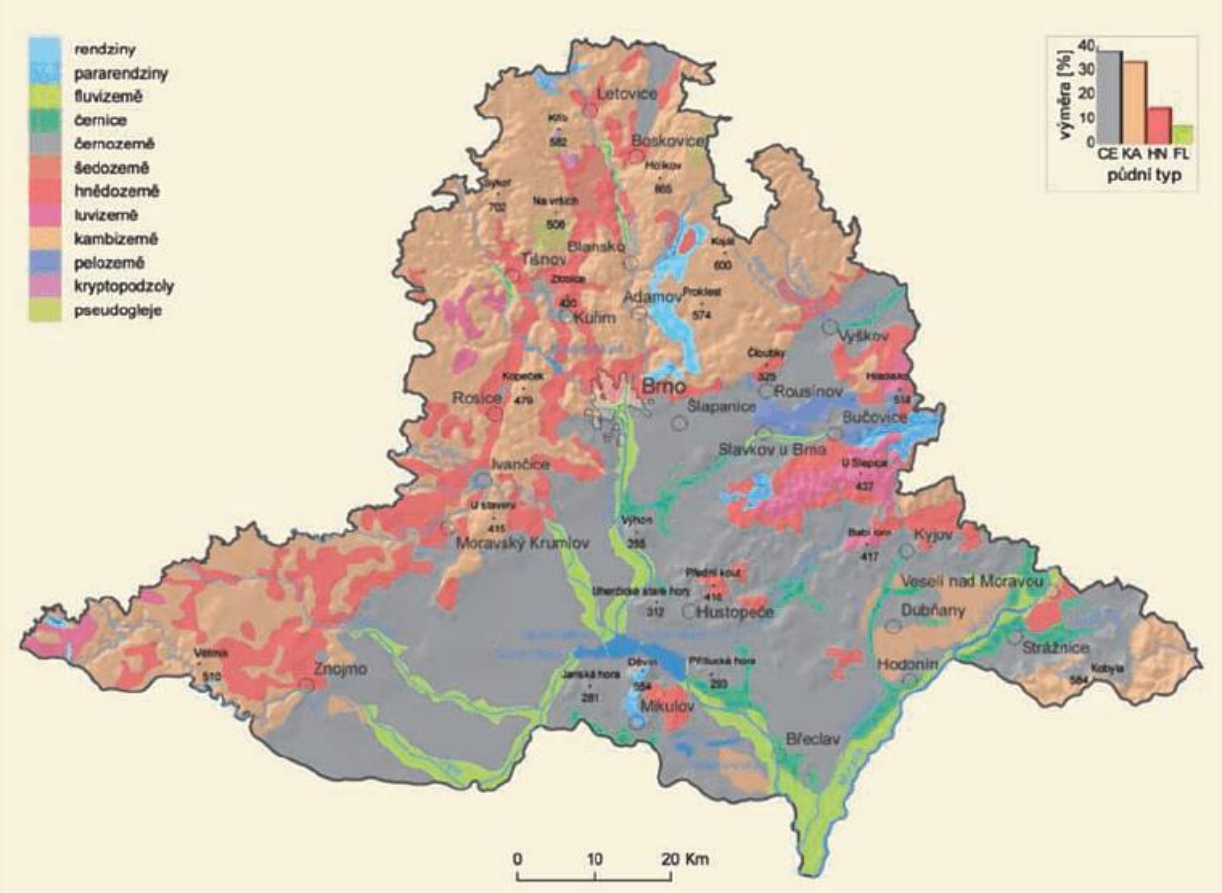

Obrázek 19: Půdní typy na území Jihomoravského kraje (MŽP 2021)

Znečištění půd

Škodlivé látky se do půdy dostávají jako spad znečišťujících látek z ovzduší, jako hnojiva, ochranné prostředky a další chemické látky používané v zemědělství a lesnictví, jako škodliviny obsažené ve skládkách tuhých odpadů, při průmyslových haváriích apod. Půdy jsou znečištěny z minulosti zejména hnojením a acidifikací, to je důvod, proč je ekologické zemědělství zastoupeno jen v 3,6 % plochy kraje.

Na znečištění půd v zemědělství má vliv dlouhodobé masivní hnojení v minulosti a někdy i dálkový přenos škodlivin. V některých částech kraje byly v povodí Moravy zaorávány čistírenské kaly z různých výrob, což vedlo k masivní zátěži půd těžkými kovy.

Jihomoravský kraj má díky skladování a používání chemických látek v zemědělství poměrně velké množství lokalizovaných starých ekologických zátěží. Vysokou koncentraci dokládá rovněž následující kapitola.

Staré ekologické zátěže

Na území Jihomoravského kraje se nacházejí staré ekologické zátěže a problémové lokality charakteru starých skládek a kontaminovaných průmyslových objektů. Nejčastěji se jedná o staré skládky odpadů nebo úložiště chemikálií (legální i nelegální).

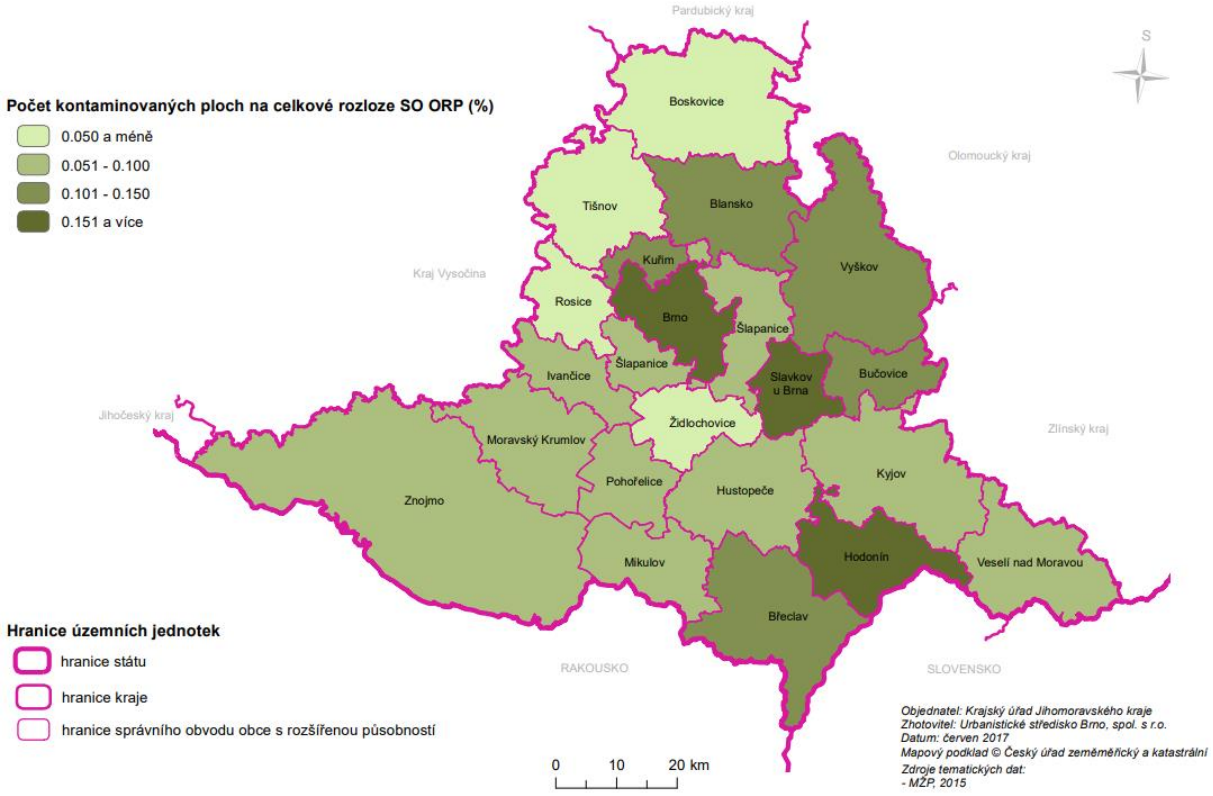

Obrázek 20: Staré ekologické zátěže na území JmK (ÚAP 2017)

Zemědělský půdní fond

Zemědělská půda v Jihomoravském kraji zabírá 429 286 ha, což odpovídá 59 % rozlohy Jihomoravského kraje. Z pohledu zemědělské půdy je stěžejní rozdělení území kraje do tříd ochrany zemědělského půdního fondu (dále ZPF). Ten je tvořen pozemky zemědělsky obhospodařovanými a pozemky s vhodnými podmínkami pro zemědělskou činnost, které ale dočasně obdělávány nejsou. Do ZPF patří kromě pozemků zemědělské půdy také rybníky a nezemědělská půda potřebná k zajišťování zemědělské výroby.

Půdy ZPF jsou z hlediska jejich ochrany zařazeny do 5 tříd ochrany ZPF podle vyhlášky č. 48/2011 Sb., která stanoví třídy ochrany.

I. třída – bonitně nejcennější půdy převážně na rovinatých nebo jen mírně sklonitých pozemcích, které je možno odejmout ze ZPF pouze výjimečně, a to převážně pro záměry související s obnovou ekologické stability krajiny, případně pro liniové stavby zásadního významu;

II. třída – půdy s nadprůměrnou produkční schopností, které mají nadprůměrnou produkční schopnost. Ve vztahu k ochraně ZPF jde o půdy vysoce chráněné, jen podmíněně využitelné pro stavební účely;

III. třída – půdy s převážně podprůměrnou produkční schopností, které je možné využít v územním plánování pro výstavbu a jiné nezemědělské způsoby využití;

IV. třída – půdy s převážně podprůměrnou produkční schopností jen s omezenou ochranou, využitelné pro výstavbu, a i jiné nezemědělské účely;

V. třída – půdy s velmi nízkou produkční schopností postradatelné pro zemědělské účely, u kterých lze připustit i jiné, efektivnější, využití než zemědělské. Jedná se zejména o půdy s nízkým stupněm ochrany, s výjimkou vymezených ochranných pásem a chráněných území.

Následující tabulka přináší porovnání zastoupení jednotlivých tříd ochrany ZPF v Jihomoravském kraji a v České republice. Z uvedených hodnot je patrné, že na území kraje se nachází v porovnání s ČR vyšší podíl bonitně nejcennějších půd a půd s nadprůměrnou produkční schopností. Z výše uvedeného je zřejmé, že Jihomoravský kraj patří mezi kraje s vhodnými podmínkami pro zemědělství.

Tabulka 9: Podíl třídy ochrany na zemědělském půdním fondu v Jihomoravském kraji a v České republice (VÚMOP 2019)

Třída ochrany ZPF	Jihomoravský kraj		Česká republika	
	Zastoupení (%)	Výměra (ha)	Zastoupení (%)	Výměra (ha)
Bonitně nejcennější půdy (I. třída ochrany)	26,3	112 820	19,6	816 188
Půdy s nadprůměrnou produkční schopností (II. tř. ochrany)	32,2	138 107	20,0	832 820
Půdy s průměrnou produkční schopností (III. tř. ochrany)	14,2	60 773	23,6	980 068
Půdy s převážně podprůměrnou produkční schopností (IV. tř. ochrany)	17,0	72 875	17,7	737 509
Půdy s velmi nízkou produkční schopností (V. tř. ochrany)	10,4	44 712	19,1	792 677
Celkem zemědělské pozemky	**100,0**	**429 286**	**100,0**	**4 159 262**

Eroze půd

Lidská činnost může dramaticky akcelerovat přirozeně pozvolně probíhající proces eroze, který je za normálních podmínek kompenzován zvětráváním substrátu a tvorbou nové půdy.

Erozní ohroženost pozemků je obecně ovlivněna půdními vlastnostmi, místním klimatem, způsobem využití a hospodaření na půdě, sklonem a délkou svahu, vegetačním krytem a dalšími faktory. Eroze snižuje mocnost ornice, omezují se ekologické funkce půdy, rychleji dochází k poškozování povrchových a podzemních vod. Snižuje se retence vody a regulační funkce půdy v hydrosféře. Omezuje se produkční schopnost půdy. Neméně důležité jsou i vedlejší účinky eroze – jedná se o zanášení toků a nádrží, obohacování vody živinami atd.

Pozemky ohrožené erozí jsou vázány na morfologicky exponované nezastavěné plochy bez vegetačního krytu, nebo s ním, který neplní svou funkci. Vzhledem k tomu, že vymezení takových ploch je časově značně proměnlivé a vzhledem k jejich předpokládané nevýznamné velikosti a možnosti vzniku v důsledku realizace koncepce, lze případné vlivy na erozi půd považovat za marginální. Ohrožení půd větrnou erozí je významně větší než vodní erozí, (vodní se koncentruje logicky do Karpatských vrchovin).

Tabulka 10: ohrožení pozemků v JM kraji větrnou erozí

Potencionálně ohrožené oblasti větrnou erozí	Jihomoravský kraj	
	Zastoupení (%)	Výměra (ha)
Bez ohrožení	29,2	92 943
Půdy náchylné	6,2	19 797
Půdy mírně ohrožené	24,9	79 015
Půdy ohrožené	22,3	70 825
Půdy silně ohrožené	6,9	22 060
Půdy nejohroženější	10,5	33 359
Celkem pozemky orné půdy	100,0	317 998

Následující kartogram zobrazuje stupně ohrožení zemědělských pozemků větrnou erozí na území Jihomoravského kraje. Ze zobrazených údajů je zřejmé, že nejohroženější půdy se nacházejí v jižní části kraje. Nejvíce ohroženými jsou pozemky zemědělské půdy v oblasti Dyjsko-svrateckého a Dolnomoravského úvalu. Pro tyto oblasti je typický rovinatý reliéf s vysokým podílem orné půdy a nízkým podílem lesních pozemků nebo travních porostů, které by snižovaly riziko výskytu větrné eroze.

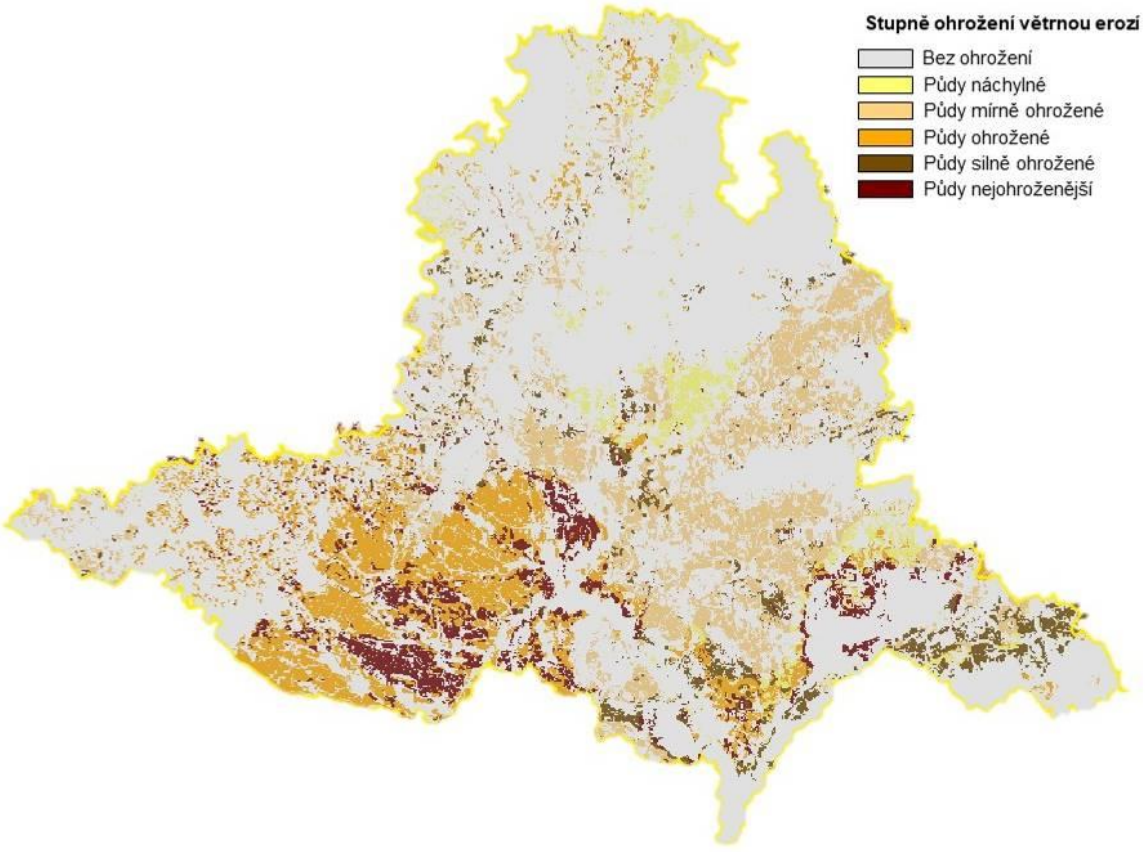

Obrázek 21: Rozložení ohrožení půd vlivem větrné eroze v JM kraji v r. 2019

Lesy (PUPFL)

Jihomoravský kraj patří k těm méně lesnatým krajům. Stávající lesy mají proto o to významnější roli. Celková výměra lesů je zde 191 286 hektarů. To je 7,1 % výměry lesů v ČR a 27,1 % z celkové výměry plochy tohoto kraje.

Převážná část lesů je státních – 76 %, další patří obcím, družstvům nebo společenstvím – 11 % a v majetku soukromých vlastníků je 13 %.

Nejvíce lesů v kraji je v kategorii tzv. hospodářských (77,3 %). Ve většině případů jsou ziskové, přestože plní i mimoprodukční funkce. Druhou kategorii tvoří „lesy zvláštního určení" (21,1 %), u nichž je veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa, který je nadřazen funkcím produkčním. Jsou to lesy v národních parcích a přírodních rezervacích a přírodní památky, lesy lázeňské, příměstské a další se zvýšenou rekreační funkcí, lesy v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů apod. Třetí kategorií jsou „lesy ochranné" (1,6 %), do nichž se zařazují lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (sutě, strže, kamenné moře apod.). Výměra zvláště chráněných lesů v kraji je 19 818 hektarů, tj. 10,3 % výměry krajských lesů.

Celkem z rozvrstvení lesů vyplývá, že ve volné krajině má Jihomoravský kraj největší podíl listnatých lesů (nadpoloviční) a nejzalesněnější oblastí je Moravský kras a okolí Blanska.

Nejvíce postiženými oblastmi kůrovcem a suchem v Jihomoravském kraji je okolí Černé Hory, Náměšťsko (nad Oslavou) a také okolí Bučovic. Stav holin je aktuálně 4 986 ha na státních lesích. Příčinami tohoto stavu jsou důsledky silného znečišťování ovzduší v minulosti a následné depozice škodlivých látek, které jsou stále v půdě přítomny, a jejichž důsledkem je vyplavování živných látek, svůj podíl na snižování kvality lesů má i sucho a vysoké teploty, které podporují nárůst škůdců a hynutí dřevin.

Rozsah napadení je územně diferencován. Mnohem více je stále zasažena jižní polovina Česka. Kalamita se současně zřetelně přesunuje západním směrem. V roce 2019 byl poměr rozdělení kůrovcového dříví Čechy vs. Morava a Slezsko ještě cca 50:50, v roce 2020 je již 65 % kůrovcového dříví evidováno v Čechách.

V rámci srovnání jednotlivých krajů byla v roce 2020 situace nejdramatičtější v kraji Vysočina (evidováno cca 3,3 mil. m^3), v Jihočeském (1,9 mil. m^3) a Středočeském kraji (1,8 mil. m^3). Více než 1 mil. m^3 vytěženého kůrovcového dříví bylo evidováno také v krajích Plzeňském (1,4 mil. m^3), **Jihomoravském (1,3 mil. m^3)** a Olomouckém (cca 1,0 mil. m^3).

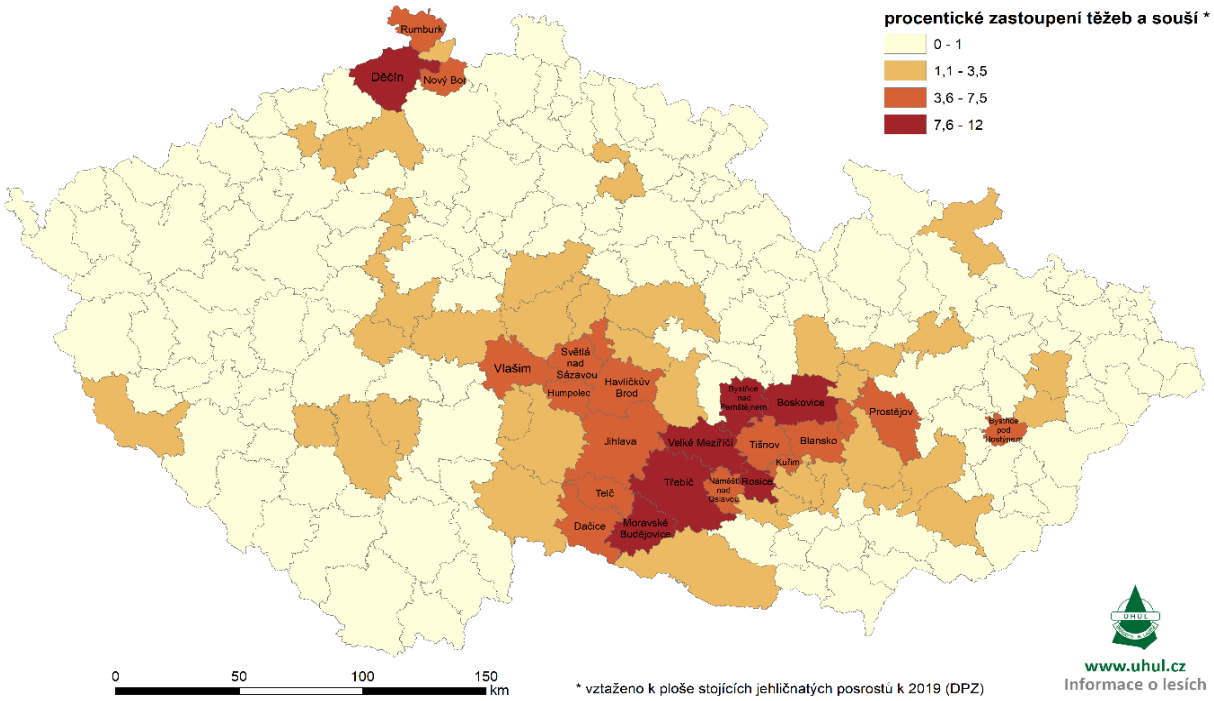

Obrázek 22: Vývoj těžeb a souší v jehličnatých porostech dle kůrovcové mapy ze září 2020 v ORP (ÚHÚL 2020)

2.2.7 Odpady

Jihomoravský kraj je kraj s druhým nejvyšším množstvím vyprodukovaného odpadu na 1 obyvatele s 2 760 kg ročně. V kraji je zároveň vyprodukováno na jednoho obyvatele více podnikového než komunálního odpadu. Hlavním zdrojem podnikového odpadu bylo v Jihomoravském kraji (stejně jako v celé ČR) stavebnictví, následováno zpracovatelským průmyslem. V produkci komunálního odpadu patří Jihomoravský kraj ke krajům s nejnižšími hodnotami v přepočtu kg na jednoho obyvatele, zároveň se však řadí mezi regiony s nejnižším množstvím vytříděného odpadu na 1 obyvatele kraje.

Jihomoravský kraj má dle znění § 41 až § 43 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, zpracovaný Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje 2016-2025 (dále také „POH“). V rámci POH jsou určeny strategické záměry kraje, které musí být splněny vzhledem k Plánem odpadového hospodářství České republiky pro rok 2015–2024 definovaným cílům. Mezi cíle kraje v oblasti odpadového hospodářství patří:

- předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů;
- minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí;
- udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“;
- maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.

V oblasti nakládání s odpady zůstává nadále problémem vysoký podíl skládkování komunálního a průmyslového odpadu, přičemž poměrně významný je deficit technického zařízení v oblasti separace komunálního odpadu, nakládání s objemnými odpady, se směsnými komunálními odpady a zařízení pro demontáž autovraků a elektrošrotu. Podíl odstraňovaného odpadu v kraji (převažující skládkování a fyzikálně chemické úpravy) nadále převyšuje podíl využívaného odpadu (recyklace). V oblasti třídění

odpadů se, podobně jako v ostatních krajích, nejvíce třídí papír a lepenka, plasty, kovy a sklo. Nejnižší podíl na materiálově využitelných složkách tvoří elektrozařízení, textil, baterie a akumulátory.

Následující tabulka zobrazuje údaje o vývoji produkce komunálního odpadu na území Jihomoravského kraje. Ve sledovaných letech vzrůstalo každoročně množství vyprodukovaného komunálního odpadu, kdy v rozmezí let 2013 až 2017 došlo k nárůstu o 29 kg odpadu na jednoho obyvatele kraje. Ve sledovaném období zároveň poklesl objem běžného svozu o 18 tis. tun, a to na úkor odpovídající zvýšení množství odpadu tříděného. Je tedy patrné, že obyvatelé kraje začali ve sledovaném období více třídit odpad.

Jihomoravský kraj je v porovnání s průměrem České republiky menším producentem komunálního odpadu na jednoho obyvatele. V posledních letech však objem komunálního odpadu konstantně roste. Objem tříděného odpadu však v posledních letech roste.

Tabulka 11: Produkce komunálního odpadu v Jihomoravském kraji v letech 2013 až 2017 (ČSÚ 2019)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017
Produkce komunálního odpadu celkem	336 149	344 785	348 218	364 094	374 228
z toho běžný svoz	*231 196*	*227 309*	*223 237*	*219 344*	*212 264*
z toho svoz objemného odpadu	*35 513*	*34 540*	*36 022*	*38 264*	*40 709*
z toho odděleně sbírané složky	*36 744*	*40 734*	*43 725*	*49 702*	*54 790*
z toho odpady z komunálních služeb	*2 058*	*3 250*	*4 533*	*4 057*	*4 022*
Komunální odpad na 1 obyvatele v kg	288	295	297	309	317

2.2.8 Příroda a krajiny

Jak již bylo uvedeno, tak území JmK je na styku tří geografických celků, a to Hercynského, Karpatského a Panonského, a to se v praxi projevuje poměrně vysokou biodiverzitou zejména ve výskytu teplomilných druhů živočichů a rostlin, protože jde o nejteplejší oblast ČR.

Změna klimatu se projevila i v oblasti přírody a její ochrany, kdy již nejméně 15 let probíhá neřízená spontánní sukcese řady druhů živočichů i rostlin směrem na sever, a to podél vhodných migračních cest. V tomto případě je nutno uvést, že řada teplomilných druhů panonika zdomácněla již severněji a jedním z příkladů je výskyt kudlanky nábožné nebo kobylky sága (ze savců se například šíří i šakal). Samozřejmě se směrem na sever a západ posunují i druhy rostlin a jejich společenstva, tak se na nových místech vyskytují dříve kriticky ohrožené druhy živočichů a vytvářejí spolu s rostlinami nové biotopy.

Zvláště chráněná území

Na území Jihomoravského kraje se nacházejí všechny kategorie zvláště chráněných území dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále též ZOPK) a pokrývají celkem přes 7 % rozlohy kraje.

Následující tabulka specifikuje stávající počty velkoplošných chráněných území – národních parků a chráněných krajinných oblastí a maloplošných zvláště chráněných území – národních přírodních

památek, národních přírodních rezervací, přírodních památek a přírodních rezervací na území Jihomoravského kraje.

Mezi roky 2011 a 2017 nedošlo ve sledovaném území ke změnám v počtu národních parků (dále také „NP“) ani chráněných krajinných oblastí (dále také „CHKO“). V západním cípu kraje se rozkládá Národní park Podyjí, který je s rozlohou 63 km2 nejmenším národním parkem v České republice. NP Podyjí se rozkládá podél údolí řeky Dyje, a to mezi městem Znojmo a Vranovem nad Dyjí. Ve východní části kraje se pak nachází CHKO Bílé Karpaty, CHKO Moravský kras rozkládající se na Blanensku (CHKO byla nově vymezena v roce 2019, přičemž se její území zvětšilo o přibližně 6 km^2) a CHKO Pálava na Mikulovsku. Je patrné, že od roku 2013 se významně zvýšil počet maloplošných chráněných území. Celkově velkoplošná a maloplošná území představují 7,4 % z celkové rozlohy Jihomoravského kraje.

Do mozaiky chráněných území jsou začleněny i přírodní parky v JmK, které slouží dle § 12 zákona č. 114/1992 Sb. k ochraně krajinného rázu, přírodních parků je v kraji 20.

Tabulka 12: Počet zvláště chráněných území v JmK v letech 2013 až 2017 (ČSÚ 2019)

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet a rozloha zvláště chráněných oblastí	1	1	1	1	1
Chráněné krajinné oblasti	3	3	3	3	3
Maloplošná chráněná území	301	343	344	343	342
z toho národní přírodní památky	*14*	*15*	*16*	*16*	*16*
z toho národní přírodní rezervace	*18*	*19*	*17*	*17*	*17*
Rozloha zvláště chráněných území (ha)	50 379	52 093	52 565	50 258	53 178
Investiční výdaje na ochranu ŽP (mil. Kč)	2 182	3 201	5 285	2 136	1 764
Neinvestiční výdaje na ochranu ŽP (mil. Kč)	5 334	6 480	5 214	5 643	5 584

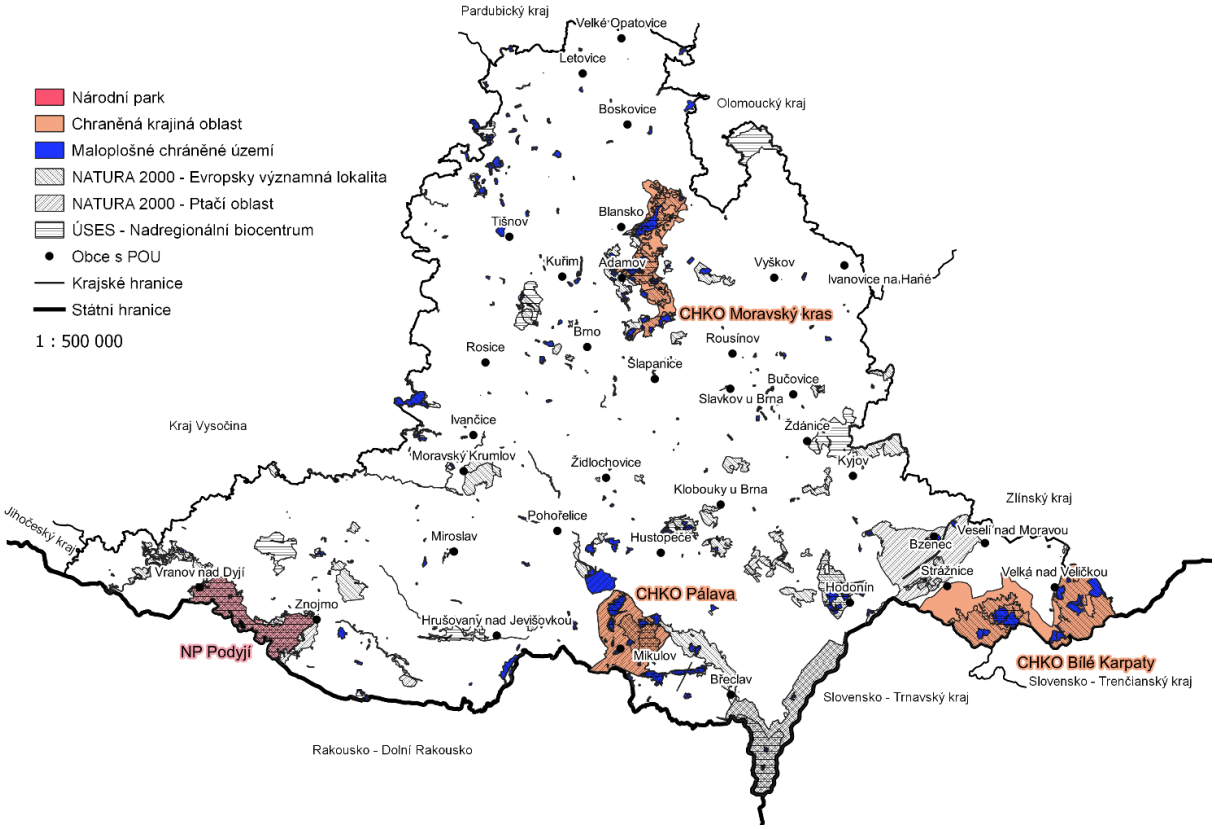

Obrázek 23: Chráněná území v Jihomoravském kraji (Toniková 2021)

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (dále také ÚSES) dle zákona č. 114/1992 Sb. tvoří v krajině soubor funkčně propojených ekosystémů, resp. ekologicky stabilnějších přirozených a přírodě blízkých ekosystémů, které jsou zdroji biodiverzity a udržují přírodní stabilitu. V rámci nadregionálních, regionálních a lokálních ÚSES jsou vymezována tzv. biocentra propojená biokoridory v krajině, na lokální úrovni se připojují ještě interakční prvky. Předpokládá se, že v kulturní krajině funguje ÚSES jako ekologická síť. Zjednodušeně si lze představit, že biokoridory jsou využívány pro migraci a biocentra pro trvalou existenci druhů.

V území Jihomoravského kraje se nachází rozsáhlá síť prvků ÚSES, jež jsou definovány zákonem jako vzájemně propojené soubory přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu krajiny. Utváření a ochrana územního systému ekologické stability je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce, kraj i stát. ÚSES je vymezován ve třech úrovních. Nadregionální ÚSES vymezuje a hodnotí Ministerstvo životního prostředí ČR, regionální ÚSES ve svém správním obvodu (mimo CHKO a NP a jejich ochranná pásma) vymezují a hodnotí krajské úřady a lokální ÚSES je v kompetenci obcí s rozšířenou působností. ÚSES na území JmK na nadregionální úrovni tvoří 17 nadregionálních biocenter územního systému ekologické stability s celkovou rozlohou 32 997 hektarů.

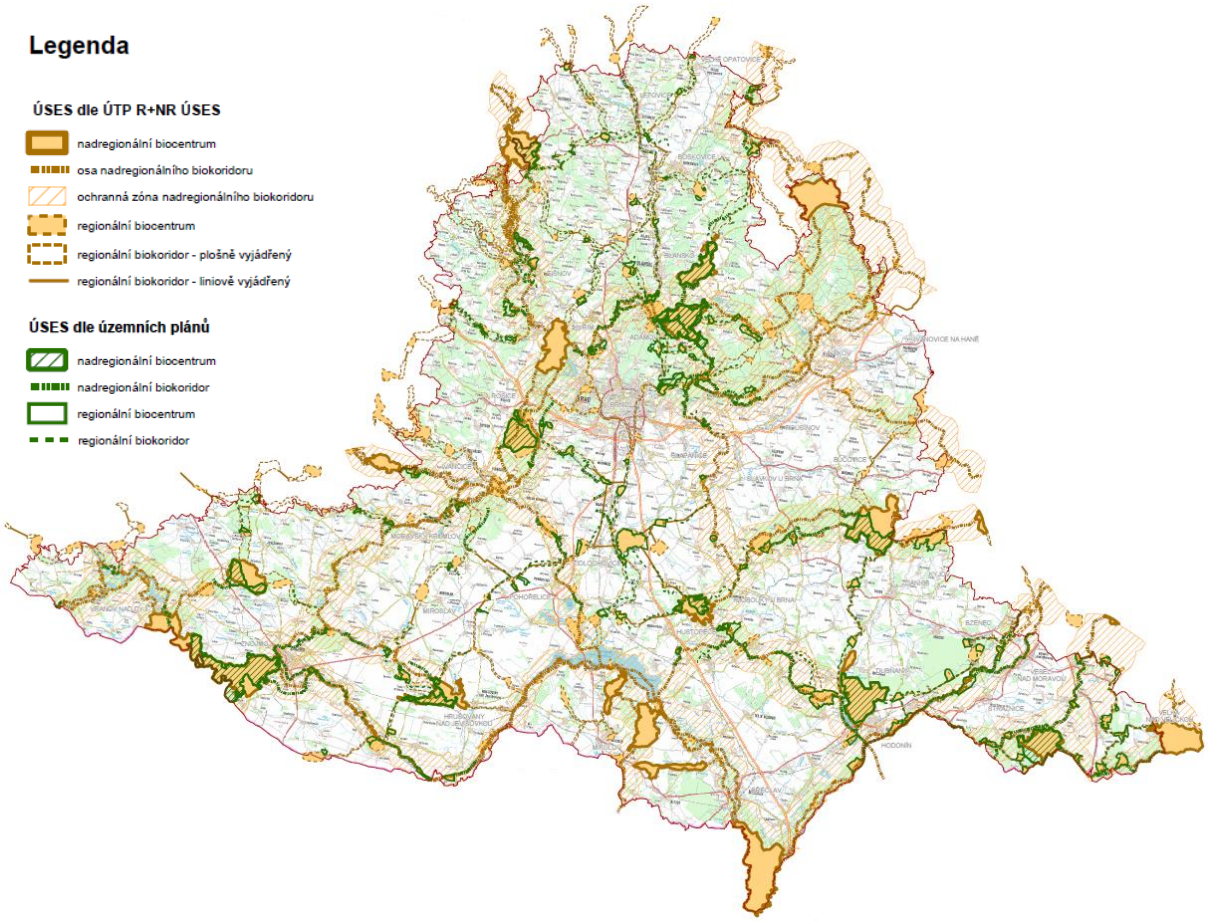

Obrázek 24: ÚSES v rámci JMK (Atelier Fontes 2010)

Památné stromy

Za památné stromy, jejich skupiny nebo stromořadí je možno prohlásit dřeviny, které vynikají svým vzrůstem, věkem, významné krajinné dominanty, zvlášť cenné introdukované dřeviny a v neposlední řadě dřeviny historicky cenné, které jsou památníky historie, připomínají historické události nebo jsou s nimi spojeny různé pověsti a báje.

Dle údajů Ústředního seznamu ochrany přírody AOPK je na území Jihomoravského kraje evidováno 254 památných stromů nebo skupin stromů dle § 46 ZOPK.

Památné stromy a stromořadí v evidenci JMK dle okresů

Blansko	24
Brno – město	27
Brno – venkov	29
Břeclav	9
Hodonín	23
Vyškov	16
Znojmo	12

Biosférické rezervace (BR)

Jako biosférické rezervace UNESCO mohou být vyhlášena pouze území chráněná národní legislativou (ZOPK). BR musí být dostatečně velká pro zajištění všech úkolů. V ČR to tedy může být buď národní park nebo chráněná krajinná oblast, případně území v zájmu ochrany přírody se zajištěným managementem. Na územní JM kraje jsou zatím dvě biosférické rezervace UNESCO.

Tabulka 13: Biosférické rezervace UNESCO v JmK

Název	Rok vyhlášení	Rozloha km²	Management
Biosférická rezervace Bílé Karpaty	1996	715	správa Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty
Biosférická rezervace Dolní Morava	2003	349	Dolní Morava o.p.s.

Evropská ekologická síť – EECONET

Součástí této sítě je u nás již déle budovaná soustava ÚSES, především na nadregionální úrovni. Také EECONET tvoří dva typy skladebných částí – klíčová území (keystone areas) odpovídající našim biocentrům, která jsou propojena biokoridory evropského významu. Více u ÚSES.

Mokřady Ramsarské úmluvy

Ramsarská úmluva je první celosvětová mezivládní úmluva na ochranu mokřadů. Jedná se tak o jedinou úmluvu, chránící určitý typ biotopu. Úmluva ukládá členským zemím vyhlásit na svém území minimálně jeden mokřad mezinárodního významu, který svými přírodními hodnotami odpovídá schváleným kritériím, a zařadit ho do seznamu mokřadů mezinárodního významu. Stát se tím rovněž zavazuje, že zapsaným mokřadům věnuje zvýšenou péči a ochranu.

V ČR je celkem 14 lokalit (poslední zapsány r. 2012 - Horní Jizera a Pramenné vývěry a rašeliniště Slavkovského lesa). Ochrana je zajištěna formou národního parku, CHKO nebo národních přírodních rezervací. Většina mokřadních lokalit na území CHKO je navíc chráněna statutem rezervací.

Na území Jihomoravského kraje se nachází velmi cenná lokalita mokřadů podzemních, což je světovou raritou – je to mokřad mezinárodního významu Podzemní Punkva (1 571,620 ha), vyhlášena 2004 a současně je lokalita chráněna formou Národní přírodní rezervace Vývěry Punkvy.

Dále jsou mezi mokřady mezinárodního významu zařazeny další dvě lokality:

Lednické rybníky, rozsah 690,960 ha, rok zapsání do seznamu: 1990

Mokřady Dolního Podyjí, rozsah 11 524,851 ha, rok zapsání do seznamu: 1993

NATURA 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické).

Na základě směrnice o ptácích jsou vyhlašovány ptačí oblasti – PO za účelem ochrany ptáků (angl. Special Protection Areas – SPA) a podle směrnice o stanovištích evropsky významné lokality – EVL za účelem ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (angl. Sites of Community Importace – SCI).

Dohromady ptačí oblasti a evropsky významné lokality tvoří soustavu chráněných území Natura 2000.

Na území Jihomoravského kraje se nachází nebo do něj zasahuje celkem 8 ptačích oblastí soustavy Natura 2000. Mezi tyto ptačí oblasti patří Bzenecká doubrava – Strážnické Pomoraví, Hovoransko – Čejkovicko, Jaroslavické rybníky, Lednické rybníky, Pálava, Podyjí, Soutok – Tvrdnicko a Věstonická nádrž (tj. střední nádrž) Vodní dílo Nové Mlýny. Celková rozloha ptačích oblastí Natura 2000 v kraji je 40 961 hektarů. Dále se na území jižní Moravy rozkládá nebo do ní zasahuje celkem 204 evropsky významných lokalit Natura 2000, které zaujímají rozlohu 65 194 hektarů.

Tabulka 14: Ptačí oblasti v Jihomoravském kraji (AOPK 2021)

Kód	Název PO	Rozloha [ha]
CZ0621025	Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví	11 725,4
CZ0621026	Hovoransko – Čejkovicko	1 411,8
CZ0621031	Jaroslavické rybníky	357,0
CZ0621028	Lednické rybníky	685,1
CZ0621029	Pálava	8 539,4
CZ0621032	Podyjí	7 665,7
CZ0621027	Soutok – Tvrdonicko	9 575,6
CZ0621030	Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny	1 047,5

Tabulka 15: EVL v Jihomoravském kraji (AOPK 2021)

Číslo	Kód EVL	Název EVL	Rozloha [ha]
1	CZ0620001	Bezourek	2.0860
2	CZ0620002	Člupy	17.9790
3	CZ0620003	Dyjské svahy	7.7758
4	CZ0620004	Fládnitzské vřesoviště	5.5310
5	CZ0620005	Hochberk	35.0285
6	CZ0620006	Kameníky	6.6157
7	CZ0620007	Kamenná hora u Derflic	8.3531
8	CZ0620008	Klínky	4.3725
9	CZ0620009	Lednické rybníky	617.8305
10	CZ0620010	Modřické rameno	6.3526
11	CZ0620011	Nové hory	11.5934
12	CZ0620013	Pod Šibeničním kopcem	3.5632
13	CZ0620014	Přední kopaniny	8.8987
14	CZ0620016	Rašovický zlom - Chobot	12.9313
15	CZ0620017	Strači	3.2540
16	CZ0620018	Větrníky	32.3536

17	CZ0620020	Mašovická střelnice	77.5301
18	CZ0620024	Váté písky	63.4320
19	CZ0620031	Slanisko Dobré Pole	3.6960
20	CZ0620037	Sivický les	236.5309
21	CZ0620048	Skalky u Sedlece	58.7920
22	CZ0620049	Paví kopec	3.7723
23	CZ0620051	Šlapanické slepence	8.2910
24	CZ0620055	Vrbický hájek	115.3909
25	CZ0620056	Výrovické kopce	16.0041
26	CZ0620073	Bzenecká střelnice	28.7441
27	CZ0620076	Zřídla u Nesvačilky	4.6784
28	CZ0620078	Jezero	9.5448
29	CZ0620084	Vranovický a Plačkův les	293.5070
30	CZ0620101	Mikulovický les	153.5119
31	CZ0620103	Věteřovská vrchovina	496.3278
32	CZ0620120	Zlobice	61.5740
33	CZ0620132	Údolí Chlébského potoka	136.9580
34	CZ0620139	Polámanky	13.0634
35	CZ0620147	Miroslavské kopce	30.8328
36	CZ0620154	Načeratický kopec	127.1258
37	CZ0620158	Rumunská bažantnice	90.3571
38	CZ0620162	Ječmeniště	61.7722
39	CZ0620169	Ochůzky - Nedánov	472.3120
40	CZ0620177	Kapánsko	706.2934
41	CZ0620181	Valtrovický luh	66.9210
42	CZ0620187	Slanisko Novosedly	2.0850
43	CZ0620191	Sokolí skála	305.0977
44	CZ0620194	Čepičkův vrch a údolí Hodonínky	187.4357
45	CZ0620204	Lapikus	139.4802
46	CZ0620245	Rakovecké údolí	755.6629
47	CZ0620412	Rozsypaná	11.9579
48	CZ0620413	Výrovy skály	15.4533
49	CZ0620414	Dobrá studně	9.8964
50	CZ0620415	Haluzický rybník	3.4251
51	CZ0620416	Jaroslavické komory	0.9766
52	CZ0620417	Kobylská skála	6.8696
53	CZ0620418	Hluboké louky	7.9017
54	CZ0620419	Na Adamcích	15.0601
55	CZ0620421	Svatá a Prostřední vrch	567.1932
56	CZ0622007	Horky u Milotic	18.8863
57	CZ0622009	Hovoranské louky	10.0038
58	CZ0622017	Louky pod Kumstátem	7.3943
59	CZ0622026	Trkmanské louky	19.0259
60	CZ0622037	Trkmanec - Rybníčky	44.3319
61	CZ0622142	Rojetínský hadec	2.2277
62	CZ0622150	Biskoupský kopec	8.3096
63	CZ0622161	Ve Žlebě	2.4831
64	CZ0622162	Kopečky u Únanova	4.9296
65	CZ0622166	Miliovy louky	8.2938
66	CZ0622167	Žebětín	1.4971

67	CZ0622168	Mušenice	14.3972
68	CZ0622169	Na Kocourkách	2.9895
69	CZ0622170	Na lesní horce	1.7647
70	CZ0622172	Nad Vápenkou	0.5483
71	CZ0622173	Netopýrky	0.9120
72	CZ0622174	V Jezdinách	26.0826
73	CZ0622175	Pekárka	12.0551
74	CZ0622179	Široký	0.6515
75	CZ0622181	Červené stráně	4.7212
76	CZ0622184	Visengrunty	8.8312
77	CZ0622217	Stepní stráně u Komořan	12.5067
78	CZ0622218	Dunajovické kopce	87.7857
79	CZ0622219	Zápověď u Karlína	1.7673
80	CZ0622221	Štěpánovský lom	1.0743
81	CZ0622223	U kapličky	5.3966
82	CZ0622224	U Michálka	1.3480
83	CZ0622226	Velký kopec	23.0076
84	CZ0622227	Volkramy	6.8547
85	CZ0623003	Břeclav - kaple u nádraží	0.0445
86	CZ0623004	Břežanka a Břežanský rybník	20.0124
87	CZ0623010	Hevlínské jezero	9.3769
88	CZ0623011	Tasovický lom	11.0438
89	CZ0623016	Lednice - zámek	0.9483
90	CZ0623018	Milotice - letiště	26.9566
91	CZ0623019	Oleksovická mokřina	43.9814
92	CZ0623021	Písečný rybník	43.7838
93	CZ0623022	Pokran	9.4398
94	CZ0623025	Slavkovský zámecký park a aleje	21.2649
95	CZ0623026	Studánkový vrch	12.3099
96	CZ0623027	Šumické rybníky	49.0887
97	CZ0623030	Vrbovecký rybník	37.1132
98	CZ0623031	Vypálenky	65.2914
99	CZ0623032	Židlochovický zámecký park	23.0984
100	CZ0623034	Znojmo - Kostel Nalezení sv. kříže	0.1686
101	CZ0623035	Bílý kopec u Čejče	72.9589
102	CZ0623040	Hovoranský hájek	82.5564
103	CZ0623041	Jevišovka	20.0942
104	CZ0623045	Rendezvous	61.5330
105	CZ0623046	Travní dvůr	325.8144
106	CZ0623324	Bobrůvka	17.5036
107	CZ0623329	Prudká	0.1385
108	CZ0623344	Podkomorské lesy	567.0596
109	CZ0623345	Citonice - rybník Skalka	5.2912
110	CZ0623348	Jankovec	15.0626
111	CZ0623349	Velický hliník	4.8714
112	CZ0623354	Crhov - Rozsíčka	27.4885
113	CZ0623355	Lovčický potok a Jordánek	36.1935
114	CZ0623357	Mašovický lom	9.2733
115	CZ0623358	Horní Mouřínovský rybník	4.5459
116	CZ0623359	Čekál	3.2136

117	CZ0623360	Podmolí - strouha	5.0959
118	CZ0623365	Rakšické louky	74.9809
119	CZ0623366	Střelická bažinka	2.9268
120	CZ0623367	U Huberta	2.5140
121	CZ0623368	Kaolinka	5.0541
122	CZ0623370	Letiště Marchanice	20.8751
123	CZ0623372	Lom u Žerůtek	2.6255
124	CZ0623697	Doubravník - kostel	0.1210
125	CZ0623701	Blansko - kostel	0.0704
126	CZ0623702	Borotín - zámek	0.1174
127	CZ0623703	Dědice - kostel	0.0600
128	CZ0623704	Dlouhá Lhota	0.0373
129	CZ0623707	Starý zámek Jevišovice	0.5575
130	CZ0623708	Nový zámek Jevišovice	0.2839
131	CZ0623709	Křetín - zámek	0.0948
132	CZ0623710	Křtiny - kostel	0.1967
133	CZ0623711	Lipov - kostel	0.0609
134	CZ0623713	Rosice - zámek	0.2343
135	CZ0623717	Tavíkovice - zámek	0.1457
136	CZ0623718	Uherčice - zámek	0.9022
137	CZ0623719	Vranov nad Dyjí - základní škola	0.1046
138	CZ0623772	Božický mokřad	8.8302
139	CZ0623775	Bučovice - zámek	0.3213
140	CZ0623778	Emin zámeček	0.1186
141	CZ0623781	Klentnice - kostel svatého Jiří	0.0211
142	CZ0623782	Rybniční zámeček	0.0210
143	CZ0623788	Popice - fara	0.0341
144	CZ0623793	Úvalský rybník	12.6068
145	CZ0623797	Strážnicko	181.4488
146	CZ0623798	Božické rybníky	57.4479
147	CZ0623799	Drnholecký luh	149.0862
148	CZ0623800	Knížecí les	11.3785
149	CZ0623801	Přísnotický les	10.7562
150	CZ0623803	Bezručova alej	5.0710
151	CZ0623807	Hobrtenky	131.1647
152	CZ0623808	Pisárky	70.6950
153	CZ0623819	Řeka Rokytná	123.6776
154	CZ0623820	Letiště Medlánky	25.3646
155	CZ0624001	Meandry Dyje	232.1792
156	CZ0624020	Stránská skála	15.5394
157	CZ0624043	Stolová hora	77.1183
158	CZ0624060	Pouzdřanská step - Kolby	177.4210
159	CZ0624062	Černecký a Milonický hájek	204.0365
160	CZ0624064	Krumlovský les	1945.5222
161	CZ0624065	Květnice	127.5068
162	CZ0624066	Jasenová	53.2292
163	CZ0624067	Kamenný vrch	13.7752
164	CZ0624068	Strážnická Morava	658.6114
165	CZ0624069	Strabišov - Oulehla	596.5873
166	CZ0624070	Hodonínská doubrava	3029.0835

167	CZ0624071	Očov	287.8270
168	CZ0624072	Čertoryje	4855.0568
169	CZ0624094	Bosonožský hájek	46.6032
170	CZ0624095	Údolí Dyje	1821.0468
171	CZ0624096	Podyjí	6273.1347
172	CZ0624097	Ševy	8.0822
173	CZ0624098	Turold	16.8382
174	CZ0624099	Niva Dyje	3249.0428
175	CZ0624100	Milovický les	2443.2085
176	CZ0624101	Kuntínov	661.4580
177	CZ0624102	Slanisko u Nesytu	9.7703
178	CZ0624103	Mušovský luh	557.4511
179	CZ0624104	Děvín	406.3195
180	CZ0624106	Tvořihrázský les	1468.2272
181	CZ0624108	Zimarky	3.0498
182	CZ0624112	Špice	4.2886
183	CZ0624114	Přední kout	692.8327
184	CZ0624115	Kamenný vrch u Kurdějova	104.6420
185	CZ0624116	Špidláky	15.3668
186	CZ0624118	Skalky u Havraníků	17.3283
187	CZ0624119	Soutok - Podluží	9713.6818
188	CZ0624128	Krumlovsko-rokytenské slepence	96.1426
189	CZ0624129	Luční údolí	125.9743
190	CZ0624130	Moravský kras	6485.3704
191	CZ0624132	Údolí Svitavy	1204.5864
192	CZ0624234	Svatý kopeček u Mikulova	46.8923
193	CZ0624235	Malhostovické kopečky	2.6339
194	CZ0624236	Jižní svahy Hádů	29.8946
195	CZ0624238	Meandry Jihlavy	76.8605
196	CZ0625020	Trenckova rokle	19.0127
197	CZ0724090	Bílé Karpaty	20043.3080
198	CZ0724091	Chřiby	19226.4512
199	CZ0724107	Nedakonický les	1524.7909
200	CZ0610179	Jedlový les a údolí Rokytné	375.0377
201	CZ0612133	Dědkovo	5.4889
202	CZ0614131	Údolí Oslavy a Chvojnice	2339.1052
203	CZ0614134	Údolí Jihlavy	861.9281

Významné krajinné prvky

Významnými krajinnými prvky (VKP) jsou ze ZOPK veškeré lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Dále se jedná o lokality, které jsou jako VKP registrovány orgánem ochrany přírody, což mohou být zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy sídelních porostů včetně historických zahrad a parků.

Přehled registrovaných VKP na území Jihomoravského kraje je pro svůj rozsah uveden v tabulce v příloze k analytické části SRJMK 2021+. Dle údajů AOPK se jedná celkem o 207 VKP (AOPK 2003).

Biogeografie

Bioregiony jsou základními jednotkami jak pro tvorbu ÚSES, tak pro určení charakteru krajiny a další parametry území. Na území Jihomoravského kraje zasahuje cca 17 bioregionů, z toho 8 je z Hercynské provincie (Jevišovický, Brněnský, Macošský, Sýkořský, Drahanský, Javořický, Žďárský, Prostějovský), 4 jsou z Karpatské provincie (Ždánicko-Litenčický, Chřibský, Bělokarpatský, Hlucký) a 5 je z Severopanonské provincie (Dyjsko-Moravský, Hustopečský, Hodonínský, Mikulovský, Lechovický) Již toto samo sděluje, že druhová pestrost v území regionu – kraje bude vysoká.

Fauna a flora

Ochrana druhů rostlin a živočichů je zajištěna v obecné poloze § 5 ZOPK. Na území Jihomoravského kraje se navíc ve zvýšené míře, a to díky pestrosti druhů dané vysokou biodiverzitou území, uplatní ochrana některých druhů rostlin a živočichů, které jsou vymezeny ZOPK, resp. vyhláškou č. 395/1992 Sb. jako zvláště chráněné. V této souvislosti je nutné podotknout, že zejména v případě živočichů tato vyhláška jejich vzácnost často nezohledňuje správně.

Současný stav biosféry je výsledkem dlouhodobého vývoje souhrnů všech rostlinných a živočišných organismů na našem území. Výchozím mezníkem pro studium subsystému je jeho stav v atlantiku, kdy bylo naše území až na nepatrné výjimky pokryto lesními geobiocenózami. V rázu bioty se projevoval vliv odlišného vývoje západní platformní části (hercynské) a východní epigeosynklinální části (karpatské).

V souhrnu je v daném kraji převažující velmi pestrá (dle podloží) teplomilná fauna a flora, která se v současnosti pod vlivem změny klimatu se mění a dochází k introdukci nových druhů doplněných migrací od jihu i od jihovýchodu, protože oblast je na styku Hercynika, Panonika a Karpatika, tedy to v praxi znamená poměrně značné šíření nových druhů do území na styku všech oblastí, a tím je právě Jihomoravský kraj.

2.2.9 Kulturní památky

V Jihomoravském kraji se nachází významné množství kulturních památek a památkově chráněných území, jež zahrnují širokou škálu objektů a lokalit, mezi které můžeme zařadit území krajinných památkových zón, území městských a vesnických památkových zón a rezervací, památkově chráněné areály hradů, zámků, klášterů, kostelů, far, vesnických usedlostí nebo jednotlivých chráněných budov, až po soubory věcí a jednotlivé věci movité.

Celkem se na území kraje nachází 4 334 kulturních památek. Jejich největší koncentrace je ve městě Brně, kde se nachází také nejvíce národních kulturních památek ze všech ostatních okresů kraje. Dále se vysoký počet kulturních památek nachází v okrese Znojmo a Brno-venkov. Z hlediska druhu památek dominují městské objekty (dům měšťanský, radnice apod.), sakrální objekty (kaple, kostel, boží muka apod.) nebo vesnické objekty (zemědělská usedlost, sýpka apod.).

Tabulka 16: Kulturní památky v okresech Jihomoravského kraje k 17. 9. 2019 (NPÚ 2019)

ÚZEMÍ	KULTURNÍ PAMÁTKY	NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY	PAMÁTKOVÉ REZERVACE	PAMÁTKOVÉ ZÓNY	OCHRANNÁ PÁSMA
JIHOMORAVSKÝ KRAJ	**4 334**	**38**	**9**	**24**	**43**
BLANSKO	278	5	1	2	4
BRNO-MĚSTO	1 096	10	2	1	3
BRNO-VENKOV	637	2	-	4	8
BŘECLAV	589	7	3	2	6
HODONÍN	381	5	2	5	10
VYŠKOV	311	3	-	5	10
ZNOJMO	1 042	6	1	5	2

Archeologické památky

Většina památek je nalezena při záchranném archeologickém průzkumu (ZAV). Záchranný archeologický výzkum (dále jen výzkum) je odbornou archeologickou činností vyvolanou ohrožením či narušením území s archeologickými nálezy. Výsledkem výzkumu je soubor artefaktů (movitých nálezů) a nálezová zpráva (zpráva o výsledcích výzkumu dle dikce §21, odst. 3 zákona č. 20/87Sb., o státní památkové péči, v platném znění), která detailně dokumentuje a interpretuje archeologické situace nenávratně zničené stavební, těžební či jinou činností. Z tohoto důvodu se výzkumem rozumějí veškeré etapy archeologické práce na území s archeologickými nálezy až do stadia nálezové zprávy, tedy vlastní terénní práce (odkryv), provedení úplné dokumentace odkrytých situací, geodetické zaměření plochy výzkumu, evidence a ošetření movitých archeologických nálezů, další zpracování terénní dokumentace podle obvyklého standardu (např. překreslení plánů, digitalizace), dokumentace movitých nálezů včetně jejich případné konzervace, uložení movitých nálezů do vhodného depozitáře, analýza odebraných vzorků (kromě artefaktů také např. zvířecích a lidských kostí, zbytků rostlin, mineralogických materiálů atd.) a komplexní vyhodnocení výsledků výzkumu. Nedílnou součástí výzkumu je i jeho přípravná fáze, tj. terénní průzkum území s archeologickými nálezy podle potřeby (např. povrchový sběr, geofyzikální měření, letecké snímkování), shromáždění informací o starších nálezech z odborných archivů a jejich vyhodnocení.

Před vlastní záchranný výzkum je předřazena ještě přípravná fáze, která sestává z rešerše (prováděné na základě žádosti investora o zjištění archeologického potenciálu naleziště, ZAV nemusí následovat, pokud stavebník od svého úmyslu na základě rešerše ustoupí) a dohledu při skrývce (skrývka je počáteční fází stavební činnosti a pro potřeby následného ZAV se provádí tak, aby bylo možnost kvalifikovaně stanovit rozsah ZAV).

Známé archeologické památky a naleziště v Jihomoravském kraji jsou následující:

- Archeologické nálezy v Brně-Maloměřicích
- Býčí skála
- Dolní Věstonice (archeologické naleziště)
- Francouzská (Brno)
- Hradiště (Znojmo)

- Jevišovice (hrad)
- Konůvky
- Královská hrobka u Mušova
- Kůlna (jeskyně)
- Malý Chlum
- Mohylník Borotice
- Mušov
- Pekárna (jeskyně)
- Pohansko (hradiště)
- Pohřebiště ve Znojmě-Hradišti
- Římská vojenská pevnost u Mušova
- Slovanské hradiště Mikulčice
- Staré Zámky
- Stolová hora u Klentnice (archeologická lokalita)
- Stránská skála
- Těšetice-Kyjovice
- Trojhrob z Dolních Věstonic
- Žuráň

2.3 Pravděpodobný vývoj dotčeného území bez provedení koncepce

V případě nulové varianty (bez provedení Koncepce) lze očekávat, že by část projektů prosazovaných Koncepcí byla též realizována, ovšem bez podpory krajské koncepce pravděpodobně později. Jde zejména o velké celostátní projekty typu vysokorychlostních tratí (VRT) či dokončení dálniční sítě na území JmK (zejména D52, D55, I/43 a rozšíření D1). V případě těchto projektů by tedy byl budoucí vývoj pravděpodobně podobný, ovšem o něco zpozdilý. Zejména v případě D55 a I/43 je realizace kapacitních silnic mimo sídla ve veřejném zájmu nejen z hlediska dopravního, ale také z hlediska veřejného zdraví a bezpečnosti. Na druhou stranu u novostaveb liniové infrastruktury nutně dojde k těžko kompenzovatelnému záboru ZPF a negativním vlivům na přírodu a krajinu, které by měly být patřičně kompenzovány.

Dále by bez provedení Koncepce některá opatření byla realizována v menší míře. Jde zejména o opatření, která jsou financována a podporována i na nekrajské úrovni

3. CHARAKTERISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V OBLASTECH, KTERÉ BY MOHLY BÝT PROVEDENÍM KONCEPCE VÝZNAMNĚ ZASAŽENY

3.1 Ochrana ovzduší

Jihomoravský kraj se řadí k regionům s relativně čistým ovzduším. Významná část emisí pochází z malých a středních mobilních zdrojů znečištění (velké zdroje znečištění s výrazným negativním vlivem na kvalitu ovzduší nejsou v kraji lokalizovány). Prioritním problémem jsou zejména emise tuhých znečišťujících látek (TZL), velikostních frakcí PM_{10} a $PM_{2,5}$, jejichž zdrojem je zejména automobilová doprava a malé zdroje (zejména lokální topeniště), vliv má i přenos znečištění ovzduší ze sousedního průmyslového Pardubického kraje či z Vídně. Na produkci emisí SO_2 se vedle malých zdrojů významně podílejí velké zdroje. Významným trvalým problémem jsou rovněž emise oxidů dusíku (NO_x), které mají příčinu především v rostoucí automobilové dopravě, která je zodpovědná za produkci velké části CO. Novým šetřeným problémem jsou vyšší koncentrace benzo-a-pyrenu podél dopravních cest a ve větších městech a také výskyt přízemního ozónu v místě zesílené dopravy (Brno – Vyškov, Brno-Břeclav, Brno – Mikulov, apod.). V posledních dvou letech došlo k poklesu znečištění z dopravy, protože byla významně omezena osobní doprava v době pandemie Covid 19 v celém světě, a to se projevilo snížením emisí z dopravy.

V kraji přetrvává trend zvyšování intenzity osobní a nákladní automobilové dopravy, což souvisí s opravami a nedostatečnou kapacitou dálnice D1 a D2. Hlavní tah z Vysočiny a východních Čech na Brno však zaznamenal významné změny v intenzitách dopravy v důsledku otevření nových úseků dálnice D11 – tím došlo k významnému zvýšení dopravy mezi Svitavy, Černou Horou a Kuřimí.

3.2 Ochrana vod

Kapacita stávajících podzemních a povrchových zdrojů vody je zatím dostatečná a pokrývá potřeby kraje, ač se částečně nachází mimo jeho území. V blízkosti velkých sídel se Jihomoravský kraj nepotýká přímo se získáváním dostatečně kapacitních zdrojů. Kraj má poměrně dobře rozvinutý systém veřejných vodovodů. V podílu připojených obcí i obyvatel ze všech okresů kraje výrazně zaostává pouze ORP Vranov n. D., Velká nad Veličkou, Tišnov a sever území ORP Znojmo.

Mezi hlavní zdroje pitné vody na území kraje patří soustava Březovských vodovodů (I. BV a II. BV) a Vírského oblastního vodovodu. Pro Březovské vodovody jsou zdroje podzemní vody u Březové nad Svitavou v Pardubickém kraji a je jimi zásobována Brněnská metropolitní oblast. V roce 2018 se Březovské vodovody podílely na celkovém podílů 87,2 % vyrobené pitné vody soustavy BVAK. Vírský oblastní vodovod odvádí povrchovou vodu Vodního díla Vír pro soustavu BVAK a v roce 2018 byl zdrojnicí pro 12,7 % vyrobené pitné vody v této soustavě. Kapacity soustavy jsou v současnosti dostačující pro obsluhovaný region a mají značnou rezervu pro budoucí rozvoj území.

K nejvýznamnějšímu zdroji v oblasti okresu Brno-venkov patří zdroj jímacího území (dále také „JÚ“) podzemní vody Moravské Bránice, jež je zdrojem pro skupinový vodovod Ivančice – Rosice.

Napojení obyvatel na veřejné vodovody se tedy dá charakterizovat jako dobré, nicméně existují lokální problémy s kvalitou a zajištěním zdrojů pitné vody pro období sucha a problémy se zajištěním zdrojů pro případ katastrof a krizových situací (např. povodně) – např. Vranov n. D. a i Tišnov.

Stejně jako v ostatních krajích ČR i v JmK v minulých letech probíhala a stále ještě probíhá výstavba případně intenzifikace či rekonstrukce čistíren odpadních vod (ČOV). Na druhou stranu jsou obce v JmK častěji napojeny na kanalizační síť a kraj je v této oblasti v rámci ČR nadprůměrný (např. v Povodí Dyje). Dlouhodobě probíhá podpora kanalizace obcí a zajištění čistoty vod i v chudších okrajích oblastí JmK (Svratecko, Znojemsko apod.) V rámci kraje je čištěno v ČOV cca 90 % odpadních vod.

V souvislosti s neustále probíhající výstavbou ČOV a samozřejmě i s dalšími okolnostmi (zpřísněním limitů pro vypouštěné vody z průmyslových podniků, zavedení poplatků a pokut za znečišťování vod atd.) dochází ke zvyšování jakosti povrchových i podzemních vod a vzhledem k menší průmyslové výrobě v rámci kraje mezi největší znečišťovatele vod patří zejména domácnosti. Většina sledovaných toků se nachází ve III. třídě jakosti. Největší problémy v oblasti znečištění se projevují u obecných fyzikálních a chemických ukazatelů kvality vod (CHSK, kyselost apod.)

Z hlediska odtokových poměrů je rizikem silný odtok srážkových vod z území při probíhající změně klimatu, kde voda po vysychání půdních horizontů nemá možnost se při větších srážkách vsakovat, a tak působí erozivně a zvyšují se odtoky z území. Silný odtok souvisí zejména s odlesněním, nedostatečnou přirozenou retenční schopností vyšších oblastí, kde srážkové úhrny převažují, nevhodnou úpravou drobných toků v minulosti a melioracemi. Z hlediska povodňových rizik jsou významnými toky: Svratka, Dyje, Morava a některé menší toky.

Kvalitu podzemní i povrchové vody na území kraje i nadále ohrožují jednak intenzifikované zemědělské práce, staré ekologické zátěže a případná těžba štěrkopísku v oblasti jímacího území Bzenec I a Bzenec III u Uherského Ostrohu.

3.3 Ochrana přírody

Jedním z problémů ochrany přírody a krajiny je možný střet lokalit chráněných dle ZOPK (lokality soustavy Natura 2000, maloplošná a velkoplošná zvláště chráněná území, biotopy chráněných organismů, přírodní parky, ÚSES, VKP atd.) s rozvojovými aktivitami vyplývajícími z Koncepce a návazně s konkrétními záměry. Je tedy nutné zajištění ochrany těchto území a současně uchování krajinného rázu v souvislosti s trendem rozšiřování zástavby do volné krajiny, výstavbou dopravní infrastruktury aj.

Dalším problémem v oblasti ochrany přírody je obvyklá vysoká atraktivita chráněných a přírodně hodnotných území pro cestovní ruch, pro turistické a sportovní aktivity, a tedy vysoká až někdy neúnosná návštěvnost v takových územích (např. Moravský kras, Pálava nebo Lednicko-valtický areál apod.)

Různorodost JmK je dána zejména jeho umístěním na rozhraní několika geografických a geologických celků, tak máme v rámci kraje k dispozici moldanubikum na Vysočině se specifickými lesními porosty, dvě významná teplomilná vápencová území dokonce s jeskynními unikátními systémy a pak také nivy a říční krajiny, jako např. Podyjí nebo Soutok Moravy a Dyje, parková krajina Lednicko-valtického areálu a dalším unikátem jsou rovněž Bílé Karpaty se zachovalou květenou.

Na tyto struktury je navázána síť velkoplošných chráněných území NP Podyjí, CHKO Pálava, CHKO Moravský kras a CHKO Bílé Karpaty, Biosférická rezervace Soutok a další.

V rámci kraje dochází k rozvoji druhové diverzity, pod vlivem rostlinných i živočišných migrací. Z pohledu ochrany přírody i rozvojových aktivit by bylo vhodné revidovat druhy živočichů a rostlin v seznamech zvláště ohrožených živočichů dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb., v aktuálním znění. Řada

zvláště chráněných druhů ze seznamu ochrany přírody z hlediska výskytu již neodpovídá původním údajům o kritickém ohrožení na území ČR, ale pod vlivem oteplení se šíří směrem k severu (např. kudlanka nábožná, kobylka sága, pavouci, některé druhy netopýrů, kočka divoká, šakal, rys apod.).

Invazivní druhy rostlin nejsou v rámci kraje zvláště řešeny (zřejmě jejich rozšíření nedocílilo mimo CHKO kritických rozměrů, ale aktuálně dochází v teplejších oblastech JmK k invazím zejména pajasanu žláznatého (Podyjí, Soutok), křídlatky a několika dalších rostlinných druhů.

Z hlediska soustavy lokalit Natura 2000 je třeba zmínit, že AOPK ČR, Regionální pracoviště Jižní Morava, svým stanoviskem ze dne 30.8.2021, č.j. 02010/JM/21 vyloučila možnost významně negativního vlivu Koncepce na tuto soustavu a její soudržnost. To se stalo na základě úpravy Koncepce, kdy citlivá tematická opatření budou konzultována s AOPK ČR a příslušnými orgány ochrany přírody.

3.4 Ochrana půdy a horninového prostředí

Ochrana půdy a horninového prostředí souvisí na území JmK se zásobami nevyhrazených nerostů (písek, štěrkopísek), jejichž těžba probíhá většinou v nivách povrchovým způsobem, a výrazně tak zasahuje výše uvedené složky životního prostředí i krajinný ráz.

Mezi horniny v území intenzivně dobývané patří v JmK také vápence, která se dotěžují i na okrajích dotčených území významných CHKO, Pálava a Moravský kras. Lomy poznamenávají těžbou krajinu a jejich rozvoj vede často k poškození biologicky zajímavých území a k posílení dopravy.

V rámci horninového bohatství se stále uvažuje o využití jednak zbývajících ropných a plynových polí Moravských naftových dolů a také o zpětném využití kaveren po těžbě jako zásobníků paliv (plynu).

Půdy jsou zejména ve vyšších oblastech postiženy depozicí znečišťujících látek z ovzduší, které způsobují jak jejich přímé znečištění, tak (druhotně) jejich sníženou úživnost zvláště pro stromy, jejichž absence způsobuje sníženou retenční schopnost ekosystémů a jejímž následkem je zvýšená půdní eroze. Dále v podhůří vybraných území dochází trvale k masivní erozi půdy, a to jak vodní, tak eolické (Pálava, Bílé Karpaty). Degradaci půd způsobuje intenzivní velkoplošné zemědělství.

Staré ekologické zátěže jsou díky svým specifikům samostatným tématem v oblasti rizik pro životní prostředí. Představují bezprostřední nebezpečí pro půdu, horninové prostředí a podzemní (případně i povrchové) vody. Významné jsou z tohoto pohledu oblasti bývalé těžby a výroby jsou Tišnovsko, Rosicko-Oslavansko, okolí Brna (Adamov, Blansko) a další.

S ochranou půdy souvisí potřeba přísné ochrany ZPF při územním plánování a při schvalování jednotlivých záměrů vyžadujících zábor půdy. Je třeba prosazovat využívání stávajících zastavěných území (brownfields) a zemědělských areálů, zvláště s ohledem na možnou revitalizaci brownfields (území Brna). Suburbanizace území často probíhá spolu s posilováním infrastruktury.

3.5 Zemědělství a lesní hospodářství

Zemědělská půda má na rozloze kraje podíl 59 %, což je mírně nadprůměrný stav v rámci ČR, celkem jde o 429 286 ha. V severovýchodní a jihovýchodní podhorské partii a podhůří jsou zemědělské půdy s podprůměrnou produkcí, naopak střed, jih a jihozápad území (část okresů Znojmo, Brno-venkov, Břeclav a Hodonín) se vyznačují nadprůměrnou až výrazně nadprůměrnou zemědělskou produkcí půd. Zemědělské půdy s nejvyšší třídou ochrany se nacházejí většinou v nižších polohách niv a říčních toků (Dyje, Morava) a zaujímají celkem cca 50 % území JmK.

Na území kraje dochází k velmi pozvolnému, nicméně setrvalému, úbytku zemědělské půdy (ve prospěch staveb) a také ke snižování procenta jejího zornění, s čímž souvisí nárůst luk a pastvin především v marginálních oblastech (Bílé Karpaty, Moravský kras, Tišnovsko) související s nárůstem extenzivního způsobu hospodaření.

Potenciální problém představují dlouhodobě ladem ležící zemědělské pozemky, které se mohou stát zdroji invazních rostlinných druhů. Podíl ekologického zemědělství je v JmK nízký – na úrovni cca 3,6 % plochy, což kraj řadí na zadní místo v rámci ČR.

Pro zemědělství jsou druhotným problémem velkoplošné zemědělské činnosti a větrná i vodní eroze, splachy půd spolu s nadměrným používáním průmyslových hnojiv, herbicidů a pesticidů, které způsobují znečištění vod a snižování kvality půdy. Další hrozbou je nedostatek půdní vlhkosti.

Produkční potenciál lesních půd je prakticky opačný než v zemědělství (na horách a v podhůří vysoký, vyjma extrémních poloh), severní část území, ale i NP Podyjí jsou postiženy chřadnutím lesů, které se projevuje postupně zejména prosycháním jehličnanů. K výraznému poškození lesů dochází především v pahorkatinách vlivem sucha, imisní zátěže a vlivem nevhodné druhové a věkové skladby lesních ekosystémů a také nevhodným plošným technickým způsobem hospodaření v těchto ekosystémech. Nejvíce postižené lesy jsou v okolí Černé Hory a také v okolí Náměště n. O. a v okolí Bučovic.

Převážná část lesů JmK je státních (76%, což není v ČR obvyklé) a z výměry kraje tvoří lesy 27,1 %, z toho ještě lze konstatovat, že většina lesů je hospodářských (77,3 %), ostatní lesy jsou většinou ochranné či lesy, které mají mimoprodukční funkce, jako např. lesy v CHKO a NP. Nejvyšší podíl lesů v území má CHKO Moravský kras.

3.6 Nakládání s odpady

Celková produkce odpadů v JM kraji při přepočtu na 1 obyvatele zůstává i nadále jedna z nejvyšších v ČR, JmK je v produkci odpadů na 2. místě v ČR, produkce odpadu byla cca 2760 kg.obyvatel^{-1}.rok^{-1}. Jako významní původci odpadů na území Jihomoravského kraje působí podniky zemědělské, zpracovatelské a lehkého průmyslu z oblasti stavebnictví.

V produkci komunálního odpadu patří Jihomoravský kraj ke krajům s nejnižšími hodnotami v přepočtu kg na jednoho obyvatele, zároveň se řadí mezi regiony s nejnižším množstvím vytříděného odpadu na obyvatele.

V oblasti nakládání s odpady zůstává nadále problémem vysoký podíl skládkování komunálního a průmyslového odpadu, přičemž poměrně významný je deficit technického zařízení v oblasti separace komunálního odpadu, nakládání s objemnými odpady a se směsnými komunálními odpady. Zařízení pro demontáž a zpracování elektrošrotu je nyní pro oblast JV části ČR v provozu spuštěno v Jihlavě a je tedy dostupné i pro JmK. Podíl komunálního odpadu na obyvatele v kraji vytrvale roste.

Odstraňování odpadů v kraji (převažující skládkování a fyzikálně chemické úpravy) nadále převyšuje podíl využívaného odpadu (recyklace). V oblasti třídění odpadů se, podobně jako v ostatních krajích, nejvíce třídí papír, plasty, kovy a sklo.

3.7 Ochrana veřejného zdraví

Na území Jihomoravského kraje je veřejné zdraví dostatečně saturováno kapacitou nemocnic a zdravotnických středisek, v některých částech regionu je však zdravotnická péče méně dostupná (je

patrné na probíhající epidemii nemoci COVID-19). Zdraví obyvatel je z externích vlivů kromě epidemií nakažlivých nemocí negativně ovlivňováno především vlivy dopravy (zvýšené znečišťování ovzduší a nadměrný hluk), spalovacích zdrojů, a potenciálně také starými ekologickými zátěžemi.

V rámci JmK dochází k rozšiřování oblastí výskytu exotických chorob, které se objevují s výskytem nových druhů hmyzu (zejména Západonilské horečky). Přenašečem nemocí je často infikovaný komár invazního rodu *Aedes* zejména v oblasti Lednicko-valtického areálu a Soutoku, jinde pak se šíří nemoci prostřednictví klíšťat, anebo nakažených menších savců. Problematické může být i přemnožení komárů po jarních záplavách.

4. VEŠKERÉ SOUČASNÉ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ JSOU VÝZNAMNÉ PRO KONCEPCI, ZEJMÉNA VZTAHUJÍCÍ SE K OBLASTEM SE ZVLÁŠTNÍM VÝZNAMEM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Na základě analýzy stavu životního prostředí JmK a trendu jeho vývoje v předchozích kapitolách je možné uvést tyto hlavní současné problémy životního prostředí tohoto kraje, které jsou významné pro Koncepci:

Ovzduší

- lokální překračování ročního imisního limitu benzo(a)pyrenu
- lokální překračování imisního limitu pro 24-hodinové koncentrace PM_{10}
- lokální překračování imisního limit pro roční koncentraci $PM_{2,5}$
- lokální překračování imisního limit pro roční koncentraci NOx

Obecně je možné konstatovat, že JmK patří v rámci ČR k oblastem s vyšší kvalitou ovzduší. Hlavními zdroji znečištění ovzduší jsou silniční doprava a lokální topeniště.

Hluk

- překračování hygienických limitů hladiny hluku zejména v blízkosti silničních komunikací s vysokou intenzitou dopravy

Veřejné zdraví

- překračování ročního imisního limitu benzo(a)pyrenu a imisního limitu pro 24-hodinové koncentrace PM_{10} (jedna z možných příčin vzniku kardiovaskulárních a nádorových onemocnění)
- lokální překračování imisního limitu pro roční koncentrace NOx a PM2,5

Klimatická změna a adaptace na ni

- emise skleníkových plynů z výroby elektřiny a tepla, z dopravy a ze zemědělství i lesnictví
- časté střídání suchých období a povodní či jiných extrémů počasí

Voda

- problémy jakosti povrchových vod (zejména znečištění fosforem a rozvoj sinic)
- vzrůstající spotřeba a klesající zásoby podzemních zdrojů pitné vody
- povodňové riziko
- vliv potenciální těžby štěrkopísků na JÚ Bzenec

Půda a horninové prostředí

- větrná a vodní eroze ZPF
- zábory ZPF, zejména I. a II. třídy kvality

Lesy

- usychání lesů v souvislosti se suchem a kůrovcovou kalamitou
- nízká environmentální kvalita lesů ve značné části JmK

Odpady

- rostoucí měrná produkce odpadů na obyvatele
- nízké procento recyklace
- vysoký podíl skládkování

Příroda, biodiverzita a krajina

- pokles biodiverzity související s antropogenními změnami krajiny
- šíření invazních druhů rostlin a živočichů
- úbytek přírodních ploch na úkor ploch antropogenních

Kulturní památky

- nevyhovující stavebně-technický stav části kulturních památek
- absence památkové ochrany cenných staveb v souvislosti se soudními rozsudky v nedávných letech

5. CÍLE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ STANOVENÉ NA MEZINÁRODNÍ, KOMUNITÁRNÍ NEBO VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI, KTERÉ MAJÍ VZTAH KE KONCEPCI, A ZPŮSOB, JAK BYLY TYTO CÍLE VZATY V ÚVAHU BĚHEM JEJÍ PŘÍPRAVY, ZEJMÉNA PŘI POROVNÁNÍ VARIANTNÍCH ŘEŠENÍ

Při vytváření Koncepce její zpracovatelé a zaměstnanci Jihomoravského kraje a Krajského úřadu Jihomoravského kraje brali v úvahu relevantní koncepce v oblasti kohezní politiky a regionálního rozvoje na mezinárodní, národní i regionální úrovni.

V této kapitole je provedeno vyhodnocení toho, jak navržené specifické cíle a tematická opatření berou v úvahu cíle níže uvedených strategických dokumentů v oblasti životního prostředí. Dále je tato kapitola důležitá pro provedení analýzy těchto souvisejících koncepčních materiálů v oblasti ŽP za účelem stanovení referenčních cílů ochrany životního prostředí pro hodnocení Koncepce. Vzhledem k tomu, že jako hlavní problematické oblasti z hlediska realizace Koncepce byly identifikovány znečištění ovzduší, vlivy na klima, hluk, vlivy na přírodu, krajinu, vodu, půdní fond, odpadové hospodářství, kulturní památky a EVVO, byly pro stanovení environmentálních referenčních cílů analyzovány především koncepční dokumenty se zaměřením na tyto složky ŽP.

Hlavní koncepce, které se vztahují k výše definovaným cílům ochrany ŽP, a způsob, jak byly tyto cíle vzaty v úvahu během její přípravy, jsou uvedeny a komentovány v jednotlivých podkapitolách níže.

5.1 Nadnárodní dokumenty

5.1.1 Sdělení Evropské komise “Evropa 2020“

Jde o evropský strategický dokument definující vizi evropského hospodářství pro 21. století.

Z hlediska životního prostředí je relevantní zejména priorita podpory oddělení hospodářského růstu od využívání zdrojů, podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku, větší využití obnovitelných zdrojů energie, modernizace jednotlivých odvětví dopravy a podpora energetické účinnosti.

Dále je kladen důraz na udržitelný růst, tedy konkurenceschopnější a environmentálně šetrnější ekonomiku méně náročnou na zdroje.

Priorita specifikuje následující cíle:

1. **Snížit do roku 2020 emise skleníkových plynů o 20 % (v porovnání se stavem v roce 1990)**. Evropská unie je připravena zvýšit tento cíl až na 30 %, pokud se v rámci celosvětové dohody zaváží i další rozvinuté země učinit totéž a pokud se v rámci svých možností na tomto cíli budou podílet i rozvojové země.

2. Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů v celkové energetické spotřebě na 20 %.

3. Dosáhnout 20% zvýšení energetické účinnosti.

Kromě těchto cílů specifikuje dokument následující předpoklady pro dosažení udržitelného růstu:

- Vytvořit konkurenceschopnější nízkouhlíkovou ekonomiku, která rozumným a udržitelným způsobem využívá všechny zdroje.
- Chránit životní prostředí, snížit objem emisí a zabránit úbytku biologické rozmanitosti.

- Využít náskoku, který Evropa má ve vývoji nových ekologických technologií a výrobních postupů.
- Zavést výkonné a inteligentní rozvodné sítě elektrické energie.
- Využívat celoevropské sítě a dodat tak podnikům v EU (především malým výrobním firmám)
- další konkurenční výhodu.
- Zlepšovat podnikatelské prostředí, zejména v případě malých a středních podniků. · Umožnit spotřebitelům, aby se na základě dostatečných informací mohli co nejlépe rozhodnout.
- Snižovat emise a využívat nové technologie, které mají možnost zachycování sekvestrace uhlíku.

Výše uvedené cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

5.1.2 Adaptační strategie EU na klimatickou změnu

V dubnu 2013 Evropská Komise zveřejnila Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu (COM(2013)216 společně s rozsáhlou dopadovou studií a několika průvodními dokumenty. Hlavní cíle Strategie schválili ministři v rámci závěrů Rady EU pro životní prostředí dne 18. června 2013. Příprava a implementace adaptačních plánů a opatření je nedílnou součástí závazků vyplývajících pro jednotlivé státy Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu.

Adaptační strategie EU obsahuje 3 hlavní specifické cíle:

- Zvýšit odolnost členských států EU, jejich regionálních uskupení, regionů a měst;
- Zlepšit informovanost pro rozhodování o problematice adaptace na změnu klimatu;
- Zvýšit odolnost klíčových zranitelných sektorů vůči negativním dopadům změny klimatu.

Tyto cíle podporuje 8 akčních bodů, které se týkají např. přípravy a implementace adaptačních strategií v členských státech EU, financování těchto příprav a nezbytných dodatečných nákladů (budování kapacit) prostřednictvím programu LIFE+, integrace adaptačních aktivit v rámci Společné zemědělské politiky (CAP) a koheze, nebo dalšího rozvíjení informačního portálu pro dopady změny klimatu a adaptace tzv. Climate-ADAPT.

Adaptační strategie EU vyzvala Evropskou Komisi, aby poskytnula Evropskému parlamentu a Radě zprávu o jejím provádění. Na základě tohoto požadavku uveřejnila Evropská komise dne 12. listopadu 2018 hodnotící zprávu Adaptační strategie EU, jejíž hodnocení probíhalo od roku 2016. Vydaná hodnotící zpráva poskytuje základ pro prozkoumání nových možností, směrů a případných vylepšení budoucí adaptační politiky EU. Dle hodnocení splnila Adaptační strategie EU své cíle a nadále se bude pokračovat v její implementaci.

Výše uvedené cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

5.1.3 Agenda OSN pro udržitelný rozvoj 2030

V září 2015 přijalo světové společenství na půdě Valného shromáždění Organizace spojených národů společné cíle udržitelného rozvoje, kterých má být dosaženo do roku 2030. Jedná se o dlouhodobý a

ambiciózní program ve všech oblastech lidského konání. Její klíčovou součástí je 17 cílů udržitelného rozvoje a 169 specifických podcílů, které vstoupily v platnost k 1. lednu 2016 a všechny členské státy OSN je mají naplnit do roku 2030. Cíle udržitelného rozvoje relevantní pro SR JmK 2021+ jsou:

1. Vymýtit chudobu ve všech jejích formách všude na světě

2. Vymýtit hlad, dosáhnout potravinové bezpečnosti a zlepšení výživy, prosazovat udržitelné zemědělství

3. Zajistit zdravý život a zvyšovat jeho kvalitu pro všechny v jakémkoli věku

4. Zajistit inkluzivní a spravedlivé kvalitní vzdělávání a podporovat příležitosti celoživotního vzdělávání pro všechny

6. Zajistit dostupnost vody a sanitačních zařízení pro všechny a udržitelné hospodaření s nimi

7. Zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie pro všechny

12. Zajistit udržitelnou spotřebu a výrobu

13. Přijmout bezodkladná opatření na boj se změnou klimatu a zvládání jejích dopadů

Výše uvedené cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity

2. Zdravotnictví a sociální oblast

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

5.2 Národní dokumenty

5.2.1 Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Vizí strategie jsou Regiony, které efektivně zhodnocují svůj rozvojový potenciál, zvyšuje se jejich sociální stabilita, konkurenceschopnost má trvalý, stabilně rostoucí trend a zlepšují se podmínky pro kvalitní život všech obyvatel a prosperitu firem. Jsou respektovány principy udržitelného rozvoje a limity životního prostředí. Všechny regiony jsou nad průměrem EU, nebo se mu přibližují v ekonomickém smyslu i v kvalitě života a v přitažlivosti a konkurenceschopnosti jsou na předních místech ve střední Evropě.

Strategie stanoví tyto globální cíle:

- Metropolitní území a jejich zázemí jsou ekonomickými tahouny ČR a při jejich koordinovaném růstu jsou respektovány jejich sociální a environmentální limity.
- Aglomerace a jejich zázemí využívají svůj rozvojový potenciál, představují významná krajská hospodářská, kulturní a akademická centra a při jejich koordinovaném růstu jsou respektovány jejich sociální a environmentální limity.
- Regionální centra plní roli pilíře české sídelní soustavy a jsou centry dojížďky za službami a prací. Populačně a ekonomicky stabilizované venkovské zázemí regionálních center plní nezastupitelnou roli v péči o krajinu, disponuje dostatečnou sítí služeb a je dobře napojeno na

regionální centra. Aglomerace nebo metropole jsou dobře dostupné z většiny regionálních center.

- Ve strukturálně postižených krajích jsou nastartovány zásadní změny směřující k jejich hospodářské transformaci na nové, konkurenceschopné obory a jsou v nich efektivně řešeny sociální a environmetální problémy.
- V hospodářsky a sociálně ohrožených územích je zajištěna dobrá kvalita života ve smyslu zajištění relevantního spektra občanské vybavenosti a fungující místní ekonomiky založené na úspěšných lokálních firmách.
- Priority regionální politiky stanovené Strategií regionálního rozvoje jsou naplňovány v úzké spolupráci mezi MMR, resorty, kraji i dalšími aktéry regionálního rozvoje. Principy regionální politiky jsou zohledněny i v sektorových strategických dokumentech a politikách. Regionální rozvoj nevyvolává exploataci přírodních zdrojů a poškozování životního prostředí v míře, která by nezanedbatelně oslabovala ekologické a hydro-klimatické funkce krajiny ani jinak významně poškozovala životní prostředí.

Výše uvedené cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny průřezově ve všech jejích prioritních osách.

5.2.2 Strategický rámec Česká republika 2030

Strategický rámec Česká republika 2030 je strategickým rámcem pro dlouhodobý rozvoj české společnosti, jehož cílem je zvyšování kvality života všech obyvatel a obyvatelek České republiky při respektování přírodních limitů. Na základě strukturální analýzy současného stavu a trendů formuluje strategické a specifické cíle, kterých by Česká republika měla do roku 2030 dosáhnout. Jejich naplňování bude v gesci věcně příslušných ústředních orgánů státní správy, strategický rámec zároveň bude sloužit jako vodítko pro rozvoj regionů a obcí.
Výše uvedené cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny průřezově ve všech jejích prioritních osách.

5.2.3 Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050

Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 je zásadní referenční dokument pro ostatní sektorové i regionální politiky z hlediska životního prostředí. Hlavním cílem SPŽP je zajistit zdravé a kvalitní životní prostředí, výrazně přispět k efektivnímu využívání veškerých zdrojů a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí, včetně dopadů přesahujících hranice státu, a přispět tak ke zlepšování kvality života v Evropě i celosvětově. SPŽP je zaměřena na tyto tematické oblasti:

- Životní prostředí a zdraví – dostupnost vody je zajištěna a její jakost se zlepšuje, kvalita ovzduší se zlepšuje, expozice obyvatel a životního prostředí nebezpečným chemickým látkám se snižuje, hluková zátěž a světelné znečištění se snižují, připravenost a residence společnosti vůči mimořádným událostem a krizovým situacím se zvyšuje, adaptovaná sídla umožňují kvalitní a bezpečný život obyvatel
- Přechod ke klimatické neutralitě a oběhovému hospodářství – emise skleníkových plynů jsou snižovány, oběhové hospodářství zaručuje hospodárné nakládání se surovinami, výrobky a odpady v ČR
- Příroda a krajina – ekologická stabilita krajiny je obnovena, hospodaření v krajině je dlouhodobě udržitelné a reaguje na změnu klimatu, biologická rozmanitost je zachovávána v mezích tlaku změny klimatu

Výše uvedené cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

5.2.4 Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025

Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky pro období 2016-2025 představuje základní koncepční dokument definující priority v oblasti ochrany a udržitelného využívání biodiverzity na území ČR. Příznivý stav biologické rozmanitosti je základním předpokladem pro to, aby ekosystémy poskytovaly základní statky a služby lidské společnosti. Proto je nutné chápat ochranu a udržitelné využívání biodiverzity jako jeden z klíčových pilířů udržitelného rozvoje ČR.

Strategie definuje 4 následující prioritní oblasti:

1. Společnost uznávající hodnotu přírodních zdrojů
Tato oblast je zaměřená především na začlenění ochrany biodiverzity do veřejného i soukromého sektoru, dále na zvýšení povědomí o jejím významu v celospolečenském kontextu, na problematiku ochrany biodiverzity v rámci cestovního ruchu a také na zajištění adekvátní finanční podpory.

2. Dlouhodobě prosperující biodiverzita a ochrana přírodních procesů
Tato část je zaměřená na dostatečné zajištění ochrany vybraných složek biodiverzity na všech jejích úrovních (i formou jejího udržitelného využívání) a dále na podporu přírodních procesů ve volné krajině a sídlech.

3. Šetrné využívání přírodních zdrojů
Zde se Strategie zaměřuje zejména na zlepšení postupů v oblasti hospodaření a využívání složek biodiverzity a přírodních zdrojů ve vybraných ekosystémech.

4. Zajištění aktuálních a relevantních informací
V poslední oblasti je Strategie zaměřena na zajištění relevantních informací v oblasti poznání, sledování a výzkumu biodiverzity, stanovení postupu pro národní hodnocení ekosystémových služeb a definici priorit v zapojení ČR v mezinárodní ochraně biodiverzity.

V těchto 4 prioritních oblastech je stanoveno celkem 20 cílů, ve kterých je popsán obecný kontext a relevance dílčí problematiky pro ochranu biodiverzity.

Tyto cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity

3. Dopravní infrastruktura a obslužnost území

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost

5.2.5 Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025

Program představuje dílčí koncepční dokument, který je akčním plánem pro plnění cílů a opatření vymezených ve Strategii ochrany biologické rozmanitosti ČR. Cílí zejména na zastavení pokračujícího úbytku biologické rozmanitosti a zároveň na konkrétní opatření, která povedou ke zlepšení stavu biodiverzity. Program definuje na 36 cílů a 120 specifických opatření, jak ve vztahu k ochraně přírodně

cenných území a druhů, tak k udržitelnému využívání jednotlivých typů ekosystémů. Některé z nich jsou významné i z hlediska adaptace přírody a krajiny na změny klimatu.

Tyto cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost

5.2.6 Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR představuje národní adaptační strategii a je v souladu s Adaptační strategií EU. První aktualizace strategie pro období 2021–2030 byla schválena usnesením vlády č. 785 ze dne 13. září 2021, předchozí verze byla schválena v říjnu 2015. Jejím implementačním dokumentem je Národní akční plán adaptace na změnu klimatu. Definuje tyto specifické cíle:

- Dlouhodobé sucho
- Povodně a přívalové povodně
- Vydatné srážky
- Zvyšování teplot
- Extrémně vysoké teploty
- Extrémní vítr
- Požáry vegetace

Tyto cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost

5.2.7 Politika ochrany klimatu v České republice

Politika ochrany klimatu v České republice nahrazuje Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR z roku 2004. Definuje hlavní cíle a opatření v oblasti ochrany klimatu na národní úrovni tak, aby zajišťovala splnění cílů snižování emisí skleníkových plynů v návaznosti na povinnosti vyplývající z mezinárodních dohod (Rámcová úmluva OSN o změně klimatu a její Kjótský protokol, Pařížská dohoda a závazky vyplývající z legislativy Evropské unie). Tato strategie v oblasti ochrany klimatu se zaměřuje na období 2017 až 2030, s výhledem do roku 2050, a měla by tak přispět k dlouhodobému přechodu na udržitelné nízko-emisní hospodářství ČR.

Politika ochrany klimatu obsahuje celkem 41 opatření, od průřezových témat a politik, přes opatření v jednotlivých sektorech až po výzkum a vývoj, monitorování a opatření v oblasti mezinárodní ochrany klimatu a rozvojové spolupráce. 73 % opatření se podle vyhodnocení podařilo naplnit, 22 % opatření bylo plněno částečně a 5 % nebylo plněno vůbec.

Cíle Politiky ochrany klimatu v České republice jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

5.2.8 Národní program snižování emisí ČR

NPSE stanovuje zejména opatření ke snížení množství emisí některých znečišťujících látek do ovzduší, a tedy i k nápravě nevyhovujícího stavu ovzduší. Uvedená opatření byla navržena na základě analýz a projekcí dalšího vývoje emisí. Jsou zaměřena na klíčové sektory, ve kterých je požadované snížení emisí možné efektivně dosáhnout. Mezi tyto sektory patří zejména lokální vytápění domácností, energetika, doprava a zemědělství.

Cíle NPSE jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

5.2.9 Střednědobá strategie zlepšení kvality ovzduší v ČR

Střednědobá strategie zlepšení kvality ovzduší v ČR je zastřešujícím koncepčním dokumentem, který shrnuje výstupy Národního programu snižování emisí České republiky a 10 programů zlepšování kvality ovzduší zpracovaných pro 7 zón a 3 aglomerace. Strategie byla schválena dne 2. prosince 2015 usnesením vlády České republiky č. 979 a je podkladem pro financování opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší z fondů EU prostřednictvím operačních programů.

Cíle strategie jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

5.2.10 Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020

Účelem Národní strategie je především stabilizace systému prevence nemocí a ochrany a podpory zdraví a nastartování účinných a dlouhodobě udržitelných mechanismů ke zlepšení zdravotního stavu populace. Národní strategie Zdraví 2020 rozpracovává vizi systému veřejného zdraví jako dynamické sítě zainteresovaných subjektů na všech úrovních společnosti a je tedy určena nejen institucím veřejné správy, ale také všem ostatním složkám – jedincům, komunitám, neziskovému a soukromému sektoru, vzdělávacím, vědeckým a dalším institucím. Má za úkol přispět k řešení složitých zdravotních problémů 21. století spojených s ekonomickým, sociálním a demografickým vývojem, a to zejména cestou prevence nemocí a ochrany a podpory zdraví.

Národní strategie definuje hlavní cíl, dva strategické cíle a čtyři prioritní oblasti takto:

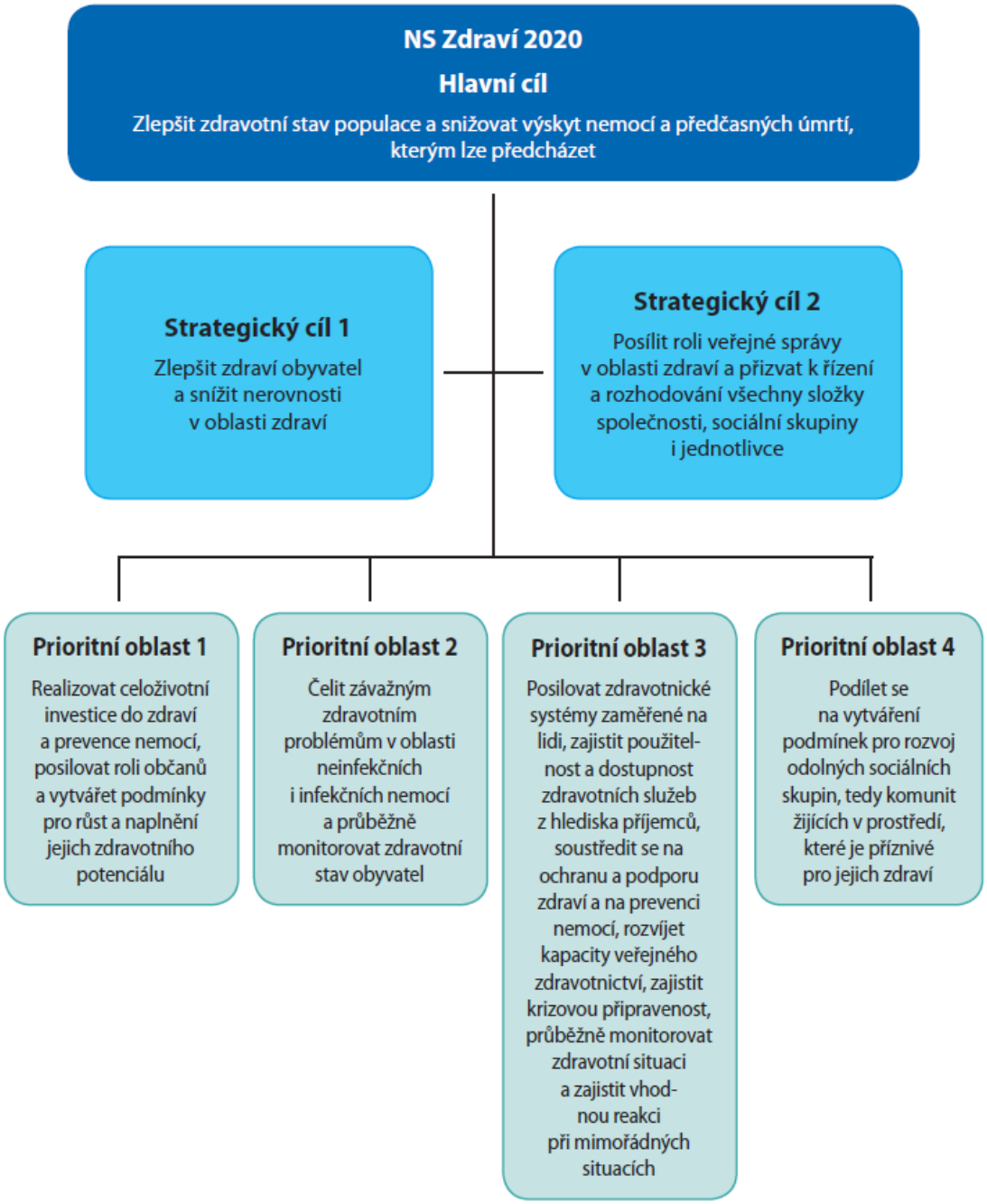

Obrázek 25: Hierarchie Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020

Tyto cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity
2. Zdravotnictví a sociální oblast
3. Dopravní infrastruktura a obslužnost území
4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství
6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost

Konkrétně jde zejména o tyto SC:

1.1 Podpora maximalizace potenciálu každého obyvatele

1.5 Zvýšení zájmu o pohyb a sport, kvalitní sportovní infrastruktura

1.6 Dostatečná kvalita a kapacita sportovní infrastruktury

1.7 Podpora mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže

2.1 Vytvoření systému udržitelného zdravotnictví

2.2 Dostupné sociální služby

2.3 Realizace podmínek pro důstojné stárnutí

2.4 Soudržná společnost bez sociálního vyloučení

3.1 Kvalitní dopravní síť kraje

3.2 Zvýšení obslužnosti území a efektivní Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje

3.3 Snížení uhlíkové stopy dopravního sektoru kraje

4.1 Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu

4.2 Zlepšení kvality ovzduší

4.3 Snižování dopadů lidské činnosti

4.4 Zachování a rozvoj kvality technické infrastruktury

4.6 Zlepšení způsobu obhospodařování půdy

6.5 Moderní veřejná správa

6.9 Zajištění vysokého standardu bezpečnosti obyvatelstva a majetku

5.2.11 Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století

Smyslem práce bylo připravit zásadní dokument o dlouhodobé zdravotní strategii ČR, poprvé po v podstatě nedokončených pokusech na počátku 90. let. Ve ZDRAVÍ 21 je uplatněna koncepce cílů definovaných ukazateli zdraví, nikoli parametry činnosti zdravotních služeb. Cíle se opírají o analogický dokument Světové zdravotnické organizace, nejsou však pasivně přebírány. Současně je zaváděno monitorování ukazatelů, které budou indikovat realizaci ZDRAVÍ 21, signalizovat problémy a iniciovat případné úpravy. ZDRAVÍ 21 definuje těchto 21 cílů:

CÍL 1: Solidarita ve zdraví v evropském regionu – do roku 2020 by se měl současný rozdíl ve zdravotním stavu mezi jednotlivými členskými státy evropského regionu snížit alespoň o jednu třetinu

CÍL 2: Spravedlnost ve zdraví – do roku 2020 snížit zdravotní rozdíly mezi socioekonomickými skupinami nejméně o jednu čtvrtinu zlepšením úrovně deprivovaných populačních skupin

CÍL 3: zdravý start do života – do roku 2020 vytvořit podmínky, aby všechny narozené děti a děti předškolního věku měly lepší zdraví umožňující jim zdravý start do života

CÍL 4: Zdraví mladých – vytvořit podmínky, aby do roku 2020 mladí lidé byli zdravější a schopnější plnit svoji roli ve společnosti

CÍL 5: Zdravé stárnutí – do roku 2020 by měli mít lidé nad 65 let možnost plně využít svůj zdravotní potenciál a aktivně se podílet na životě společnosti

CÍL 6: Zlepšení duševního zdraví – do roku 2020 zlepšit podmínky pro psychosociální pohodu lidí a pro lidi s duševními poruchami zajistit dostupnost komplexních služeb

CÍL 7: Prevence infekčních onemocnění – podstatně snížit nepříznivé důsledky infekčních nemocí prostřednictvím systematicky realizovaných programů na vymýcení, eliminaci nebo zvládnutí infekčních nemocí, které významně ovlivňují zdraví veřejnosti

CÍL 8: Snížení výskytu neinfekčních nemocí – do roku 2020 by se měla snížit nemocnost, četnost zdravotních následků a předčasná úmrtnost v důsledku hlavních chronických nemocí na nejnižší možnou úroveň

CÍL 9: Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy – do roku 2020 zajistit, aby počty zranění, postižení a úmrtí, která jsou důsledkem nehod a násilných činů, trvale a výrazně poklesly

CÍL 10: Zdravé a bezpečné životní prostředí – do roku 2015 zajistit bezpečnější životní prostředí, v němž výskyt zdraví nebezpečných látek nebude přesahovat mezinárodně schválené normy

CÍL 11: Zdravější životní styl – do roku 2015 by si lidé v celé společnosti měli osvojit zdravější životní styl

CÍL 12: Snížit škody způsobené alkoholem, drogami a tabákem – do roku 2015 výrazně snížit nepříznivé důsledky návykových látek, jako je tabák, alkohol a psychoaktivní drogy

CÍL 13 - Zdravé místní životní podmínky – do roku 2015 by obyvatelé měli mít více příležitostí žít ve zdravých sociálních i ekonomických životních podmínkách doma, ve škole, na pracovišti i v místním společenství

CÍL 14: Zdraví, důležité hledisko v činnosti všech resortů – do roku 2020 by si všechna odvětví měla uvědomit a přijmout svoji odpovědnost za zdraví

CÍL 15: Integrovaný zdravotnický sektor – do roku 2010 zajistit lepší přístup k základní zdravotní péči, která je orientována na rodinu a na místní společenství a opírá se o flexibilní a vhodně reagující nemocniční systém

CÍL 16: Řízení v zájmu kvality péče – do roku 2010 zajistit, aby řízení resortu zdravotnictví od zdravotních programů až po individuální péči o pacienta na klinické úrovni bylo orientováno na výsledek

CÍL 17: Financovaní zdravotnických – služeb a rozdělování zdrojů do roku 2010 zajistit takový mechanismus financování a rozdělování zdrojů pro zdravotnictví, který bude spočívat na zásadách rovného přístupu, efektivity, solidarity a optimální kvality

CÍL 18: Příprava zdravotnických pracovníků – do roku 2010 zajistit, aby odborníci ve zdravotnictví i zaměstnanci dalších odvětví získali odpovídající vědomosti, postoje a dovednosti k ochraně a rozvoji zdraví

CÍL 19: Výzkum a znalosti v zájmu zdraví – do roku 2005 zavést takový zdravotní výzkum a informační i komunikační systém, který umožní využívat a předávat znalosti vedoucí k posilování a rozvoji zdraví všech lidí

CÍL 20: Mobilizace partnerů pro zdraví – do roku 2005 zapojit do naplňování strategie zdraví 21 občany, jejich organizace, veřejný i soukromý sektor

CÍL 21: Opatření a postupy směřující ke zdraví pro všechny – do roku 2010 přijmout a zavést postupy směřující k realizaci zdraví 21, a to na celostátní, krajské a místní úrovni, které budou podporovány vhodnou institucionální infrastrukturou, řízením a novými metodami vedení

Tyto cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity

2. Zdravotnictví a sociální oblast

3. Dopravní infrastruktura a obslužnost území

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost

Konkrétně jde zejména o tyto SC:

1.1 Podpora maximalizace potenciálu každého obyvatele

1.5 Zvýšení zájmu o pohyb a sport, kvalitní sportovní infrastruktura

1.6 Dostatečná kvalita a kapacita sportovní infrastruktury

1.7 Podpora mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže

2.1 Vytvoření systému udržitelného zdravotnictví

2.2 Dostupné sociální služby

2.3 Realizace podmínek pro důstojné stárnutí

2.4 Soudržná společnost bez sociálního vyloučení

3.1 Kvalitní dopravní síť kraje

3.2 Zvýšení obslužnosti území a efektivní Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje

3.3 Snížení uhlíkové stopy dopravního sektoru kraje

4.1 Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu

4.2 Zlepšení kvality ovzduší

4.3 Snižování dopadů lidské činnosti

4.4 Zachování a rozvoj kvality technické infrastruktury

4.6 Zlepšení způsobu obhospodařování půdy

6.5 Moderní veřejná správa

6.9 Zajištění vysokého standardu bezpečnosti obyvatelstva a majetku

5.2.12 Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030

Strategický rámec Zdraví 2030 je koncepčním materiálem s meziresortním přesahem, který udává směr rozvoje péče o zdraví občanů České republiky v příštím desetiletí.

Strategický rámec Zdraví 2030 soustřeďuje specifické cíle Strategického rámce Česká republika 2030 do tří strategických cílů:

1) Ochrana a zlepšení zdraví obyvatel

2) Optimalizace zdravotnického systému

3) Podpora vědy a výzkumu.

Tyto strategické cíle se pak člení na sedm specifických cílů, které kopírují investiční a neinvestiční priority MZ pro programové období politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU 2021+, a které budou realizovány prostřednictvím sedmi navazujících implementačních plánů:

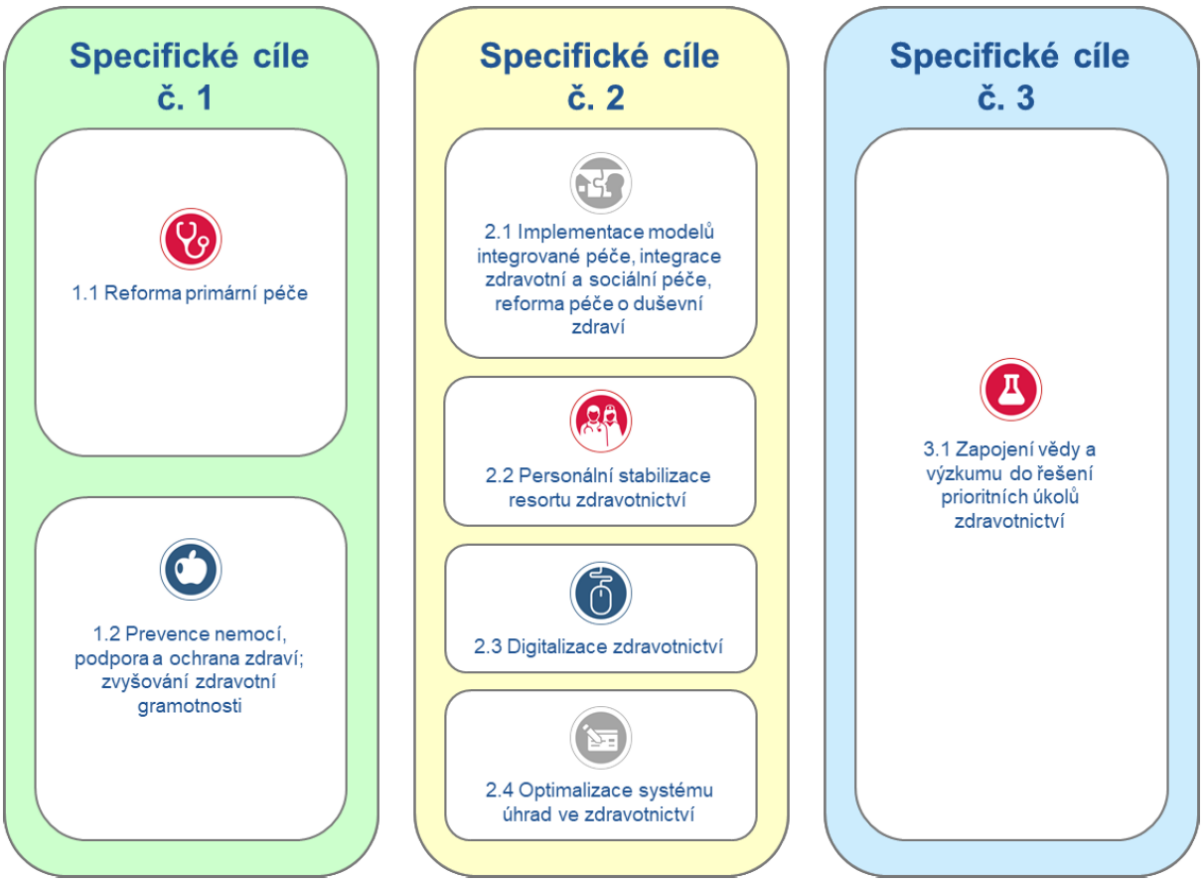

Obrázek 26: Specifické cíle Strategického rámce Zdraví 2030

Strategický rámec Zdraví 2030 je rozčleněn do čtyř základních částí, přičemž první obecně a kontextově uvádí dokument, jeho vize a cíle, následuje analytická část zpracovaná s cílem popsat hlavní faktory určující stav a budoucí vývoj nemocnosti české populace, silná a slabá místa zdravotnického systému a hlavní závěry vyplývající z relevantních mezinárodních doporučení. Následuje návrhová část, která obecně vysvětluje návaznost Strategického rámce Zdraví 2030 a šesti implementačních plánů, část věnující se implementaci Strategického rámce Zdraví 2030, jeho monitoringu, evaluaci a indikátorům.

Tyto cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity

2. Zdravotnictví a sociální oblast

3. Dopravní infrastruktura a obslužnost území

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost

Konkrétně jde zejména o tyto SC:

1.1 Podpora maximalizace potenciálu každého obyvatele

1.5 Zvýšení zájmu o pohyb a sport, kvalitní sportovní infrastruktura

1.6 Dostatečná kvalita a kapacita sportovní infrastruktury

1.7 Podpora mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže

2.1 Vytvoření systému udržitelného zdravotnictví

2.2 Dostupné sociální služby

2.3 Realizace podmínek pro důstojné stárnutí

2.4 Soudržná společnost bez sociálního vyloučení

3.1 Kvalitní dopravní síť kraje

3.2 Zvýšení obslužnosti území a efektivní Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje

3.3 Snížení uhlíkové stopy dopravního sektoru kraje

4.1 Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu

4.2 Zlepšení kvality ovzduší

4.3 Snižování dopadů lidské činnosti

4.4 Zachování a rozvoj kvality technické infrastruktury

4.6 Zlepšení způsobu obhospodařování půdy

6.5 Moderní veřejná správa

6.9 Zajištění vysokého standardu bezpečnosti obyvatelstva a majetku

5.2.13 Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice

Projekt Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice se zabývá analýzou současného stavu krajiny v ČR ve vztahu k problematice ohrožení povodněmi a vodní erozí s následným návrhem souborů vhodných přírodě blízkých opatření na vodních tocích a v ploše povodí.

Projekt má tyto hlavní cíle:

- Vytvoření návrhů přírodě blízkých protipovodňových a protierozních opatření jako podkladu pro plánování v oblasti vod, územní plánování, projekty pozemkových úprav, ,oblastní plány rozvoje lesa a další plánovací agendy;
- zpřístupnění návrhů cílovým skupinám uživatelů prostřednictvím mapového portálu;
- zlepšení stávajících systémů protipovodňové ochrany území a jejich doplnění o prvky lokální ochrany a efektivní opatření protierozní ochrany půdy v ploše povodí;

- poskytnutí nových informačních nebo kontrolních nástrojů pro odpovědné subjekty (zejména správce vodních toků, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Agenturu ochrany přírody a krajiny) a žadatele o finanční podporu z dotačních titulů zaměřených na vodní hospodářství a ochranu a přírody a krajiny (zejména dotační tituly Státního fondu životního prostředí a Státního zemědělského intervenčního fondu);
- integrace zájmů a některých úkolů resortů Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí do komplexního celostátního projektu infrastrukturní povahy.

Tyto cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci prioritní osy 4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.

5.2.14 Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky

Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky vyžaduje komplexní přístup, založený na kombinaci opatření na straně zvyšování disponibilního množství vody v jednotlivých částech hydrologického cyklu, opatření na snižování spotřeby vody a opatření na ovlivňování její jakosti na straně společnosti. Posláním Koncepce ochrany před následky sucha je vytvořit strategický rámec pro přijetí účinných legislativních, organizačních, technických a ekonomických opatření k minimalizaci dopadů sucha a nedostatku vody na životy a zdraví obyvatel, hospodářství, životní prostředí a na celkovou kvalitu života v ČR.

Cíle Koncepce ochrany před následky sucha jsou v rámci předkládané Koncepce zohledněny zejména v rámci prioritní osy 4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.

5.2.15 Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji na období 2021–2030

Cíle, opatření a doporučení pro zajištění a rozvoj EVVO v JmK stanovené touto koncepcí jsou následující:

Cíle a opatření v oblasti plánování a koordinace EVVO

• U1: Pravidelně plánovat, sledovat a vyhodnocovat plnění krajské koncepce EVVO. Při aktualizacích zajišťovat soulad se SP EVVO a EP, operativně reagovat na společenský vývoj, pravidelně rozpracovávat koncepci EVVO prostřednictvím dvouletých krajských akčních plánů EVVO a po čtyřech letech zhodnotit probíhající koncepci rozsáhlou revizí.

• U2: Konkrétními kroky posilovat kapacitu JMK v oblasti integrace, koordinace, síťování, spolupráce a otevřené komunikace – a to v rámci resortů a sektorů, ale i průřezově (mezioborově, mezisektorově, meziresortně) a také propojení EVVO a EP s příbuznými koncepty a s celým systémem vzdělávání.

• U3: Sledovat potřeby rozvoje Lipky – školského zařízení pro environmentální vzdělávání Brno, příspěvkové organizace, kterou zřizuje k zajištění a koordinaci EVVO dětí, mládeže a dospělých v JMK.

• U4: Podporovat činnost nevládních neziskových institucí a organizací v kraji zaměřených na EVVO.

• U5: Propojovat EVVO s dalšími oblastmi vzdělávání, např. se vzděláváním k podnikavosti, s mediální výchovou, s globálním rozvojovým vzděláváním apod., to vše s ohledem na případné změny socioekonomického vývoje společnosti.

• U6: Zajistit fungování Krajské koordinační skupiny, jejímž úkolem je koordinace naplňování krajské koncepce EVVO.

• U7: Zajistit udržitelnost a propagaci aktuálních cílů v oblasti EVVO pořádáním krajských konferencí a vydáváním tiskovin, správa aktuální databáze kontaktů institucí poskytujících EVVO.

• U8: Podpořit vznik platformy pro rozvoj klimatického vzdělávání v JMK se zapojením příspěvkových organizací, neziskových organizací i státních institucí, která bude pracovat na společně stanovených cílech v této oblasti a vzájemně svoji činnost koordinovat

• U9: Systematicky a transparentně vyhlašovat dotační tituly na podporu projektů EVVO a financovat tak rozvoj systému EVVO a EP na území JMK, aktivity reagující na aktuální situace a environmentální problémy (dle návrhu KKS) podporovat prostřednictvím zakázek, které budou realizovat vítězové výběrových řízení.

Cíle a opatření v oblasti infrastruktury

• U10: Podporovat projekty předkládané do výzev operačních programů OPŽP, Norských fondů, OP JAK apod. (stavební úpravy stávající infrastruktury a pořízení vybavení) zaměřené na budování infrastruktury pro EVVO škol a školských zařízení všech stupňů (přírodní a venkovní učebny, školní a přírodní zahrady, klimatické zahrady, laboratoře apod.) za účelem zvýšení kvality vzdělávání v EVVO včetně podnikavosti (např. rekonstrukce pracoviště Rychta) a zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení. Finančně podporovat realizaci projektů zaměřených na EVVO (např. aktivní zapojení žáků do řešení environmentálních problémů na místní či globální úrovni a rozvoj podnikavosti).

• U11: Pravidelně vyhodnocovat udržitelnost a využití vybudované infrastruktury pro EVVO a EP v majetku kraje.

• U12: Podporovat investiční příležitosti na údržbu, rekonstrukce, rozvoj a budování nových kapacit středisek ekologické výchovy a dalších vzdělávacích organizací, podporovat projekty předložené do výzev OPŽP, které povedou k příkladnému environmentálně šetrnému provozu. Na základě cíle č. 1.3 připravované výzvy OPŽP přizpůsobit výuku stávající změně klimatu. Investovat do modernizace a budování nových vzdělávacích environmentálních center zaměřených na klimatickou výchovu, např. budování Domu přírody Bílých Karpat ve Veselí nad Moravou, vyřešení čištění odpadních vod SEV Kaprálův mlýn a dalších projektů zaměřených na EVVO.

• U13: Konkrétními kroky se podílet na posílení tématu EVVO ve strategických dokumentech JMK (Strategie JMK21+, Program rozvoje JMK).

Doporučení

• U14: Podporovat a rozšířit možnosti uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy.

• U15: Podporovat projekty zaměřené na osvětu a vzdělávání směřující k řešení sucha.

Tyto cíle, opatření a doporučení jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost

5.2.16 Program zlepšování kvality ovzduší – Zóna jihovýchod CZ06Z

Členění na zóny a aglomerace vychází z Přílohy č. 3 k zákonu o ochraně ovzduší. Zóna CZ06Z Jihovýchod je tvořena správními obvody Jihomoravského kraje a kraje Vysočina.

V programu je provedeno podrobné hodnocení účinnosti stávajících opatření na kvalitu ovzduší. Pro zónu Jihovýchod lze hodnocení shrnout tak, že stávající opatření naplánovaná do roku 2023:

a) budou pravděpodobně dostatečná pro dosažení denního imisního limitu částic PM10;

b) budou pravděpodobně dostatečná pro dosažení ročního imisního limitu částic PM2,5 platného od roku 2020;

c) nebudou pravděpodobně dostatečná pro dosažení ročního imisního limitu benzo[a]pyrenu na malém území zóny Jihovýchod.

Cílem je v návaznosti na výše uvedené shrnutí tedy využitím dodatečného potenciálu snížení emisí ze zdrojů znečišťování ovzduší na území ČR zajistit dosažení ročního imisního limitu pro benzo[a]pyren.

Tohoto cíle je třeba dosáhnout v níže uvedených obcích JmK:

Název ORP	Název obce	Procento překročení imisního limitu po aplikaci stávajících opatření **benzo*[a]*pyren**
Bučovice	Bučovice	35
Kyjov	Bzenec	6
Kyjov	Domanín	87
Kyjov	Těmice	22
Veselí nad Moravou	Blatnice pod Svatým Antonínkem	92
Veselí nad Moravou	Hroznová Lhota	2
Veselí nad Moravou	Hrubá Vrbka	73
Veselí nad Moravou	Javorník	50
Veselí nad Moravou	Kuželov	87
Veselí nad Moravou	Lipov	98
Veselí nad Moravou	Louka	66
Veselí nad Moravou	Nová Lhota	45
Veselí nad Moravou	Tasov	81
Veselí nad Moravou	Velká nad Veličkou	69
Veselí nad Moravou	Veselí nad Moravou	70

Obrázek 27: Obce, kde je třeba přijmout nová opatření na zlepšení stavu ŽP

Tyto cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny poměrně obecně, zejména v rámci těchto prioritních os:

3. Dopravní infrastruktura a obslužnost území

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

5.2.17 Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje 2016–2025

Níže uvedená tabulka uvádí přehled strategických, hlavních a dílčích cílů plánu:

Tabulka 17: Přehled cílů POH JmK

Poř.-dové číslo	Umístění v kapitole Závazné části POH JMK	Definice cíle	Typ cíle
1.	1	Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.	Strategický
2.	1	Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.	Strategický
3.	1	Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.	Strategický
4.	1	Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.	Strategický
5.	3.1	Od roku 2016 podporovat zavedený tříděný sběr minimálně pro odpady z papíru, plastů, skla a kovů u všech obcí JMK.	Hlavní cíl
6.	3.1	Do roku 2020 zvýšit nejméně na 50 % hmotnosti KO celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako jsou papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností, případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto odpady podobné odpadům z domácností.	Hlavní cíl
7.	3.2	Směsný komunální odpad (po vytřídění materiálově využitelných složek, nebezpečných složek a biologicky rozložitelných odpadů) zejména energeticky využívat v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou.	Hlavní cíl
8.	3.4	Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnosti z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995.	Hlavní cíl
9.	3.5	Zvýšit do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti míru přípravy k opětovnému použití a míru recyklace stavebních a demoličních odpadů a jiných druhů pro jejich materiálové využití, včetně zásypů, při nichž jsou materiály nahrazeny v souladu s platnou legislativou týkající se stavebního a demoličního odpadem kategorie ostatní s výjimkou v přírodě se vyskytujících materiálů uvedených v Katalogu odpadů pod katalogovým číslem 17 05 04 (zemina a kamení).	Hlavní cíl
10.	3.6	Snižovat měrnou produkci nebezpečných odpadů.	Hlavní cíl
11.	3.6	Zvyšovat podíl využitých nebezpečných odpadů.	Hlavní cíl
12.	3.6	Minimalizovat negativní účinky při nakládání s nebezpečnými odpady na lidské zdraví a životní prostředí.	Hlavní cíl
13.	3.6	Odstranit staré zátěže, kde se nacházejí nebezpečné odpady.	Dílčí cíl
14.	3.7.1	Zvýšit celkovou recyklaci obalů na úroveň 70 % do roku 2020. Zvýšit celkové využití odpadů z obalů na úroveň 80 % do roku 2020. Zvýšit recyklaci plastových obalů na úroveň 50 % do roku 2020. Zvýšit recyklaci kovových obalů na úroveň 55 % do roku 2020. Dosáhnout 55 % celkového využití prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020.	Hlavní cíl

		Dosáhnout 50 % recyklace prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020.	
15.	3.7.1	V letech 2016 – 2020 dosáhnout míry recyklace a využití obalových odpadů v hodnotách uvedených v Tabulce 2.	Dílčí cíl
16.	**3.7.2**	**Dosahovat vysoké úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení.**	**Hlavní cíl**
18.	3.7.2	V letech 2016 – 2021 dosáhnout minimálních úrovní sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení uvedených v Tabulce 3.	Dílčí cíl
19.	**3.7.2**	**Zajistit vysokou míru využití, recyklace a přípravy opětovnému použití elektroodpadu.**	**Hlavní cíl**
20.	3.7.2	V letech 2016 – 2018 dosáhnout stanoveného procentuálního podílu využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití z celkové hmotnosti zpracovávaného elektroodpadu na sebraných odpadních elektrických a elektronických zařízeních, viz Tabulka 4.	Dílčí cíl
21.	3.7.2	Od roku 2018 dosáhnout požadované stanoveného procentuálního podílu využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití na celkové hmotnosti zpracovávaného elektroodpadu (sebraných odpadních elektrických a elektronických zařízení), viz Tabulka 5.	Dílčí cíl
22.	**3.7.3**	**Zvýšit úroveň tříděného sběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů.**	**Hlavní cíl**
23.	3.7.3	V letech 2015 – 2016 dosáhnout požadovaných úrovní tříděného sběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů, viz Tabulka 6.	Dílčí cíl
24.	**3.7.3**	**Dosahovat vysoké recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů**	**Hlavní cíl**
26.	**3.7.4**	**Dosahovat vysoké míry využití při zpracování vozidel s ukončenou životností (autovraků).**	**Hlavní cíl**
27.	3.7.4	V roce 2016 a dále dosáhnout požadovaný procentuální podíl hmotnosti pro využití, recyklaci a opětovné použití při zpracování vybraných vozidel s ukončenou životností (vybraných autovraků) viz Tabulka 7.	Dílčí cíl
28.	**3.7.5**	**Zvýšit úroveň tříděného sběru odpadních pneumatik.**	**Hlavní cíl**
29.	3.7.5	Dosáhnout požadované úrovně sběru pneumatik viz Tabulka 8.	Dílčí cíl
30.	**3.7.5**	**Dosahovat vysoké míry využití při zpracování odpadních pneumatik.**	**Hlavní cíl**
31.	3.7.5	Od roku 2018 a dále dosáhnout požadovaný procentuální podíl hmotnosti pro využití, recyklaci a opětovné použití při zpracování odpadních pneumatik viz Tabulka 9.	Dílčí cíl
32.	**3.8**	**Podporovat technologie k využívání kalů z čistíren komunálních odpadních vod.**	**Hlavní cíl**
33.	**3.9**	**Zvyšovat materiálové a energetické využití odpadních olejů.**	**Hlavní cíl**
34.	**3.10**	**Minimalizovat negativní účinky při nakládání s odpady ze zdravotnické a veterinární péče na lidské zdraví a životní prostředí.**	**Hlavní cíl**
35.	3.11.1	Předat veškerá zařízení a odpady s obsahem polychlorovaných bifenylů do konce roku 2025 oprávněným osobám, nebo zařízení, a odpady s obsahem polychlorovaných bifenylů do této doby dekontaminovat.	Dílčí cíl
36.	3.11.1	Odstranit odpady s obsahem polychlorovaných bifenylů v držení oprávněných osob k nakládání s odpady do konce roku 2028.	Dílčí cíl
37.	3.11..2	Zvýšit povědomí o perzistentních organických znečišťujících látkách a jejich účincích na lidské zdraví a životní prostředí.	Dílčí cíl

38.	3.11..2	Kontrolovat výskyt perzistentních organických znečišťujících látek zejména u odpadů uvedených v příloze V nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách ve znění nařízení Komise (EU) č. 756/2010.	Dílčí cíl
39.	**3.11..3**	**Minimalizovat možné negativní účinky při nakládání s odpady s obsahem azbestu na lidské zdraví a životní prostředí.**	**Hlavní cíl**
40.	3.11..4	Minimalizovat možné negativní účinky při nakládání s odpady s obsahem přírodních radionuklidů na lidské zdraví a životní prostředí.	Dílčí cíl
41.	3.12.1	Snižovat množství biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven a vedlejších produktů živočišného původu ve směsném komunálním odpadu, které jsou původem z veřejných stravovacích zařízení (restaurace, občerstvení) a centrálních kuchyní (nemocnice, školy a další obdobná zařízení).	Dílčí cíl
42.	3.12.1	Správně nakládat s biologicky rozložitelnými odpady z kuchyní a stravoven a vedlejšími produkty živočišného původu, a tak snižovat negativní účinky spojené s nakládáním s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.	Dílčí cíl I
43.	3.12.2	Zpracovávat kovové odpady a výrobky s ukončenou životností na materiály za účelem náhrady primárních surovin.	Dílčí cíl
44.	**4.1**	**Vytvořit a udržovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení k nakládání s odpady na území Jihomoravského kraje.**	**Hlavní cíl**
45	**4.2**	**Vytvořit a udržovat komplexní, přiměřený a efektivní systém svozu a sběru odpadů na území Jihomoravského kraje.**	**Hlavní cíl**
46.	**5**	**Neohrožovat v důsledku přeshraničního pohybu odpadů lidské zdraví a životní prostředí v ČR.**	**Hlavní cíl**
47.	6	Omezit odkládání odpadů mimo místa k tomu určená.	Dílčí cíl
48.	6	Zajistit správné nakládání s odpady odloženými mimo místa k tomu určená a s odpady jejichž vlastník není znám nebo zanikl.	Dílčí cíl
49.	**7**	**Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů.**	**Hlavní cíl**
50.	7	Po celou dobu realizace Programu PVO JMK v návaznosti na Koncepci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty 2011 – 2020 JMK a ČR zajistit komplexní informační podporu o problematice, včetně zavedení problematiky předcházení vzniku odpadů do školních osnov, výzkumných programů a výchovných, osvětových a vzdělávacích aktivit související s ochranou a tvorbou životního prostředí.	Dílčí cíl
51.	7	Zajistit účinné zapojení státní správy JMK na všech úrovních do problematiky předcházení vzniku odpadů s cílem postupného snižování množství odpadů při výkonu státní správy.	Dílčí cíl
52.	7	Vytvořit podmínky a nastavit motivační prvky pro snižování surovinových a energetických zdrojů ve výrobních odvětvích a zvyšování využívání „druhotných surovin“ v souvislosti s dalšími strategickými dokumenty JMK (zejména Program rozvoje Jihomoravského kraje, Aktualizace strategické vize Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020 a Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje 2014–2020, Aktualizovaná Územní energetická koncepce Jihomoravského kraje – 2008 apod.)	Dílčí cíl
53.	7	Podpořit všemi dostupnými prostředky zavádění nízkoodpadových a inovativních technologií šetřící vstupní suroviny a materiály a podpořit výrobní a průmyslovou sféru ve snaze optimalizovat procesy řízení výroby z hlediska	Dílčí cíl

		naplnění cílů Programu PVO JMK.	
54.	7	Na všech úrovních podpořit, propagovat a dostatečně informovat o dostupných dobrovolných nástrojích (dobrovolné dohody, systémy environmentálního řízení, environmentálního značení, čistší produkce) s cílem jejich postupného rozšiřování.	Dílčí cíl
55.	7	V souvislosti s jednotlivými cíli PVO JMK, s cíli jiných programů a politik životního prostředí a s požadavky orgánů Evropské unie akceptovat zajištění vhodného legislativní prostředí pro realizaci PVO JMK.	Dílčí cíl
56.	7	Věnovat maximální pozornost odpadům z potravin a vytvořit podmínky pro postupné snižování těchto odpadů na všech úrovních potravinového cyklu (fáze výroby potravin včetně jejich uvádění na trh a konzumace).	Dílčí cíl
57.	7	Vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce jednotlivých složek komunálního odpadu a následnému snižování na všech úrovních veřejné správy a na úrovni občanů.	Dílčí cíl
58.	7	V součinnosti s dalšími strategickými dokumenty JMK vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce nebezpečných odpadů, stavebních a demoličních odpadů, textilních odpadů a odpadů z výrobkových směrnic s výhledem reálného snižování jejich produkce v následujících letech.	Dílčí cíl
59.	7	Podporovat využívání servisních a charitativních středisek a organizací za účelem prodlužování životnosti a opětovného používání výrobků a materiálů.	Dílčí cíl
60.	7	Zvýšit aktivní úlohu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti podpory Programu PVO JMK.	Dílčí cíl
61.	7	Podporovat zvýšení účinnosti prosazování problematiky předcházení vzniku odpadů v aktivitách a činnostech kolektivních systémů a systémů zpětně odebíraných výrobků.	Dílčí cíl
62.	7	Zajistit vypracování potřebných analytických podkladů a hodnotících nástrojů za účelem vyhodnocování účinnosti Programu PVO JMK a posouzení dosažených pokroků dílčích prevenčních cílů a opatření.	Dílčí cíl

Tyto cíle jsou v pochopitelně výrazně obecnější podobě zahrnuty do specifického cíle 4.4 Zachování a rozvoj kvality technické infrastruktury, konkrétně těchto tematických opatření:

4.4.1: Předcházení vzniku odpadů a odpadové vzdělávání, zavádění prvků cirkulární ekonomiky

4.4.2: Výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury

5.2.18 Územní energetická koncepce Jihomoravského kraje

Návrhová část aktualizace ÚEK JMK definuje strategické (dlouhodobých) a operativní (krátkodobé) cíle.

Aktualizovaná ÚEK JmK definuje strategické rozvojové cíle následujícím způsobem:

• Bezpečnost = energetická bezpečnost a spolehlivost v zásobování energií má dnes v kontextu nových hrozeb a rizik nejvyšší důležitost. Tento problém se týká zejména rizik dlouhodobějších výpadků dodávek el. energie v důsledku významnějšího poškození elektrizační soustavy ČR, které by vedly k velmi vážným ekonomicko-společenským dopadům a ohrožovaly by bezpečnost a zdraví obyvatel kraje. Strategický plán rozvoje musí tato rizika akcentovat a musí navrhnout odpovídající opatření, která vhodným způsobem možná nebezpečí omezí a pokud k nim přesto dojde, dokáže na ně rychle zareagovat tak, aby byly následné škody minimalizovány.

• Hospodárnost = hospodárností lze rozumět dlouhodobý cíl snižovat energetickou náročnost, a tím současně přispívat k menší energetické závislosti kraje; namísto konkurenceschopnosti energetiky a přiměřenosti cen energií se tento cíl jeví jako vhodnější, protože jej může kraj svými aktivitami skutečně ve svém území ovlivnit.

• Udržitelnost = tento strategický cíl má ekonomický a environmentální rozměr. Z ekonomického pohledu by strategie rozvoje měla být koncipována tak, aby umožňovala dlouhodobě hradit náklady spojené s užitím energie bez negativních dopadů na kvalitu života či hospodářství. Z hlediska environmentálního se pod pojmem „udržitelný rozvoj" rozumí společensky odpovědný přístup vědomě preferující ekologicky šetrnější – obnovitelné či druhotné – zdroje před zdroji fosilního původu, jejichž potenciál je vyčerpatelný.

Výše uvedené cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci těchto prioritních os:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity (rekonstrukce a modernizace infrastruktury – hospodárnost)

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství (obnovitelné zdroje a ekologičtější vytápění – udržitelnost, rekonstrukce a modernizace infrastruktury – hospodárnost, podpora údržby a rozšiřování přenosové soustavy elektrické energie - bezpečnost)

5.2.19 Koncepce zachování a obnovy kulturních památek JMK

Strategické cíle památkové péče v JMK navazují na cíle definované v Koncepci Ministerstva kultury ČR. Strategické vize a cíle směřování památkové péče JmK jsou v Koncepci zachování a obnovy kulturních památek JMK definované takto:

Vize: „Památkový fond JMK nacházející se stabilně v trvale přijatelném (udržitelném) stavu"

Dlouhodobé cíle památkové péče v JMK:

- Zvýšit vliv kraje na stav památkové péče
- Stabilizovat památkový fond v trvale přijatelném stavu
- Zajistit pro památkovou péči potřebné (přiměřené) financování
- Osvětovým působením ovlivňovat vztah občanů k památkám
- Prezentovat a propagovat památky
- Spolupracovat s vlastníky památek
- Zajistit vhodné využívání památek
- Navrhovat vytváření systému programů, které pokryjí nejdůležitější záměry památkové péče

Výše uvedené cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci prioritní osy 6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost. Konkrétně zejména v rámci SC 6.3 Podpora památkové péče.

5.2.20 Koncepce ochrany přírody Jihomoravského kraje

Při formulaci základních cílů v Koncepci ochrany přírody a krajiny JmK se vycházelo z obecné roviny těchto nejdůležitějších postulátů, obsažených v příslušných právních normách a jiných dokumentech:

• Udržení a obnova přírodní rovnováhy v krajině, ochrana rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, šetrné hospodaření s přírodními zdroji (zákon114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů)

• Zachování přírodních stanovišť (Směrnice Rady EU O zachování přírodních stanovišť a volně žijící fauny a flory 92/43/EU)

• Zachování rázu krajiny (The Pan-European Biological and Landscape Diversity Strategy)

• Zajištění podmínek pro uchování života, jeho evolučních procesů a biologické rozmanitosti, podílet se na zajištění podmínek pro fyzicky a duševně zdravý život člověka; udržovat, chránit i vytvářet esteticky vyváženou ekologicky stabilní a trvale produkční kulturní krajinu; udržovat v přírodním stavu lokality, které dosud nebyly výrazněji narušeny lidskou činností (Státní program ochrany přírody a krajiny ČR)

Výše uvedené cíle jsou v rámci Koncepce zohledněny zejména v rámci prioritní osy 4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství.

5.3 Stanovení referenčních cílů životního prostředí

Níže uvedená sada referenčních cílů ochrany životního prostředí představuje rámec pro Vyhodnocení koncepce. Při vyhodnocování specifických cílů a opatření je ve Vyhodnocení v tabelární formě posouzeno, nakolik mohou jednotlivé cíle a opatření ovlivnit naplňování referenčních cílů ochrany životního prostředí, to znamená, zda je ovlivňují pozitivně, negativně či jsou vůči nim neutrální.

Při hodnocení byly dále vzaty v úvahu relevantní požadavky dotčených orgánů z předchozích procedur SEA, na nichž se autoři Vyhodnocení podíleli, požadavky závěru zjišťovacího řízení, připomínky dotčených orgánů státní správy a hodnocení cílů některých koncepcí na národní a krajské úrovni.

Stanovené cíle vychází z výše uvedených dokumentů a z požadavků v závěru zjišťovacího řízení.

Tabulka 18: Referenční cíle ochrany životního prostředí

Oblast	Referenční cíl	Charakteristika referenčního cíle
Ovzduší	Zajistit vyhovující kvalitu ovzduší	Snižovat emise škodlivin pod úroveň platných imisních limitů.
Klima a adaptace	Snížit dopady lidské činnosti na klimatické změny	Podporovat obnovitelné zdroje energie, energetické úspory, environmentálně šetrné (z hlediska skleníkových plynů nízkoemisní) technologie.
	Adaptovat se na klimatické změny	Podporovat adaptaci na změnu klimatu prostřednictvím opatření v krajině i infrastruktuře a technologiích.
Hluk	Zajistit vyhovující akustickou situaci	Snižovat emise hluku pod úroveň platných limitů akustického zatížení.
Voda	Chránit vodní zdroje a zlepšovat vodní režim krajiny	Zajišťovat ochranu podzemních a povrchových vod, respektovat ochranná pásma vodních zdrojů a zvyšovat zejména přirozenou retenční funkci krajiny.
Půda	Chránit zemědělskou půdu před zábory	Omezit zábor ZPF (zejména I. a II. třídy ochrany) a PUPFL na nezbytně nutnou míru. Výrazně zpomalit úbytek ZPF.
	Omezit degradaci půdy	Podpořit environmentálně vhodnější kondici zejména orné půdy a tím lepší infiltraci povrchových vod, nižší erozi a vyšší obsah organické hmoty v ornici.

Krajina	Zajistit ekologickou stabilitu krajiny	Omezit fragmentaci krajiny na nezbytnou míru, dbát na zachování krajinného rázu, ochranu významných krajinných prvků a ÚSES.
Biodiverzita a ochrana přírody	Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí	Zajistit patřičnou ochranu zvláště chráněných území a vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.
Odpady a ekologické zátěže	Snižovat množství odstraňovaných odpadů	Omezovat vznik odpadů, zvýšit materiálové (a případně energetické využití) odpadů, opouštět skládkování odpadů, odstraňovat staré ekologické zátěže.
Zdraví	Zajistit zdravé a bezpečné prostředí.	Navazuje na referenční cíle 1 a 3, kdy znečištění ovzduší a hlukové znečištění patří mezi hlavní determinanty zdraví obyvatel. Chránit obyvatele před infekčními i neinfekčními nemocemi, zkvalitňovat zdravotnický systém (včetně prevence) a chránit obyvatele před negativními účinky extrémních meteorologických jevů (povodně, vítr).
Kulturní památky	Chránit kulturní památky a zlepšovat jejich stav	Zajistit patřičnou legislativní ochrany památek, které si ji zaslouží. Zlepšovat technický stav a bezpečnost kulturních památek.
EVVO	Zajišťovat EVVO	Zvyšovat environmentální vzdělanost a uvědomělost obyvatel. Zaměřit se především na oblast emisí z domácích topenišť a dopravy, ochranu klimatu, nakládání s odpady a ochranu přírody.

6. ZÁVAŽNÉ VLIVY (VČETNĚ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, POZITIVNÍCH A NEGATIVNÍCH VLIVŮ) NAVRHOVANÝCH VARIANT KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ (dále též jen Koncepce) je předkládán invariantně a definuje cíle do roku 2030. Tato Koncepce vznikala na základě zjištění a závěrů, které vycházejí z realizovaných analýz, identifikovaných příležitostí, problémů a vývojových tendencí sledovaného regionu (předmětem analytické části dokumentu). Strategie je rovněž úzce provázána se Zásadami územního rozvoje Jihomoravského kraje a bezprostředně navazuje na předchozí Strategii Jihomoravského kraje 2020 platnou v období let 2012 až 2020.

Tematická opatření (dále také „TO“) a specifické cíle (dále také „SC“) byly definovány v průběhu realizovaných odborných jednání pracovních skupin. Odborné skupiny byly sestaveny pro každou prioritní osu a skládaly se z odborníků na dané téma a nominovaných zástupců klíčových zainteresovaných subjektů aktivně působících v kraji. Jednání se uskutečnila v Brně dne 27. 11. 2019, 12. 2. 2020, 30. 6. 2020 a také na přelomu února a března 2021. V rámci prvního jednání byly definovány a verifikovány silné stránky, problémy a potenciál Jihomoravského kraje a byla navržena struktura specifických cílů. Na základě závěrů jednání byla následně navrhnuta tematická opatření.

V rámci druhého jednání došlo k verifikaci a upřesnění specifických cílů a tematických opatření. Dále proběhla prioritizace specifických cílů a tematických opatření, která byla výsledkem expertního jednání, na kterém byli přítomni odborníci v rámci daných oblastí. Každý člen pracovních skupin mohl v rámci prioritní osy, kterou se zabýval, přidělit jednotlivým SC i TO určitou důležitost, kdy SC a TO byly hodnoceny nezávisle na sobě.

Výsledkem prioritizace je rozřazení specifických cílů a tematických opatření do tří kategorií, které jsou:

- vysoká priorita,
- střední priorita,
- nízká priorita.

Vzhledem k povaze Koncepce může variantní vývoj nastat při naplňování TO v rámci jednotlivých projektů obsažených v následných akčních plánech. Jejich projektová příprava či doplnění jiných TO směřujících k SC, které budou odpovídat formulovaným cílům v průběhu realizace Koncepce, může ovlivnit životní prostředí a veřejné zdraví. Tuto situaci řeší posuzování vlivů záměrů dle §§ 6 až 10 zákona a povinné sledování a rozbor koncepce dle § 10h zákona.

6.1 Hodnocení vlivů prioritních os, specifických cílů a tematických opatření

6.1.1 Metodika hodnocení

Na základě výsledků analytické části byly ve strategické části Koncepce navrženy prioritní osy, specifické cíle (SC) a tematická opatření (TO).

Základní jednotkou pro hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví jsou tedy tematická opatření, která jsou dále hodnocena vůči sadě referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví. V rámci hodnocení tematických opatření byl vždy zohledněn jejich bližší popis. To umožnilo Vyhodnocení zpracovat s maximální mírou podrobnosti a objektivity. Pokud dané TO může přinášet negativní vlivy na životní prostředí či veřejné zdraví, byly tyto vlivy v souladu s principem předběžné opatrnosti podrobněji vyhodnoceny a okomentovány pod tabulkou s bodovým hodnocením daného tematického opatření. V souladu s principem předběžné opatrnosti pak specifický cíl přejímá bodové hodnocení podle nejnižšího bodového hodnocení v něm obsažených tematických opatření, přestože by zahrnoval řadu TO s pozitivními vlivy.

Tam, kde by dle názoru zpracovatele Vyhodnocení mohlo potenciálně dojít během implementace specifických cílů a tematických opatření k nepříznivým vlivům, byla doporučena zmírňující či kompenzační opatření vůči těmto vlivům. Tato opatření jsou následně uvedena v kapitole 10 (Popis navrhovaných opatření pro předcházení, vyloučení, snížení a kompenzaci významných negativních vlivů na životní prostředí zjištěných nebo předpokládaných při provádění koncepce) tohoto Vyhodnocení.

Pro hodnocení specifických cílů a tematických opatření byla zpracovatelem Vyhodnocení zvolena v souladu s příslušnou metodikou (Švábová Nezvalová 2018) následující metodika:

Stupnice významnosti:

+2	potenciálně významný pozitivní vliv (velkého rozsahu) opatření na referenční cíl
+1	potenciálně mírný pozitivní (přímý či nepřímý, lokální) vliv opatření na daný referenční cíl
0	zanedbatelný nebo komplikovaně zprostředkovatelný potenciální vliv (velmi malý rozsah)
-1	potenciálně mírný negativní vliv opatření na daný referenční cíl (přímý či nepřímý, lokální)
-2	potenciálně významný negativní vliv opatření na daný referenční cíl (velkého rozsahu)
?	nebyla identifikována potenciální vazba mezi referenčním cílem a navrhovaným opatřením

Rozsah vlivu:

B	bodový (působící v místě realizovaného opatření)
L	lokální (působící v rámci širšího území např. v rozsahu správního území obce)
R	regionální (působící na území 2 a více obcí)
M	mezinárodní (vlivy přesahující hranice ČR)

Spolupůsobení vlivu:

K	kumulativní působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům
Sy	synergické působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům
Sk	sekundární působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům
+/-	pozitivní/negativní

V tabulkách je barevně podtrženo bodové hodnocení spolupůsobení vlivu u relevantních referenčních cílů.

Tyto vlivy lze orientačně definovat takto:

- Kumulativní vliv je dán součtem vlivů stejného druhu (například emise oxidu dusíku) z různých zdrojů, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv nemusel být shledán.
- Synergický vliv vzniká působením vlivů různého druhu (například současné působení více zdrojů různých emisí) na danou složku životního prostředí.
- Sekundární vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí nepřímo přes jinou (druhou) složku životního prostředí.

Kumulativními a synergickými vlivy tak lze rozumět účinky vzniklé v důsledku hromadného nebo společného působení. Rozdíl mezi oběma pojmy v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí je možno demonstrovat následovně: kumulativní (hromadný vliv) je dán součtem vlivů stejného druhu, například více menších zdrojů oxidu dusičitého z dopravy umístěných blízko sebe způsobí významný vliv na ovzduší „nahromaděním“ těchto emisí, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv nemusel být shledán. Synergický (společný) vliv vzniká působením vlivů různého druhu a je od těchto vlivů odlišný, například současné působení vícero zdrojů různých emisí (průmyslové objekty, povrchové doly, automobilová doprava, letecká doprava) může mít za následek například kombinované vlivy na lidské zdraví, tento druh vlivů je však velmi těžce měřitelný.

Kumulativní a synergické vlivy by se v případě Koncepce mohly projevit v těch případech, pokud by se vyhodnotitelné vlivy na životní prostředí související s implementací Koncepce překrývaly se vyhodnotitelnými vlivy jiného tematického opatření v rámci Koncepce.

Vlastní hodnocení případných kumulativních a synergických vlivů Koncepce bylo provedeno ve všech případech, kdy charakter TO vytvářel riziko potenciálních negativních kumulativních nebo synergických vlivů. V takových případech byly odborným odhadem zváženy všechny potenciální environmentální vlivy specifických cílů/tematických opatření s cílem posoudit, zda vůbec může dojít ke smysluplně vyhodnotitelným negativním kumulativním nebo synergickým vlivům koncepce na životní prostředí s jinými vlivy v potenciálně dotčeném území.

Na základě jednotlivých hodnocení pak byl, na základě dostupných informací a dat, kvalifikovaným odhadem možných vlivů opatření (typových aktivit v rámci opatření) na jednotlivé složky životního prostředí stanoven výsledný souhrnný závěr z hlediska potenciálních negativních kumulativních či synergických vlivů. V případě Koncepce nebyl u žádného cíle ani opatření (aktivity v rámci opatření) zjištěn vyhodnotitelný negativní kumulativní nebo synergický vliv. Kumulativní a synergické vlivy nebyly identifikovány, protože:

- tematická opatření negenerují žádné přímé a hodnotitelné vlivy na životní prostředí
- tematická opatření nemají Koncepcí definovaný konkrétní územní rámec a nelze proto stanovit kumulativní či synergické vlivy, které by potenciálně mohly působit současně.

Časový horizont působení:

Kp krátkodobé, respektive přechodné

Sd střednědobé (to je v horizontu zhruba do 5 let)

Dt dlouhodobé, respektive trvalé (to je v horizontu nad 5 let)

Výše uvedené vlivy jsou uvedeny souhrnně v posledním sloupci tabulky s označením Rozsah/spolupůsobení/časový horizont.

V následující tabulce je uvedeno číselné hodnocení specifických cílů a tematických opatření, které je v komentáři doplněno o slovní hodnocení. Hodnocení specifických cílů uvedené v tabulce se shoduje s hodnocením tematických opatření, které indikuje nejvýznamnější negativní vliv TO na životní prostředí. V případě potenciálně pozitivních i mírně negativních vlivů TO na některý referenční cíl ochrany životního prostředí je hodnocení SC uváděno jako mírně negativní.

Tabulka 19: Hodnocení jednotlivých specifických cílů a tematických opatření

Prioritní osa 1: Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
SC 1.1	**Podpora maximalizace potenciálu každého obyvatele**	**-1**	**+1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**0**	L/-/Dt
TO 1.1.1	Výuka a rozvoj klíčových kompetencí žáků a studentů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřené na nastavení efektivního systému vzdělávání směřujícího k maximalizaci potenciálu každého jednotlivce se zaměřením na jeho silné stránky. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.1.2	Zvýšení dostupnosti vzdělávání a služeb péče o děti předškolního věku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora zvyšování kvality předškolního vzdělávání a zvýšení dostupnosti předškolního vzdělávání. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.1.3	Podpora mezinárodní spolupráce škol a mobility pedagogických pracovníků a studentů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřené na mezinárodní spolupráci škol a spolupráci mezi středními a vysokými školami. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.1.4	Podpora rozvoje spolupráce mezi vzdělávacími subjekty a zaměstnavateli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřené na spolupráci škol a zaměstnavatelů s cílem vyšší uplatnitelnosti absolventů škol na trhu práce. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.1.5	Podpora kariérového a profesního poradenství	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřené na poradenství a podporu pro úspěšné dokončení vzdělávání a uplatnění na trhu práce. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.1.6	Podpora a propagace celoživotního vzdělávání	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřené na celoživotní vzdělávání v oblastech usnadňujících přizpůsobení se změnám poptávky na trhu práce (např. průmysl 4.0) – nastavení funkčních mechanismů v oblasti rekvalifikace a přeškolování obyvatelstva.												

		Referenční cíle životního prostředí											
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
Prioritní osa 1: Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
	Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.1.7	Zvyšování otevřenosti škol veřejnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřené na otevírání škol široké veřejnosti jakožto přirozených komunitních center. Rozvoj volnočasových aktivit spojených se vzděláváním v prostorách škol prostřednictvím zapojení zainteresovaných aktérů a cílových skupin (vedení školy, učitelé, školní družiny, děti, rodiče, vedoucí zájmových kroužků). Cílem je rozvíjet celoživotní učení, společné trávení volného času rodin, dobrovolnickou činnost a podporovat zdravý a aktivní život prostřednictvím sportovních, kulturních a dalších volnočasových aktivit. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.1.8	Rozvoj a obnova infrastruktury a vybavenosti škol a školských zařízení	-1	+1	-1	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	L/-/Dt
Komentář	Opatření je zaměřené na podporu výstavby, obnovy a modernizace budov s ohledem na snižování energetické náročnosti provozu. Zajištění kvalitního vybavení škol a školských zařízení na území kraje (např. budování specializovaných učeben nebo pořízení specializovaných pomůcek a vybavení pro výuku). Podpora zvyšování kapacit školských zařízení v oblastech, kde je aktuální nedostatek počtu míst ve školách a v budoucnu lze očekávat další nárůst počtu žáků (např. suburbánní části Brna). V souvislosti s výstavbou i provozem nových škol a školských zařízení lze očekávat mírně negativní vlivy v oblasti ovzduší, hluku a veřejného zdraví (výstavba, doprava a vytápění ve fázi provozu) a půdy. krajiny a biodiverzity v případě výstavby mimo zastavěné území. Mírně pozitivní vlivy lze očekávat v případě modernizace budov s ohledem na snižování energetické náročnosti jejich provozu. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: V případě novostaveb vždy pečlivě zvažovat jejich umístění z hlediska veřejného zdraví i půdy, přírody a krajiny. Upřednostňovat využití stávajících budov a zastavěného území.**												
TO 1.1.9	Podpora neformálního vzdělávání	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřené umožnění dalšího rozvoje neformálního vzdělávání jako svébytného, flexibilního a široce dostupného pilíře osobního rozvoje obyvatel Jihomoravského kraje s využitím stávajících a nově budovaných vzdělávacích kapacit. Podpora bude směřovat na zajištění dostatečného přístrojového vybavení (např. na pořízení 3D tiskáren pro nově vzniklý kroužek programování), vybavení učeben (např. vybudování truhlářské dílny) nebo na rozvoj vzdělávacích programů pro rodiny či seniory (bezpečnost, finanční gramotnost apod.) Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 1.2	**Rozvoj vzdělávání překonávající bariéry a nerovnosti**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 1.2.1	Zvýšení kvality vzdělávání v hospodářsky a sociálně ohrožených územích	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-

Prioritní osa 1: Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
Komentář	Opatření je zaměřeno na informovanost, osvětu a aktivity na úrovni mateřských, základních i středních škol spočívající ve vzdělávání pedagogických pracovníků a zvýšené dostupnosti metodických materiálů vymezujících specifické rizikové faktory indikující ohrožení žáků (např. v oblasti předčasného odchodu ze vzdělávání) a žáků a dětí netrpící potížemi ze sociálního vyloučení (např. základy etiky). Jihomoravský kraj se zaměří zejména na podporu v hospodářsky a sociálně ohrožených územích. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 1.2.2	Rozvoj dostupné rané péče a vzdělávání pro skupiny osob ohrožené sociálním vyloučením	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora služeb a programů zaměřených na děti ohrožené sociálním vyloučením, dětem se zdravotním a mentálním postižením a jejich rodinám a podobně, včetně osvěty nerizikových skupin (snižování předsudků). Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.2.3	Podpora rovných podmínek ve vzdělávání a podpora začleňovaní (integrace) cizinců	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora rovných podmínek ve vzdělávání prostřednictvím vyrovnávání nerovností formujících se rozdílným sociálním nebo kulturním prostředím. Opatření má za cíl posílit také přístupnost vzdělání, které musí být dostupné všem bez rozdílů, mj. i na osoby ze zahraničí (např. podpora vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem). Opatření dále cílí na podporu distančního způsobu výuky, kdy prezenční výuka může být překážkou (např. časové bariéry) ve vyšším zapojení obyvatel do vzdělání. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 1.3	**Zajištění dostatečných personálních kapacit a rozvoj kvalifikace pedagogického personálu**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 1.3.1	Kontinuální vzdělávání pedagogického personálu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora osobního rozvoje pedagogického personálu ve všech stupních vzdělávací soustavy a zvyšování kvality výuky (včetně metod on-line výuky). Nastavení moderních pravidel pro výběr a karierního systému managementu škol včetně profesního vzdělávání. Podpora účasti na kurzech a školeních (např. školení v oblasti distanční výuky, komunikace s žáky a studenty, přístupu k žákům a studentům se speciálními potřebami nebo využívání moderních technologií ve výuce). Opatření dále cílí na zvýšení schopností využívání moderních výukových prostředků, včetně interaktivních prvků, mobilních aplikací tak, aby byly školy schopné se přizpůsobovat např. mimořádným situacím. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.3.2	Zlepšování managementu škol a vzdělávací soustavy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-

Prioritní osa 1: Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
Komentář	Zvýšení kvality řízení a správy jednotlivých škol i vzdělávací soustavy v kraji jako celku. Ucelený přístup ke kariérnímu cyklu ředitelů škol počínaje konkursem, aktivity na podporu profesního rozvoje ředitelů škol, inovace podoby systému hodnocení ředitelů škol zřizovatelem. Posílení dialogu a zpětné vazby mezi jednotlivými úrovněmi územní samosprávy o vzdělávací politice, jakož i s ostatními relevantními aktéry. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
SC 1.4	**Odpovídající stav vzdělávací infrastruktury**	**-1**	**+1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**L/-/Dt**
TO 1.4.1	Rozvoj a obnova infrastruktury a vybavenosti škol a školských zařízení	-1	+1	-1	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	L/-/Dt
Komentář	Opatření je zaměřené na podporu výstavby, obnovy a modernizace budov s ohledem na snižování energetické náročnosti provozu. Zajištění kvalitního vybavení škol a školských zařízení na území kraje (např. budování specializovaných učeben nebo pořízení specializovaných pomůcek a vybavení pro výuku). Podpora zvyšování kapacit školských zařízení v oblastech, kde je aktuální nedostatek počtu míst ve školách a v budoucnu lze očekávat další nárůst počtu žáků (např. suburbánní části Brna). V souvislosti s výstavbou i provozem nových škol a školských zařízení lze očekávat mírně negativní vlivy v oblasti ovzduší, hluku a veřejného zdraví (výstavba, doprava a vytápění ve fázi provozu) a půdy. krajiny a biodiverzity v případě výstavby mimo zastavěné území. Mírně pozitivní vlivy lze očekávat v případě modernizace budov s ohledem na snižování energetické náročnosti jejich provozu. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: V případě novostaveb vždy pečlivě zvažovat jejich umístění z hlediska veřejného zdraví i půdy, přírody a krajiny. Upřednostňovat využití stávajících budov a zastavěného území. TO 1.1.8 se doslovně kryje s TO 1.4.1 Doporučujeme jedno z těchto TO smazat.**											
SC 1.5	**Zvýšení zájmu o pohyb a sport, kvalitní sportovní infrastruktura**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 1.5.1	Zajištění široké nabídky sportovních aktivit	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Zvyšování materiálního zajištění sportovních organizací a vytvoření takových podmínek, které umožní rozvíjet nabídku sportovních aktivit (např. dotační programy kraje na činnost klubů, spolků, nebo školních volnočasových aktivit). Smyslem je zapojit do sportu co možná nejširší spektrum a největší počet obyvatel, a to bez ohledu na výkonnostní aspekt nebo věk. Pohyb a zdravý životní styl bude v tomto kontextu jedním z nástrojů, jak zvládnout výzvy spojené s demografickým stárnutím populace. Opatření může mít pozitivní vliv na veřejné zdraví, protože může pomoci zvýšit míru pohybu obyvatelstva kraje. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 1.5.2	Spolupráce v oblasti rozvoje sportu a jeho propagace	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora činnosti subjektů organizujících a propagujících sport napříč všemi věkovými kategoriemi na území kraje. Podpora pořádání sportovních a volnočasových akcí a projektů vedoucích k vyšší sportovní participaci obyvatelstva (např. podpora pořádání závodů, turnajů nebo dětských olympiád).												

Prioritní osa 1: Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	Opatření může mít pozitivní vliv na veřejné zdraví, protože může pomoci zvýšit míru pohybu obyvatelstva kraje. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 1.5.3	Podpora talentované mládeže a vrcholového sportu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora podmínek umožňujících rozvoj talentovaných sportovců (např. pořádání tréninkových kempů krajských výběrů nebo reprezentací v různých sportovních odvětvích, trenéři na školách) a zkvalitňování podmínek pro vrcholový sport na území kraje. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 1.6	**Dostatečná kvalita a kapacita sportovní infrastruktury**	**-1**	**+1**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**L/-/Dt**
TO 1.6.1	Kvalitní sportovní infrastruktura	-1	+1	-1	0	-1	-1	-1	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Podpora údržby, rekonstrukce a budování nových venkovních i vnitřních sportovišť ve spolupráci s obcemi, sportovními kluby a jinými zainteresovanými subjekty pro všechny výkonnostní úrovně sportovců a věkové kategorie (vč. seniorů). Například se může jednat o budování nebo rekonstrukci venkovních sportovišť pro širokou veřejnost (workoutová hřiště, sportoviště pro seniory), dětská hřiště, sportovní haly apod. V souvislosti s výstavbou i provozem sportovišť lze očekávat mírně negativní vlivy v oblasti ovzduší, hluku a veřejného zdraví (výstavba, doprava a vytápění ve fázi provozu) a půdy, krajiny a biodiverzity v případě výstavby mimo zastavěné území. Mírně pozitivní vlivy lze očekávat v případě rekonstrukcí budov a sportovišť s ohledem na snižování energetické náročnosti jejich provozu. V rámci provozu by měla mít sportoviště pozitivní vliv na veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: V případě novostaveb vždy pečlivě zvažovat jejich umístění z hlediska veřejného zdraví i půdy, přírody a krajiny. Upřednostňovat využití stávajících budov a zastavěného území.**												
SC 1.7	**Podpora mimoškolních zájmových aktivit dětí a mládeže**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 1.7.1	Podpora spolků a organizací provozujících zájmovou činnost v oblasti neformálního vzdělávání pro děti a mládež	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora materiálně technické základny, ale také personálních kapacit, spolků a organizací (např. SDH, skautské oddíly apod.), které pracují s dětmi a mládeží v rámci mimoškolních zájmových aktivit. Tematické opatření se nevztahuje na sportovní organizace. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

Prioritní osa 2: Zdravotnictví a sociální oblast		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
SC 2.1	**Vytvoření systému udržitelného zdravotnictví**	**+1**	**+1**	**+1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**R/-/Dt**
TO 2.1.1	Zajištění dostupnosti a zvyšování kvality zdravotních služeb na území kraje	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřeno na optimalizaci dostupnosti, kapacity a kvality zdravotnických zařízení. Plánované jsou projekty v nemocnicích zřizovaných Jihomoravským krajem. V důsledku pandemie nemoci covid-19 je součástí opatření i podpora rozšiřování lůžkové kapacity na infektologických pracovištích. Zároveň je zejména pro zkvalitnění dostupnosti v příhraničních oblastech kraje potřeba rozvíjet přeshraniční spolupráci. V rámci tohoto opatření taktéž bude provedena analýza proveditelnosti vzniku zastřešující organizace krajských nemocnic. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.1.2	Zvýšení financování systému zdravotnictví ze strany státu	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Stávající systém financování zdravotnictví je nedostačující. V tomto kontextu je zájem Jihomoravského kraje ve spolupráci a součinnosti s ostatními kraji usilovat o zvýšení finanční podpory zdravotnictví ze státního rozpočtu České republiky. Potřebnost navýšení finančních prostředků vyplývá ze současného trendu demografického stárnutí populace, kdy jsou očekávány vyšší nároky na zdravotní péči. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.1.3	Podpora paliativní péče ve zdravotnictví	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora rozvoje paliativní péče pro všechny věkové skupiny obyvatel v nemocnicích akutní a následné péče, podpora vzdělávání lékařů a nelékařských zdravotnických pracovníků v oblasti paliativní péče. Očekává se vybudování sítě ambulancí paliativní medicíny, poskytovatelů mobilní specializované paliativní péče a konziliárních týmů paliativní péče v nemocnicích akutní a následné péče. Opatření zahrnuje také podporu neziskových organizací působících v této oblasti. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.1.4	Rozvoj a modernizace technické infrastruktury a vybavenosti zdravotních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Zájmem kraje je rekonstruovat a budovat zdravotnickou infrastrukturu ve vlastnictví kraje, státu a obcí s ohledem na současnou a budoucí potřebnost zdravotnické péče a modernizovat vybavenost zdravotnických zařízení. Účelem je zvýšení kvality poskytované péče. Jihomoravský kraj bude podporovat modernizaci přístrojového vybavení, zvyšování standardů kvality poskytované zdravotní péče, standardů bezpečnosti provozu, ochrany zdraví osob v systému zdravotní péče a zvyšování počtu specializovaných pracovišť. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

Prioritní osa 2: Zdravotnictví a sociální oblast		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
TO 2.1.5	Zajištění kvalitních personálních kapacit ve zdravotnictví	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřené na vytvoření strategie systému výchovy a vzdělávání lékařských a nelékařských zdravotnických zaměstnanců, za účelem udržení stávající úrovně péče a získání nových kvalitních odborně vzdělaných zaměstnanců. Obsahem opatření je zároveň zajistit dostatečnou personální kapacitu ve zdravotnictví. Kraj rovněž bude usilovat o podporu a motivaci žáků již na nižších úrovních vzdělávací soustavy tak, aby byla zajištěna dostatečná poptávka po zdravotnických oborech. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.1.6	Podpora elektronizace zdravotnictví, eHealth a telemedicíny v Jihomoravském kraji	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Zlepšení dostupnosti, kvality, bezpečnosti a efektivity využití informačních a komunikačních technologií ve zdravotnictví prostřednictvím moderních nástrojů, sdílením dat a postupným odstraněním nadbytečné papírové dokumentace. Kraj bude nadále rozvíjet koncept eHealth, který je zaměřen na sdílení zdravotnické dokumentace mezi subjekty působícími v oblasti zdravotní péče. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví, a to i z hlediska možného mírného snížení dopravní zátěže, a tedy nížení emisí skleníkových plynů, znečišťujících látek a hluku. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.1.7	Posílení metodické pomoci a koordinace poskytovatelů zdravotní péče v Jihomoravském kraji	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Na základě zkušeností z pandemie Covid_19 zvýšit metodickou podporu a koordinovanost vedoucí ke zkvalitnění činnosti poskytovatelů zdravotní péče v kraji a další informační podpora. Základem je zachování stávajících ambulancí, rozšíření ordinačních hodin nebo zřízení nových ambulantních zařízení primární péče v obcích, kde je zhoršená dopravní dostupnost do zdravotnických zařízení. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.1.8	Podpora sociálně-zdravotního pomezí	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora navázání užší spolupráce mezi poskytovateli sociálních a zdravotních služeb souvisí s pokračujícím trendem demografického stárnutí populace. Jedná se o komplexní řešení následné péče a zdravotně – sociální péče, případně zdravotní péče poskytované v zařízeních sociálních služeb, v souvislosti se změnami věkové struktury obyvatelstva Jihomoravského kraje. Součástí je sdílení zkušeností a spolupráce při řešení společných témat a navázání této spolupráce potřebné za účelem zvýšení komfortu pacientů, resp. klientů sociálních služeb a k plynulému přechodu a navázaní péče mezi poskytovateli zdravotnických a sociálních služeb, ale také jednání s příslušnými orgány ohledně změny legislativy, které způsobují neefektivitu procesu. Opatření zahrnuje taktéž péči o duševní zdraví. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

		Referenční cíle životního prostředí											
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
Prioritní osa 2: Zdravotnictví a sociální oblast		Ovzduší	Klima a adaptace	Hluk	Voda	Půda	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Odpady a ekologické zátěže	Zdraví	Kulturní památky	EVVO	
TO 2.1.9	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřeno na zvyšování zdravotní gramotnosti a osvěty v oblasti aktivního přístupu ke zdraví od narození po stáří (včetně osvěty minoritních skupin, případně skupin ohrožených sociálním vyloučením). Informovanost občanů (např. organizování přednášek ve školách) by měla vést ke zdravému životnímu stylu, odolnosti proti nemocem a samostatnosti v péči o vlastní zdraví. Tímto by mělo dojít k informovaným rozhodnutím týkajících se případné léčby, k omezení zdravotně rizikových faktorů (např. prevence závislosti na návykových látkách) a také k omezení nadužívání zdravotní péče. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 2.2	**Dostupné sociální služby**	**-1**	**0**	**-1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**L/-/Dt**
TO 2.2.1	Optimalizace sítě a zajištění dostupnosti ambulantních, terénních a pobytových sociálních služeb	-1	0	-1	0	-1	-1	-1	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	S ohledem na demografické stárnutí je stěžejní z pohledu Jihomoravského kraje optimalizovat síť a zajistit odpovídající dostupnost ambulantních, terénních a pobytových sociálních služeb na celém území kraje s ohledem na potřebnost, dostupnost, kvalitu a dlouhodobou finanční udržitelnost. Součástí je vytvoření vhodných podmínek zajišťujících setrvání osob v jejich přirozeném prostředí (lze zajistit vyšší dostupností sociálních služeb pečovatelské služby a osobní asistence). Současně je však nutné soustavně zajistit dostatečné kapacity pobytových služeb – domovů se zvláštním režimem, domovů pro seniory a domovů pro osoby se zdravotním postižením, které budou odpovídat kapacitním nárokům obyvatel Jihomoravského kraje. V souvislosti s výstavbou i provozem pobytových služeb lze očekávat mírně negativní vlivy v oblasti ovzduší, hluku a veřejného zdraví (výstavba, doprava a vytápění ve fázi provozu) a půdy, krajiny a biodiverzity v případě výstavby mimo zastavěné území. Mírně pozitivní vlivy lze očekávat v případě rekonstrukcí budov pobytových služeb s ohledem na snižování energetické náročnosti jejich provozu. V rámci provozu by měly mít pobytové služby pozitivní vliv na veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: **V případě novostaveb vždy pečlivě zvažovat jejich umístění z hlediska veřejného zdraví i půdy, přírody a krajiny. Upřednostňovat využití stávajících budov a zastavěného území.**												
TO 2.2.2	Pokračování v procesu transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Kraj vnímá vysoký potenciál transformačního procesu v oblasti péče a pomoci osobám se zdravotním postižením, kdy trendem budoucnosti je vyšší podpora terénních a ambulantních forem sociálních služeb pro setrvání osob v jejich přirozeném prostředí, kdy je nezbytné zajistit jejich časovou a územní dostupnost. U pobytových služeb bude pokračovat deinstitucionalizace cíleným snižováním kapacit velkých zařízení ústavního typu ve prospěch vzniku nových kapacit v komunitě ve službách rodinného typu. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

Prioritní osa 2: Zdravotnictví a sociální oblast		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
TO 2.2.3	Zvýšení financování systému sociálních služeb ze strany státu	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Současný systém financování sociálních služeb neodpovídá stávající poptávce po sociálních službách. S ohledem na pokračující demografické stárnutí obyvatelstva kraje a očekávané zvýšení počtu osob ve starším věku, lze očekávat další růst potřebnosti sociálních služeb. Spolupráce na krajské úrovni by měla usilovat o zvýšení finanční podpory sociálních služeb ze státního rozpočtu České republiky. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.2.4	Zajištění kvalitních personálních kapacit v sociálních službách	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Podpora systému kvalitní výchovy a vzdělávání pracovníků v sociální oblasti (např. podpora specializačního vzdělávání zajišťovaného vysokými a vyššími odbornými školami, podpora akreditovaných kurzů, školení a praktických stáží přímo v sociálních službách), zvýšení početního stavu, zajištění odborně vzdělaných zaměstnanců v sociálních službách. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.2.5	Podpora paliativní péče v sociálních službách	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření cílí na zavádění paliativní péče v sociálních službách, podporu dostupnosti mobilní specializované paliativní péče, podporu rozvoje dostupnosti paliativní péče v pobytových zařízeních sociálních služeb a domovech pro seniory (provázanost s TO 2.1.3: Podpora paliativní péče ve zdravotnictví) a zajistit dostatečnou kapacitu v sociálních službách poskytujících paliativní péči Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.2.6	Zintenzivnění prevence vzniku rizikových jevů	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Prevence v tomto kontextu bude cílena zejména do škol, školských zařízení a zařízení sociálních služeb prevence. Dále se prevence bude soustředit na sociální reintegraci nebo potlačení přetrvávajícího rizikového chování u osob, u kterých se již rizikové chování vyskytlo TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 2.3	**Realizace podmínek pro důstojné stárnutí**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**0**	**0**	L/-/Dt
TO 2.3.1	Podpora neformální péče	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Kraj bude podporovat osoby vykonávající neformální péči prostřednictvím poskytování informací a metodické podpory v oblastech adekvátní péče, vzdělávání a psychologického poradenství.												

Prioritní osa 2: Zdravotnictví a sociální oblast		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.3.2	Využití nových forem asistivních a inovativních technologií	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Jihomoravský kraj vnímá inovace jako jeden z nástrojů, jak zvládnout předpokládané vyšší nároky na zdravotní a sociální péči v důsledku demografického stárnutí populace. V tomto kontextu kraj vnímá vysoký potenciál neinstitucionalizované formy sociálních služeb, kdy trendem budoucnosti bude vyšší podpora terénních a ambulantních forem péče s postupným vyšším využíváním nových a asistivních technologií (tísňová péče, mobilní aplikace aj.) Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.3.3	Podpora aktivního stárnutí	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Osvěta a podpora začleňování seniorů do společnosti a jejich participace na společenském, volnočasovém, kulturním, duchovním, spolkovém i občanském dění (např. finanční podpora projektů, obcí, organizací nebo akcí zaměřených na seniory v oblasti společenského života, rekreace, kultury apod.). Základním přístupem je podpořit aktivní život seniorů, který přispívá k jejich fyzické i psychické pohodě. V tomto kontextu je možné opatření vnímat jakožto jeden z nástrojů pro zvládnutí výzev spojených s demografickým stárnutím populace. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.3.4	Podpora Age managementu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora principu Age management ve veřejné správě a samosprávě, v příspěvkových organizacích, firmách a u dalších zaměstnavatelů, šířit a propagovat aktivní práci s implementací Age managementu do způsobu řízení lidských zdrojů včetně vzdělávání vedoucích pracovníků. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 2.4	**Soudržná společnost bez sociálního vyloučení**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**L/-/Dt**
TO 2.4.1	Podpora rodin s dětmi, seniorů a mezigeneračního soužití	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření se zaměřuje na podporu mezigeneračního soužití výhodného pro všechny zapojené věkové skupiny, výstavbu mezigeneračních center, které kombinují např. služby předškolního vzdělávání a denních stacionářů, nebo subjektů zajišťujících mezigenerační aktivity jako jsou spolky nebo knihovny. Součástí opatření je dále podpora aktivit rodinné a seniorské politiky vyplývající ze schváleného koncepčního dokumentu pro tuto oblast. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 2.4.2	Mapování sociálně vyloučených lokalit a zvýšení dostupnosti služeb v těchto oblastech	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	L/-/Dt

Prioritní osa 2: Zdravotnictví a sociální oblast		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
Komentář	Identifikace, aktualizace a popis sociálně vyloučených lokalit a porovnání stavu s již proběhlými mapováními. Myšleno zejména mimo město Brno, kde jsou vyloučené lokality dobře zmapovány a popsány. Na základě mapování je nutná spolupráce s městy, obcemi a neziskovými organizacemi při plánování a koordinaci sociálních služeb a zlepšení dostupnosti sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách. Opatření je zaměřeno na zvýšení dostupnosti sociálních služeb v těchto oblastech, a to včetně služeb pro seniory. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 2.4.3	Podpora sociálního bydlení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora poskytování sociálního bydlení a sociální práce osobám v bytové nouzi nebo bytovou nouzí bezprostředně ohroženým (např. senioři, osoby se zdravotním postižením, oběti domácího násilí nebo mladé rodiny s dětmi). Opatření je dále zaměřeno na poskytování krizového bydlení, stávajících sociálních služeb prostřednictvím azylových domů, sociálních bytů nebo dostupných bytů. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 2.4.4	Podpora malokapacitních komunitních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora dostupnosti a vzniku malokapacitních komunitních služeb, programů a zařízení, jejichž cílem je pomoci všem cílovým skupinám (mj. osobám s duševní poruchou, cizincům apod.). Předmětem je umožnit dotčeným osobám žít co nejvíce v podmínkách odpovídajících běžnému životu tj., uspokojit jejich zdravotní, psychické nebo sociální potřeby a dále rozvíjet soudržnost komunity a utvářet vhodné podmínky pro efektivní integraci cílových skupin a jejich zapojení do běžného života (mj. s ohledem na zvyšující se počet nově příchozích osob ze zahraničí). Začlenění osob s duševním onemocněním je pak aktuálně velice potřebné v souvislosti s realizací reformy psychiatrické péče. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 2.4.5	Podpora bezbariérovosti veřejných objektů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Kraj bude v maximální možné míře dbát na to, aby byly jak jím realizované projekty, tak jím podpořené projekty bezbariérové v souladu s platnou legislativou. Dále bude spolupracovat na jednotném metodickém přístupu bezbariérovosti veřejných objektů (např. úřady, školy, zdravotnická zařízení, objekty sociální péče, veřejná prostranství, sportoviště, cyklostezky atd.) a jejich komplexním zmapování pro široké využití veřejné správy a veřejnosti. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											

Prioritní osa 3: Dopravní infrastruktura a obslužnost území		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
SC 3.1	**Kvalitní dopravní síť kraje**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**-1**	**+1**	**-1**	**0**	**0**	**M/-/Dt**
TO 3.1.1	Vytvoření vhodných podmínek a podpora výstavby a rekonstrukce železniční infrastruktury pro meziregionální a vnitřní dopravu	+1	+1	-1	0	-1	-1	-1	+1	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Kraj bude systematicky usilovat o zkvalitňování současné dopravní sítě a bude poskytovat maximální možnou součinnost při výstavbě chybějících úseků železniční infrastruktury na území kraje. Mezi stěžejní projekty patří přestavba nekapacitního železničního uzlu a přeložení brněnského hlavního nádraží, vybudování Boskovické spojky, modernizace a elektrifikace tratě č. 340 v úseku Blažovice – Veselí nad Moravou, elektrifikace tratě č. 244 v úseku Střelice – Moravský Krumlov a Ivančice, elektrifikace tratě č. 256 Žďár nad Sázavou – Nové Město – Tišnov, elektrifikace a zkapacitnění tratě do obce Zastávka u Brna (popř. pokračování dále ve směru na Jihlavu), dokončení revitalizace tratě č. 246 v úseku Břeclav – Znojmo a nové železniční spojení Brno – Znojmo. Opatření zahrnuje rovněž podporu přípravy a realizace železniční infrastruktury mezinárodního významu (TEN-T) např. Brno-Přerov, vysokorychlostní trať Praha – Brno – Břeclav aj. Zejména liniové železniční novostavby mohou přinášet mírně negativní vlivy v oblasti hluku, půdy, krajiny, biodiverzity a ochrany přírody. Mírně pozitivní vlivy lze předpokládat v oblasti ovzduší, klima a adaptace, odpady a veřejné zdraví zejména v souvislosti s potenciálem do značné míry nahradit individuální automobilovou dopravu, které je materiálově, energeticky a zatím i emisně nevýhodná. Míra vlivů odpovídá tomu, že kraj nemůže touto strategií zcela ovlivnit výstavbu daných opatření. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Věnovat velkou pozornost ochraně přírody, krajiny a veřejného zdraví při výběru koridorů, lokalit a variant pro realizaci projektů v rámci TO.**											
TO 3.1.2	Vytvoření vhodných podmínek a podpora výstavby chybějících úseků klíčových silničních a dálničních spojení a zmírnění dopadů tranzitní dopravy	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Kraj bude systematicky usilovat o výstavbu chybějících a nedokončených úseků silniční a dálniční dopravní infrastruktury na svém území. Mezi stěžejní projekty silniční dopravy patří např. dostavba dálnice D52, D55 a velkého městského okruhu v Brně, vybudování nové silnice pro motorová vozidla č. I/43, rozšíření dálnice D1 nebo modernizace komunikace č. I/53. Jihomoravský kraj bude zároveň usilovat o zavedení takových opatření, jejichž cílem je udržet tranzit na dopravních komunikacích k tomu uzpůsobených, tj. bude usilovat o výstavbu obchvatů měst a obcí, které mají za cíl vymístit dopravu z center (dokončení obchvatu Znojma, vybudování obchvatu Mikulova a Břeclavi apod.). V obcích, kde nebude možné řešení pomocí obchvatů, se lze zaměřit na telematiku a zajištění chytrého průjezdu obcemi atd. Liniové silniční novostavby mohou přinášet mírně negativní vlivy v oblasti ovzduší, hluku, vody, půdy, krajiny, biodiverzity a ochrany přírody a veřejného zdraví. Mírně pozitivní vlivy lze předpokládat v oblasti ovzduší, hluku (snížení dopadů dopravy jejím odkloněním na kapacitnější nové dopravní spojení) a veřejné zdraví. Pozitivní vlivy by měly v případě ovzduší, hluku a veřejného zdraví spíše převažovat – obchvaty a kapacitní silnice odvedou intenzivní dopravu dále od obydlených oblastí. Míra vlivů odpovídá tomu, že kraj nemůže touto strategií zcela ovlivnit výstavbu daných opatření. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Věnovat velkou pozornost ochraně přírody, krajiny a veřejného zdraví při výběru koridorů a variant pro realizaci projektů v rámci TO.**											

Prioritní osa 3: Dopravní infrastruktura a obslužnost území		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
TO 3.1.3	Rekonstrukce regionální silniční infrastruktury a klíčových obecních komunikací	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Soustavná a kvalitní údržba a rekonstrukce krajské sítě silnic II. třídy, III. třídy, mostů a klíčových komunikací na území obcí za účelem zvýšení bezpečnosti provozu na silnicích (příkladem aktivity je mj. podpora budování mimoúrovňových křížení, které mohou přispívat ke zvyšování plynulosti dopravy a vyšší bezpečnosti chodců, např. v případě výstavby nadchodů). V rámci opatření bude vytvořena strategie zabývající se rekonstrukcí silniční sítě na území Jihomoravského kraje. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví – zvýšení bezpečnosti chodců. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 3.1.4	Rozvoj a rekonstrukce sítě bezpečných cyklostezek včetně doprovodné infrastruktury	+1	+1	+1	0	-1	-1	-1	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora rozvoje sítě bezpečných cyklostezek na území Jihomoravského kraje, které slouží ke každodenní dojížďce za zaměstnáním nebo do škol. Jedná se zejména o dojížďku do města Brna nebo jiných regionálních center zaměstnanosti, školství a služeb (zejména Blansko, Mikulov, Břeclav, Hodonín, Veselí nad Moravou, Kyjov, Znojmo nebo Vyškov). Cílem je rozvíjet napojení místních cyklostezek a cyklotras na mezinárodní (EuroVelo 4, 9 a 13), národní a krajské cyklotrasy. Nedílnou součástí je rozvoj doprovodné infrastruktury prostřednictvím značení tras, instalace informačních tabulí, odpočívadel, úschoven kol nebo servisních stanic (provázanost s tematickým opatřením 6.2.1: Zajištění dostupnosti turistických cílů udržitelnými formami dopravy). Síť cyklostezek a cyklotras by v tomto ohledu měla mj. propojovat turistické atraktivity kraje a vytvářet kvalitní zázemí pro rekreaci a sport. TO může přinášet mírně negativní vlivy v oblasti půdy, krajiny, biodiverzity a ochrany přírody v souvislosti s budováním nových cyklostezek a mírně pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví díky zvýšení bezpečnosti cyklistů a zvýšení jejich počtu, podpora využívání cyklistické dopravy je mírně pozitivní i z hlediska klimatické změny, ovzduší a hluku. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Věnovat pozornost ochraně přírody, krajiny a půd při výběru koridorů a lokalit pro realizaci nových cyklostezek a doprovodné infrastruktury.**											
TO 3.1.5	Rozvoj infrastruktury městské kolejové dopravy	+1	+1	-1	0	-1	-1	-1	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Podpora rozvoje tramvajové sítě na území města Brna a vybudování severojižního kolejového diametru. Příkladem je výstavba prodloužení tramvajové trati do Staré Líšně. Vzhledem k tomu, že jde o dopravní stavby v zastavěném území lze předpokládat spíše velmi mírné negativní vlivy na půdu, krajiny, biodiverzitu a ochranu přírody. Mírné negativní vlivy lze očekávat v oblasti hluku podél nových tratí. Díky potenciálu snížení zátěže automobilovou dopravou může mít TO pozitivní vlivy v oblasti ovzduší, klimatu, hluku (v oblastech s vysokou mírou automobilové dopravy) a veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Věnovat velkou pozornost ochraně přírody, krajiny a veřejného zdraví při výběru koridorů pro realizaci projektů v rámci TO.**											
TO 3.1.6	Rozvoj Mezinárodního letiště Brno-Tuřany a doprovodné dopravní infrastruktury	-1	-1	-1	0	0	0	0	0	-1	0	0	M/-/Dt

Prioritní osa 3: Dopravní infrastruktura a obslužnost území		**Referenční cíle životního prostředí**											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
Komentář	Zajištění leteckého spojení Mezinárodního letiště Brno-Tuřany s mezinárodními uzlovými letišti za účelem usnadnění osobní přepravy v rámci celého světa. Opatření by mělo směřovat mj. k výstavbě železniční zastávky u brněnského letiště, které umožní spojení s centrem Brna významně zjednoduší přesun cestujících. Součástí opatření je zasadit se o rozvoj obslužné infrastruktury. TO může přinášet mírné negativní vlivy na veřejné zdraví související se zvýšením hluku a znečištění ovzduší, předpokládat je možné i vyšší emise skleníkových plynů díky zvýšení intenzity letecké dopravy, železniční zastávka může mít naopak mírné pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví z hlediska možného mírného snížení dopravní zátěže, a tedy snížení emisí skleníkových plynů, znečišťujících látek a hluku. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Na národní úrovni prosazovat narovnání ekonomických vztahů vůči letecké dopravě, jejíž fosilní palivo není přes značné externí náklady společnosti daněno, zatímco například environmentálně neškodná práce je daněna enormně.**												
TO 3.1.7	Podpora vzdělávacích, osvětových a komunikačních aktivit za účelem zvýšení bezpečnosti dopravy	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Zvýšení bezpečnosti provozu prostřednictvím vzdělávání, osvěty a komunikačních aktivit v MŠ, ZŠ, SŠ, dopravních prostředcích IDS JMK atd. (např. osvětové a vzdělávací programy zaměřující se na bezpečnost provozu, následky nehod, první pomoc, ekologické dopady různých forem dopravy nebo organizace kampaní v rámci dopravních prostředků Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje se zaměřením na dodržování pravidel silničního provozu). TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví díky zvýšení bezpečnosti dopravního provozu. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 3.1.8	Podpora logistických terminálů kombinované dopravy	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+1	0	0	-/-/-
Komentář	Vytvoření podmínek pro vznik logistických terminálů umožňujících svými parametry kombinovanou přepravu nákladu po železnici, silnici a leteckou dopravou. Vybudování logistických terminálů v návaznosti na již existující železniční tratě a silniční síť. TO může přinášet pozitivní vlivy v oblasti ovzduší, klimatu, hluku a veřejného zdraví díky přesunu části zboží na železnici. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 3.2	**Zvýšení obslužnosti území a efektivní Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje**	**+1**	**+1**	**+1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**+1**	**+1**	**0**	**0**	**R/-/Dt**
TO 3.2.1	Rozvoj systémů veřejné dopravy a podpora spolupráce se sousedními regiony	+1	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Optimalizace stávající sítě, rozšíření IDS JMK nebo rozvoj tarifní integrace regionálních linek, modernizace odbavení cestujících. Propojení se sousedními kraji a státy pravidelnými linkami v souvislosti s existující poptávkou po dopravě.												

	Prioritní osa 3: Dopravní infrastruktura a obslužnost území	**Referenční cíle životního prostředí**											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	V souvislosti se zlepšováním kvality veřejné dopravy lze očekávat vyšší podíl cestujících opouštějících environmentálně náročnou individuální automobilovou dopravu, což může přinést mírné pozitivní vlivy na ovzduší, klima, hluk, opady a zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: Bez návrhu.												
TO 3.2.2	Výstavba efektivně umístěných přestupních terminálů vč. výstavby a rozvoje sítě záchytných parkovišť a služeb pro další formy navazující dopravy	+1	+1	+1	0	-1	-1	-1	+1	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Podpora výstavby přestupních terminálů, záchytných parkovišť typu P+R („zaparkuj a jeď“), K+R („polib a jeď“), B+R („přijeď na kole a jeď“) a zajištění odpovídajícího sociálního zázemí a doprovodné infrastruktury a služeb (např. stojany pro jízdní kola, občerstvení, maloobchodní služby, bezbariérové prvky). V souvislosti se zlepšováním kvality infrastruktury pro využívání veřejné dopravy lze očekávat vyšší podíl cestujících opouštějících environmentálně náročnou individuální automobilovou dopravu, což může přinést mírné pozitivní vlivy na ovzduší, klima, hluk, opady a zdraví. Naopak mírně negativní vlivy může přinést výstavba nových terminálů a parkovišť na půdu, krajinu a biodiverzitu a ochranu přírody. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: **Při výběru lokalit pro umístění přestupních terminálů a parkovišť klást velký důraz na jejich umístění, aby nezasahovaly zbytečně ZPF, PUPFL, krajinářsky cenné či přírodní plochy. Upřednostňovat využití antropogenně silně ovlivněných ploch a zastavěného území.**												
TO 3.2.3	Zvýšení atraktivity a přístupnosti veřejné dopravy v kraji	+1	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Zvýšení komfortu prostředků veřejné dopravy včetně modernizace přestupních terminálů (např. zajištění bezbariérovosti, přístup k internetu a dobíjecím zásuvkám, rozšíření sítě informačních panelů a poskytování informací o spojích – odjezdy, příjezdy a zpoždění spojů nebo čistota interiéru). V souvislosti se zlepšováním kvality veřejné dopravy lze očekávat vyšší podíl cestujících opouštějících environmentálně náročnou individuální automobilovou dopravu, což může přinést mírné pozitivní vlivy na ovzduší, klima, hluk, opady a zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: Bez návrhu.												
TO 3.2.4	Podpora modernizace vozového parku veřejné dopravy	+1	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Nákup nových vozidel (kolejové i silniční dopravy) a modernizace stávajícího vozového parku pro veřejnou dopravu. Zaměřit se na taková vozidla a technická řešení, která budou mj. ekologicky šetrná k životnímu prostředí. Součástí tematického opatření je podpora z hlediska vyšší bezpečnosti cestujících a zvýšení bezbariérovosti vozového parku Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. V souvislosti se zlepšováním kvality veřejné dopravy lze očekávat vyšší podíl cestujících opouštějících environmentálně náročnou individuální automobilovou dopravu, což může přinést mírné pozitivní vlivy na ovzduší, klima, hluk, opady a zdraví. Dále lze očekávat mírně pozitivní vlivy na ovzduší, klima a veřejné zdraví v souvislosti s výměnou vozového parku. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: Bez návrhu.												
TO 3.2.5	Technická podpora projekčních prací	+1	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1	0	0	R/-/Dt

Prioritní osa 3: Dopravní infrastruktura a obslužnost území		**Referenční cíle životního prostředí**											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
Komentář	Zajištění podpory obcím a svazkům měst a obcí při přípravě projektů v oblasti dopravy, a to prostřednictvím spolupráce mezi Jihomoravským krajem, KORDIS JMK a obcemi (např. plánování infrastruktury přestupních terminálů, stanic, zastávek nebo úpravy komunikací v intravilánech obcí a měst). V souvislosti se zlepšováním kvality veřejné dopravy lze očekávat vyšší podíl cestujících opouštějících environmentálně náročnou individuální automobilovou dopravu, což může přinést mírné pozitivní vlivy na ovzduší, klima, hluk, opady a zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: Bez návrhu.												
SC 3.3	**Snížení uhlíkové stopy dopravního sektoru kraje**	**+1**	**+1**	**+1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**+1**	**0**	**0**	**R/-/Dt**
TO 3.3.1	Podpora udržitelných forem dopravy	+1	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora využívání systému veřejné dopravy nebo individuální sdílené dopravy (např. jízdních kol, skútrů, automobilů) včetně autonomních vozidel. Účelem je zvyšovat podíl těchto forem dopravy na celkovém přepravním výkonu. Jednou z priorit Jihomoravského kraje, která náleží do tohoto tematického opatření, je podpora rozvoje infrastruktury pro vozidla poháněná elektřinou, stlačeným zemním plynem nebo vodíkem. Prioritou je také udržení kvality veřejných služeb a činností zabezpečovaných JMK. TO může přinést mírně pozitivní vlivy související s poklesem individuální automobilové dopravy vlastněnými auty se spalovacími motory, a tedy v oblasti ovzduší, klimatu, hluku, odpadů a zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 3.3.2	Příprava a zavádění řešení MaaS (Mobility as a Service) a inteligentních dopravních informačních, tarifních a řídících systémů	+1	+1	+1	0	0	0	0	+1	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Zvýšení efektivity dopravy prostřednictvím inteligentních dopravních informačních, tarifních a řídících systémů. Optimalizace dopravní dostupnosti za základní občanskou vybaveností (zdravotní a sociální služby, orgány veřejné správy nebo pošty), a to prostřednictvím sběru velkých dat a jejich vyhodnocováním, měřením dopravy a vytvořením optimálního dopravního modelu. TO může přinést mírně pozitivní vlivy související s poklesem individuální automobilové dopravy vlastněnými auty se spalovacími motory, a tedy v oblasti ovzduší, klimatu, hluku, odpadů a zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

Prioritní osa 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
SC 4.1	**Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu**	**+1**	**+2**	**0**	**+2**	**+2**	**+2**	**+2**	**0**	**+1**	**0**	**+2**	M/-/Dt
TO 4.1.1	Realizace pozemkových úprav směřujících ke stabilizaci krajiny	+1	+2	0	+2	+2	+2	+2	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora efektivních a účinných komplexních pozemkových úprav, které budou vytvářet podmínky pro šetrné hospodaření vlastníků půdy. Prostřednictvím realizace opatření mají být pozemky prostorově a funkčně uspořádány tak, aby zabezpečovaly odpovídající prostupnost krajiny. Nastavení efektivního plánování využití území v zemědělství při promyšlené tvorbě krajinné mozaiky se zastoupením mokřadů, malých vodních ploch, protierozních opatření, lesních porostů a dalších přírodních prvků, které mají pozitivní vliv na vodní režim krajiny, biodiverzitu a stabilitu, ale také polních cest. TO může přinášet až významné pozitivní vlivy v oblasti klimatu a adaptace na klimatickou změnu, vodního režimu, půdy, krajiny a biodiverzity a mírně pozitivní vlivy na ovzduší (snížení prašnosti) a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 4.1.2	Realizace opatření vedoucích ke zvládnutí rizik hydrologických extrémů	+1	+2	0	+2	+2	+2	+2	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	V rámci zvýšení odolnosti sídel a krajiny bude usilováno o zvýšení podpory retence vody v krajině a zajištění udržitelného hospodaření s vodou (např. zasakování, zvýšení zásob a využívání srážkových vod) a funkčně propojené systémy ekologicky stabilních ploch zeleně. Důležitou roli budou hrát vodní a vegetační plochy, které ovlivňují sídelní mikroklima. Mezi příklady směrování podpory patří protipovodňová opatření (např. budování průlehů nebo poldrů), výstavba, obnova či rekonstrukce malých vodních nádrží (např. obnova a budování rybníků, mokřadů, tůní, požárních nádrží a drobných vodních toků) nebo zvýšení kapacity a úprava původních přirozených koryt vodních toků včetně obnovy jejich průtočnosti. Pro podporu realizace projektů je možnost čerpání krajských, národních a evropských dotací (Dotační portál JMK, MZE, MŽP) TO může přinášet až významné pozitivní vlivy v oblasti klimatu a adaptace na klimatickou změnu, vodního režimu, půdy, krajiny, biodiverzity a mírně pozitivní vlivy na ovzduší (snížení prašnosti) a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 4.1.3	Obnova a péče o významné krajinné prvky vedoucí ke snížení vodní a větrné eroze a rozvíjení biologické rozmanitosti	+1	+2	0	+2	+2	+2	+2	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Obnovou významných krajinných prvků v území (např. remízky, lesy, vodní toky, rybníky, mokřady, meze, větrolamy a trvalé travní plochy) má Jihomoravský kraj za cíl snížení dopadů větrné a vodní eroze krajiny a rozvoj biologické rozmanitosti. Kraj se zaměří na péči (obhospodařování) a výsadbu zeleně, která je v jeho vlastnictví a je nedílnou součástí sítě silnic II. a III. třídy. TO může přinášet až významné pozitivní vlivy v oblasti klimatu a adaptace na klimatickou změnu, vodního režimu, půdy, krajiny, biodiverzity a mírně pozitivní vlivy na ovzduší (snížení prašnosti) a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.**											

Prioritní osa 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	Doporučení: Bez návrhu.												
TO 4.1.4	Podpora osvětové činnosti v oblasti klimatické změny	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	M/-/Dt
Komentář	Podpora osvěty, vzdělání a popularizace výzkumu zabývající se dopady postupující klimatické změny (např. podpora výukových programů ekologie nebo popularizace způsobů snížení dopadu vlastního jednání na životní prostředí). Kraj bude v tomto kontextu upozorňovat na problémy spojené s konzumním chováním, zdůrazňovat zásady cirkulární a udržitelné ekonomiky a zaměřovat se na představení realizovaných úspěšných projektů jako dobrou praxi, včetně spolupráce s dalšími subjekty (environmentální osvětové organizace, školy, MAS, svazky obcí atp.) TO může přinést mírně pozitivní vlivy v oblasti klimatu a adaptace na mezinárodní úrovni a významné pozitivní vlivy v rámci EVVO na regionální úrovni. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 4.1.5	Výsadba původních a odolných druhů rostlin	0	+1	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	R/-/Dt
Komentář	Výsadba původních a odolných druhů rostlin nebo změna druhové a prostorové skladby rostlin odpovídající stanovišti, která dopomůže k adaptaci na změnu klimatu a zajištění následné péče o zeleň. Dále by měly být aplikované šetrnější a přírodě bližší formy hospodaření (např. agrolesnictví), které povedou ke zvýšení stability a odolnosti krajiny. TO může přinášet mírně pozitivní vlivy regionálního a trvalého charakteru v oblasti adaptace na klimatickou změnu (KZ), půdy, krajiny a biodiverzity. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 4.1.6	Podpora opatření vedoucích ke snížení větrné eroze	+1	0	0	0	+2	+1	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora organizačních (výběr pěstovaných plodin, pásové střídání plodin, tvar a velikost pozemků), agrotechnických (zadržení vody v půdě, úprava struktury půdy) a technických opatření (přenosné zábrany a výsadba větrolamů). TO může přinášet mírně pozitivní vlivy v oblasti kvality ovzduší, zdraví (snížení prašnosti) a krajiny a až významně pozitivní vlivy na půdu. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 4.1.7	Podpora aktivit vedoucích ke snížení spotřeby vody	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	+1	L/-/Dt
Komentář	Nastavení systému snížení spotřeby vody, včetně nastavení interních pravidel, v objektech Krajského úřadu Jihomoravského kraje, případně jeho příspěvkových organizací. KÚ Jihomoravského kraje a jeho příspěvkové organizace budou vzorem v této oblasti. Opatření také zahrnuje podporu osvěty jak obcí, tak veřejnosti v rámci této problematiky. TO může přinášet mírně pozitivní vlivy v oblasti vody a EVVO. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 4.1.8	Podpora obnovy lesních porostů	0	+1	0	0	+1	+1	+1	0	0	0	0	R/-/Dt

Prioritní osa 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství		**Referenční cíle životního prostředí**											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
Komentář	Podpora komplexního řešení problematiky chřadnutí lesů a snižování jejich kvality z důvodu probíhajících klimatických změn, sucha, nevhodného stanoviště, věkového a druhového složení lesních porostů, působení hmyzích škůdců, dřevokazných hub a klimatických činitelů. Cílem je zvýšení biodiverzity, stability a odolnosti lesních ekosystémů (odolné a původní dřeviny na odpovídajících stanovištích) proti abiotickým a biotickým činitelům. TO může přinášet mírně pozitivní vlivy v oblasti adaptace na KZ, půdy, krajiny a biodiverzity. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 4.1.9	Podpora eliminace hrozby přemnožení kalamitních druhů hmyzu	0	+1	0	0	0	+1	+1	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora osvěty, mapování, proškolení o vhodných postupech a vyčlenění finančních prostředků za účelem eliminace rizika přemnožení kalamitních druhů hmyzu (např. gradace komárů), kteří mohou významně ohrozit zdravotní, ekonomický i ekologický stav území. Nejvíce ohroženými částmi kraje jsou záplavové oblasti, zvláště pak území podél řek Morava a Dyje, dále smrkové monokultury a oslabené druhy dřevin. V oblasti přemnožení komárů je důležitá i přeshraniční spolupráce s Rakouskem z důvodu migrace těchto druhů. Klíčovou činností pro eliminaci rizik přemnožení je jeho monitoring, včasné odhalení a vymezení vhodného načasování pro aplikaci biologických larvicidů (přípravek určený k hubení hmyzu v jeho různých vývojových stupních). TO může přinášet mírně pozitivní vlivy v oblasti adaptace na KZ, krajiny a zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 4.2	**Zlepšení kvality ovzduší**	**+2**	**+1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**0**	**+1**	**R/-/Dt**
TO 4.2.1	Podpora obnovitelných zdrojů energie	+1	+1	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora samotné výroby nebo kombinované výroby elektřiny a tepla prostřednictvím využití obnovitelných zdrojů energie v soustavách zásobování elektřinou a teplem včetně odpovídajícího přizpůsobení technických sítí (např. výstavba větrných elektráren, instalace solárních systémů, zdrojů tepla a elektřiny využívajících biomasu nebo bioplyn) vedoucí ke snižování negativních částic v ovzduší. TO může mít mírně pozitivní vlivy na ovzduší, klima a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 4.2.2	Osvěta a zvyšování motivace pro přechod k ekologicky více šetrným způsobům vytápění	+2	+1	0	0	0	0	0	0	+1	0	+1	R/-/Dt
Komentář	Osvěta vedoucí k omezení využívání lokálních topenišť, k racionalizaci energetické spotřeby a aplikaci ekologičtějších forem systémů vytápění v domácnostech (např. monitoring stavu ovzduší, cílená environmentální výchova prezentující dopad znečištění ovzduší na zdraví lidí v oblastech s dlouhodobě špatným stavem ovzduší, komunikace s obcemi a vzdělávacími subjekty, kotlíkové dotace, možnost využití alternativních zdrojů vytápění). TO může mít mírně pozitivní vlivy na klima, veřejné zdraví a EVVO a až významně pozitivní vlivy na ovzduší. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.**												

Prioritní osa 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	Doporučení: Bez návrhu.												
TO 4.2.3	Snížení koncentrace prachových částic v ovzduší	+1	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Opatření cílí na zlepšení stavu ovzduší s ohledem na vysoce nadměrný limit prachových částic v některých oblastech na území Jihomoravského kraje (např. oblast Zvonařky v Brně). Prachové částice představují jeden z nejvýznamnější problémů v kvalitě ovzduší v rámci celé České republiky a je nutné této problematice věnovat v budoucnosti dostatečnou pozornost. TO může mít mírně pozitivní vlivy na ovzduší a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
SC 4.3	**Snižování dopadů lidské činnosti**	**+1**	**+1**	**+1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+1**	**0**	**+1**	**R/-/Dt**
TO 4.3.1	Podpora snižování energetické náročnosti budov a osvěta v oblasti spotřeby energií	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	R/-/Dt
Komentář	Osvěta vedoucí k racionalizaci energetické spotřeby vedoucí k aplikaci úsporných energetických opatření – zateplování objektů, přechodu na efektivnější systémy vytápění, výměny oken a realizace dalších opatření vedoucích ke snížení energetické náročnosti budov (včetně komplexního energetického managementu). KÚ Jihomoravského kraje a jeho příspěvkové organizace budou vzorem v této oblasti (zahrnuje jak nastavení interních pravidel snížení energetické náročnosti, tak samotnou realizaci opatření). TO může mít mírně pozitivní vlivy na klima a EVVO. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 4.3.2	Ochrana před nadměrným hlukem z dopravy	+1	0	+1	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora výstavby technických opatření (např. protihlukové stěny) za účelem snížení hlukové zátěže a podpora realizace environmentálních aktivit (např. výsadba liniové zeleně) z důvodu snížení imisního zatížení z dopravy. TO může mít mírně pozitivní vlivy na ovzduší, hluk a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
SC 4.4	**Zachování a rozvoj kvality technické infrastruktury**	**0**	**+1**	**0**	**+2**	**+2**	**0**	**0**	**+2**	**+1**	**0**	**+1**	**R/-/Dt**
TO 4.4.1	Předcházení vzniku odpadů a odpadové vzdělávání, zavádění prvků cirkulární ekonomiky	0	+1	0	0	+1	+1	0	+2	0	0	+1	R/-/Dt
Komentář	Osvěta cílená za účelem snížení objemu vyprodukovaného komunálního odpadu, včetně snížení podílu skládkovaného odpadu, a ke zvýšení podílu vytříděného odpadu (např. vyšší automatizace třídících linek), včetně podpory nákupu kontejnerů na tříděný odpad (např. kov, bioodpad), třídících nádob do domácností a sběrných dvorů. Nové technologie a přístupy by v tomto kontextu měly vést ke snížení ekologických vlivů vyprodukovaného odpadu na životní prostředí (větší schopnost recyklace odpadu), k rozvoji kompostování a k vyššímu energetickému využití odpadu (např. využití tepelné či elektrické energie při spalování). Zavádění principů cirkulární ekonomiky, kdy zásadní roli hrají výrobní logistické řetězce a následná recyklovatelnost výrobků (mimo jiné oddělitelnost organických a syntetických materiálů). Důležitá je také osvěta a příprava obcí na ukončení skládkování odpadů v roce 2030.											

Prioritní osa 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	TO může mít mírně pozitivní vlivy na klima (snižování environmentální náročnosti ekonomiky), půdu a krajinu (příprava na ukončení skládkování) a EVVO a významně pozitivní vlivy v oblasti odpadů. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: Bez návrhu.												
TO 4.4.2	Výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury	0	+1	0	+1	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora investic do komplexní obnovy a rekonstrukce technické infrastruktury (např. oddělená stoková síť splaškové a dešťové vody) v rámci jedné akce tak, aby bylo dosahováno úspor při realizaci projektu. Podpora údržby a rozšiřování sítě vodovodů, kanalizace, čistíren odpadních vod, přenosové soustavy elektrické energie nebo distribuční sítě plynovodů a teplovodů. Opatření se zaměřuje také na podporu propojení vodárenských soustav (zvýšení zabezpečenosti dodávek pitné vody pro obyvatelstvo, opatření proti suchu). TO může mít mírně pozitivní vlivy na adaptaci na KZ, vodu a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: Bez návrhu.												
TO 4.4.3	Podpora sanace starých ekologických zátěží	0	0	0	+2	+2	0	0	+2	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora průzkumu znečištění životního horninového prostředí spojených s lidskou činností (kontaminace zemin, skládky, staré ekologické zátěže, brownfieldy atd.) a rizik s ním spojených včetně návrhu efektivního řešení a odstranění kontaminace ohrožující vodní zdroje, citlivé ekosystémy a možnosti využití území k dalšímu využití (např. podnikatelská a veřejná infrastruktura). TO může mít mírně pozitivní vlivy na veřejné zdraví a až významně pozitivní vlivy na vodu, půdu a ekologické zátěže. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: Bez návrhu.												
SC 4.5	**Rozvoj občanské vybavenosti na venkově**	**+1**	**+1**	**+1**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**R/-/Dt**
TO 4.5.1	Rozvoj infrastruktury pro spolkovou a dobrovolnickou činnost v obcích	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	+1	0	0	L/-/Dt
Komentář	Zajištění vhodných podmínek pro spolkovou a dobrovolnickou činnost v obcích představuje jednu ze základních podmínek rozvoje komunit. Předmětem opatření je finanční podpora určená k výstavbě nebo obnově zařízení určených pro spolkovou a dobrovolnickou činnost, jejichž stav je aktuálně v některých obcích nedostačující (obecní knihovny, komunitní centra, kulturní domy, multifunkční prostory pro kulturní a sportovní činnost aj.), například prostřednictvím svazků obcí a komunitně vedeného rozvoje území (MAS). TO může přinášet mírně negativní vlivy na půdu, krajinu a biodiverzitu, pokud budou nové stavby umisťovány necitlivě. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Pečlivě zvažovat lokality pro umístění nové infrastruktury pro spolkovou a dobrovolnickou činnost v obcích s ohledem na minimalizaci vlivů na ZPF, PUPFL, přírodu a krajinu. Upřednostňovat využití stávajících budov a zastavěného území.**												

Prioritní osa 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
TO 4.5.2	Podpora využití nových technologií a inovativních přístupů aplikovatelných pro potřeby venkovských oblastí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Současný technologický pokrok nabízí nové nástroje a inovace, jež mohou vést ke zkvalitnění života obyvatelstva ve venkovských oblastech. Opatření vede k usnadnění přístupu obyvatel ke službám každodenní potřeby a rozvoj chytrých řešení na území kraje (např. online dostupnost služeb veřejné správy, monitoring stavu životního prostředí, inteligentní sítě nebo systémy hromadného sdílení informací, dostupnost otevřených dat, coworkingová centra). Digitalizace venkova (spolu s tematickým opatřením 4.5.3) zajistí novou atraktivitu těchto oblastí pro migraci a podpoří eliminaci demografické a ekonomické degrese. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 4.5.3	Rozvoj sítě komunikační infrastruktury ve venkovských oblastech	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora budování komunikační infrastruktury (např. optických sítí) pro vedení vysokorychlostního internetu dopomůže k zajištění a k vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj podnikatelského, veřejného a neziskového sektoru a zaměstnanosti ve venkovských oblastech. Stejně tak je předmětem těchto aktivit dosáhnout celkové vyšší konkurenceschopnosti a rovnoměrného pokrytí kraje. Současně rozvoj komunikační infrastruktury umožní využití nových technologií a chytrých řešení. Kvalitní komunikační infrastruktura umožní další rozvoj moderních pracovních vzorců, významnější zastoupení práce z domu a s tím související rozvoj místních služeb a snížení dopravních toků nadměrně koncentrovaných do městských středisek. TO může přinést mírně pozitivní vlivy související se snížením dopravních toků, zejména tedy v oblasti ovzduší, klimatu, hluku a veřejného zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
SC 4.6	**Zlepšení způsobu obhospodařování půdy**	**+2**	**+2**	**+1**	**+2**	**+2**	**+2**	**+2**	**0**	**+2**	**0**	**+2**	**R/-/Dt**
TO 4.6.1	Podpora využití inovativních přístupů v zemědělství	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora inovativních postupů a technologií v zemědělství (např. aplikace moderních přístupů snižujících vodní a větrnou erozi, řešení cílených opatření proti nadměrnému utužování půdy a postupů přispívajících k zadržování vody v krajině, podpora změny v přístupech k přírodnímu hnojení a v boji proti biotickým a abiotickým činitelům nebo správná zemědělská praxe při hospodaření). Kraj je připraven systematicky podporovat využívání inovativních přístupů v zemědělství. TO může přinést mírně pozitivní vlivy v oblasti ovzduší (větrná eroze a prach), adaptace na KZ, vodu, půdu, krajinu a veřejné zdraví (prach). **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 4.6.2	Podpora širšího spektra a variability pěstovaných plodin	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	0	+1	0	0	R/-/Dt

Prioritní osa 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství		**Referenční cíle životního prostředí**											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
Komentář	Spolupráce na úrovni krajů za účelem nastavení legislativních podmínek v oblasti šetrnějších forem hospodaření na zemědělské půdě. Legislativní úpravy by měly směřovat k podpoře druhové variability pěstovaných plodin, pozemkových úprav, lepšímu vyrovnávání se s extrémními vlivy počasí, klimatickými změnami nebo s větrnou a vodní erozí. Opatření realizovat za účelem zachování úrodnosti půdy a vyšší odolnosti vůči biotickým a abiotickým činitelům. TO může přinést mírně pozitivní vlivy v oblasti ovzduší (větrná eroze a prach), adaptace na KZ, vody (snížení znečištění vodí erozí), půdy, krajiny a veřejného zdraví (prach). **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 4.6.3	Podpora udržitelných forem zemědělství a předávání znalostí v oblasti udržitelných systémů zemědělství	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Posílení systému předávání znalostí a zkušeností v zemědělství se zaměřením na praktické ukázky a prezentaci udržitelných systémů hospodaření s cílem dlouhodobé a udržitelné péče o půdu včetně nových trendů (např. agrolesnictví, ekologické zemědělství). Sdílení praktických zkušeností s hospodařením v konkrétních podmínkách a aplikace využitelných výsledků výzkumných organizací. TO může přinést mírně pozitivní vlivy v oblasti ovzduší (větrná eroze a prach), adaptace na KZ, vodu, půdu, krajinu, biodiverzitu a veřejné zdraví (prach a zdravější potraviny). **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 4.6.4	Podpora osvěty v zemědělství a lesním hospodářství	+2	+2	0	+2	+2	+2	+2	0	+2	0	+2	R/-/Dt
Komentář	Posilování povědomí zemědělců a lesních hospodářů o vlivech a působení průmyslového způsobu hospodaření na zemědělské a lesní půdě se zaměřením na zvyšování povědomí o negativních vlivech na životní prostředí. Předmětem je dále realizovat osvětové akce za účelem seznámení zemědělců, lesních hospodářů a obyvatel s potřebou aplikace šetrných a ekologických přístupů v zemědělství a lesnictví a jejich pozitivními a dlouhodobými dopady na životní prostředí a život obyvatel. Nedílnou součástí je osvěta směřovaná na mladé lidi (potencionální farmáře) v pokračování zapojení do činností v udržitelném zemědělství a rodinných farem. TO může přinést až významně pozitivní vlivy v oblasti ovzduší (větrná eroze a prach), adaptace na KZ, vody, půdy, krajiny, biodiverzity, veřejného zdraví (prach a zdravější potraviny) a EVVO. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 4.6.5	Propagace regionálních produktů a podpora krátkých řetězců	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	+1	0	0	R/-/Dt
Komentář	Propagace a budování popularity regionálních produktů z území Jihomoravského kraje v rámci České republiky a sousedních států. Podpora poptávky po regionálních produktech a aplikace krátkých řetězců. Rozvoj specifického zemědělství Jihomoravského kraje (např. vinařství, ovocnářství, zelinářství, ekologické zemědělství, řemeslné výrobky). Podpora akcí zaměřených na prodej regionálních produktů (např. soutěže, regionální trhy, obchody, veletrhy, webové aplikace, e-shop atd.) a využití v organizacích zřizovaných veřejnou správou. Opatření úzce souvisí s aktivitami v rámci cestovního ruchu (gastroturistika, vinařská turistika, agroturistika).												

Prioritní osa 4: Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství		**Referenční cíle životního prostředí**											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	TO může přinést mírně pozitivní vlivy v oblasti ovzduší, klima, hluk a veřejné zdraví (díky zkrácení dodavatelských řetězců, a tedy snížení potřeby dopravy). **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

Prioritní osa 5: Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum		**Referenční cíle životního prostředí**											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
SC 5.1	**Excelentní výzkum a odborné know-how**	**0**	**+1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**M/-/Dt**
TO 5.1.1	Zvýšení podpory výzkumu a vývoje s důrazem na kvalitu a přenos výsledků do lokální ekonomiky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora a posílení spolupráce mezi výzkumnými institucemi, podnikatelskými subjekty a dalšími zainteresovanými subjekty uvnitř území kraje a v rámci ostatních regionů (vč. zahraničí). Opatření má podobu transparentního a proaktivního technologického transferu do lokální ekonomiky (i v území ležícím v okrajových znevýhodněných částech Jihomoravského kraje) z univerzit a jiných vědeckovýzkumných institucí (např. podpora aktivit center pro transfer technologií při univerzitách) do komerční sféry prostřednictvím komercializace duševního vlastnictví vytvořeného výzkumnou organizací (tzv. spin-off). Podpora spin-off procesů ve spolupráci vysokých škol s Jihomoravským inovačním centrem, případně dalšími institucemi jako hospodářské komory apod. Důležitým aspektem přenosu výsledků aplikovaného výzkumu a znalostí do území kraje je snižování disparit mezi centrem kraje a ostatními částmi kraje. Opatření má významnou provázanost na Regionální inovační strategii. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 5.1.2	Popularizace vědy a STEAM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Propagace studia primárně technických, přírodovědných a matematických oborů, ale také humanitních a environmentálních, s důrazem na možnosti budoucího uplatnění na pracovním trhu. Podporovány budou například aktivity subjektů, které rozvíjí vědu ve vzdělávání, případně stimulují kritické myšlení, a přibližují ji žákům a studentům (např. Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu, Vida! science centrum). Podporována bude rovněž odborná činnost středních škol a jiných organizací, nebo střediska volného času při přípravě a poskytování vědeckotechnických programů a kroužků. Podpora osvětových a vzdělávacích akcí (např. Dny elektronové mikroskopie, Brno Space Days). Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.**												

Prioritní osa 5: Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	Doporučení: Bez návrhu.												
TO 5.1.3	Přilákání talentů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Přilákání talentů prostřednictvím podpory konceptu „Talent Attraction Managment“ a aplikace nástrojů, které jsou jeho součástí a jež usnadňují zapojení nadaných (talentovaných) osob do profesního života (např. spolupráce SŠ, univerzit se zaměstnavateli). Nastavení systému řízení a odpovědnosti napříč institucemi, které jsou aktivně zapojeny do projektu. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 5.1.4	Posílení obousměrné otevřenosti a mezinárodní excelence akademického prostředí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora oborů vysokých škol a veřejných výzkumných institucí korespondujících s aktuálními velkými společenskými výzvami, které představují excelenci akademického prostředí na mezinárodní úrovni a zvyšují konkurenceschopnost kraje (např. biomedicína, genomika, nanotechnologie, kyberbezpečnost, mikroelektrotechnika, kosmické technologie, netechnické obory, výuka vybraných oborů a systému vzdělávání VaV v angličtině). Rozvoj prestiže vysokých škol a jiných vzdělávacích a vědeckovýzkumných institucí v mezinárodním měřítku a vytvoření vhodného prostředí pro výchovu budoucích vizionářů. Opatření je zaměřeno na přilákání zahraničních studentů, pedagogů nebo výzkumníků (např. podpora pobytu zahraničních studentů, příprava a realizace společných projektů s celospolečenským dopadem), ale také transfer vědomostí (zahraniční stáže pracovníků a studentů včetně podpory spolupráce vzdělávacích zařízení). Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 5.1.5	Pružnější reakce nabídky oborů na globální trendy	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	M/-/Dt
Komentář	Podpora pružnější nabídky vzdělávacích oborů především středních škol, potažmo vysokých, vytvářejících podmínky pro rozvoj a zachycení globálních změn (např. průmysl 4.0 a další výzvy). Podporovány budou zejména obory posilující konkurenceschopnost a excelenci kraje (jak technické a přírodovědné obory, obory zaměřené na rozvoj lidského potenciálu a kompetencí, tak další obory nutné k posílení konkurenceschopnosti), nebo obory zvyšující schopnost reagovat na probíhající trendy, jakým jsou např. čtvrtá průmyslová revoluce (podpora „Internet of Things“, „Cyber-Physical Systems“), kosmický výzkum a další. Podporovány budou rovněž obory napomáhající ke snižování dopadů probíhající klimatické změny, jako jsou přírodní vědy nebo obory sociálních věd. TO může přinášet mírné pozitivní vlivy v oblasti klimatu a adaptace na KZ. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
SC 5.2	**Úspěšné místní firmy a podnikatelé**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**R/-/Dt**
TO 5.2.1	Vhodné podmínky pro vznik a rozvoj podnikání	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	R/-/Dt
Komentář	Zajištění podmínek k udržení stability a prosperity místních podniků, domácích producentů s růstovým potenciálem a produkcí s vysokou přidanou hodnotou. Opatření je zaměřeno na podporu atraktivního prostředí pro začínající podnikatele, rodinné firmy, živnostníky nebo řemeslníky, a to prostřednictvím poskytování odborných a podpůrných												

Prioritní osa 5: Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	služeb (např. dotační programy, podnikatelské huby, coworkingová centra, osvěta, expertní poradenství, networking, vzdělávání, vznik spin-offů atd.). Cílovou skupinou jsou rovněž místní firmy vytvářející produkty s vysokou přidanou hodnotou. Opatření se dále zaměřuje na posilování konkurenceschopnosti zavedených malých a středních firem (např. podpora činnosti prostřednictvím JIC, hospodářských komor, Agentury CzechInvest) nebo na kultivaci podnikatelského prostředí. Kraj bude usilovat o vytvoření regionálních center podnikání v oblastech mimo město Brno a celkově snížení rozdílů mezi Brnem a periferními oblastmi (např. nezaměstnanost, podnikatelská aktivita, struktura vzdělanosti atp.) TO může přinášet mírně negativní vlivy na půdu, krajinu a biodiverzitu v závislosti na vhodnosti umístění případných nových objektů pro podnikání. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: **Pečlivě zvažovat umístění nových podnikatelských objektů s ohledem na jejich vlivy na půdu, krajinu a biodiverzitu. Upřednostňovat využití stávajících budov a zastavěného území.**											
TO 5.2.2	Akumulace kapitálu, know-how a jejich další rozvoj na území kraje	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	R/-/Dt
Komentář	Podpora využití a šíření vytvořených hodnot na území kraje prostřednictvím dlouhodobé spolupráce s úspěšnými firmami v území kraje. Opatření usiluje o další rozvoj a kultivaci podnikatelského prostředí při využití personálních, znalostních, dovednostních a ekonomických kapacit zapojených firem k dalšímu rozvoji institucí, které mají za cíl rozvíjet inovace, vzdělanostní kapitál, předávat dobrou praxi a obecně podporovat rozvoj podnikavosti a konkurenceschopnosti v regionu. TO může přinášet mírně negativní vlivy na půdu, krajinu a biodiverzitu v závislosti na vhodnosti umístění případných nových objektů pro podnikání. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení**: **Pečlivě zvažovat umístění nových podnikatelských objektů s ohledem na jejich vlivy na půdu, krajinu a biodiverzitu. Upřednostňovat využití stávajících budov a zastavěného území.**											
TO 5.2.3	Odstraňování bariér na trhu práce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Snižování současných bariér na trhu práce formou osvěty, kariérového poradenství, vzdělávání a příkladů dobré praxe. Za největší překážky lze považovat zajištění podmínek pro skloubení profesního a soukromého života (např. podpora zkrácených úvazků, sdílené úvazky, práce z domu, flexibilní pracovní doba, firemní školky, programy pro snadný návrat rodičů po rodičovské dovolené), stárnutí populace (zavádění konceptu „Age Managment“) nebo snížení úrovně nezaměstnanosti u obtížně uplatnitelných osob na trhu práce (např. podpora rekvalifikace, celoživotního vzdělávání, nových forem zaměstnanosti a sociálního podnikání). Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 5.2.4	Podpora expanze na mezinárodní trhy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Usnadnění podmínek vstupu na zahraniční trhy například zprostředkováním kontaktů na vhodné partnerské subjekty (spolupráce s JIC, hospodářskými komorami). Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

Prioritní osa 5: Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
SC 5.3	**Zakořeněné globální společnosti**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 5.3.1	Vtažení globálních společností do kultivace regionálního prostředí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Spolupráce s pobočkami globálních společností na kultivaci a rozvoji regionálního podnikatelského prostředí. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 5.3.2	Provázanost dodavatelsko-odběratelských vazeb na místní prostředí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Poskytování služeb jako je vyhledání vhodných partnerů a dodavatelů mezi subjekty v rámci kraje a zprostředkování komunikace mezi nimi. Aktivita by měla být vedena mj. prostřednictvím JIC, hospodářských komor, jejichž cílem je zprostředkovávat kontakty a působit jako moderátor diskuse a spolupráce mezi zapojenými subjekty. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 5.3.3	Přítomnost strategických funkcí v rámci struktur nadnárodních společností (kvalifikovaná pracovní místa)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Z pohledu rozvoje ekonomiky kraje je stěžejní podporovat rovněž rozvoj nadnárodních společností působících v kraji s cílem organizovat strategická partnerství, vkládat vyšší investice do vědy a aplikovaného výzkumu a přilákání dalších kvalitních firem. Opatření zahrnuje proces, kdy pobočky či přímo sídla významných globálních společností v kraji by měly získávat strategické funkce v rámci firemní hierarchie. To lze podpořit např. spoluprací univerzit a společností při přípravě studijních oborů, podporou špičkového vzdělávání v poptávaných oborech, vznikem a rozvojem technologických center nadnárodního významu apod. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
SC 6.1	**Využití potenciálu atraktivit cestovního ruchu včetně míst s nižší návštěvností**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	L/-/Dt
TO 6.1.1	Rozvoj potenciálu dosud málo navštěvovaných lokalit	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	L/-/Dt
Komentář	Jihomoravský kraj má za cíl podporovat udržitelný cestovní ruch, který bude mít pozitivní ekonomické, sociální a environmentální dopady na sledované území, ale bude respektovat jeho přírodní, kulturní, nebo historickou hodnotu. V tomto kontextu je cílem zvýšit povědomí o méně navštěvovaných lokalitách kraje a tím snížit koncentraci v těch turistických cílech, kde je návštěvnost na hraně udržitelnosti a přináší negativní dopady na místní obyvatelstvo, mimo jiné také zpřístupněním veřejnosti dosud nepřístupných památek v majetku Jihomoravského kraje. Zejména se jedná o moderní architekturu, archeologické lokality, technické památky, sakrální stavby, parky, zahrady a oblasti, které disponují vhodnými přírodními podmínkami a nejsou tak navštěvované. Je nutné také zvýšit návštěvnost mimo hlavní turistickou sezónu, a to zejména tvorbou vhodných turistických produktů. Pokud budou vytvořené produkty v rámci tohoto tematického opatření realizovány v území, kde je zvýšený předmět ochrany tzn. v ptačích oblastech nebo evropsky významných lokalitách (viz. příloha SRJMK 2021+), budou konzultovány s AOPK ČR, regionální pracoviště jižní Morava. TO může přinášet mírně negativní vlivy v oblasti biodiverzity a ochrany přírody vzhledem k možnému zvýšení rušení a antropogenního tlaku v dosud nepříliš navštěvovaných přírodních lokalit. Vzhledem ke konzultacím s OOP však není důvodné očekávat významné negativní vlivy. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Při naplňování opatření přistupovat velmi obezřetně ke zvyšování návštěvnosti v přírodně cenných lokalitách (nejen PO a EVL) a vždy je v rané fázi konzultovat s příslušným OOP.**											
TO 6.1.2	Zvýšení provázanosti cestovního ruchu a kultury	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora provázanosti cestovního ruchu, kultury a dalších oblastí prostřednictvím tvorby produktů cestovního ruchu a jejich marketingu a propagace (provázanost s tematickým opatřením 6.5.1 Obnova a prezentace kulturních památek aj.). Záměrem je využít specifik a nabídky Jihomoravského kraje, jakými jsou folklór, vinařská turistika rovněž ve spojení s cykloturistikou, církevní turistika, gastroturistika, poznávací a zážitková turistika k tvorbě konkurenceschopných produktů CR. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 6.1.3	Vzdělávání pracovníků, zvýšení kvality služeb cestovního ruchu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřeno na vzdělávání pracovníků působících v cestovním ruchu (zaměstnanci destinačních managementů, turistických informačních center apod.). Záměrem je zvyšování kvality pracovníků ve službách cestovního ruchu, jako je například vzdělávání v oblasti cizích jazyků nebo gastronomii apod. a zvyšování kvality služeb cestovního ruchu (např. uvedení v Gourmet Jižní Morava, elektronické informační tabule atp.). Kraj má zájem vzdělávací aktivity provázat se systémovým vzdělávacím programem CzechTourism. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
TO 6.1.4	Podpora organizací destinačního managementu a spolupráce aktérů v cestovním ruchu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora certifikovaných organizací destinačního managementu (DMO) směřujících ke koordinaci, komunikaci a kooperaci v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Aktivitami DMO by měla vzniknout komplexní nabídka služeb, zážitků a jiných produktů cestovního ruchu na zájmovém území se zaměřením na regionální a lokální atraktivity. Předmětem činnosti DMO je oboustranná komunikace s partnery v zájmovém území, efektivní marketing a propagace. Mezi strategické aktéry cestovního ruchu v Jihomoravském kraji patří např. subjekty spravující kulturní, historické a přírodní památky, města a obce, svazky obcí, místními akčními skupinami, subjekty působící ve vinařství, folklóru, lázeňství, kultuře, zdravotní nebo kongresové turistice, ubytovacích a stravovacích službách, výrobci regionálních specialit, turistická informační centra a další. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 6.1.5	Podpora konferenční a kongresové turistiky (tzv. MICE)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora konferenční a kongresové turistiky, která má především ve městě Brně historicky velmi významné postavení v oblasti cestovního ruchu. Zároveň se jedná o oblast, která je pro region ekonomicky velmi významná, ale která je rovněž velmi náchylná na externí vlivy (např. pandemie Covid-19). Opatření zahrnuje také podporu moderních forem eventů, jako jsou například hybridní konference. Cílem je učinit z Jihomoravského kraje středoevropský hub pro konání těchto akcí. Součástí MICE turistiky je rovněž tzv. medical tourism, neboli cestování za zdravím. V tomto ohledu patří Brno a Jihomoravský kraj mezi nejvyhledávanější lokality v Evropě. Je potřeba nadále tento segment podporovat. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
SC 6.2	**Zajištění dostatečné úrovně infrastruktury pro potřeby cestovního ruchu**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**L/-/Dt**
TO 6.2.1	Zajištění dostupnosti turistických cílů udržitelnými formami dopravy	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	L/-/Dt
Komentář	Dobudování a údržba bezpečné sítě stezek a tras pro turisty (pěší a cyklisté), které procházejí územím kraje včetně doplňkové infrastruktury (např. odpočívadla, sčítače návštěvnosti, informační tabule a mapy, směrové značení, úschovny kol, bezpečnostní prvky atd.). Mezi podporované aktivity náležící tomuto opatření patří naktivity, které mají v návaznosti na agroturistiku v Jihomoravském kraji významný potenciál rozvoje, nebo rozvoj dalších forem dopravy zvyšující dostupnost turistických cílů - vlaky, cyklobusy, vinobusy, pěší trasy, včetně doprovodné infrastruktury (např. záchytná parkoviště) apod. Opatření zahrnuje komunikaci s klíčovými aktéry v této oblasti (např. KORDIS, AOPK jižní Morava, CHKO, NP Podyjí) s cílem zjednodušení systému dopravy k některým turistickým cílům. Pokud budou aktivity v rámci tohoto tématického opatření realizovány v území, kde je zvýšený předmět ochrany tzn. ptačích oblastech Pálava, Lednické rybníky, Bzenecká doubrava – Strážnické Pomoraví a vyjmenovaných evropsky významných lokalitách (viz příloha SRJMK 2021+) bude vždy účasten řízení umístění orgán ochrany přírody (AOPK ČR, regionální pracoviště jižní Morava).											

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	TO může přinášet mírně negativní vlivy v oblasti půdy, krajiny, biodiverzity a ochrany přírody vzhledem k možnému zvýšení rušení a antropogenního tlaku v dosud nepříliš navštěvovaných přírodních lokalit a možnému budování infrastruktury mimo zastavěná území (např. záchytná parkoviště). Vzhledem ke konzultacím s OOP však není důvodné očekávat významné negativní vlivy. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Při naplňování opatření přistupovat velmi obezřetně ke zvyšování návštěvnosti a budování turistické infrastruktury v přírodně cenných lokalitách (nejen PO a EVL) a vždy je v rané fázi konzultovat s příslušným OOP.**												
TO 6.2.2	Optimalizace sítě stezek a tras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora optimalizace sítě a značení stezek a tras zahrnuje i zatraktivnění v současnosti husté sítě cyklotras a cyklostezek, moravských vinařských stezek, in-line tras, běžeckých tras, pěších tras, hypotras, singletrailů nebo obnovu poškozeného značení. Nástroji pro zajištění opatření mohou být např. dotační programy, analýzy a monitoring cílové skupiny, jednání zainteresovaných subjektů z území, cíleně připravované a realizované projekty zaměřené na optimalizaci a značení stezek a tras atd. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.2.3	Zajištění odpovídající kapacity a kvality doprovodné infrastruktury cestovního ruchu	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	L/-/Dt
Komentář	Zvýšení kvality a vybavenosti existující infrastruktury (např. údržba značení značených tras, doplnění rozcestníků atd.) a zvýšení kapacity (např. prostřednictvím rozšiřování parkovišť v místech, kde stávající kapacita nedostačuje, instalace dobíjecích stanic pro elektrokola, stání pro obytné vozy nebo karavany, atraktivní a netradiční ubytování apod.) – průnik s tematickým opatřením 6.2.1 Zajištění dostupnosti turistických cílů udržitelnými formami dopravy. Pokud budou aktivity v rámci tohoto tematického opatření realizovány v území, kde je zvýšený předmět ochrany tzn. ptačích oblastech Pálava, Lednické rybníky, Bzenecká doubrava – Strážnické Pomoraví a vyjmenovaných evropsky významných lokalitách (viz příloha SRJMK 2021+) bude vždy účasten řízení umístění orgán ochrany přírody (AOPK ČR, regionální pracoviště jižní Morava). TO může přinášet mírně negativní vlivy v oblasti půdy, krajiny, biodiverzity a ochrany přírody vzhledem k možnému zvýšení rušení a antropogenního tlaku v dosud nepříliš navštěvovaných přírodních lokalit a možnému budování infrastruktury mimo zastavěná území (např. záchytná parkoviště). Vzhledem ke konzultacím s OOP však není důvodné očekávat významné negativní vlivy. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Při naplňování opatření přistupovat velmi obezřetně ke zvyšování návštěvnosti a budování turistické infrastruktury v přírodně cenných lokalitách (nejen PO a EVL) a vždy je v rané fázi konzultovat s příslušným OOP.**												
TO 6.2.4	Zajištění odpovídající kapacity a kvality doprovodné infrastruktury cestovního ruchu	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	L/-/Dt
Komentář	Rozvoj infrastruktury na vodních dílech a řekách výhradně v lokalitách, kde je v současné době provozována lodní doprava (Baťův kanál, Brněnská přehrada, Vranovská přehrada, Nové Mlýny, Dyje a Morava), které disponují potenciálem pro rozvoj vodní dopravy z hlediska zvýšení turistické atraktivity území. Obsahem opatření je i podpora splavnosti řek, vodní turistiky nebo výstavba doprovodné infrastruktury (např. přístaviště).												

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	TO může přinášet mírně negativní vlivy v oblasti půdy, krajiny, biodiverzity a ochrany přírody vzhledem k možnému zvýšení rušení a antropogenního tlaku v dosud nepříliš navštěvovaných přírodních lokalit a možnému budování infrastruktury mimo zastavěná území (např. nová přístaviště). **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení: Při naplňování opatření přistupovat velmi obezřetně ke zvyšování návštěvnosti a budování turistické infrastruktury v přírodně cenných lokalitách (nejen PO a EVL) a vždy je v rané fázi konzultovat s příslušným OOP.**												
SC 6.3	**Podpora památkové péče**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**+2**	**0**	**L/-/Dt**
TO 6.3.1	Obnova a prezentace kulturních památek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	L/-/Dt
Komentář	Obnova památek a zařízení s potenciálem, jež mohou přispět k rozvoji kulturního a komunitního života a současně dopomohou k rozvoji hospodářské a sociální úrovně daného území. Opatření dále odpovídá obnově a zejména moderní a atraktivní prezentaci kulturních památek (např. soutěž Nejlépe opravená památka), památkových území a archeologických památek, včetně inovativních řešení (např. rozšířená realita, digitální evidence památek a sbírek včetně jejich prezentace). TO může mít až významně pozitivní vlivy na kulturní památky. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.3.2	Zabezpečení kulturních památek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	-/-/-
Komentář	Podpora zachování kulturních památek na území kraje (včetně tlaku na ministerstvo kultury pro dodatečné zapsání znepamátněných památek), které jsou součástí tradiční kultury jižní Moravy. Opatření je dále zaměřeno na podporu technického zabezpečení kulturních památek na území kraje proti zcizení a poškození nemovitého či movitého majetku (např. bezpečnostních dveří, zámků, mříží, alarmů, kamerových systémů nebo zajištění ostrahy bezpečnostní službou). Možností je rovněž využití moderních technologií a chytrých řešení. TO může mít až významně pozitivní vlivy na kulturní památky. Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Doporučení: Bez návrhu.												
SC 6.4	**Podpora živé kultury a udržení kulturního dědictví kraje**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 6.4.1	Udržování a předávání znalostí regionálních řemesel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Udržení bohatých tradic a řemesel, jež utváří specifickou kulturu kraje. Opatření má podporovat předávání zkušeností v oblasti tradičních řemesel, čímž by mělo dojít mj. k formování pozitivního vztahu a vazeb k regionu, včetně digitalizace "know-how" tradičních technologií a propojení nositelů tradičních řemesel se studenty uměleckých škol a center designu. Aktivity náležící tomuto opatření by rovněž měly vést k zapojení tradičních řemesel do fungování lokální ekonomiky a přispět mimo jiné k tvorbě mezioborových produktů cestovního ruchu. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.4.2	Podpora kulturních aktivit a aktérů v kultuře	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		**Referenční cíle životního prostředí**											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
Komentář	Podpora kulturních aktivit a klíčových regionálních aktérů v oblasti kultury (např. divadla, muzea, hvězdárny, kina, jarmarky, trhy, technické a historické památky, otevřené sklepní uličky, vinobraní, pořadatelé festivalových akcí apod.) nebo folklóru. Opatření se dále zaměřuje na aplikaci chytrých řešení a moderních přístupů v knihovnách, muzeích a dalších kulturních institucích (např. vývoj SMART řešení otevřeného nabídkového portálu všech kulturních eventů v JMK s redakčním přístupem co nejširšího počtu pořadatelů). Podpora spolupráce a jednotné prezentace kulturních institucí. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 6.4.3	Rozvoj kreativních odvětví v regionu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Opatření je zaměřeno na vytváření vhodných podmínek pro rozvoj kreativního sektoru a startupů, podnikatelů a živnostníků působících v oblasti kulturních a kreativních průmyslů (např. subjekty zabývající se designem, architekturou, audiovizuální tvorbou, knižním trhem, hudebním průmyslem). Podpora bude směřovat do aktivit zvyšující propojení aktérů KKO mezi sebou (klastrové iniciativy, spojení tradičních řemesel/folklóru a současného designu, podpora talentů aj.) i propojení KKO s podniky (kreativní vouchery, Jihomoravský filmový nadační fond aj.), či veřejností a trhem (designové markety, komunitní, kreativní centra aj.). Začne sběr a vyhodnocení dat o kreativním sektoru v kraji. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
SC 6.5	**Moderní veřejná správa**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 6.5.1	Podpora procesů a propojení strategického plánování a územního plánování	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Zvyšování kvalifikace a kompetencí místních samospráv formou vzdělávání, výměny dobré praxe, stáží, koučingu, poradenství, osvěty a metodické pomoci. Součástí opatření je rozvoj lidského kapitálu ve veřejné správě pro vyšší účinnost strategického a územního plánování a využití moderních metod ve veřejné správě směřujících ke kultivaci území kraje. Cílem je vyšší efektivita v plánování a realizaci projektů (např. při opravě cesty zrevidovat nutnosti opravy přilehlé technické infrastruktury apod.) Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 6.5.2	Podpora chytrých řešení a projektů v území kraje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora nových technologií a inovací, jež mohou vést ke zjednodušení dosavadních postupů ve veřejné správě, k rozvoji regionu a ke zkvalitnění každodenního života jeho obyvatel (např. podpora rozvoje a dostupnosti tísňové péče, rozvoj coworkingových center, vytvoření dopravního modelu a jeho aplikace, budování servisních cyklostanic a jiné). Kraj se bude zabývat možným zřízením externí organizace, která bude mít na starosti systematické řízení a naplňování konceptu chytrého regionu. Agentura pro chytrý region se bude primárně zabývat transferem technologických a inovativních řešení do veřejné správy. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
TO 6.5.3	Podpora elektronizace úřadu a publikování otevřených dat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Zavádění služeb eGovernmentu a vytvoření společné datové základny (zachycující klíčové skutečnosti a trendy v kraji) včetně prezentace otevřených dat veřejnosti a dalším subjektům, např. pro účely prediktivních, optimalizačních a jiných analýz (např. data o dopravě, službách, zdraví, vzdělání, životním prostředí, cestovním ruchu nebo rozvoji území). Modernizace stávajících informačních portálů včetně rozšíření nabídky elektronických služeb vůči veřejnosti. Možnými směry je také robotizace procesů či uplatnění umělé inteligence (virtuální asistenti, chatboti, strojové učení apod.). Cílem opatření je mj. větší uplatnění konceptu data driven decision making. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.5.4	Efektivní správa majetku kraje a řízení příspěvkových organizací	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Kraj bude dbát na efektivní využívání svého majetku. V případě možnosti bude nevyužitý majetek poskytnut obcím pro realizaci společensky prospěšných projektů (např. dostupné bydlení a další). Dále poskytne know-how, technologie a proškolení příspěvkových organizací, které kraj zřizuje s cílem zefektivnit jejich řízení. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 6.6	**Dostatečná kvalita a kapacita sportovní infrastruktury**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 6.6.1	Podpora spolupráce mezi zainteresovanými subjekty při rozvoji území (veřejná správa, akademický sektor, společnosti)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora spolupráce mezi samosprávami, svazky obcí, místními akčními skupinami, akademickým sektorem, státní správou, podnikatelskou sférou, profesními organizacemi, neziskovým sektorem a veřejností. Spolupráce mezi aktéry regionu je nutná pro rozvoj území a efektivní nastavení plánování za účelem maximalizace synergických efektů (např. spolupráce mezi obcemi při společných investičních akcích nebo při poskytování služeb). Funkčním nástrojem může být i podpora strategického plánování obcí, spadajících do funkčního regionu nebo metodická podpora v oblasti získání dotačních a grantových prostředků. Opatření dále cílí na zintenzivnění společných plánovacích procesů, sdílení informací a dobré praxe, spolupráci v oblasti analýz, sběru dat nebo realizaci projektů. Mezi dotčené aktivity patří mj. monitoring potřeb a problémů samospráv a vzájemná spolupráce při jejich řešení. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.6.2	Podpora přeshraniční a mezinárodní spolupráce při rozvíjení společných témat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Zahraniční spolupráce s partnerskými regiony a institucemi za účelem přenesení dobré praxe, společné realizace aktivit a projektů v oblasti strategického plánování, vzdělávání a mobility ve vzdělávání, dopravní obslužnosti a infrastruktury, občanské vybavenosti, cestovního ruchu, dostupnosti služeb každodenní potřeby, životního prostředí, veřejné												

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	správy, výzkumu a inovací, integrovaného záchranného systému (dále také „IZS“) a bezpečnosti. Opatření zahrnuje taktéž případnou revizi stávající spolupráce s partnerskými regiony a případné navázání nových strategických partnerství. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.6.3	Budování pozitivní image kraje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Budování pozitivní obrazu Jihomoravského kraje v České republice i v zahraničí (např. realizace marketingových aktivit, přibližování činnosti veřejné správy a jejích výsledků veřejnosti, účast na veletrzích, zvyšování povědomí o inovacích a inovačním potenciálu regionu, cílená reklamní kampaň v zahraničí aj.). Ve spojitosti s Jihomoravským krajem by měl být významně akcentován znalostní kapitál a přítomné špičkové instituce v oblasti vědy a výzkumu. Nastavení systému cílů s ohledem na marketingové aktivity a jejich vyhodnocení. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.6.4	Podpora participace veřejnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora participativních přístupů se zapojením místních a regionálních zainteresovaných aktérů a veřejnosti při rozhodování na úrovni obcí, svazků obcí, místních akčních skupin a Jihomoravského kraje (např. participativní rozpočtování, organizace veřejných projednání strategických dokumentů, umisťování podnikatelských aktivit, bytová zástavba, příprava projektových záměrů a realizace projektů), včetně široké informovanosti a zpětné vazby. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 6.7	**Zajištění podmínek polycentrického rozvoje území kraje**	**0**	**+1**	**0**	**+1**	**+1**	**+1**	**+1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**R/-/Dt**
TO 6.7.1	Podpora snižování negativních disparit v území kraje a koordinace polycentrického rozvoje sídelní struktury kraje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora rozvoje a vybavenosti obcí na území Jihomoravského kraje. Součástí opatření je regulovaný rozvoj sídel s dostatečnou hustotou zalidnění umožňující dlouhodobý provoz základních služeb ideálně v docházkové vzdálenosti a ve vztahu k systému veřejné dopravy, městům a obcím vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj místního průmyslu a služeb, kde významnou roli představují existující funkční vztahy v regionu mezi jeho centrem a okolím. Opatření se dále zaměřuje na rozvoj hospodářsky a sociálně ohrožených území, kde je cílem kraje zaměřit se zejména na rozvoj malých a středních podniků. Mezi další podporované aktivity patří rozvoj nových investic, zajištění dobré dopravní obslužnosti, řešení problémů spojených se sociálně vyloučenými lokalitami včetně předcházení jejich vzniku, rozvoj komunitního života v obcích a zajištění dostatečné občanské vybavenosti. Důraz bude kladen na podporu technologického rozvoje a vyrovnání podmínek dostupnosti alespoň alternativních služeb. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
TO 6.7.2	Využívání nástrojů strategického plánování pro efektivní péči o krajinu v obcích a efektivní rozvoj obcí	0	+1	0	+1	+1	+1	+1	0	0	0	0	R/-/Dt
Komentář	Finanční podpora alokovaná na tvorbu a zpracování studií, které mají posloužit při koordinaci strategického plánování, pro koncepční činnost obcí a kraje a navrhování opatření pro zlepšení současného stavu intravilánu a extravilánu obcí. Opatření má zajistit strategické plánování projektů, které dospějí ke zlepšení vodního režimu a zvýšení retenčních schopností krajiny. Tím má dojít ke zlepšení současného stavu místních vodních zdrojů (např. vytipování vhodných ploch k zalesnění, k zatravnění, k rozdělení velkých půdních bloků, k vymezení údolních niv a k jejich revitalizaci). TO může přinášet mírně pozitivní vlivy v oblasti adaptace na KZ, vody, půdy, krajiny, biodiverzity a ochrany přírody. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
SC 6.8	**Zajištění občanské vybavenosti a služeb pro obyvatelstvo**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 6.8.1	Podpora spolupráce samospráv, svazků obcí a místních akčních skupin v rozvoji území	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Spolupráce mezi klíčovými aktéry rozvoje regionu (samosprávy, svazky obcí, místní akční skupiny) je nutná z hlediska strategického rozvoje území, zajištění odpovídající dostupnosti služeb a efektivního plánování (např. spolupráce při zajištění dostatečných kapacit škol, dostupnosti zdravotních a sociálních služeb, spoluorganizace kulturních, sportovních a společenských akcí nebo investice do občanské vybavenosti a jiných infrastruktur). Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 6.8.2	Podpora regenerace brownfieldů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Regenerace brownfieldů by měla vést k vytvoření podmínek pro plnohodnotné využití objektů a ploch pro podnikatelské a nepodnikatelské účely v lokalitách a areálech, které jsou nevyužívané nebo dlouhodobě zanedbané. Realizací tohoto opatření by měly být vytvořeny podmínky pro stabilizaci území prostřednictvím udržitelných funkčních řešení brownfieldů, která jsou v souladu s prioritami municipalit. Součástí opatření jsou pak obecně aktivity, které směřují k dalšímu rozvoji dotčených obcí (např. podpora realizace bytové výstavby nebo budování objektů sloužících občanské vybavenosti, sanace starých zátěží a regenerace prostoru za účelem zvýšení ekologické stability), včetně možného využití participace veřejnosti (TO 6.6.4). Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 6.8.3	Rozvoj a udržování funkčního stavu občanské vybavenosti obcí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Zajištění občanské vybavenosti s odpovídající kvalitou a kapacitou, adekvátním stavebně technickým řešením a přístupností pro všechny obyvatele. Občanskou vybaveností se rozumí také rozvoj komunikačních sítí, které jsou jednou z podmínek pro rozvoj zaměstnanosti, zkvalitnění běžného života obyvatel, ale i rychlého řešení krizových stavů.												

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
	Finanční podpora bude zacílena na obnovu zařízení určených pro služby každodenního života a rozvoj základní občanské vybavenosti (např. pošta, praktický lékař, zařízení sociálních služeb, školy a školky, prodejny potravin a drogistického zboží, sportovní a kulturní infrastruktura apod.), rozvoj spolkové a dobrovolnické činnosti, formální a neformální vzdělávání nebo kulturní a společenské akce. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.											
TO 6.8.4	Poradenství, osvěta a metodická podpora samospráv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Poradenství, osvěta a další technická a metodická podpora představitelům samospráv ze strany Jihomoravského kraje a dalších zainteresovaných subjektů (např. zřizované příspěvkové organizace, regionální zastoupení SMS ČR a SMO ČR, KS MAS, RRA JM a jiné organizace). Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.8.5	Podpora spolkového života v obcích	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora spolkového života v obcích a obnova zařízení, která slouží k pořádání společenských, vzdělávacích nebo sportovních akcí vedoucích k utužení místní komunity a zvýšení kvality života obyvatel. Dále bude podpora věnována k rozvoji spolkového života v rámci zapojených institucí a na činnost subjektů aktivních v oblasti neformálních aktivit (např. zájmové spolky jako jsou myslivci, včelaři, hasiči, zahrádkáři, turisti, skauti, sportovci, nebo aktivity realizované pod záštitou Českého červeného kříže atp.) Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
SC 6.9	**Zajištění vysokého standardu bezpečnosti obyvatelstva a majetku**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-/-/-**
TO 6.9.1	Podpora vybavenosti a zkvalitňování systému Integrovaného záchranného systému (IZS)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Zvyšování vybavenosti a modernizace vybavení a infrastruktury složek krizového řízení, integrovaného záchranného systému a jednotek požární ochrany (výstroj, technologie, vybavení, komunikační systémy). Součástí opatření je i průběžné proškolování personálu IZS. Opatření se vztahuje i na dobrovolné hasičské sbory. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.9.2	Kyberbezpečnost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora kybernetického zabezpečení informačních systémů veřejné správy a krajských příspěvkových organizací. Mezi podporované aktivity mohou patřit například analýzy hrozeb, průběžné audity, prověřování a aktualizace systémů, proškolování personálu pro práci s novými technologiemi apod. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

Prioritní osa 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost		Referenční cíle životního prostředí											Rozsah/ spolu-působení/ časový horizont
		1. Ovzduší	2. Klima a adaptace	3. Hluk	4. Voda	5. Půda	6. Krajina	7. Biodiverzita a ochrana přírody	8. Odpady a ekologické zátěže	9. Zdraví	10. Kulturní památky	11. EVVO	
TO 6.9.3	Mezikrajská a přeshraniční spolupráce IZS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Rozšiřování přeshraniční spolupráce složek IZS v oblasti krizového řízení (např. organizace společných nácviků zásahů a školení nebo pořízení technického vybavení, které by umožnilo vzájemnou spolupráci při zásazích, výměna dobré praxe). Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.9.4	Rozvoj krizového řízení v území kraje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Rozvoj krizového řízení prostřednictvím zajištění a optimalizace systému komunikace mezi všemi složkami IZS, ORP, obcemi, odbornými orgány (např. Povodí Moravy, Český hydrometeorologický ústav, Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje), subjekty zabezpečující základní funkce v území a obyvateli Jihomoravského kraje. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												
TO 6.9.5	Zkvalitňování systému preventivních opatření a vzdělávání v oblasti bezpečnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Komentář	Podpora aktivit zaměřených na prevenci vzniku sociálně-patologických jevů, vzdělávání a osvěta veřejnosti v oblasti bezpečnost, prevence kriminality i kriminality mládeže. Bez přímého vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.** **Doporučení:** Bez návrhu.												

V tabulce výše byl posouzen vliv strategické (návrhové) části Koncepce, konkrétně jednotlivých specifických cílů a jim přiřazených tematických opatření včetně jejich bližšího popisu. Z provedeného vyhodnocení Koncepce vyplývá, že nebyly identifikovány žádné závažné negativní vlivy na jednotlivé složky životního prostředí vyplývající z implementace Koncepce. Naopak byla zjištěna řada významnějších pozitivních dopadů, které by budoucí realizace koncepce měla přinést.

Analytická (popisná) část Koncepce nenavrhuje žádná opatření, a tedy ani negeneruje potenciální vlivy na životní prostředí. V rámci jejího zpracování nebyly identifikovány nedostatky, které by mohly způsobovat nevhodné zaměření strategické části Koncepce.

Implementační a monitorovací část Koncepce nenavrhuje konkrétní opatření s hodnotitelnými vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, ale stanoví procesy, které jsou důležité z hlediska možnosti úpravy Koncepce a monitoringu jejího uplatňování. Revize strategické části je předpokládána k polovině programového období Evropské unie dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, tato revize by měla proběhnout v roce 2024, resp. 2023 (dle budoucího usnesení vlády ČR. Implementační část dále stanoví kompetence jednotlivých odborů KÚ JmK odpovědných za hodnocení plnění Koncepce a pro každý SC

stanovuje klíčové indikátory plnění (tzv. Key Performance Indicators – dále též jen KPI). Mezi KPI nebyl identifikován žádný indikátor, který by byl vybrán nevhodně a mohl indikovat negativní vlivy na životní prostředí, které by nezohledňovala Tabulka 19 výše.

7. VYHODNOCENÍ MOŽNÝCH PŘESHRANIČNÍCH VLIVŮ KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Výše (Tabulka 19) byly vyhodnoceny možné mezinárodní vlivy u těchto SC a konkrétních TO takto:

SC 3.1	Kvalitní dopravní síť kraje
TO 3.1.6	Rozvoj Mezinárodního letiště Brno-Tuřany a doprovodné dopravní infrastruktury

Zajištění leteckého spojení Mezinárodního letiště Brno-Tuřany s mezinárodními uzlovými letišti za účelem usnadnění osobní přepravy v rámci celého světa. Opatření by mělo směřovat mj. k výstavbě železniční zastávky u brněnského letiště, které umožní spojení s centrem Brna významně zjednoduší přesun cestujících. Součástí opatření je zasadit se o rozvoj obslužné infrastruktury.

TO může přinášet mírné negativní vlivy na veřejné zdraví související se zvýšením hluku a znečištění ovzduší, předpokládat je možné i vyšší emise skleníkových plynů díky zvýšení intenzity letecké dopravy, železniční zastávka může mít naopak mírné pozitivní vlivy v oblasti veřejného zdraví z hlediska možného mírného snížení dopravní zátěže, a tedy snížení emisí skleníkových plynů, znečišťujících látek a hluku. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.**

Doporučení: Na národní úrovni prosazovat narovnání ekonomických vztahů vůči letecké dopravě, jejíž fosilní palivo není přes značné externí náklady společnosti daněno, zatímco například environmentálně neškodná práce je daněna enormně.

SC 4.1	Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu
TO 4.1.4	Podpora osvětové činnosti v oblasti klimatické změny

Podpora osvěty, vzdělání a popularizace výzkumu zabývající se dopady postupující klimatické změny (např. podpora výukových programů ekologie nebo popularizace způsobů snížení dopadu vlastního jednání na životní prostředí). Kraj bude v tomto kontextu upozorňovat na problémy spojené s konzumním chováním, zdůrazňovat zásady cirkulární a udržitelné ekonomiky a zaměřovat se na představení realizovaných úspěšných projektů jako dobrou praxi, včetně spolupráce s dalšími subjekty (environmentální osvětové organizace, školy, MAS, svazky obcí atp.)

TO může přinést **mírně pozitivní vlivy v oblasti klimatu a adaptace na mezinárodní úrovni** a významné pozitivní vlivy v rámci EVVO na regionální úrovni. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.**

Doporučení: Bez návrhu.

SC 5.1	Excelentní výzkum a odborné know-how
TO 5.1.5	Pružnější reakce nabídky oborů na globální trendy

Podpora pružnější nabídky vzdělávacích oborů především středních škol, potažmo vysokých, vytvářejících podmínky pro rozvoj a zachycení globálních změn (např. průmysl 4.0 a další výzvy). Podporovány budou zejména obory posilující konkurenceschopnost a excelenci kraje (jak technické a přírodovědné obory, obory zaměřené na rozvoj lidského potenciálu a kompetencí, tak další obory

nutné k posílení konkurenceschopnosti), nebo obory zvyšující schopnost reagovat na probíhající trendy, jakým jsou např. čtvrtá průmyslová revoluce (podpora „Internet of Things“, „Cyber-Physical Systems“), kosmický výzkum a další. Podporovány budou rovněž obory napomáhající ke snižování dopadů probíhající klimatické změny, jako jsou přírodní vědy nebo obory sociálních věd.

TO může přinášet **mírné pozitivní vlivy v oblasti klimatu a adaptace na KZ**. **Významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.**

Doporučení: Bez návrhu.

V případě SC 3.1 Kvalitní dopravní síť kraje/TO 3.1.6 Rozvoj Mezinárodního letiště Brno-Tuřany a doprovodné dopravní infrastruktury jde na mezinárodní úrovni o velmi mírné až zanedbatelné vlivy, které odpovídají významu Mezinárodního letiště Brno-Tuřany v celosvětovém srovnání. Doporučené opatření tyto vlivy zcela vynahrazuje, protože může přispět na systémové úrovni k řešení situace, kdy je letecká doprava v rámci EU často výrazně levnější, než jízdenka na vysokorychlostní vlak či dokonce cesta automobilem do dané destinace. Toto nesystémové zvýhodnění emisně velmi náročné letecké dopravy je v rozporu s trvalou udržitelností lidské společnosti.

V případě SC 4.1 Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu/TO 4.1.4 Podpora osvětové činnosti v oblasti klimatické změny a SC 5.1 Excelentní výzkum a odborné know-how/TO 5.1.5 Pružnější reakce nabídky oborů na globální trendy jde o jednoznačně mírně (vzhledem k velikosti populace JmK vůči celosvětové populaci i se zohledněním měrných emisí skleníkových plynů) pozitivní mezinárodní vlivy spojené s žádoucí proměnou ekonomiky ČR, potažmo EU a světového společenství.

Z výše uvedeného je zřejmé, že i bez realizace doporučeného opatření (TO 3.1.6) by Koncepce nevykazovala žádné významné přeshraniční vlivy a v případě realizace doporučeného opatření by byly výsledné mezinárodní, resp. přeshraniční vlivy jednoznačně pozitivní. K mezistátnímu posuzování Koncepce dle § 14a zákona tedy není z odborného hlediska důvod přistupovat.

8. VÝČET DŮVODŮ PRO VÝBĚR ZKOUMANÝCH VARIANT A POPIS, JAK BYLO POSUZOVÁNÍ PROVEDENO, VČETNĚ PŘÍPADNÝCH PROBLÉMŮ PŘI SHROMAŽĎOVÁNÍ POŽADOVANÝCH ÚDAJŮ

Výběr zkoumaných variant

Koncepce je navržena jako invariantní, posuzování variant tedy nemohlo být provedeno.

Popis provedení posuzování vlivů koncepce

Posouzení vlivů Koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví bylo provedeno v souladu se zákonem a s vyjádřeními orgánů státní správy a samosprávy ze zjišťovacího řízení. Proces posuzování vlivů Koncepce byl zahájen 10.09.2021 oznámením Koncepce. Koncepce je povinně posuzována z hlediska svých vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví podle zákona, protože se jedná o rozvojovou koncepci pro území celého Jihomoravského kraje.

Předkládané Vyhodnocení bylo zpracováno na základě kompletních návrhů Koncepce, tedy její analytické, strategické (návrhové) a implementační a monitorovací části. Stěžejní byla z hlediska posouzení strategická část koncepce, zejména jednotlivé specifické cíle (SC) a tematická opatření (TO) – viz kapitolu 6 Vyhodnocení.

Jednotlivé kroky zpracování Vyhodnocení byly tyto:

1. Analýza aktuálního stavu a vývoje životního prostředí a veřejného zdraví.

2. Vymezení témat životního prostředí a veřejného zdraví relevantních z hlediska Koncepce,

respektive specifických problémů, které mohou mít vazbu na Koncepci.

3. Odhad budoucího možného vývoje bez implementace Koncepce.

4. Posouzení vlivů Koncepce na jednotlivá témata životního prostředí a veřejného zdraví.

5. Návrh opatření pro předcházení či snížení možných negativních vlivů implementace Koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví v návaznosti na identifikované potenciální vlivy.

6. Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivu Koncepce na životní prostředí

7. Stanovení indikátorů (kritérií) pro výběr projektů realizovaných na základě Koncepce

6. Zpracování návrhu stanoviska SEA a předložení Vyhodnocení spolu s návrhem Koncepce dle zákona příslušnému úřadu pro posuzování - Odboru životního prostředí Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

Problémy při shromažďování požadovaných údajů

Ze strany předkladatele Koncepce bylo zpracovateli Vyhodnocení poskytnuto dostatečné množství relevantních údajů pro zpracování Vyhodnocení. Další údaje byly zpracovateli Vyhodnocení známy z jeho dřívější odborné praxe či je čerpal z níže uvedených zdrojů.

9. STANOVENÍ MONITOROVACÍCH UKAZATELŮ (INDIKÁTORŮ) VLIVU KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Dle § 10h zákona předkladatel Koncepce povinen zajistit sledování a rozbor vlivů provádění schválené Koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. V případě zjištění závažných negativních vlivů na životní prostředí nebo veřejné zdraví během implementace Koncepce je předkladatel povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů a informovat o tom Ministerstvo životního prostředí a dotčené správní úřady a současně rozhodnout o změně dokumentu.

V rámci vyhodnocení vlivu Koncepce na životní prostředí je proto nutné navrhnout monitorovací ukazatele, které zajistí sledování a rozbor vlivů Koncepce na ŽP. Návrh systému monitorování vlivu implementace Koncepce vychází ze skutečnosti, že jeho obsah musí být natolik obecný, aby umožnil intervence dané rámcem specifických cílů a tematických opatření.

Hodnotové změny indikátorů je nutné sledovat a současně vyhodnocovat v průběhu celého implementačního období. K vyhodnocování provádění vlivu Koncepce na životní prostředí, je nezbytné porovnat celkové změny životního prostředí v rámci JmK s výstupy monitoringu (indikátory) a odhadnout tak příspěvek implementace Koncepce k těmto změnám.

Při monitorování implementace často nelze rozlišit, zda a v jaké míře byl vývoj stavu životního prostředí a zejména veřejného zdraví způsoben implementací Koncepce či jinými koncepcemi či (např. vlivy soukromého kapitálu, programy bilaterální podpory, dynamika přirozeného rozvoje, globální vlivy aj.)

Při výběru indikátorů je třeba zohlednit zejména dostupnost dat, jejich kvalitu, relevanci a metodiku zpracování. Navržené indikátory jsou obsaženy v tabulce níže. Dané indikátory postihují všechna relevantní témata v kontextu klíčových témat životní prostředí řešených ve vyhodnocení.

V rámci zpracování Vyhodnocení vlivů Koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví byl identifikován výběrový seznam referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví a následně z něj byla stanovena základní sada referenčních cílů ochrany životního prostředí, odpovídající charakteru Koncepce. Potenciální dopady realizace Koncepce jsou odhadovány prostřednictvím posouzení vlivů koncepce na naplňování těchto cílů (pozitivní, negativní či neutrální).

Předkladatel Koncepce, Jihomoravský kraj, bude 1 x za rok vyhodnocovat vlivy provádění Koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Realizace Koncepce, především vlivy realizovaných aktivit/projektů na životní prostředí, bude hodnocena na základě požadavků stanoviska příslušného úřadu k Vyhodnocení koncepce dle § 10g) zákona a dále také na základě environmentálních indikátorů – vybraných monitorovacích ukazatelů vlivu na životní prostředí tak, jak byly navrženy v rámci tohoto Vyhodnocení.

K tomu, aby bylo možné sledovat vlivy Koncepce pomocí navržených indikátorů, je nutné jejich sledování provázat s environmentálním hodnocením projektů podporovaných v rámci Koncepce. Monitorováním a agregací dat pak bude možné vyhodnotit celkový dopad realizace Koncepce na referenční cíle ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

V následující tabulce jsou navrženy monitorovací ukazatele (indikátory) pro hodnocení vlivu Koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (prostřednictvím hodnocení vlivů jednotlivých opatření) vycházející z referenčních cílů ochrany životního prostředí. Cílem jejich sledování je vyhodnotit míru přispění Koncepce k naplňování referenčních cílů ochrany životního prostředí.

Tabulka 20: Návrh monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivu Koncepce na životní prostředí

Oblast	Referenční cíl	Ukazatel (indikátor)	Jednotka
Ovzduší	Zajistit vyhovující kvalitu ovzduší	Podíl území kraje s překročenými imisními limity dle zákona č. 201/2012 Sb.	%
Klima a adaptace	Snížit dopady lidské činnosti na klimatické změny	Počet projektů zaměřených na snížení dopadů lidské činnosti na klimatické změny (včetně EVVO a výzkumu)	počet projektů
	Adaptovat se na klimatické změny	Počet projektů zaměřených na adaptaci na klimatické změny	počet projektů
Hluk	Zajistit vyhovující akustickou situaci	Počet obyvatel JmK zasažených nadměrným hlukem	počet obyvatel
Voda	Chránit vodní zdroje a zlepšovat vodní režim krajiny	Počet projektů zaměřených na ochranu vodních zdrojů či zlepšování vodního režimu krajiny	počet projektů
Půda	Chránit zemědělskou půdu před zábory	Zábor ZPF a PUPFL	m^2
	Omezit degradaci půdy	Počet projektů zaměřených na zlepšení půdních vlastností a s tím související lepší infiltrací povrchových vod, nižší erozí, vyšším obsahem organické hmoty apod.	počet projektů
Krajina	Zajistit ekologickou stabilitu krajiny	Koeficient ekologické stability krajiny	-
Biodiverzita a ochrana přírody	Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí	Přírůstek nebo úbytek ploch zvláště chráněných území v rámci kraje.	m^2
Odpady a ekologické zátěže	Snižovat množství odstraňovaných odpadů	Hmotnost odstraňovaných odpadů	t
Zdraví	Zajistit zdravé a bezpečné prostředí.	Počet projektů zaměřených na zlepšení veřejného zdraví či bezpečnosti	počet projektů
Kulturní památky	Chránit kulturní památky a zlepšovat jejich stav	Počet legislativně chráněných kulturních památek	počet památek
		Počet projektů na zlepšení stavu kulturních památek	počet projektů
EVVO	Zajišťovat EVVO	Počet projektů realizovaných v rámci EVVO	počet projektů

10. POPIS NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, VYLOUČENÍ, SNÍŽENÍ A KOMPENZACI VÝZNAMNÝCH NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH PŘI PROVÁDĚNÍ KONCEPCE

Z výše uvedených kapitol Vyhodnocení je zřejmé, že nebyly zjištěny a nejsou předpokládány žádné významné negativní vlivy specifických cílů a tematických opatření na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví při provádění Koncepce. V rámci vyhodnocení byla zjištěna řada potenciálně významně a mírně pozitivních vlivů a řada mírně negativních vlivů, které lze při provádění Koncepce důvodně předpokládat. Tyto vlivy jsou blíže komentovány v rámci kapitoly 6 Vyhodnocení.

Vzhledem k výše uvedenému byla opatření pro předcházení, vyloučení, snížení a kompenzaci navržena pro předpokládané potenciální mírně negativní vlivy. Jde konkrétně o tato opatření, která jsou agregátem opatření doporučených v rámci kapitoly 6 výše:

1) V případě novostaveb (zejména přestupních terminálů a parkovišť, nové infrastruktury pro spolkovou a dobrovolnickou činnost v obcích, zařízení pro kulturu a sociální a zdravotní služby, nových podnikatelských objektů, úpravy v krajině v rámci zemědělství a rozvoje venkova, objekty pro cestovní ruch a občanskou vybavenost) vždy pečlivě zvažovat jejich umístění z hlediska veřejného zdraví, půdy (zejména ZPF a PUPFL), přírody a krajiny. Upřednostňovat využití stávajících budov, antropogenně silně ovlivněných ploch a zastavěného území.
2) Věnovat velkou pozornost ochraně přírody, krajiny a veřejného zdraví při výběru koridorů, lokalit a variant pro realizaci projektů v rámci tematických opatření specifického cíle 3.1 Kvalitní dopravní síť kraje.
3) Na národní úrovni prosazovat narovnání ekonomických vztahů vůči letecké dopravě, jejíž fosilní palivo není přes značné externí náklady společnosti daněno, zatímco například environmentálně neškodná práce je daněna enormně.
4) Při naplňování tematických opatření v rámci prioritní osy 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost přistupovat velmi obezřetně ke zvyšování návštěvnosti a budování turistické infrastruktury v přírodně cenných lokalitách a vždy je v rané fázi konzultovat s příslušným orgánem ochrany přírody.
5) Při naplňování tematických opatření v rámci prioritní osy 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost je v případě rizika jakéhokoliv negativního ovlivnění lokalit soustava Natura 2000 (ptačí oblasti a evropsky významné lokality) v rané fázi přípravy konzultovat s Agenturou ochrany přírody a krajiny, regionálním pracovištěm Jižní Morava.

11. STANOVENÍ INDIKÁTORŮ (KRITÉRIÍ) PRO VÝBĚR PROJEKTU

Níže uvedené indikátory (kritéria) pro výběr projektů jsou stanovena za účelem jejich uplatnění vedle kritérií společenských, ekonomických a technických. Konečný výběr projektů by měl komplexně zohledňovat všechny tyto faktory.

Tabulka 21: Referenční cíle a environmentální kritéria pro výběr projektů

Referenční cíl	Otázky pro hodnocení a výběr projektů	Pozitivní hodnocení tučně
Zajistit vyhovující kvalitu ovzduší	Přispěje realizace projektu k dodržení imisních limitů?	**ano**/ne
Snížit dopady lidské činnosti na klimatické změny a adaptovat se na klimatické změny	Přispěje realizace projektu ke snížení produkce skleníkových plynů? Přispěje realizace projektu k adaptaci na klimatické změny?	**ano**/ne **ano**/ne
Zajistit vyhovující akustickou situaci	Přispěje realizace projektu ke snížení počtu obyvatel zasažených nadlimitním hlukem?	**ano**/ne
Chránit vodní zdroje a zlepšovat vodní režim krajiny	Přispěje realizace projektu k vyšší kvalitě povrchových nebo podzemních vod či zlepší vodní režim krajiny?	**ano**/ne
Omezit zábory ZPF a PUPFL a degradaci půdy, vč. vodní a větrné eroze.	Dojde v rámci projektu k záboru či degradaci ZPF či PUPFL? Přispěje realizace projektu k omezení degradace půd či zlepšení jejich stavu?	ano/**ne** **ano**/ne
Zajistit ekologickou stabilitu krajiny	Sníží projekt ekologickou stabilitu krajiny?	ano/**ne**
Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí.	Má projekt negativní dopad na zvláště chráněná území?	ano/**ne**
Aplikovat prvky oběhového hospodářství s cílem prevence vzniku odpadů, snižovat produkci odpadů, likvidovat staré zátěže.	Dojde v rámci projektu k podpoře principů oběhového hospodářství? Dojde v rámci projektu ke snížení podílu komunálního odpadu ukládaného na skládky?	**ano**/ne **ano**/ne
Zajistit zdravé a bezpečné prostředí.	Je projekt zaměřen na zlepšení veřejného zdraví?	**ano**/ne
Chránit kulturní dědictví.	Je projekt zaměřen na zlepšení ochrany či stavu kulturního dědictví?	**ano**/ne
Zajišťovat EVVO	Přispěje projekt ke zlepšení úrovně EVVO, většímu zapojení veřejnosti a tím i ke zlepšení stavu ŽP?	**ano**/ne

12. VLIVY KONCEPCE NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Screening a scoping byly i z hlediska posouzení vlivů na veřejné zdraví provedeny již ve zjišťovacím řízení zakončeným závěrem zjišťovacího řízení (ZZŘ). V ZZŘ bylo rozhodnuto o tom, že bude provedeno i posouzení vlivů Koncepce na veřejné zdraví a zadání ze strany JmK ho následně metodicky specifikovalo takto: „vyhodnocení vlivů na veřejné zdraví bude provedeno dle ust. §19, odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb. a o to v souladu s metodikou HIA (Návod pro posuzování koncepcí z hlediska hodnocení vlivů na zdraví a v návaznosti na Zdraví 2020).

Identifikace možných dopadů Koncepce a hodnocení jejich dopadů na veřejné zdraví bylo provedeno na nejpodrobnější možné úrovni (tedy na úrovni specifických cílů (SC) a tematických opatření (TO) a jejich popisu) provedeno v rámci kapitoly 6 vyhodnocení (Tabulka 19). V této tabulce byla rovněž vytvořena doporučení, která maximalizují pozitivní a minimalizují negativní dopady na veřejné zdraví. Konkrétně jde o opatření uvedená v kapitole 10 Vyhodnocení a kritéria pro výběr projektů navazujících na Koncepci uvedená v kapitole 11 Vyhodnocení. Indikátory pro následný monitoring vlivů koncepce na veřejné zdraví jsou stanoveny v rámci kapitoly 9 Vyhodnocení. Díky tomu bude moci být vyhodnocováno, nakolik je realizace Koncepce přínosná z hlediska ochrany a zlepšování veřejného zdraví. Přesto jsou v této kapitole tyto kroky provedeny znovu v souladu s výše zmíněnou metodikou HIA, čímž je provedeno podrobnější vyhodnocení vlivů implementace Koncepce na veřejné zdraví. Následně jsou výše uvedené kapitoly o výsledky tohoto vyhodnocení doplněny.

Tabulka 22: Vlivy Koncepce na jednotlivé determinanty veřejného zdraví

Název skupiny determinantů	jednotlivé determinanty	stupeň vlivu	poznámka
Sociální prostředí	zaměstnání	+1	Koncepce má potenciál výrazně zlepšit pracovní příležitosti v kraji i dostupnost zajímavého zaměstnání pro každého díky rozvoji veřejné dopravy.
	výše příjmu	+1	Vyšší kvalifikovanost obyvatel kraje díky důrazu na celoživotní vzdělávání.
	sociální kontakty	+1	Zlepšení sociálních služeb, řešení osamělosti zejména v rámci SC 6.8
	soudržnost rodin a komunity	+1	Zejména TO 6.8.5 Podpora spolkového života v obcích
	charakter lokality	+1	Průřezově celá Koncepce
	demografické změny	+1	Podpora rodin, zejména se znevýhodněním, služby pro rodiny, zvýšení dostupnosti vzdělávání a služeb péče o děti předškolního věku
	rasová nesnášenlivost	+1	Podpora rovných podmínek ve vzdělávání
	sociální vyloučení	+1	Podpora rovných podmínek ve vzdělávání

Název skupiny determinantů	jednotlivé determinanty	stupeň vlivu	poznámka
	vztah k lokalitě, další perspektiva lokality	+1	Podpora spolkového života v obcích
	občanský přístup	+1	Podpora vzdělání a práce na dobré značce JmK
	vnímání rizika	+1	Podpora vzdělání
	kriminalita	+1	Zvyšování životní úrovně obyvatel JmK
Celkové hodnocení	**mírně pozitivní vliv koncepce na determinanty sociálního prostředí**		
Životní styl a chování	výživa	+1	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva, podpora inovativních a ekologických přístupů v zemědělství
	fyzická aktivita	+1	Propagace a zvýšení možností sportovního vyžití
	kouření	+1	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva
	alkohol	+1	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva
	sexuální chování	+1	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva
	drogy	+1	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva
	gamblerství	+1	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva
	stres	+1	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva
	trávení volného času	+1	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva, propagace a zvýšení možností sportovního vyžití
	úrazovost	+1	Podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva
Celkové hodnocení	**mírně pozitivní vliv koncepce na determinanty životního stylu a chování**		
Dostupnost služeb	vzdělání	+2	Budování nových kapacit, zlepšování veřejné dopravy
	zdravotní služby	+2	Budování nových kapacit, zlepšování veřejné dopravy

Název skupiny determinantů	jednotlivé determinanty	stupeň vlivu	poznámka
	sociální služby	+2	Budování nových kapacit, zlepšování veřejné dopravy
	možnosti trávení volného času	+1	Budování nových kapacit, zlepšování veřejné dopravy
	dopravní spojení	+2	Zlepšování veřejné dopravy a budování moderní infrastruktury pro individuální dopravu, sdílení dopravních prostředků
	obchodní síť	+1	Rozvoj a udržování funkčního stavu občanské vybavenosti obcí
	informační technologie	+1	Podpora využití IT a zavádění vysokorychlostního internetu na celém území JmK
	instituce	+1	Elektronizace a zkvalitňování služeb institucí
	energie	+1	Podpora obnovitelných a environmentálně šetrných zdrojů energie, zvyšování bezpečnosti přenosové soustavy
Celkové hodnocení	**mírně až významně pozitivní vliv koncepce na determinanty životního stylu a chování**		
Životní prostředí	ovzduší	+2	podpora obchvatů a kapacitních silnic mimo území obcí, podpora veřejné dopravy, podpora nízkoemisních zdrojů energie
	hluk	+1	realizace protihlukových opatření
	bydlení	+1	podpora bytové výstavby, sociálního bydlení atd.
	kvalita vody	+1	protierozní opatření, podpora dokonalejšího čištění vod
	klima	+2	řada opatření na snížení emisí skleníkových plynů a adaptaci
	opady	+1	podpora recyklace a snížení skládkování
	půda	+1	protierozní opatření, opatření na snížení dopadů lidské činnosti na půdy
	zápach	0	není řešen
	epidemiologická rizika	+1	opatření na snížení rizika např. z hlediska nákaz přenášených komáry, podpora osvěty a aktivit pro zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva
	vnesení chem. látek do prostředí	+1	podpora odstraňování ekologických zátěží

Název skupiny determinantů	jednotlivé determinanty	stupeň vlivu	poznámka
	pracovní prostředí	+1	odstraňování bariér na trhu práce, vzdělávání, podpora vzdálené práce
	změny v krajině	+1	opatření na zemědělské půdě, respekt k přírodnímu prostředí
Celkové hodnocení	**mírně až významně pozitivní vliv koncepce na determinanty životního prostředí**		

V jednotlivých oblastech se sice samozřejmě nachází též mírně negativní vlivy, které jsou vyhodnoceny u jednotlivých TO v kapitole 6 Vyhodnocení, avšak při hodnocení vlivů na jednotlivé determinanty vždy převažují pozitivní vlivy koncepce, jako celku.

Vzhledem k očekávaným pozitivním vlivům Koncepce na veřejné zdraví, je tedy další hodnocení zaměřeno na eliminaci stávajících či nezávisle na koncepci hrozících vlivů na veřejné zdraví, tedy na doplnění podmínek a doporučení do návrhu stanoviska v kapitole 15 Vyhodnocení.

Tuhé znečišťující látky

Dle ÚAP (JmK 2017) i údajů uvedených v kapitole 2 Vyhodnocení je zřejmé, že mezi hlavními problémy veřejného zdraví v JmK patří v některých oblastech emise tuhých znečišťujících látek PM_{10} a $PM_{2,5}$, přičemž PM_{10} jsou výrazně méně problematické (i v souvislosti se snížením imisního limitu u $PM_{2,5}$). Situace se však neustále zlepšuje k čemuž může přispět i SR JmK 2021+. z ÚAP vyplývá, že „nejvýznamnější pokles mediánu 24hodinových průměrných koncentrací $PM_{2,5}$ zaznamenala dopravní lokalita Brno-Svatoplukova, kde došlo proti roku 2010 k poklesu o 27 %. V případě všech pozaďových stanic došlo k poklesu pouze o 15 – 18 %. Významnější pokles na dopravní lokalitě může být způsoben snížením emisí v dopravě – např. postupnou obměnou vozového parku nebo dopravní opatření v blízkosti stanice zvyšující plynulost dopravy (zákazy odbočení v křižovatkách atp.)“

NO_x

Podobná situace je u NO_2, u kterého ÚAP uvádí, „že k dlouhodobému překračování imisního limitu pro průměrnou roční koncentraci NO_2 dochází pouze na dopravních lokalitách, konkrétněji na dopravních lokalitách umístěných v zástavbě tvořící „kaňon“ (Brno-Svatoplukova, Brno-Úvoz). Zbylé dopravní lokality, ležící v otevřenějším prostranství (Brno-Zvonařka, Brno-Výstaviště) měří výrazně nižší koncentrace nižší.“

Benzo[a]pyren

Problematičtější je z hlediska veřejného zdraví benzo[a]pyren, kde je „imisní limit dlouhodobě překračován na necelých 5 % území Jihomoravského kraje, nad horní mezí pro posuzování (0,6 $ng \cdot m^{-3}$) leží zhruba 70 % území kraje, pouze zhruba 4 % leží i pod dolní mezí pro posuzování (0,4 $ng \cdot m^{-3}$).“

Hluk

Z hlediska hluku je na území JmK nejproblematičtější vliv dopravy na pozemních komunikacích. Pro identifikaci problematických míst na území Jihomoravského kraje jsou dle ÚAP (JmK 2017) vypovídající

časově omezená povolení k provozování nadlimitního zdroje hluku pro silnice (dále také ČOP) vydaná KHS JmK (v řízeních dle § 31 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Na silničních úsecích, pro které byla ČOP vydána, dochází opakovaně k nedodržení hygienického limitu hluku pro chráněné venkovní prostory staveb. ČOP je vydána pro provoz, aby se silnice nemusela zavřít, ale na omezenou dobu, během které musí být udělána opatření, aby k překračování limitu již nedocházelo. To se po uplynutí stanoveného období dokládá měřeními.

Silniční úseky, na kterých byla vydána časově omezená povolení k provozování nadlimitního zdroje hluku vydaná KHS na sledovaném území jsou uvedeny v následující tabulce. Na tyto lokality je třeba se při naplňování Koncepce zaměřit.

Tabulka 23: Seznam účinných rozhodnutí o časově omezeném povolení (ČOP) provozu nadlimitních pozemních komunikací vydaných KHS JmK, včetně uvedení předmětných pozemních komunikací a uplatnění korekce pro starou hlukovou zátěž při stanovení hygienických limitů hluku (SHZ ano/ne); stav k březnu 2017 (JmK 2017)

rozhodnutí o ČOP – ze dne, č. j.	pozemní komunikace (sil., ul.)	SHZ ano/ne
26. 11. 2008, BM/58222/2008/HOK	sil. I/42 v Brně (od místa křížení ulice Žabovřeské s ulicí Hlinky a Pisáreckou po konec stavby „MÚK VMO Hlinky" ve směru Žabovřesky, tj. 210 m za ukončení ulice Kamenomlýnské)	ne
27. 07. 2009, BM/36689/2009/HOK	ul. Drobného, Husova, Hybešova, Koliště, Konečného nám., Kotlářská, Křenová, Křížová, Merhautova (část), Moravské náměstí, náměstí 28. října, Pekařská, Pionýrská, Provazníkova, Purkyňova, Údolní, Úvoz, Veveří, Vídeňská v Brně	ano
28. 12. 2010, BM/60131/2010/HOK	sil. II/152 v Želešicích, km 124,620 –126,445	ano
08. 08. 2012, KHSJM 35309/2012/BM/HOK	sil. I/41 km 1,500 – 1,760 (Hněvkovského) v Brně	ano
05. 10. 2012, KHSJM 46755/2012/BM/HOK	sil. I/42 v Brně, km 13,150 – 13,250 (Hladíkova), km 14,200 – 14,500 Zvonařka), km 15,750 – 16,300 (Poříčí)	ano
07. 02. 2013, KHSJM 03988/2013/BM/HOK	dálnice D1 v Brně, km 190,932 – 191,384 vpravo (lokalita Starý Lískovec)	ano
22. 03. 2013, KHSJM 05920/2013/BM/HOK	ul. Cejl, Lidická, Štefánikova, Palackého, Milady Horákové v úseku Koliště – Francouzská, Merhautova v úseku Černopolní – Jugoslávská v Brně	ano
27. 05. 2013, KHSJM 21151/2013/BM/HOK	sil. II/425 v Rajhradu, km 0,300 – 1,500 (ul. Masarykova)	ano
23. 10. 2013, KHSJM 27354/2013/BM/HOK	sil. I/52 v Modřicích, km 5,400 – 6,850	ano
30. 05. 2014, KHSJM 22577/2014/BM/HOK	ul. Plotní v Brně	ano
24. 11. 2014, KHSJM 51111/2014/BM/HOK	sil. II/416 v Blučině, km 22,900 – 25,000	ne
06. 01. 2015, KHSJM 55465/2014/BM/HOK	ul. Bohunická v Brně	ano
30. 04. 2015, KHSJM 15571/2015/BM/HOK	ul. Dornych, Hlavní, Líšeňská, Rybnická, Táborská, Životského v Brně	ano
19. 08. 2015, KHSJM 34252/2015/BM/HOK	ul. Belcrediho, Bratislavská, Charbulova, Mendlovo náměstí, náměstí Karla IV., Štursova v Brně	ano
24. 11. 2015, KHSJM 52404/2015/BM/HOK	sil. II/386 v Kuřimi, km 1,500 – 2,700	ne
07. 01. 2016, KHSJM 58719/2015/BM/HOK	sil. II/642 v Brně, km 0,000 – 0,260 (ul. Rokytova)	ano
29. 01. 2016, KHSJM 00739/2016/BM/HOK	sil. II/380 v Brně (Kaštanová, Sokolnická)	ne
11. 04. 2016, KHSJM 15855/2016/BM/HOK	II/602 v Brně (Jihlavská, Pražská) a v Troubsku (Jihlavská)	část ano část ne
29. 04. 2016, KHSJM 21431/2016/BM/HOK	sil. I/42 v Brně, km 7,642 – 10,935 (Husovický tunel – Ostravská)	ano
12. 05. 2016, KHSJM 24530/2016/BM/HOK	sil. II/380 v Brně (Tuřanská)	ne
07. 06. 2016, KHSJM 30443/2016/BM/HOK	sil. I/43 v Brně, km 3,150 – 3,300 (lokalita Bratří Křičků)	ano
10. 02. 2016, KHSJM 05739/2016/HO/HOK	sil. I/54 ve Bzenci a v části Moravského Písku (Kolonie), km 39,600 – 45,200	noc ano den ne
25. 01. 2016, KHSJM 02819/2016/HO/HOK	sil. I/54 v Kyjově, km 28,100 – 29,900	ano
07. 07. 2016, KHSJM 37196/2016/HO/HOK	sil. I/54 ve Veselí nad Moravou, km 50,200 – 52,100	ano

rozhodnutí o ČOP – ze dne, č. j.	pozemní komunikace (sil., ul.)	SHZ ano/ne
16. 12. 2015, KHSJM 56752/2015/HO/HOK	sil. I/54 ve Vlkoši, km 32,400 – 33,600	noc ano den ne
16. 02. 2016, KHSJM 06241/2016/HO/HOK	sil. I/54 ve Vracově, km 36,500 – 38,400	ano
10. 01. 2014, KHSJM 56232/2013/HO/HOK	sil. I/55 v Petrově, km 99,200 – 100,720	ano
10. 01. 2014, KHSJM 56234/2013/HO/HOK	sil. I/55 ve Strážnici, km 95,400 – 98,050	ano
10. 01. 2014, KHSJM 56126/2013/HO/HOK	sil. I/55 ve Veselí nad Moravou, km 85,200 – 90,100	ano
10. 01. 2014, KHSJM 56124/2013/HO/HOK	sil. I/55 ve Vnorovech, km 90,100– 91,850	ano
03. 02. 2011, KHSJM 02421/2011/BV/HOK	dálnice D2 v úseku km 30,015-31,045 (lokalita Staro-vičky)	ano
14. 10. 2016, KHSJM 54630/2016/BV/HOK	silnice I/55 v Břeclavi (Lidická, Národních hrdinů, tř. 1. máje, J. Skácela, Hraniční) a silnice I/40 v Břeclavi (tř. 1. máje, Hlavní, Na Valtické)	ano
27. 11. 2015, KHSJM 55652/2015/VY/HOK	sil. I. tř. R46 v Drysicích, km 7,05 – 7,70	ano
28. 12. 2015, KHSJM 60887/2015/VY/HOK	dálnice D1 u Velešovic, km 212,70 – 213,90	ano
25. 01. 2017, KHSJM 75072/2016/VY/HOK	sil. I/50 v Bučovicích-Vícemilicích, km 19,5 – 23,5	ano
16. 03. 2011, KHSJM 07124/2011/ZN/HOK	sil. II/408 Suchohrdly (průjezdní úsek obce)	ano
16. 03. 2011, KHSJM 07128/2011/ZN/HOK	sil. II/408 Kuchařovice (průjezdní úsek obce)	ano
22. 08. 2012, KHSJM 37090/2012/ZN/HOK	sil. I/38 Vranovská Ves (průjezdní úsek obce)	ano
22. 08. 2012, KHSJM 37091/2012/ZN/HOK	sil. I/38 Olbramkostel (průjezdní úsek obce)	ano
22. 08. 2012, KHSJM 37092/2012/ZN/HOK	sil. I/38 Kasárna (průjezdní úsek městské části)	ano
04. 07. 2012, KHSJM 28833/2012/ZN/HOK	sil. I/38 Znojmo (průjezdní úsek města)	ano
18. 01. 2016, KHSJM 01646/2016/ZN/HOK	sil. I/38 Grešlové Mýto – Pavlice (průjezdní úsek obcí)	ano
08. 12. 2015, KHSJM 56811/2015/BK/HOK	silnice I/43, obec Skrchov, km 42,100 – 42,750 a obec Stvolová, km 43,960 – 44,350	ne
30. 11. 2015, KHSJM 56066/2015/BK/HOK	silnice I/43, město Letovice, km 37,850 – 39,900	ne
26. 11. 2015, KHSJM 55038/2015/BK/HOK	silnice I/43, obec Sebranice, km 31,860 – 32,460	ne
20. 08. 2014, KHSJM 35991/2014/BK/HOK	silnice I/43, obec Lažany, km 14,800 – 15,850	ano
15. 08. 2014, KHSJM 35652/2014/BK/HOK	silnice I/43, obec Milonice, km 16,900 – 17,400	ano
06. 08. 2014, KHSJM 34282/2014/BK/HOK	silnice I/43, obec Lipůvka, km 13,100 – 14,000	ano

Pitná voda

Dále je potenciálně problematická dostatečnost vodních zdrojů i s ohledem na očekávané vlivy klimatické změny v podobě častějších období sucha a povodní. Z tohoto pohledu je třeba chránit všechny zdroje pitné vody, obzvláště ty podzemní. Je proto nepřípustné dopouštět bez velmi pádného důvodu veřejného zájmu ohrožení těchto zdrojů. To se týká zejména JÚ Bzenec.

Doporučení na základě HIA

1. V rámci opatření realizovaných v rámci specifického cíle 4.2 Zlepšení kvality ovzduší se po dohodě s Krajskou hygienickou stanicí Jihomoravského kraje zaměřit na lokality, kde jsou aktuálně dopady znečištění ovzduší na veřejné zdraví nejproblematičtější. Obdobně postupovat i v případě tematického opatření 4.3.2: Ochrana před nadměrným hlukem z dopravy v rámci specifického cíle 4.3 Snižování dopadů lidské činnosti.

2. Při povolování jakékoliv lidské činnosti velmi pečlivě zvažovat její dopady na cenné vodní zdroje. Nedopustit ohrožení cenného vodního zdroje bez výrazné převahy veřejného zájmu na takové činnosti i s ohledem na nejistotu dostatečnosti vodních zdrojů vzhledem k probíhajícím změnám klimatu.

13. NETECHNICKÉ SHRNUTÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ

Předmětem tohoto dokumentu je vyhodnocení vlivu koncepce s názvem „Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+“ (SR JmK 2021+) na životní prostředí a veřejné zdraví.

SR JmK 2021+ se člení na:

- analytickou část
- strategickou (návrhovou) část
- implementační a monitorovací část

Analytická část SR JmK 2021+ zahrnuje analýzu jednotlivých odvětví rozvoje JmK završenou analýzami silných a slabých stránek a příležitostí i hrozeb (SWOT), analýza stavu celého regionu a jeho částí a projekci budoucího vývoje ve třech variantách (realistická, pesimistická a optimistická)

Strategická část je dlouhodobou vizí udržitelného rozvoje území Jihomoravského kraje v období 2021–2030. Strategická část je členěna do šesti prioritních os. V rámci prioritních os jsou definovány jednotlivé specifické cíle a konkrétní tematická opatření s bližším popisem.

Implementace (naplňování) a monitoring (sledování a vyhodnocování naplňování) SR JmK 2021+ jsou popsány v implementační a monitorovací části SR JmK 2021+. Hlavním nástrojem implementace je tvorba akčních plánů, které stanoví konkrétní tematická opatření realizovaná v dvouletém období včetně všech konkrétních údajů potřebných pro jejich realizaci (časový plán, rozpočet, cílová hodnota, které má být dosaženo apod.)

Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ je v tomto dokumentu podrobena vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (Vyhodnocení/SEA). Hodnocení SR JmK 2021+ je zpracováno a členěno dle přílohy č. 9 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

V kapitole 1 Vyhodnocení jsou popsány výše uvedené tři části SR JmK 2021+ a její vztah k jiným koncepcím. Strategie obsahuje vizi, prioritní osy, specifické cíle a tematická opatření, která jsou hlavním předmětem vyhodnocení a kterými bude koncepce naplňována.

V kapitole 2 Vyhodnocení je popsán současný stav životního prostředí v Jihomoravském kraji (JmK). Identifikace hlavních problémů životního prostředí JmK je jedním z hlavních zdrojů pro formulaci referenčních cílů ochrany životního prostředí v kapitole 5 Vyhodnocení, s nimiž je koncepce při hodnocení následně konfrontována.

V kapitole 3 Vyhodnocení jsou v jednotlivých oblastech ochrany životního prostředí a veřejného zdraví vymezeny ty faktory, které by mohly být naplňováním SR JmK 2021+ zvláště ovlivněny. Jedná se především o oblasti se zhoršeným stavem životního prostředí (kvalita ovzduší, hlukové zatížení, které nevyhovují platným limitům; ohrožené vodní zdroje; zvýšená návštěvnost zvláště chráněných a cenných přírodních území; ohrožení zemědělské a lesní půdy rozvojovými aktivitami a v případě orné půdy i vodní a větrnou erozí, u lesů je rizikem sucho a hmyz napadající oslabené stromy; v oblasti odpadů je problematická nízká míra recyklace odpadů, v oblasti veřejného zdraví nízká kapacita infekčních oddělení ve světle pandemie COVID-19, kvalita ovzduší a hluková situace v některých (převážně městských) oblastech a nemoci šířené komáry zejména v jižní části kraje).

V kapitole 4 Vyhodnocení jsou uvedeny hlavní problémy životního prostředí, které byly identifikovány v kapitole 2. To se týká zejména veřejného zdraví, ovzduší, klimatu, hluku, vody, půdy a zemědělství, lesů, přírody a krajiny, následky těžby na vodní zdroje, starých ekologických zátěží a nakládání s odpady.

V rámci kapitoly 5 jsou na základě analýzy životního prostředí v kapitolách 2 a 4 cílů a relevantních mezinárodních, národních a krajských koncepcí Vyhodnocení definovány referenční cíle ochrany životního prostředí. Výše uvedeným způsobem bylo stanoveno 11 referenčních cílů, které jsou v rámci dané kapitoly dále charakterizovány. Jedná se o referenční cíle, uvedené v následující tabulce.

Tabulka 24: Referenční cíle ochrany životního prostředí

Oblast	Referenční cíl	Charakteristika referenčního cíle
Ovzduší	Zajistit vyhovující kvalitu ovzduší	Snižovat emise škodlivin pod úroveň platných imisních limitů.
Klima a adaptace	Snížit dopady lidské činnosti na klimatické změny	Podporovat obnovitelné zdroje energie, energetické úspory, environmentálně šetrné (z hlediska skleníkových plynů nízkoemisní) technologie.
	Adaptovat se na klimatické změny	Podporovat adaptaci na změnu klimatu prostřednictvím opatření v krajině i infrastruktuře a technologiích.
Hluk	Zajistit vyhovující akustickou situaci	Snižovat emise hluku pod úroveň platných limitů akustického zatížení.
Voda	Chránit vodní zdroje a zlepšovat vodní režim krajiny	Zajišťovat ochranu podzemních a povrchových vod, respektovat ochranná pásma vodních zdrojů a zvyšovat zejména přirozenou retenční funkci krajiny.
Půda	Chránit zemědělskou půdu před zábory	Omezit zábor ZPF (zejména I. a II. třídy ochrany) a PUPFL na nezbytně nutnou míru. Výrazně zpomalit úbytek ZPF.
	Omezit degradaci půdy	Podpořit environmentálně vhodnější kondici zejména orné půdy a tím lepší infiltraci povrchových vod, nižší erozi a vyšší obsah organické hmoty v ornici.
Krajina	Zajistit ekologickou stabilitu krajiny	Omezit fragmentaci krajiny na nezbytnou míru, dbát na zachování krajinného rázu, ochranu významných krajinných prvků a ÚSES.
Biodiverzita a ochrana přírody	Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí	Zajistit patřičnou ochranu zvláště chráněných území a vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.
Odpady a ekologické zátěže	Snižovat množství odstraňovaných odpadů	Omezovat vznik odpadů, zvýšit materiálové (a případně energetické využití) odpadů, opouštět skládkování odpadů, odstraňovat staré ekologické zátěže.
Zdraví	Zajistit zdravé a bezpečné prostředí.	Navazuje na referenční cíle 1 a 3, kdy znečištění ovzduší a hlukové znečištění patří mezi hlavní determinanty zdraví obyvatel. Chránit obyvatele před infekčními i neinfekčními nemocemi, zkvalitňovat zdravotnický systém (včetně prevence) a chránit obyvatele před negativními účinky extrémních meteorologických jevů (povodně, vítr).

Kulturní památky	Chránit kulturní památky a zlepšovat jejich stav	Zajistit patřičnou legislativní ochrany památek, které si ji zaslouží. Zlepšovat technický stav a bezpečnost kulturních památek.
EVVO	Zajišťovat EVVO	Zvyšovat environmentální vzdělanost a uvědomělost obyvatel. Zaměřit se především na oblast emisí z domácích topenišť a dopravy, ochranu klimatu, nakládání s odpady a ochranu přírody.

Kapitole 6 Vyhodnocení postihuje vliv všech rozvojových oblastí, naplňujících prioritní osy SR JmK 2021+, s potenciálně negativním vlivem na životní prostředí a veřejné zdraví. Jednotlivá tematická opatření jsou pomocí číselného i slovního hodnocení zkoumána a popsána z hlediska jejich vlivům vůči všem stanoveným referenčním cílům ochrany životního prostředí (Tabulka 19: Hodnocení jednotlivých specifických cílů a tematických opatření). V relevantních případech jsou uvedena doporučení zpracovatele Vyhodnocení pro předcházení, snížení či kompenzaci vlivů naplňování tematických opatření na životní prostředí a veřejné zdraví.

Z provedeného hodnocení vyplývá, že jednotlivá opatření strategie, nejsou v rozporu s požadavky na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví a není mezi nimi žádné, u kterého je důvodné předpokládat potenciálně významný negativní vliv na životní prostředí či veřejné zdraví. V případě tematických opatření, která by mohla způsobit mírné negativní vlivy na životní prostředí (což je závislé na jejich konkrétním naplňování), jsou navržena konkrétní k předcházení těmto vlivům, jejich zmírnění či kompenzaci. Tato opatření jsou následně převzata a shrnuta v kapitole 10 Vyhodnocení.

Kapitola 7 Vyhodnocení blíže analyzuje možné přeshraniční vlivy koncepce na životní prostředí, které byly identifikovány v kapitole 6 Vyhodnocení. Z této kapitoly jednoznačně vyplývá, že k významnému ovlivnění území okolních států nedojde. Přeshraniční vlivy naplňování koncepce by měly být velmi mírné a spíše pozitivního charakteru.

Kapitola 8 Vyhodnocení obsahuje informace o tom, že koncepce je předkládána v pouze jedné variantě a je popsán způsob provedeného hodnocení.

V kapitole 9 Vyhodnocení jsou navrženy monitorovací ukazatele, které odpovídají referenčním cílům ochrany životního prostředí stanoveným v kapitole 5 Vyhodnocení. Indikátory budou využity pro sledování a rozbor vlivů provádění SR JmK 2021+ na životní prostředí a veřejné zdraví. V kapitole je navržen i způsob provádění tohoto monitoringu.

V kapitole 10 Vyhodnocení jsou vyjmenována konkrétní opatření pro předcházení, snižování a kompenzaci vlivů SR JmK 2021+. Kapitola 10 je založena na vyhodnocení vlivů a návrzích opatření pro předcházení, snížení či kompenzaci těchto vlivů, které jsou uvedeny v kapitole číslo 6 pro každé z tematických opatření Koncepce.

V kapitole 11 Vyhodnocení jsou navržena environmentální kritéria pro výběr projektů realizovaných na základě SR JmK 2021+. Při výběru a realizaci konkrétního projektu tak bude kromě jeho aktuální potřeby v území, finančních přínosů a technické realizovatelnosti zohledněno i environmentální hledisko. Environmentální kritéria pro výběr projektů jsou provázána s referenčními cíli životního prostředí stanovenými v kapitole 5 Vyhodnocení a s indikátory pro sledování a vyhodnocování (monitoring) provádění SR JmK 2021+.

Kapitola 12 Vyhodnocení popisuje provádění SR JmK 2021+ vlivy koncepce na veřejné zdraví. I na základě informací ze všech výše uvedených kapitol Vyhodnocení kapitola dochází k závěru, že realizace tematických opatření navržených v rámci SR JmK 2021+ povede k vyšší ochraně veřejného zdraví obyvatel kraje. V této kapitole nebyly vyhodnoceny žádné významné negativní vlivy na veřejné zdraví.

Tato kapitola, kapitola 13, obsahuje netechnické shrnutí celého Vyhodnocení.

Kapitola 14 Vyhodnocení obsahuje vypořádání vyjádření obdržených ke SR JmK 2021+ v rámci zjišťovacího řízení na základě oznámení této koncepce.

Kapitola 15 Vyhodnocení obsahuje závěry Vyhodnocení a návrh souhlasného stanoviska k posouzení vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Toto stanovisko následně oficiálně vydává příslušný úřad (v tomto případě Krajský úřad Jihomoravského kraje). Návrh stanoviska obsahuje i několik podmínek pro implementaci koncepce, jejichž účelem je eliminace, snížení či kompenzace vlivů Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ na životní prostředí a veřejné zdraví.

14. SOUHRNNÉ VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ STANOVENÝCH ZÁVĚREM ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ A VYJÁDŘENÍ OBDRŽENÝCH KE KONCEPCI Z HLEDISKA VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Tabulka 25: Vypořádání požadavků ze závěru zjišťovacího řízení

Číslo	Připomínka	Vypořádání
1	Vyhodnotit, do jaké míry je koncepce v souladu s relevantními strategickými dokumenty, zvláště zaměřit se i na soulad koncepce s Národní strategií ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020, Dlouhodobým programem zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století a Strategickým rámcem Zdraví 2030.	Akceptováno. Je provedeno v rámci kapitoly 5 Vyhodnocení.
2	Vyhodnotit soulad s relevantními krajskými strategickými dokumenty.	Akceptováno. Je provedeno v rámci kapitoly 5 Vyhodnocení.
3.	Vyhodnotit vlivy koncepce z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu. Navrhnout účinnější nástroje k vytvoření podmínek pro minimalizaci nových záborů zemědělské půdy zejména při přípravě územních plánů obcí či konkrétních staveb. Požaduje se přehodnocení klíčových indikátorů plnění koncepce vzhledem k vyšší ochraně zemědělského půdního fondu.	Akceptováno. Vlivy koncepce na ZPF jsou vyhodnoceny v rámci kapitoly 6 vyhodnocení. Účinnějším nástrojem k vytvoření podmínek pro minimalizaci nových záborů zemědělské půdy jsou právě přehodnocené indikátory pro monitoring koncepce a výběr projektů vylučující zbytečný zábor ZPF (viz Tabulka 20 a Tabulka 21).

4	V prioritní ose 4, specifickém cíli 4.1. - Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu se požaduje doplnit tematická opatření o samostatný bod (byť částečně obsažený v bodech 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.5), a to opatření na podporu obnovy lesních porostů, explicitně řešící problematiku chřadnutí lesů v důsledku sucha, nevhodné věkové a druhové skladby porostů a působení hmyzích škůdců.	Akceptováno navržením nového TO 4.1.8: Podpora obnovy lesních porostů – viz např. str. 34 strategické části a str. 33 implementační části Koncepce.
5	Vyhodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví bude provedeno dle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb. držitelem osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, a to v souladu s metodikou HIA (Health impact assessment).	Akceptováno částečně. Vyhodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví bylo držitelem osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na životní prostředí dle § 19 odst. 1 zákona, a to v souladu s metodikou HIA. Vyhodnocení bylo zpracováno v souladu se zadáním z SoD. Z časových důvodů nebylo reálné zadání zpracování vyhodnocení i držitelem osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví.
6	Zaměřit vyhodnocení vlivů koncepce SR JMK 2021+ na veřejné zdraví provedené dle bodu 12. přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb. zejména na problematiku hluku a kvalitu ovzduší včetně možnosti kumulace a synergie vlivů s jinými koncepcemi, strategiemi, případně záměry, a to včetně navržených cílů, opatření, aktivit. Z vyhodnocení musí být zřejmé, zda uplatňování koncepce ve svém důsledku přispěje k odstranění příčin stávající zátěže obyvatelstva hlukem a znečištěním ovzduší s tím, že při posuzování stávající zátěže je nutno využít jako jeden z podkladů aktuálně platnou úplnou aktualizaci Územně analytických podkladů Jihomoravského kraje.	Akceptováno v rámci kapitoly 12 Vyhodnocení.
7	Vyhodnotit vlivy koncepce i na kvalitu a vydatnost zdrojů povrchových a podzemních vod využívaných k zásobování populace Jihomoravského kraje pitnou vodou, a to s ohledem na potenciální záměry predikující negativní vliv na kvalitu a vydatnost zdrojů a s ohledem na změnu klimatu.	Akceptováno v rámci kapitoly 6 Vyhodnocení.

8	Přehodnotit prioritu specifického cíle 1.4 Odpovídající stav vzdělávací infrastruktury na prioritu vysokou, a to vzhledem k aktuálně nedostatečným kapacitám zařízení pro předškolní výuku.	Připomínka akceptována ve strategické i implementační části koncepce (viz str. 13 Vyhodnocení, str. 12 strategické části a str. 20 implementační části).
9	Přehodnotit úroveň priorit u souvisejících specifických cílů 1.5 a 1.7 v oblasti SPORT A MIMOŠKOLNÍ ZÁJMOVÉ AKTIVITY (prioritní osa 1) na priority vysoké.	Neakceptováno, v oblasti školství mají vyšší prioritu jiné, z pohledu JmK prioritnější SC (např. 1.1, 1.4). Z hlediska pohybu mládeže klíčové TO 1.5 Zajištění široké nabídky sportovních aktivit mělo a má přiřazenu vysokou prioritu. Prioritizace SC 1.6 Dostatečná kvalita a kapacita sportovní infrastruktury odpovídá stávající kvalitě a kapacitě této infrastruktury. Priority v tomto ohledu prozatím ponechány na stejné úrovni.
10	K specifickému cíli 2.1. KHS se požaduje řešit lůžkové kapacity odborných infektologických pracovišť, jejichž kapacita byla v posledních letech snižována.	Problematika doplněna do strategické části, popisu *TO 2.1.1: Zajištění dostupnosti a zvyšování kvality zdravotních služeb na území kraje* – viz str. 15 strategické části Koncepce. Konkrétní projektové záměry v této problematice pak budou součástí akčních plánů SR JMK 2021+.
11	Přehodnotit míru priority specifického cíle 3.1. Kvalitní dopravní síť kraje na prioritu vysokou, neboť především tematické opatření 3.1.2 Vytvoření vhodných podmínek a podpora výstavby chybějících úseků klíčových silničních a dálničních spojení a zmírnění dopadů tranzitní dopravy ve svém důsledku zcela zásadním způsobem směřuje do oblasti veřejného zdraví.	Akceptováno, priorita SC 3.1 Kvalitní dopravní síť kraje byla upravena na vysokou, viz str. 15 Vyhodnocení, str. 25 strategické části a str. 29 implementační části Koncepce.

12	Požaduje se doplnit do prioritní osy 4 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA, ROZVOJ VENKOVA A ZEMĚDĚLSTVÍ KHS JmK navrhuje doplnit další tematické opatření reflektující fakt, že Jihomoravský kraj je specifickým regionem z hlediska rizika přemnožení kalamitních komárů, zejména při vzniku jarních záplav (Morava, Dyje) vzhledem ke konfiguraci terénu. V době hrozících kalamit je klíčová včasná predikce rizika a přesné načasování aplikace biologických larvicidních přípravků na zasaženém území. Doporučuje se doplnit opatření, která povedou k připravenosti obcí a dotčených subjektů na tyto komáří kalamity, včetně fungující přeshraniční spolupráce zejména s Rakouskem, a to z důvodu migrace komárů, a to z důvodu migrace komárů. Požaduje se doplnit tematické opatření k zabránění výskytu invazivních druhů komárů, přenašečů závažných infekcí, zejména Západonilské horečky.	Akceptováno navržením nového TO 4.1.9: Podpora eliminace hrozby přemnožení kalamitních druhů hmyzu – viz str. 34 strategické části, str. 33 implementační části a str.16 Vyhodnocení.
13	Krajský úřad upozorňuje, že je třeba opravit informace o vydání aktualizace Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje a aktualizace Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje.	Akceptováno, tyto informace byly opraveny (viz Tabulka 2)

Tabulka 26: Vypořádání požadavků z jednotlivých vyjádření zaslaných v rámci zjišťovacího řízení

Připomínka	Připomínkující	Vypořádání
Na str. 25 jsou v seznamu rozvojových dokumentů regionální úrovně „Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (2016)“, dále „ZÚR JMK“. Dovolujeme si upozornit, že tato informace není aktuální. V září 2020 byly vydány dvě aktualizace ZÚR JMK, a to A1 ZÚR JMK a A2 ZÚR JMK. Obě byly vydány na 33. zasedání ZJMK dne 17.09.2020 a nabyly účinnosti dne 31.10.2020.	Jihomoravský kraj, Odbor územního plánování a stavebního řádu	Akceptováno, popis ZÚR na str. 23 Vyhodnocení doplněn o aktualizace č. 1 a 2 a rok 2020.
Z hlediska zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů: Na straně 25 je chybně uveden rok aktualizace Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje. Aktualizace tohoto strategického dokumentu byla schválena ZJMK dne 27.02.2020.	Krajský úřad jihomoravského kraje, Odbor životního prostředí	Akceptováno, rok aktualizace plánuje upraven na str. 23 Vyhodnocení.

Z hlediska zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů: Doporučuje zaměřit se v dalším stupni posouzení koncepce z hlediska jeho vlivů na životní prostředí zejména na opatření, která budou převážně investičního a stavebního charakteru – např. nová výstavba budov nebo rekonstrukce stávajících, výstavba liniových staveb a staveb dopravní a technické infrastruktury, budování areálů pro sport a volný čas, případně pro kulturu a sociální a zdravotní služby, úpravy v krajině v rámci zemědělství a rozvoje venkova, objekty pro cestovní ruch a občanskou vybavenost apod.	Krajský úřad Jihomoravského kraje, Odbor životního prostředí	Akceptováno – viz opatření 1) v kapitole 10 a v návrhu stanoviska v kapitole 15.
Specifický cíl 4.1. - Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu, by bylo vhodné doplnit tematická opatření o samostatný bod (byť částečně obsažený v bodech 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.5), a to opatření na podporu obnovy lesních porostů, explicitně řešící problematiku chřadnutí lesů v důsledku sucha, nevhodné věkové a druhové skladby porostů a působení hmyzích škůdců.	Česká inspekce životního prostředí	Akceptováno navržením nového TO 4.1.8: Podpora obnovy lesních porostů – viz str. 34 strategické části, str. 33 implementační části a str.16 a 108 Vyhodnocení.
Chybně uvedeno: "CHKO Moravský kras rozkládající se na Blanensku (CHKO byla v roce 2020 nově vymezena se ztrátou asi 4% území)". Text v závorce doporučujeme nahradit následující formulací: "(CHKO byla nově vymezena v roce 2019, přičemž se její území zvětšilo o přibližně 6 km2)"	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	Akceptováno upravením textu na str. 61 Vyhodnocení.

Chybně uvedeno: " …což je světovou raritou – jsou to Mokřady Punkvy (1 571,620 ha), vyhlášeno 2004 a jsou součástí I. zóny CHKO Moravský kras a současně je lokalita chráněna formou přírodní památky – Vývěry Punkvy. Dále jsou mezi mokřady zařazeny další dvě lokality:" Text doporučujeme nahradit následující formulací: "…což je světovou raritou - je to mokřad mezinárodního významu Podzemní Punkva (1 571,620 ha), vyhlášeno 2004 a současně je lokalita chráněna formou Národní přírodní rezervace Vývěry Punkvy. Dále jsou mezi mokřady mezinárodního významu..."	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	Akceptováno upravením textu na str. 64 Vyhodnocení.
KHS JmK požaduje zaměřit vyhodnocení vlivů koncepce SR JMK 2021+ na veřejné zdraví provedené dle bodu 12. přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb. zejména na problematiku hluku a kvalitu ovzduší včetně možnosti kumulace a synergie vlivů s jinými koncepcemi, strategiemi, případně záměry, a to včetně navržených cílů, opatření, aktivit. Z vyhodnocení musí být zřejmé, zda uplatňování koncepce ve svém důsledku přispěje k odstranění příčin stávající zátěže obyvatelstva hlukem a znečištěním ovzduší s tím, že při posuzování stávající zátěže je nutno využít jako jeden z podkladů aktuálně platnou úplnou aktualizaci Územně analytických podkladů Jihomoravského kraje. Současně KHS JmK navrhuje, aby bylo vyhodnocení vlivů koncepce zaměřeno i na kvalitu a vydatnost zdrojů povrchových a podzemních vod využívaných k zásobování populace Jihomoravského kraje pitnou vodou, a to s ohledem na potenciální záměry predikující negativní vliv na kvalitu a vydatnost zdrojů a s ohledem na změnu klimatu.	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně	Akceptováno v rámci kapitoly 6 a 12 Vyhodnocení.

S odkazem na ustanovení § 2 zákona č. 100/2001 Sb., dle něhož se mj. posuzují vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví, a vzhledem k účelu posuzování vlivů na životní prostředí definovanému ustanovením § 1 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., tj. získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů, KHS JmK považuje za účelné, aby bylo vyhodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví provedeno dle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb. držitelem osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, a to v souladu s metodikou HIA (Health Impact Assessment).	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně	Akceptováno částečně. Vyhodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví bylo držitelem osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na životní prostředí dle § 19 odst. 1 zákona, a to v souladu s metodikou HIA. Vyhodnocení bylo zpracováno v souladu se zadáním z SoD. Z časových důvodů nebylo reálné zadání zpracování vyhodnocení i držitelem osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví.
KHS JmK navrhuje přehodnotit prioritu specifického cíle 1.4 Odpovídající stav vzdělávací infrastruktury na prioritu vysokou, a to vzhledem k aktuálně nedostatečným kapacitám zařízení pro předškolní výuku.	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně	Připomínka akceptována ve strategické i implementační části koncepce (viz str. 13 Vyhodnocení, str. 12 strategické části a str. 20 implementační části).
Vzhledem ke skutečnosti, že v důsledku pandemie onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 byly významně minimalizovány sportovní resp. volnočasové aktivity dětí a mládeže doporučuje KHS JmK přehodnotit úroveň priorit u souvisejících specifických cílů 1.5 a 1.7 v oblasti SPORT A MIMOŠKOLNÍ ZÁJMOVÉ AKTIVITY (prioritní osa 1) na priority vysoké.	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně	Neakceptováno, v oblasti školství mají vyšší prioritu jiné, z pohledu JmK prioritnější SC (např. 1.1, 1.4). Z hlediska pohybu mládeže klíčové TO 1.5 Zajištění široké nabídky sportovních aktivit mělo a má přiřazenu vysokou prioritu. Prioritizace SC 1.6 Dostatečná kvalita a kapacita sportovní infrastruktury odpovídá stávající kvalitě a kapacitě této infrastruktury. Priority v tomto ohledu prozatím ponechány na stejné úrovni.

K specifickému cíli 2.1. KHS JmK upozorňuje na nezbytnost řešení lůžkové kapacity odborných infektologických pracovišť, jejichž kapacita byla v posledních letech snižována. Důsledkem bylo naprosté přetížení těchto pracovišť pacienty s COVID-19 v počátku pandemie, tj. v době než došlo k reprofilizaci lůžek jiných oddělení, toto však na úkor jejich následné dostupnosti pro "necovidovou" péči.	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně	Problematika doplněna do strategické části, popisu *TO 2.1.1: Zajištění dostupnosti a zvyšování kvality zdravotních služeb na území kraje* – viz str. 91 Vyhodnocení a str. 15 strategické části Koncepce. Konkrétní projektové záměry v této problematice pak budou součástí akčních plánů SR JMK 2021+.
KHS JmK považuje za nezbytné přehodnotit míru priority specifického cíle 3.1. Kvalitní dopravní síť kraje na prioritu vysokou, neboť především tematické opatření 3.1.2 Vytvoření vhodných podmínek a podpora výstavby chybějících úseků klíčových silničních a dálničních spojení a zmírnění dopadů tranzitní dopravy ve svém důsledku zcela zásadním způsobem směřuje do oblasti veřejného zdraví.	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně	Akceptováno, priorita SC 3.1 Kvalitní dopravní síť kraje byla upravena na vysokou, viz str. 15 Vyhodnocení, str. 25 strategické části a str. 29 implementační části Koncepce.

Do prioritní osy 4 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA, ROZVOJ VENKOVA A ZEMĚDĚLSTVÍ KHS JmK navrhuje doplnit další tematické opatření reflektující fakt, že Jihomoravský kraj je specifickým regionem z hlediska rizika přemnožení kalamitních komárů, zejména při vzniku jarních záplav (Morava, Dyje) vzhledem ke konfiguraci terénu. V době hrozících kalamit je klíčová včasná predikce rizika a přesné načasování aplikace biologických larvicidních přípravků na zasaženém území. Je nanejvýš vhodné, aby obce a dotčené subjekty byly na tyto situace připraveny, včetně fungující přeshraniční spolupráce zejména s Rakouskem, a to z důvodu migrace komárů. Nezbytnou součástí prevence je mapování, školení terénních pracovníků a vyčlenění finančních prostředků na opatření. I když představují komáří kalamity nejvážnější problém, a to nejen po stránce zdravotní, ale i ekonomické, neměla by se přehlížet ani další rizika, kterými jsou opakované výskyty invazivních druhů komárů, přenašečů závažných infekcí, zejména Západonilské horečky.	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně	Akceptováno navržením nového TO 4.1.9: Podpora eliminace hrozby přemnožení kalamitních druhů hmyzu – viz str. 34 strategické části, str. 33 implementační části a str.16 Vyhodnocení.
KHS JmK upozorňuje, že při vyhodnocení Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ musí být zohledněny cíle a opatření Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020, Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století a Strategického rámce Zdraví 2030.	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně	Akceptováno v rámci kapitoly 5 Vyhodnocení.

MŽP upozorňuje, že specifickou a stále do jisté míry opomíjenou součástí hodnocení je vliv na (zemědělskou) půdu. Je zřejmé, že podstatná část tohoto hodnocení se bude odehrávat v rámci projektové EIA ke konkrétním záměrům. Z praxe však zřetelně vyplývá, že v drtivé většině případů je v hodnocení EIA u záměrů vyžadujících zábor půdy konstatován negativní vliv na půdu, avšak bez významného dopadu na výsledek hodnocení. Zábory půdy se, zjednodušeně řečeno, považují za nutné zlo. I když je zřejmé, že ani v budoucnu se rozvoj v území bez záborů neobejde, jejich další omezování se ukazuje jako naprosto nezbytné. Ve světle toho MŽP postrádá v oznámení koncepce, která má sloužit jako rámec pro realizaci konkrétních záměrů, účinnější nástroje k vytvoření podmínek pro minimalizaci nových záborů zemědělské půdy zejména při přípravě územních plánů obcí či konkrétních staveb. Dle názoru MŽP by se mělo tímto aspektem hodnocení SEA podrobněji zabývat a např. doporučit i přehodnocení klíčových indikátorů plnění koncepce.	Ministerstvo životního prostředí	Akceptováno stanovením referenčního cíle „Omezit zábory ZPF a PUPFL a degradaci půdy, vč. vodní a větrné eroze“ v kapitole 5 Vyhodnocení, indikátoru plnění Koncepce „Zábor ZPF a PUPFL“ [m^2] v kapitole 9 Vyhodnocení a kritéria pro výběr projektů v podobě otázky „Dojde v rámci projektu k záboru či degradaci ZPF či PUPFL?“ s tím, že pozitivním hodnocením je odpověď „ne“.
TO 2.3.2 Využití nových forem asistivních a inovativních technologií - změnit prioritu z vysoké na střední.	JmK	Akceptováno, priorita TO upravena – viz str. 21 strategické části Koncepce.

15. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ VČETNĚ NÁVRHU STANOVISKA KE KONCEPCI

15.1 Závěry hodnocení

Na základě výše provedeného vyhodnocení vlivů Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ na životní prostředí a veřejné zdraví lze přijmout následující závěry hodnocení:

- nebylo identifikováno důvodné riziko významných negativních vlivů jednotlivých specifických cílů a tematických opatření této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví,
- byly identifikovány potenciální mírně negativní vlivy, respektive potenciální rizika, u kterých byla navržena doporučení k jejich předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci,
- byla identifikována řada potenciálních mírně a významně pozitivních vlivů provedení této koncepce, které budou s velmi vysokou mírou pravděpodobnosti v průběhu implementace koncepce výrazně převažovat nad negativními vlivy koncepce.

Na základě všech výše uvedených skutečností lze přijmout závěr, že předkládaná „Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+“

nebude mít významně negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.

15.2 Návrh stanoviska ke Koncepci

Na základě všech výše provedeného vyhodnocení vlivů Koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví lze doporučit vydání stanoviska dle § 10g zákona v této podobě:

„STANOVISKO

podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

k návrhu koncepce

„Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+“

Předkladatel koncepce: Jihomoravský kraj
Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno
IČ: 70888337

Zpracovatel hodnocení: Ing. Pavel Obrdlík
(autorizovaná osoba ke zpracování dokumentace a posudku ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, osvědčení MŽP č. j.: 87742/ENV/15)
Br. Martin Havlík
Ing. Daniel Vlček

Stručný popis koncepce:

Koncepce „Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+“ (dále také jen SR JMK 2021+) je základním strategickým dokumentem Jihomoravského kraje (dále také jen „JmK“), který do roku 2030 definuje

vize, specifické cíle a tematická opatření, jejichž prostřednictvím má dojít k udržitelnému rozvoji Jihomoravského kraje.

SR JMK 2021+ je strategií představující dlouhodobý ucelený soubor opatření směřujících k dosažení cílů podpory regionálního rozvoje na úrovni kraje pro období let 2021 až 2030. SR JMK 2021+ navazuje na Strategii Jihomoravského kraje 2020 platnou v období let 2012 až 2020. SR JMK 2021+ vymezuje specifické cíle a tematická opatření, jejichž prostřednictvím má dojít k udržitelnému a vyváženému rozvoji území Jihomoravského kraje.

Specifické cíle a tematická opatření naplňují těchto šest prioritních os a jejich vizí:

1. Vzdělávání, sport a mimoškolní zájmové aktivity

Vize: „Vzdělávání a sport, které naplno rozvíjí potenciál obyvatel kraje.“

2. Zdravotnictví a sociální oblast

Vize: „Systém dostupné a udržitelné péče a podpory pro všechny.“

3. Dopravní infrastruktura a obslužnost území

Vize: „Plynulá a udržitelná doprava v kraji.“

4. Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství

Vize: „Čistý kraj díky moderním technologiím i zdravému rozumu.“

5. Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum

Vize: „Konkurenceschopný kraj poháněný špičkovým výzkumem a inovacemi.“

6. Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost

Vize: „Kraj rozvíjející občanskou vybavenost a chránící své kulturní, historické a přírodní dědictví.“

Cílovým stavem SR JMK 2021+ je konkurenceschopný region, úspěšný na rostoucích a technologicky náročných trzích, který vytváří vhodné zázemí pro své obyvatele a je nejen atraktivním místem k životu, ale i k návštěvě. SR JMK 2021+ plní funkci základního strategického dokumentu orgánů Jihomoravského kraje pro koordinaci rozvoje území při zajištění strategické podpory regionálního rozvoje.

V rámci návrhu SR JMK 2021+ nejsou formulovány žádné konkrétní investiční projekty s územním průmětem. Hodnocení případných jmenovitých územně strategických projektů bude řešeno samostatně.

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce „Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+“, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, bylo přeloženo Krajskému úřadu Jihomoravského kraje (dále také jen „krajský úřad“) dne 10.09.2021. Po kontrole náležitostí byla dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům rozeslána informace o oznámení s upozorněním na možnost vyjádřit se k oznámení koncepce. Oznámení koncepce bylo také zveřejněno v Informačním systému SEA.

Zjišťovací řízení k předmětné koncepci bylo zahájeno dne 15.09.2021 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možno do něj nahlížet, na úřední desce Jihomoravského kraje. Informace o oznámení koncepce byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA

(*https://portal.cenia.cz/eiasea/view/sea100_koncepce*) s kódem koncepce JHM030K a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům pro zveřejnění na úředních deskách.

Krajský úřad vydal dne 18.10.2021 pod č. j. JMK 147201/2021 závěr zjišťovacího řízení se závěrem, že tato koncepce je koncepcí naplňující dikci ustanovení § 10a odst. 1 písm. a) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, a proto bude předmětem procesu posuzování vlivů koncepce na životní prostředí.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále také jen „vyhodnocení SEA“) byl předložen krajskému úřadu dne 23.12.2021. Po kontrole náležitostí byla dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům rozeslána informace o návrhu koncepce spolu s upozorněním na možnost vyjádřit se k návrhu koncepce. Návrh koncepce včetně vyhodnocení SEA byl zveřejněn dle ustanovení § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Informace o návrhu koncepce byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (*https://portal.cenia.cz/eiasea/view/sea100_koncepce*) s kódem koncepce JHM030K.

Vypořádání doručených vyjádření, které je jedním z nezbytných podkladů pro vydání stanoviska SEA, obdržel krajský úřad od předkladatele koncepce dne WX.YZ.2022.

Předkladatelem nebyly provedeny úpravy návrhu koncepce ve smyslu ustanovení § 10f odst. 8 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Stručný popis posuzování:

Vyhodnocení SEA bylo zpracováno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí v rozsahu přílohy č. 9 k tomuto zákonu, která stanoví náležitosti vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, a dle požadavků na jeho obsah a rozsah uvedených v závěru zjišťovacího řízení vydaného podle ustanovení § 10d zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Vzhledem k tomu, že příslušné orgány ochrany přírody svým stanoviskem vyloučily vliv SR JMK 2021+ na území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, nebyla koncepce podrobena hodnocení z hlediska vlivů na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví vycházelo z:

- Analýzy stavu životního prostředí dotčeného území (včetně pravděpodobného vývoje dotčeného území bez provedení koncepce).

- Analýzy relevantních strategických koncepčních rozvojových dokumentů na národní i mezinárodní úrovni.

- Stanovení referenčního hodnotícího rámce (sady referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví) na základě vybraných koncepčních dokumentů (včetně dokumentů doporučených ze strany orgánů veřejné správy).

- Tabulkového a slovního hodnocení typových opatření SR JMK 2021+ ve vztahu k referenčním cílům ochrany životního prostředí včetně hodnocení rozsahu vlivů, jejich spolupůsobení, časového rozsahu atd.

- Doporučení k vyloučení, minimalizaci, zmírnění nebo kompenzaci potenciálně negativních vlivů.

- Návrhu environmentálních indikátorů pro sledování vlivů realizace koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví.

- Návrhu environmentálních kritérií pro výběr projektů, jako případný návod pro výběr projektů.

Pro identifikaci vlivů, resp. potenciálních rizik negativních dopadů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, bylo v rámci vyhodnocení koncepce provedeno podrobné vyhodnocení jednotlivých specifických cílů, u nichž lze předpokládat možnost významných pozitivních a/nebo negativních vlivů. Jedná se o vlivy sekundární, synergické, kumulativní, krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé, trvalé, přechodné, popř. další. Byla použita semikvantitativní stupnice zahrnující hodnoty od -2 až do +2. Rozlišovány byly tedy vlivy potenciálně pozitivní a negativní a jejich významnost byla kvantifikována číselně hodnotami -2 až +2. V tabulce hodnocení byl zároveň uveden slovní popis možných vlivů specifických cílů na dané téma životního prostředí a veřejného zdraví. Návrhová část SR JMK 2021+ je navržena jako jednovariantní a posuzování variant tedy nebylo provedeno.

Podkladem pro vydání tohoto stanoviska byly kromě návrhu koncepce, jehož nedílnou součástí je vyhodnocení SEA, také vyjádření k němu podaná a vypořádání všech obdržených vyjádření.

Závěry posuzování:

Na základě předloženého vyhodnocení vlivů koncepce „Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+“ na životní prostředí a veřejné zdraví lze konstatovat, že nebyly identifikovány žádné významnější negativní vlivy této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, které by znemožňovaly její schválení.

Z provedeného vyhodnocení koncepce vyplynulo, a to ve vazbě na princip předběžné opatrnosti, že implementace SR JMK 2021+ může mít nulový nebo potenciálně méně významný negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví u takových tematických opatření, která se budou zaměřovat na budování nové dopravní infrastruktury a nových budov občanské vybavenosti či nových provozoven pro podnikání v kraji, která mohou následně způsobit zábory půdního fondu, fragmentaci krajiny, lokální zhoršení kvality ovzduší i zvýšení hlukové zátěže.

Řada tematických opatření však bude potenciálně působit na životní prostředí a veřejné zdraví pozitivně, a to především ta, která se věnují environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě a tím zodpovědnějšímu přístupu v oblasti ochrany životního prostředí, rozvoji zdravotnictví, systému veřejné dopravy a tím snižování intenzity individuální automobilové dopravy, snižování uhlíkové stopy dopravy energetiky a vytápění budov, zvyšování pestrosti a stability krajiny včetně její odolnosti proti extrémním meteorologickým jevím a tím adaptaci na změny klimatu, protierozním opatřením, aktivit ke snižování spotřeby vody a obnovy lesních porostů, zlepšování kvality ovzduší, snižování hlukové zátěže, předcházení vzniku odpadů a zavádění prvků cirkulární ekonomiky, sanaci starých ekologických zátěží a podpoře krátkých dodavatelských řetězců.

Přeshraniční vlivy koncepce byly identifikovány v zanedbatelné míře a převážně pozitivního charakteru. Není tedy důvod pro přeshraniční posuzování koncepce dle § 14a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Dopady koncepce budou pravidelně sledovány a vyhodnocovány.

Z naplňování SR JMK 2021+ mohou vyplynout některé aktivity, které budou podléhat posuzování vlivů na životní prostředí ve smyslu zákona. Jejich případné významnější vlivy, předběžně hodnocené v rámci navrhované koncepce, budou před realizační fází podrobeny procesu posuzování, který stanoví konkrétní podmínky pro jejich provádění tak, aby ani tyto negativní vlivy nebyly významné. Při posuzování těchto záměrů budou uplatněna konkrétní opatření pro eliminaci potenciálních negativních vlivů na životní prostředí.

Krajský úřad konstatuje, že SR JMK 2021+ obsahuje řadu tematických opatření, která budou potenciálně působit na životní prostředí a veřejné zdraví pozitivně.

Lze uzavřít, že koncepce je zaměřena na prosazování trvale udržitelného rozvoje Jihomoravského kraje, což by mělo obecně vést ke zvyšování kvality životního prostředí v Jihomoravském kraji a zlepšování kvality veřejného zdraví jeho obyvatel na jedné straně a ke snižování dopadů lidských činností na životní prostředí a veřejné zdraví na straně druhé. Z tohoto pohledu lze z dlouhodobého hlediska spatřovat v naplňování SR JMK 2021+ příležitost pro významné zlepšení veřejného zdraví a životního prostředí v regionu.

Na základě návrhu koncepce SR JMK 2021+ a vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a vyjádření k němu podaných, vydává Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí jako příslušný orgán podle § 22 písm. b) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+“

a stanoví podle ustanovení § 10g odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí následující požadavky, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace „Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+“ na životní prostředí a veřejné zdraví:

3. V případě novostaveb (zejména přestupních terminálů, parkovišť, nové infrastruktury pro spolkovou a dobrovolnickou činnost v obcích, zařízení pro kulturu, sociální a zdravotní služby, nových podnikatelských objektů, úprav v krajině v rámci zemědělství a rozvoje venkova a objektů pro cestovní ruch a občanskou vybavenost) vždy pečlivě zvažovat jejich umístění z hlediska veřejného zdraví, půdy (zejména ZPF a PUPFL), přírody a krajiny. Upřednostňovat využití stávajících budov, antropogenně silně ovlivněných ploch a zastavěného území.
4. Věnovat velkou pozornost ochraně přírody, krajiny a veřejného zdraví při výběru koridorů, lokalit a variant pro realizaci projektů v rámci tematických opatření specifického cíle 3.1 Kvalitní dopravní síť kraje.
5. Na národní úrovni prosazovat narovnání ekonomických vztahů vůči letecké dopravě, jejíž fosilní palivo není přes značné externí náklady vůči společnosti daněno, zatímco například environmentálně neškodná práce je daněna enormně (lze provést fiskálně víceméně neutrální úpravu těchto zdanění).
6. Při naplňování tematických opatření v rámci prioritní osy 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost přistupovat velmi obezřetně ke zvyšování návštěvnosti a budování turistické infrastruktury v přírodně cenných lokalitách a vždy je v rané fázi konzultovat s příslušným orgánem ochrany přírody.
7. Při naplňování tematických opatření v rámci prioritní osy 6: Cestovní ruch a kultura, veřejná správa, občanská vybavenost a bezpečnost je v případě rizika jakéhokoliv negativního ovlivnění lokalit soustava Natura 2000 (ptačí oblasti a evropsky významné lokality) v rané fázi přípravy konzultovat s Agenturou ochrany přírody a krajiny, regionálním pracovištěm Jižní Morava.
8. V rámci opatření realizovaných v rámci specifického cíle 4.2 Zlepšení kvality ovzduší se po dohodě s Krajskou hygienickou stanicí Jihomoravského kraje zaměřit na lokality, kde jsou aktuálně dopady znečištění ovzduší na veřejné zdraví nejproblematičtější. Obdobně postupovat i v případě tematického opatření 4.3.2: Ochrana před nadměrným hlukem z dopravy v rámci specifického cíle 4.3 Snižování dopadů lidské činnosti.

9. Při povolování jakékoliv lidské činnosti velmi pečlivě zvažovat její dopady na cenné vodní zdroje. Nedopustit ohrožení cenného vodního zdroje bez výrazné převahy veřejného zájmu na takové činnosti i s ohledem na nejistotu dostatečnosti vodních zdrojů vzhledem k probíhajícím změnám klimatu.

Toto stanovisko není závazným stanoviskem ani rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Krajský úřad Jihomoravského kraje upozorňuje na povinnost dle § 10g odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, kdy je schvalující orgán povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, popřípadě pokud toto stanovisko požadavky a podmínky obsahuje a do koncepce nejsou zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze částí, je schvalující orgán povinen svůj postup odůvodnit.

Předkladatel je podle ustanovení § 10g odst. 5 zákona povinen zveřejnit schválenou koncepci, a to včetně prohlášení. O zveřejnění prohlášení je předkladatel povinen do 7 pracovních dnů informovat příslušný úřad, dotčené orgány a dotčené územní samosprávné celky.

Dotčené územní samosprávné celky žádáme ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2 a 3 **o zveřejnění informace o stanovisku** a o tom, kdy a kde je možné do něj nahlížet, na úřední desce. Doba zveřejnění je nejméně 15 dní. **Současně žádáme dotčené územní samosprávné celky o zaslání písemného vyrozumění o dni vyvěšení této informace na úřední desce Krajskému úřadu Jihomoravského kraje.“**

POUŽITÉ ZDROJE

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (2021): Seznam lokalit soustavy Natura 2000 [online]. [cit. 17.11.2021]. Dostupné z https://natura2000.cz/

Atelier Fontes (2010): Koncepce ochrany přírody a krajiny. [online]. [cit. 17.11.2021]. Dostupné z: http://www.fontes.cz/www/koncepce1/index.php?ke-stazeni

Brzezina, J. (2018): Suspendované částice (PM) – otázky a odpovědi [online]. [cit. 15.11.2021]. Dostupné z https://chmibrno.org/blog/2018/12/01/suspendovane-castice-pm-otazky-a-odpovedi/

CzechGlobe – Ústav výzkumu globální změny AV ČR v.v.i. (2019): CzechAdapt. Klimatická Změna.cz [online]. [cit. 14.11.2021]. Dostupné z https://www.klimatickazmena.cz/cs/

Český hydrometeorologický ústav (2020): Znečištění ovzduší na území České republiky. [online]. [cit. 15.11.2021]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/grafroc_CZ.html

Český hydrometeorologický ústav (2020a): Znečištění ovzduší na území České republiky. [online]. [cit. 16.11.2021]. Dostupné z: https://info.chmi.cz/rocenka/ko2020/ko2020.pdf

Český statistický úřad (2020): Vodovody a kanalizace v Jihomoravském kraji v roce 2020 [online]. [cit. 15.11.2021]. Dostupné z https://www.czso.cz/csu/xb/vodovody-a-kanalizace-v-jihomoravskem-kraji-v-roce-2020

Český statistický úřad (2021): Veřejná databáze [online]. [cit. 15.11.2021]. Dostupné z https://vdb.czso.cz/vdbvo2/

Jihomoravský kraj (2017): Územně analytické podklady Jihomoravského kraje – čtvrtá úplná aktualizace [online]. [cit. 19.11.2021]. Dostupné z https://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/oupsr/uap_jmk_2017/

Kučerová J., Havel B. (2014): Návod pro posuzování koncepcí z hlediska hodnocení vlivů na zdraví a v návaznosti na Zdraví 2020 (popřípadě regionální zdravotní politiku). WHO, 20 str.

Ministerstvo životního prostředí (2021): Půdní mapy [online]. [cit. 16.11.2021]. Dostupné z https://www.mzp.cz/cz/pudni_mapy

Quitt, E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Brno: Geografický ústav ČSAV.

Jihomoravský kraj (2017): Územně analytické podklady Jihomoravského kraje 2017 – čtvrtá úplná aktualizace [online]. [cit. 15.11.2021]. Dostupné z https://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/oupsr/uap_jmk_2017/

Švábová Nezvalová, J. (2018): Metodické doporučení pro posuzování vlivů obecných koncepcí na životní prostředí. Ministerstvo životního prostředí, 93s.

Toniková, Z. & MOORE Czech Republic s.r.o. (2021): Oznámení koncepce Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+. Jihomoravský kraj, 89 str.

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (2020): Aktualizace kůrovcové mapy – vývoj souší a těžeb v převážně jehličnatých porostech [online]. [cit. 16.11.2021]. Dostupné z http://www.uhul.cz/kdo-jsme/aktuality/1005-vyvoj-sousi-tezeb-2020

Vyhláška č. 415/2012 Sb. o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší (2020). [online]. [cit. 12.11.2021]. Dostupné z **Chyba! Odkaz není platný.**

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i. (2019): Půda v číslech [online]. [cit. 16.11.2021]. Dostupné z https://statistiky.vumop.cz/

Zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (2021). [online]. [cit. 12.11.2021]. Dostupné z https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-100

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (2021). [online]. [cit. 12.11.2021]. Dostupné z https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114